INFORME SOBRE L'IMPACTE DE LA CONVENCIÓ INTERNACIONAL SOBRE ELS DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT EN EL MARC JURÍDIC DE CATALUNYA

Promogut i finançat pel Comitè català de representants de persones amb discapacitat - **COCARMI** -

Barcelona, juny de 2013

Realitzat per **Fundació Desenvolupament Comunitari**

Direcció i Redacció:
Ángel García Castillejo

Recerca i redacció:
Antonio Peralta

Coordinació:
Imma Alemany

Sumari

Glossari 5

1.- Introducció 10

2.- Objecte de l'Informe 22

3.- Marc jurídic 23

3.1.- La Convenció de les Nacions Unides 24

3.2.- Legislació bàsica de l'Estat i discapacitat 33

3.2.1.- Antecedents i justificació 33

3.2.2.- Adaptació a la Convenció de la legislació espanyola 34

3.2.3.- Educació 39

3.2.4.- Protecció Civil 55

3.2.5.- Sanitat 57

3.2.6.- Principis bàsics de la legislació d'igualtat d'oportunitats, no discriminació, accessibilitat universal i ocupació 66

3.2.7.- Pla Estadístic Nacional 68

3.2.8.- Accessibilitat 68

3.2.9.- Cooperació internacional 74

3.2.10.- Legislació civil, mercantil i penal 75

3.2.10.1.- Impacte de la Convenció en la regulació de la capacitat jurídica 76

3.2.10.2.- Efectes de la Convenció sobre determinats actes jurídics regulats pel Codi Civil 78

3.2.10.3.- Impacte de la Convenció sobre les normes de capacitat del Codi de Comerç 82

3.2.10.4.- Impacte de la Convenció sobre la Llei d'enjudiciament civil 83

3.2.10.5.- La Llei del Registre Civil 85

3.2.10.6.- Incidència de la Convenció sobre la Llei del Notariat i la Llei Hipotecària 85

3.2.10.7.- La reforma de la Llei Orgànica del Tribunal del Jurat en matèria de discapacitat 87

3.2.10.8.- Impacte de la Convenció sobre l'assistència jurídica gratuïta 89

3.2.10.9.- L'impacte de la Convenció en el Codi Penal 90

3.2.10.10.- Impacte de la Convenció sobre els drets d'accés i participació en el procés penal 93

3.2.10.11.- L'estatut orgànic del Ministeri Fiscal 97

3.2.11.- Participació política 98

3.2.12.- Comunicació 101

3.2.13.- Societat de la informació 108

3.2.14.- Assegurances 109

3.2.15.- Propietat horitzontal 110

3.2.16.- Conclusions 111

3.3.- Legislació catalana i discapacitat 120

3.3.1.- Antecedents legislatius i justificació 120

3.3.1.1.- Estatut d'Autonomia de Catalunya 121

3.3.1.2.- Antecedents legislatius 128

3.3.2.- Propostes d'adaptació a la Convenció 134

3.3.3.- Educació 137
3.3.3.1.- Educació no universitària 138
3.3.3.2.- Universitat 143
3.3.4.- Protecció civil, llibertat i seguretat. 145
3.3.5.- Sanitat 148
3.3.6.- Principis bàsics de la legislació d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal a l'ocupació i la funció pública 156
3.3.6.1. - Ocupació i funció pública 160
3.3.6.2. - Serveis socials 165
3.3.7. - Infància i joventut 167
3.3.8. - Accessibilitat 169
3.3.8.1. – Barreres arquitectòniques i habitatge 170
3.3.8.2. - Transport 171
3.3.8.3. – Llengua de Signes Catalana 172
3.3.9. – Legislació civil, mercantil i Justícia 173
3.3.9.1.- Codi Civil de Catalunya 174
3.3.9.2. – Impacte de la Convenció en la regulació de la capacitat jurídica 177
3.3.9.3. - Justícia 183
3.3.10. - Comunicació 185
3.3.11.- Conclusions 191
4.- Impacte i mesures a adoptar-se a Catalunya 193
5.- Bibliografia 195
6.- Recursos web 210
7.- Annexos 212
7.1.- Proposta de reforma legislativa 212
7.2.- Text de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat 248
7.3.- Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad. (BOE 2 de agosto de 2011) 283
7.4.- Instrumento de Ratificación de la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006. (BOE 21 de abril de 2008) 311
7.5.- Instrumento de ratificación del Protocolo Facultativo a la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006. (BOE 22 de abril de 2008) 349
7.6.- Normativa estatal afectada per la Convenció 356
7.7.- Normativa catalana afectada per la Convenció 373
7.8. Prestacions de serveis socials 377

Glossari

ACAPPS: Federació d´Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes

AGE: Administració General de l'Estat

AVD: Activitats de la Vida Diària segons les defineix el Reial Decret 1971/1999 de 23 de desembre, de procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de minusvalidesa

BOE: Butlletí Oficial de l'Estat

BVD: Barem de valoració dels graus i nivells de dependència

CC: Codi Civil

CA: Comunitats Autònomes

CEDH: Convenció per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals de 1950

CE: Constitució Espanyola de 27 desembre de 1978

CF: Codi de Família de Catalunya, aprovat mitjançant Llei 9/1998, de 15 de juliol, de Catalunya

CERMI: Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat

CIDDM: Classificació Internacional de Deficiències, Discapacitats i Minusvalideses de 1980

CIF: Classificació Internacional del Funcionament, la Discapacitat i la Salut de 2001

CNUDN: Convenció de Nacions Unides sobre els Drets dels Infants de 1989

CNUDPD: Convenció de Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de 2006

COCARMI: Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat

CP: Codi Penal

EVE: Escala de Valoració Específica de dependència per a menors de tres anys

FECAFAMM: Federació catalana d'associacions de familiars i persones amb problemes de salut mental

FDC: Fundació Desenvolupament Comunitari

FESOCA: Federació de Personas Sordes de Catalunya

LAJG: Llei 1/1996, d'assistència jurídica gratuïta

LAU: Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans

LBRAP: Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica

LBRL: Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local

LCCSNS: Llei 16/2003, de Cohesió i Qualitat del Sistema Nacional de Salut

LFN: Llei 40/2003, de Protecció a les Famílies Nombroses

LGS: Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat

LGSS: Text refós de la Llei General de la Seguretat Social aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny

LHL: Llei 39/1988 de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals

LIONDAU: Llei d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal

LIRPF: Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni

LIS: Reial Decret Legislatiu 4/2004 pel qual s'aprova la Llei de l'impost sobre societats

LISD: Llei 29/1987, de 18 desembre, de l'impost sobre successions i donacions

LISMI: Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids

LIVA: Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit

LJCA: Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa

LOCE: Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació

LODE: Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació

LODP: Llei Orgànica 3/1981 de 6 d'abril, del Defensor del Poble

LOE: Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació

LOGSE: Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre d'Ordenació General del Sistema Educatiu

LOPJM: Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor

LORPM: Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, de Responsabilitat Penal dels Menors

LPA: Llei de Procediment Administratiu de 1958

LPAAD: Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència

LPH: Llei 49/1960, de 21 de juliol de propietat horitzontal

LPJDF: Llei 62/1978, de 26 de desembre, de protecció jurisdiccional de Drets Fonamentals

LPL: Reial Decret Legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de procediment laboral

LPPPD: Llei 41/2003, de 18 de novembre, de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi Civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària

LRJPAC: Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú

NU: Nacions Unides

NORUN: Normes Uniformes per a la Igualtat d'Oportunitats i la No Discriminació de Nacions Unides de 1993

OMS: Organització Mundial de la Salut

ONU: Organització de les Nacions Unides

STC: Sentència del Tribunal Constitucional

STEDH: Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans

STS: Sentència del Tribunal Suprem

STSJC: Sentència de Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

TC: Tribunal Constitucional

TRLRHL: Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març

TS: Tribunal Suprem

TSJ: Tribunal Superior de Justícia

UNESCO: Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura

1. Introducció

La Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, signada el desembre de 2007, recull en un text únic, per primera vegada a la història de la Unió Europea, el conjunt de drets civils, polítics, econòmics i socials de la ciutadania europea i de totes les persones que viuen al territori de la Unió.

Aquest document reconeix el fet que, per aconseguir la igualtat per a les persones amb discapacitat, el dret de la persona a no ésser discriminada s'ha de completar amb el dret a beneficiar-se de les mesures dissenyades per garantitzar-ne la independència, la integració i la participació en la vida social.

En l'exercici d´aquests drets, a Catalunya, el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI) és l'organisme encarregat, des de la societat civil catalana, de vetllar pels drets de la ciutadania amb discapacitat.

Aquesta associació catalana sense afany de lucre constitueix una plataforma de propostes per a la promoció d'una política general favorable als interessos de les persones amb qualsevol tipus de discapacitat.

El COCARMI representa el sector de les persones amb discapacitat de tot Catalunya davant els diferents òrgans governamentals i d'altres instàncies públiques i privades d'aquesta comunitat i dissenya polítiques d'actuació amb l'objectiu d'aconseguir la normalització social d'aquest col·lectiu en risc d'exclusió social.

A Catalunya el COCARMI, i en altres indrets d'Espanya i de la resta de països, altres organitzacions com ara el Fòrum Europeu de la Discapacitat, defensen els drets dels cinquanta milions de persones amb discapacitat que viuen a Europa. Aquesta organització no governamental, fundada l'any 1996, té la missió de promoure la igualtat d'oportunitats per a aquest col·lectiu i juga un paper clau en la presa de decisions relacionades amb aquest àmbit a nivell

europeu, al llarg de dècades s'ha treballat pel reconeixement efectiu dels drets de les persones amb discapacitat. Un dels esdeveniments més significatius d'aquest esforç col·lectiu fou la coneguda "Declaració de Madrid".

El maig de 2002, en el marc del Congrés Europeu sobre Discapacitat, es va aprovar la Declaració de Madrid, que va suposar un pas endavant més en el reconeixement i la protecció dels drets de les persones amb discapacitat a nivell europeu, nacional, regional i local. El text reivindica la discapacitat com un afer de drets humans i fa referència a la necessitat de substituir la concepció paternalista de la discapacitat per una altra enfocada a la promoció de l'autonomia personal.

Les directrius establertes a la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea i a la Declaració de Madrid pel que fa a l'àmbit de les persones amb discapacitat constitueixen la base per a l'elaboració de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada el desembre de 2006.

Aquesta Convenció suposa un punt d'inflexió en el reconeixement i l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat. Assumeix el fenomen de la discapacitat com una qüestió de drets humans i preveu les mesures, tant de no discriminació com d'acció positiva, que els estats han d'implantar per garantir els drets d'aquest col·lectiu en igualtat de condicions amb les altres persones.

La Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat és un instrument que inaugura un marc protector i garantista, inèdit en el sistema de l'ONU i en el dret internacional, per a les persones amb discapacitat.
El 13 de desembre de 2006, després d'innombrables hores de treball i gràcies a l'esforç de centenars o milers de persones al llarg i ample del món, l'Assemblea General de l'ONU aprovava la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat. El dia anterior, el Parlament espanyol aprovava la **Llei 39/2006 de promoció de l'autonomia personal i atenció de les persones en situació de dependència**.

Aquesta Convenció va ser ratificada per Espanya l'abril de 2008 i va entrar en vigor en l'Ordenament espanyol i català el 3 de maig d'aquest mateix any.

El 21 d'abril de 2008 es publica en el Butlletí Oficial de l'Estat (BOE), **l'Instrument de ratificació de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat**, **fet a Nova York el 13 de desembre de 2006**. El següent dia, el 22 d'abril es va publicar al BOE **l'Instrument de ratificació del Protocol Facultatiu a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre de 2006.**

Finalment, el 2 d'agost de 2011 es publica al BOE, en la seva edició en català, la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Sobre aquesta Llei va emetre informe favorable el Consell Nacional de la Discapacitat, en el qual participen les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i de les seves famílies d'Espanya.

Per tant, la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada amb la participació de l'Estat espanyol i ratificada per aquest, suposa en el conjunt del seu territori i en concret a Catalunya, com a la resta de Comunitats Autònomes, un punt d'inflexió en la història del tractament de la discapacitat, la qual, a partir d'ara, haurà de ser examinada des d'un enfocament de drets humans.

Derivat de l'anterior, es fa necessària l'adaptació de totes aquelles normes, sectorials i transversals que d'una o altra manera afecten la vida de les persones amb discapacitat introduint el nou enfocament normatiu que instaura la Convenció, que és considerar que les persones amb discapacitat són, igual que la resta de persones, titulars de drets i no objecte de polítiques caritatives o assistencials. Però a més, implica entendre que els desavantatges socials que pateixen s'han d'eliminar per constituir genuïns exemples de discriminació i de vulneració de drets humans.

D'aquesta manera, si la Convenció introdueix l'enfocament dels drets en el tractament de la discapacitat, també hem d'admetre que les polítiques sobre discapacitat es justifiquen com a polítiques orientades a la realització dels drets humans de les persones amb discapacitat, que s'han d'articular sobre la base de les normes, principis i estàndars dels drets humans i que el seu objectiu és capacitar les persones amb discapacitat per complir les seves obligacions i per reclamar els seus drets; es tracta, en definitiva, de reforçar la independència de les persones amb discapacitat.

Com s'ha destacat per diversos autors, la Convenció s'inspira en el que ha estat anomenat «model social de discapacitat». Aquest model filosòfic, d'una banda, posa l'èmfasi en les causes o factors socials que originen discapacitat i, de l'altra, situa la discapacitat com a qüestió de drets humans.

Un dels pressupòsits fonamentals del model social és que les causes que originen la discapacitat no són individuals, com s'afirma des del model que li precedeix (denominat mèdic o rehabilitador), sinó que són preponderantment socials. La discapacitat no és la conseqüència directa de *limitacions* individuals, sinó més aviat de les limitacions de la societat per assegurar adequadament que les necessitats de les persones amb discapacitat es tinguin en compte dins de l'organització social, situant l'individu en el centre de totes les decisions que l'afectin, i centrant el problema en la societat com a conjunt.

Amb anterioritat, el model social de discapacitat ha estat incorporat normativament a Espanya i, a més de per la Convenció, a través de la **Llei 51/2003 d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal** (LIONDAU).

Posteriorment, altres desenvolupaments normatius van continuar aportant en la mateixa línia (cal esmentar la transposició de la **Directiva 2000/78 CE del Consell de la Unió Europea** mitjançant la Llei 62/2003, que així mateix planteja certes modificacions a la Llei 13/82 d'integració social dels minusvàlids, a l'Estatut dels Treballadors i a la Llei de procediment laboral).

Finalment, el model social ha estat fortament reforçat a través de la incorporació al dret espanyol de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, mitjançant la **Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat**. Aquest text legal, sobre el qual ens aturarem amb detall en següents capítols d'aquest Informe, incorpora la Convenció a l'ordenament jurídic espanyol tant des d'una perspectiva transversal com sectorial, alhora que en la seva Disposició addicional primera recull la garantia del respecte al repartiment de competències constitucionalment i estatutàriament vigent, de manera que "l'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat es desenvoluparà sense perjudici de les competències de les Comunitats Autònomes", com és el cas de Catalunya.

Juntament amb això, i derivat del repartiment competencial entre l'Estat i les Comunitats Autònomes en matèries relacionades amb l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats, la Disposició addicional segona de la Llei 26/2011 recull la previsió de subministrament d'informació de les Comunitats Autònomes, d'acord amb els principis d'informació mútua i col·laboració entre administracions públiques i amb el que preveu la **Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal**, i per tal de garantir el compliment de les obligacions previstes en tractats i convenis internacionals, les Comunitats Autònomes, Catalunya entre elles, en l'àmbit de les seves competències, han de remetre anualment al Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat, dades estadístiques sobre la situació de les persones amb discapacitat, en la forma que s'estableixi per reglament, incloses les dades relatives a l'ocupació i a les condicions de treball d'aquestes persones, els quals es regiran per la seva normativa sectorial.

Tal com hem vist, la Convenció imposa un veritable canvi de paradigma en el tractament de la discapacitat i imposa la necessitat que tota la seva regulació jurídica es faci des dels tres següents referents:

a) d'una banda, la consideració que estem en presència d'un discurs de drets;

b) l'altra, la consideració que la satisfacció dels drets de les persones amb discapacitat requereix rehabilitar, canviar i normalitzar la societat;

c) i finalment, la consideració que tothom té dret a l'autonomia i a la independència, sense perjudici que en ocasions requereixin d'assistència o de suport.

La Convenció de Nacions Unides introdueix tres principis que hem de considerar claus de cara a valorar l'impacte i repercussió en la normativa catalana, a saber, els principis de no discriminació, d'accessibilitat i d'autonomia, que a continuació desenvolupem. Així, l'article 3 de la Convenció defineix els principis generals que han d'informar la resta de l'articulat, i a partir dels quals haurà d'interpretar i aplicar la Convenció. El seu primer incís es refereix a tres principis o valors que es troben íntimament relacionats, com són la dignitat, l'autonomia i la independència.

Els següents incisos d'aquest article tercer de la Convenció engloben quatre principis: la no discriminació, la participació i inclusió plena i efectiva en la societat, el respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humana, i la igualtat d'oportunitats.

Els quatre principis anteriors es poden resumir en la idea d'igualtat, al qual s'uneix el principi d'accessibilitat universal. La Convenció també ho preveu a l'article 3, i es troba regulat en l'article 9.

Així mateix, altres principis que l'article 3 de la Convenció estableix són el de la igualtat entre l'home i la dona, i, finalment el relatiu al respecte a l'evolució de les facultats dels nens i les nenes amb discapacitat i del seu dret a preservar la seva identitat personal.

Pel que fa al principi de no discriminació, la Convenció assumeix, a través dels seus principis, i en la regulació dels drets que empara, una concepció àmplia

de la igualtat, que no es queda en un simple tracte no discriminatori, sinó que assumeix la igualtat d'oportunitats. Aquesta igualtat d'oportunitats requereix, en certs casos, mesures actives, que han de passar necessàriament pel respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humanes -això implica necessàriament l'adopció de polítiques de reconeixement-, i que tendeixin a assolir una participació i inclusió plena i efectiva en la societat.

Així les coses, l'objecte de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat no va ser crear nous drets, sinó assegurar l'ús del principi de no discriminació en cada un dels drets que la mateixa recull, per a què puguin ser exercits en igualtat d'oportunitats per les persones amb discapacitat. Si bé la no discriminació és un principi vital de la Convenció, aquest principi interactua amb cada un dels drets substantius que l'instrument regula.

A l'article 2 es defineix el que la Convenció entén per «discriminació per motiu de discapacitat». S'entén per discriminació «qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat, que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, gaudi o exercici, en igualtat de condicions, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'altre tipus. Inclou totes les formes de discriminació, entre elles la denegació d'ajustaments raonables ».
Aquest concepte que la Convenció estableix sobre discriminació per motiu de discapacitat és coherent amb el que s'utilitza en el context del Sistema Universal de Protecció dels Drets Humans, i ofereix bones oportunitats de desenvolupament en el dret espanyol. Es podria dir que el concepte de no-discriminació recollit en la Convenció té les següents característiques:

- se centra en el resultat discriminatori i no en la voluntat de la persona («que tingui el propòsit o l'efecte»);
- abasta tot tipus de discriminació (comprèn tant la discriminació directa com indirecta, així com la discriminació estructural, entre altres);

- comprèn la discriminació no només a la persona amb discapacitat, sinó «per motiu de discapacitat».

El segon dels principis que es troba íntimament relacionat amb el d'igualtat és el principi d'accessibilitat universal. La Convenció ho preveu a l'incís f de l'article 3 i, així mateix, es troba regulat com a dret a l'article 9. L'accessibilitat universal ha estat prevista, no només com a dret sinó també com a principi de la Convenció, ja que aquest principi-dret esdevé condició ineludible per a l'exercici dels drets en igualtat d'oportunitats per a totes les persones, i per aconseguir, en darrer terme, l'assoliment de la igual dignitat humana i del lliure desenvolupament de la personalitat.

La Convenció estableix que, amb la finalitat que les persones amb discapacitat puguin viure en forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els Estats Part han d'adoptar mesures apropiades per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions obertes al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals. Aquestes mesures inclouran la identificació i eliminació d'obstacles i barreres d'accés en una sèrie d'àmbits.

En termes generals, l'accessibilitat és la condició que ha de complir l'entorn social per tal que totes les persones, en condicions d'igualtat, puguin exercir els seus drets i viure de manera independent. Suposa, en sentit positiu, l'obligació per part de l'Estat de construir obres d'infraestructura adaptades a les necessitats d'accés de les persones amb discapacitat o, en sentit negatiu, l'eliminació d'obstacles i barreres que impedeixen l'accés als edificis, el transport, comunicacions, serveis d'informació, etc.

L'accessibilitat universal és definida per la Llei 51/2003 com *«la condició que han de complir els entorns, processos, béns, productes i serveis, així com els objectes o instruments, eines i dispositius, per a ser comprensibles, utilitzables i practicables per totes les persones en condicions de seguretat i comoditat i de*

la forma més autònoma i natural possible. Pressuposa l'estratègia de disseny per a tothom i s'entén sense perjudici dels ajustos raonables que s'hagin d'adoptar».

Els ajustaments raonables són, segons la Convenció, *«les modificacions i adaptacions necessàries i adequades, que no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda, quan es requereixin en un cas particular, per garantir a les persones amb discapacitat el gaudi o exercici, en igualtat de condicions amb la resta, de tots els drets humans i llibertats fonamentals ».*

D'altra banda, i en això cal insistir, si des de la Convenció s'assumeix que la discapacitat és un fenomen complex, que està integrat per factors socials, que es tradueixen en barreres, l'accessibilitat universal passa a ser, des de l'altra cara de la moneda, una de les maneres més idònies per a la prevenció de la discapacitat. D'aquesta manera, la prevenció de la discapacitat està integrada tant per les mesures dirigides a prevenir, per exemple, malalties discapacitants, com les mesures destinades a prevenir la construcció d'entorns inaccessibles.

En tercer lloc, com s'ha assenyalat, entre els principis en què es basa la Convenció destaquen els d'autonomia i independència.

Les qüestions de l'autonomia i la independència tenen molt a veure amb el discurs dels drets humans. L'autonomia s'ha constituït històricament en pressupòsit i fonament dels drets. Pressupòsit, en associar-se a la pròpia concepció de l'ésser humà; fonament, en anar unida a l'ideal de la vida humana digna, que és la finalitat última dels drets humans.

Es pot afirmar que tots els drets pretenen protegir l'autonomia, i afavorir l'exercici d'accions independents, el que no sempre és el mateix que la desaparició de situacions de dependència. Autonomia i independència, en major o menor mesura, formen part del contingut de tots els drets.

La dignitat, en la seva faceta d'autonomia, es plasma en cada un dels drets que la Convenció recull, tot i que es pot veure especialment reflectida en l'article 19,

que regula el dret de les persones amb discapacitat a viure de forma independent i a ser incloses en la comunitat. L'article esmentat preveu, entre altres qüestions, un principi que es troba molt relacionat amb la idea de dignitat humana i autonomia, i que es plasma en el dret de les persones amb discapacitat a viure on i amb qui vulguin, i amb serveis que facilitin seva inclusió en la comunitat, inclosa l'assistència personal: el dret a la vida independent.

El contingut específic d'aquest dret no és altre que l'atenció o el suport (físic i intel·lectual) a la vida diària (a les activitats fonamentals de la vida diària). No en va, el concepte d'autonomia de la Convenció es refereix a l'autonomia física i intel·lectual. En efecte, l'autonomia és definida per l'article 2.1 de la Llei 39/2006 com *«la capacitat de controlar, afrontar i prendre, per pròpia iniciativa, decisions personals sobre com viure d'acord amb normes i preferències pròpies, així com de desenvolupar les activitats bàsiques de la vida diària ».*

El dret a la vida independent protegeix a aquelles persones que es troben en una situació de dependència, proporcionant-ne serveis i assistència per al desenvolupament de les activitats fonamentals de la vida diària i per al correcte exercici dels seus drets.

La Convenció forma part, amb caràcter general, de l'ordenament jurídic espanyol i de Catalunya en virtut del que disposa l'article 96.1 de la Constitució Espanyola: *«Els tractats internacionals vàlidament celebrats, un cop publicats oficialment a Espanya, formaran part de l'ordenament intern»,* en el si del qual es troba l'ordenament català. Igualment, *«les seves disposicions només podran ser derogades, modificades o suspeses en la forma prevista en els propis tractats o d'acord amb les normes generals del dret internacional».*

Però, a més, la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat té també una rellevant influència a nivell constitucional. I és que, d'acord amb el que assenyala l'article 10.2 de la Constitució Espanyola, aquest tractat afecta d'una manera essencial la comprensió dels drets reconeguts en la nostra norma bàsica. Segons l'article 10.2: *«Les normes relatives als drets*

fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix, s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans i els tractats i acords internacionals».

L'article 10.2 vincula la interpretació dels drets i llibertats reconeguts en la Constitució als tractats sobre aquesta matèria ratificats per Espanya. Així, aquest precepte dota els tractats sobre drets, que ja formen part del dret intern en virtut de l'article 96.1, d'un valor especial conferint-los un rang constitucional. En aquest sentit, cal analitzar la legislació espanyola i catalana, pel que fa al que aquí ens ocupa, per saber si s'adequa o no al que estableix la Convenció i la seva filosofia.

Referent a això i en el Dret espanyol, la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència es porta a terme, amb caràcter general, a través de la creació d'un nou dret subjectiu. En aquest sentit, aquest estudi pren com a eix central aquest dret, examinant tant el seu significat, com els seus titulars, el seu objecte, els seus continguts (en forma de prestacions i serveis) i el seu règim jurídic. Finalment, es duran a terme altres consideracions concretes sobre aspectes de la Llei.

Amb relació a la legislació catalana i l'impacte que sobre la mateixa té la Convenció, s'ha de partir de la redacció de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que en l'article 4 sobre Drets i principis rectors, estableix que els poders públics de Catalunya han de promoure el ple exercici de les llibertats i els drets que reconeixen aquest Estatut, la Constitució, la Unió Europea, la Declaració Universal de Drets Humans, el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i els altres tractats i convenis internacionals subscrits per Espanya que reconeixen i garanteixen els drets i les llibertats fonamentals, com és el cas de la Convenció de Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, que aquí tractem.

Derivat de l'anterior, com igualment recull el text de l'Estatut de Catalunya de 2006, els poders públics de Catalunya han de promoure les condicions per a què la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups siguin reals i efectives; han

de facilitar la participació de totes les persones en la vida política, econòmica, cultural i social, tasca en la qual s'ha d'emmarcar l'adaptació de la legislació catalana a les disposicions de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

2. Objecte de l'Informe

L'objecte del present Informe sol·licitat pel COCARMI a la Fundació Desenvolupament Comunitari és, en primer lloc, fer un diagnòstic de la situació normativa a Catalunya en matèria de discapacitat i accessibilitat.

Juntament amb el diagnòstic, s'ha d'analitzar i valorar, a la llum del text de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, l'adequació de la legislació catalana a la mateixa, per tal d'oferir posteriorment una proposta de modificacions concretes a nivell legislatiu català.

Aquest treball previ és el que permetrà proposar un text articulat de llei de reforma, que s'adjuntarà al text de l'Informe a tall d'annex.

En conseqüència, no només es pretén fer una radiografia legal de la situació normativa de l'accessibilitat a Catalunya, sinó oferir al legislador un text articulat (a manera de proposta de projecte de Llei) que possibiliti de forma adequada i ràpida l'adequació de la normativa catalana en aquesta matèria a la Convenció de Nacions Unides de 2006 sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per això es fa necessari, des d'una perspectiva omnicomprensiva del marc jurídic aplicable, que ha d'observar tant el text de la Convenció, la Constitució Espanyola de 1978 i la legislació i normativa dels seus desenvolupaments aplicable o relacionada amb la matèria i, com no pot ser de altra manera, el text vigent de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 i la legislació catalana afectada.

3. Marc Jurídic

El Propòsit de la Convenció de 13 de desembre de 2006 *"és promoure, protegir i assegurar el gaudi ple, i en condicions d'igualtat, de tots els drets humans i llibertats fonamentals per a totes les persones amb discapacitat i promoure el respecte de la seva dignitat inherent.*

Per persones amb discapacitat *s'entén aquelles que tinguin deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interaccionar amb diverses barreres, puguin impedir la seva participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres".*

Amb anterioritat s'aprova a Espanya la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat** (LIONDAU).

La LIONDAU es modifica per a la seva adequació a la Convenció per la Llei 26/2011 i resta pendent l'adaptació de la legislació de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, publicada al *Butlletí Oficial de l'Estat*, amb el seu Protocol addicional, els dies 21 i 22 d'abril de 2008, va entrar en vigor a Espanya el 3 de maig del mateix any. Són documents de referència en aquest sentit:

- **INSTRUMENT de ratificació de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre de 2006** (BOE 21 d'abril de 2008), i

- **INSTRUMENT de ratificació del Protocol Facultatiu a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre de 2006** (BOE de 22 d'abril de 2008).

- El Parlament espanyol aprova la **Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.**

La Convenció i la Llei superen la visió "mèdica" que es reflecteix en l'article 49 de la Constitució Espanyola la qual cosa implica la necessària adequació de la legislació espanyola i catalana en matèria de discapacitat.

El Tractat de Funcionament de la Unió Europea (art. 10) *"en la definició i implementació de les seves polítiques i activitats, la Unió ha de tenir com a objectiu combatre la discriminació basada en motius sexuals, racials, d'origen ètnic, religió o credo, discapacitat, edat o orientació sexual",* i la Decisió del Consell de la Unió Europea de 23 de desembre de 2010 per la qual la Unió va ratificar la Convenció.

Per últim l`Estatut d`Autonomia de Catalunya, en el seu article 40.5, estableix que els poders públics estan obligats a garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitat i a promoure'n la integració social, econòmica i laboral de manera específica.

3.1.- La Convenció de les Nacions Unides

El 13 de desembre de 2006 es va aprovar la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat. Aquesta Convenció és el resultat d'un llarg procés, en què van participar diversos actors: Estats membres de l'ONU, observadors de l'ONU, cossos i organitzacions importants de l'ONU, Relator Especial sobre Discapacitat, institucions de drets humans nacionals, i organitzacions no governamentals, entre les que van tenir un paper destacat les organitzacions de persones amb discapacitat.

En els tres últims decennis, el canvi cap a una perspectiva sobre la discapacitat basada en els drets humans ha comptat amb gran suport en l'àmbit de Nacions

Unides. Durant molt de temps, la discapacitat venia sent abordada com una problemàtica de "desenvolupament social", és a dir, fora de l'àmbit específic dels òrgans de drets humans del sistema.

Aquesta tendència s'ha revertit en les últimes dècades. El millor exemple d'això són les *Normes Uniformes sobre la Igualtat dOoportunitats per a les Persones amb Discapacitat*. A partir d'aquest instrument s'ha començat a identificar les persones amb discapacitat com un col·lectiu necessitat de protecció, i s'ha fet èmfasi, d'una banda, en la singularitat dels seus drets davant determinades situacions. Però d'altra banda, i això resulta fonamental, s'ha insistit en la necessitat que l'Estat adopti mesures de protecció especials per tal de garantir l'exercici de drets universals per part d'aquestes persones. No obstant això, les Normes Uniformes són un instrument de *soft law*, amb les insuficiències que aquest tipus d'instruments planteja.

D'altra banda, si bé el Dret internacional de drets humans de les Nacions Unides ofereix grans possibilitats per a la protecció jurídica de les persones amb discapacitat, experts en la matèria venien sostenint la necessitat d'un Tractat específic.

Va ser així com l'any 2001 es va començar a gestar una Convenció Internacional que abordés el fenomen de la discapacitat des del model social, orientada a garantir a aquestes persones el gaudi i exercici dels seus drets sense discriminació i en igualtat d'oportunitats. Aquest procés va culminar finalment amb l'aprovació de la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat per part de Nacions Unides, convertint-se en el primer Tractat de Drets Humans del segle XXI.

El nou instrument suposa importants implicacions per a les persones amb discapacitat, entre les quals destaquen:

- Visibilitat del col·lectiu
- Assumpció del fenomen de la discapacitat com una qüestió de drets humans

- Comptar amb una eina jurídica vinculant per fer valer aquests drets
- Conscienciació sobre els drets de les persones amb discapacitats.

Entre les principals conseqüències derivades de l'aprovació de la Convenció, cal destacar les següents:

Canvis en la forma d'abordar la discapacitat

L'aprovació de la Convenció deixa clar que la discapacitat és una qüestió de drets humans. Que les persones amb discapacitat no són "objecte" de polítiques caritatives o assistencials, sinó que són "subjectes" de drets humans. Per tant, els desavantatges socials que pateixen no s'han d'eliminar com a conseqüència de la "bona voluntat" d'altres persones o dels governs, sinó que s'han d'eliminar perquè aquestes desavantatges violen el gaudi i exercici dels seus drets humans

Major visibilitat de les persones amb discapacitat

L'adopció de la Convenció serà de gran vàlua per augmentar la visibilitat de les persones amb discapacitat. D'aquesta manera, la discapacitat haurà de ser present necessàriament en les agendes polítiques, tant nacionals com internacionals, i això sumat a l'obligació assumida pel govern d'Espanya de fomentar una major presa de consciència, provocarà que la discapacitat tingui una major visibilitat en la societat espanyola.

Un impacte en la legislació espanyola.

La ratificació i la posterior entrada en vigor de la Convenció requereix una revisió, i en cas de conflicte, la reforma de la legislació espanyola en el que pogués quedar afectada per les disposicions del text internacional. És important no restringir aquest impacte únicament a la legislació sobre discapacitat, sinó a tot l'ordenament jurídic espanyol, incloses les lleis autonòmiques i forals.

Aquest instrument tindrà, a més, una important tasca didàctica. Això inclou, en un primer nivell, la difusió de la Convenció com a eina jurídica i la seva utilitat en l'àmbit del moviment associatiu -ONGs de discapacitat- i en el dels drets humans -ONGs de drets humans-. Un segon nivell seria el nivell d'educació per a la ciutadania. És important que els currículums educatius incorporin la perspectiva de la discapacitat. En aquest punt resulta de vital importància acostar el fenomen de la discapacitat de la manera que preveu la Convenció Internacional a l'educació dels nens i nenes i adolescents. El tercer nivell seria l'acadèmic. Això implica incorporar les conseqüències i derivacions de la Convenció dins dels diferents programes d'estudis acadèmics (tant universitaris: Dret, Enginyeries, Arquitectura, Ciències Polítiques, Psicologia i Urbanisme, entre d'altres, com de formació professional).

La Convenció compta amb un preàmbul i 50 articles, que s'estructuren de la següent manera:

- Els nou primers articles recullen disposicions generals relatives al propòsit i a la definició de persona amb discapacitat (art. 1); a com s'han d'entendre una sèrie de termes, com ara comunicació, llenguatge, discriminació per motiu de discapacitat, ajustaments raonables i disseny universal (art. 2), als principis generals que han d'orientar la interpretació i aplicació de la Convenció, entre els quals destaquen el principi de dignitat, el d'igualtat i el d'accessibilitat universal (art. 3); a certes obligacions generals assumides pels Estats i que són obligacions de respecte, de protecció i de compliment (art. 4), a la igualtat i no discriminació (art. 5), a les dones i discapacitat (art. 6), als nens i discapacitat (art. 7); a una sèrie de mesures per sensibilitzar i educar la població respecte als drets de les persones amb discapacitat (art. 8), i a l'accessibilitat universal (art. 9).

- Els articles 10-30 aborden una sèrie de drets. Els principals drets que preveu la Convenció són:

  Drets d'igualtat

Dret a la igualtat i a la no discriminació, dret a la capacitat jurídica en tots els aspectes de la vida, dret a gaudir d'un entorn accessible, i dret a un igualitari accés a la justícia.

Drets de protecció

Dret a la protecció de la vida, dret a la protecció en situacions de risc; dret de protecció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants; dret de protecció contra l'explotació, la violència i l'abús, el dret a la protecció de la integritat personal (física i mental); dret a la protecció de la privacitat, i dret a la protecció de la llar i la família.

Drets de llibertat i autonomia personal

Dret a la llibertat i seguretat de la persona; dret a la llibertat de desplaçament, a la llibertat per triar la residència i a una nacionalitat; dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat, i dret a la mobilitat personal amb la major independència possible.

Drets de participació

Dret a la llibertat d'expressió i d'opinió i accés a la informació, el dret a participar en la vida política i pública, i el dret a participar en la vida cultural, les activitats recreatives, l'esplai i l'esport.

Drets socials

Dret a un educació inclusiva a tots els nivells, així com a l'ensenyament al llarg de la vida, el dret a gaudir del més alt nivell possible de salut, el dret a l'habilitació i rehabilitació per aconseguir i mantenir la màxima independència, capacitat física, mental, social i vocacional, el dret a tenir l'oportunitat de guanyar-se la vida amb un treball lliurement elegit o acceptat en un mercat i un entorn laborals que siguin oberts, inclusius i

accessibles a les persones amb discapacitat, i dret a tenir un nivell de vida adequat i a la protecció social.

- L'article 31 estableix l'obligació dels Estats de recopilar dades estadístiques i de recerca.
- L'article 32 assenyala la importància de la cooperació internacional per promoure el compliment de la Convenció.
- Els articles 33 a 40 es refereixen a qüestions relatives a l'aplicació i supervisió de la Convenció. Així es refereix al seguiment nacional, destacant la possibilitat d'establir un mecanisme de coordinació (art. 33), al seguiment internacional, amb la creació d'un Comitè sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (art. 34), al qual els Estats han de presentar informes -el primer als dos anys i després cada quatre- i al qual és possible presentar denúncies individuals (només en relació amb aquells Estats que hagin ratificat també el Protocol).
- Els articles 41 a 50 són disposicions finals relatives a la signatura, ratificació, reserves, etc.

Com abans s'ha assenyalat, tot l'articulat de la Convenció plasma la filosofia pròpia del model social de la discapacitat. En tot cas, aquest plasmació apareix amb especial nitidesa en la concepció de la discapacitat, en els principis que guien la Convenció, en la seva estratègia, en la rellevància que atorga a l'accessibilitat, i, finalment, en la concepció de la capacitat jurídica.

Concepció de la discapacitat

La Convenció reconeix que *"la discapacitat és un concepte que evoluciona i que resulta de la interacció entre les persones amb deficiències i les barreres degudes a l'actitud i a l'entorn que eviten la seva participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres". Així mateix, entén que "les persones amb discapacitat inclouen a aquelles que tinguin deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres, puguin impedir la seva participació plena i efectiva en la*

societat, en igualtat de condicions amb les altres". La discapacitat resulta de la interacció amb barreres causades per l'actitud i a l'entorn. La definició no és tancada, sinó que *inclou* a les persones esmentades, el que no vol dir que exclogui a altres situacions o persones que puguin estar protegides per les legislacions internes dels Estats.

Els principis que guien la Convenció

L'article 3 de la Convenció defineix els principis generals que han d'informar la resta de l'articulat, i a partir dels quals s'haurà d'interpretar i aplicar la Convenció, a saber: d'una banda, dignitat, autonomia i independència i, a continuació, la no discriminació, la participació i inclusió plenes i efectives en la societat, el respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humanes, i la igualtat d'oportunitats.

Els últims quatre principis anteriors són diferents facetes, que es poden resumir en una idea: la idea d'igualtat. Un altre principi, que es troba així mateix íntimament relacionat amb el d'igualtat, és el principi d'accessibilitat universal.

La Convenció ho preveu a l'incís f del seu article 3 i a l'article 9. A més, la Convenció recull, en la seva redacció, els principis de la igualtat entre l'home i la dona i el relatiu al respecte a l'evolució de les facultats dels nens i les nenes amb discapacitat i del seu dret a preservar la seva identitat, així com el seu dret a l'educació.

Els principis assumits en aquest article tercer de la Convenció són principis generalment acceptats i reconeguts per la comunitat internacional, com ara el principi d'igualtat d'oportunitats, o la igualtat entre l'home i la dona. No obstant això, no passa el mateix amb altres, com són la llibertat de prendre les pròpies decisions, el principi de respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humanes, el principi d'accessibilitat, el principi de respecte a l'evolució de les facultats dels nens i les nenes amb discapacitat i del seu dret a preservar la seva identitat. En

aquest punt, la Convenció assumeix l'especificitat que la discapacitat requereix, per a l'exercici dels drets en igualtat de condicions amb les altres persones, enriquint d'aquesta manera el patrimoni comú dels tractats de drets humans.

L'estratègia

Com es va indicar anteriorment, l'estratègia de la Convenció no és la de reconèixer nous drets, sinó la d'assegurar l'ús del principi de no discriminació en cada un dels drets, perquè puguin ser exercits en igualtat d'oportunitats per les persones amb discapacitat. La idea d'igualtat està així present a la Convenció en la determinació del seu objectiu, com a principi i com a valor, com a contingut de les obligacions dels Estats i com a autèntic dret.

La perspectiva de la igualtat i no discriminació té una aplicació transversal en tots els seus articles. En aquest sentit, el text estableix que per "*discriminació per motius de discapacitat*" s'entén "*qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, gaudi o exercici, en condicions d'igualtat, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'altre tipus*". Això inclou totes les formes de discriminació, i, entre elles, la denegació d'ajustaments raonables. Els ajustaments raonables són, segons la Convenció, *"les modificacions i adaptacions necessàries i adequades, que no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda, quan es requereixin en un cas particular, per garantir a les persones amb discapacitat el gaudi o exercici, en igualtat de condicions amb la resta, de tots els drets humans i llibertats fonamentals".*

El concepte de no-discriminació recollit en la Convenció es centra en el resultat discriminatori i no en la voluntat de la persona; abasta tot tipus de discriminació (directa, indirecta, estructural); comprèn la discriminació no només a la mateixa persona amb discapacitat, sinó "per motiu de discapacitat" i reconeix que la denegació d'ajustaments raonables és un tipus de discriminació.

L'accessibilitat universal

La Convenció estableix que, amb la finalitat que les persones amb discapacitat puguin viure en forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els Estats Part han d'adoptar mesures apropiades per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions obertes al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals.

Aquestes mesures, inclouran la identificació i eliminació d'obstacles i barreres d'accés en una sèrie d'àmbits.

La capacitat jurídica

La temàtica de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat ha estat la qüestió més polèmica de les negociacions. Bona prova d'això el constitueix el fet que, en una de les sessions (la vuitena), es va aprovar la Convenció amb una nota al peu de pàgina en l'article sobre aquesta temàtica, que deia: "*En àrab, xinès i rus, l'expressió <<capacitat jurídica>> es refereix a la <<capacitat jurídica d'ostentar drets>> no a la <<capacitat d'obrar>>*". En termes generals, la discussió se centrava en l'adopció de dos possibles enfocaments:

a) Un, el tradicional, adoptava el "model de substitució en la presa de decisions" i implicava diferenciar entre capacitat jurídica i capacitat d'obrar, perpetuant la figura de la tutela (o institucions similars, segons els Estats Part) com a instrument essencial. L'altre, veritablement nou i adequat al model social, adoptava el "model d'assistència en la presa de decisions" i implicava garantir el dret a la igualtat de les persones amb discapacitat, tant pel que fa a la capacitat jurídica com a la capacitat d'obrar, el que suposava buscar una altra figura jurídica per a instrumentar aquest model, basada en mesures de suport per a la presa de decisions, que reemplacés la figura del "representant" (tutor en el Dret espanyol).

b) Els defensors del segon enfocament, consideraven que el primer facilitava la tergiversació dels desitjos de les persones, fomentava la seva falta de responsabilitat, suprimia les seves habilitats i disminuïa la seva capacitat de creixement.

La capacitat jurídica, pel model d'assistència hauria d'estar relacionada amb la llibertat, amb la possibilitat d'errar i d'equivocar-se, amb el risc, i no amb la saviesa, prudència o perfecció de les decisions. Finalment, i després d'un procés de negociació complex, es va decidir suprimir aquest peu de pàgina.
L'adopció del model de suport suposa un autèntic canvi de paradigma en la matèria que tindrà un important impacte en les legislacions nacionals, com l'espanyola, que adopten el model tradicional de substitució.

3.2.- Legislació bàsica de l'Estat i discapacitat

3.2.1.- Antecedents i justificació

La Convenció de l'ONU dels Drets de les Persones amb Discapacitat no estableix nous drets, però preveu mesures de no discriminació i d'acció positives. Els Estats hauran d'implantar mesures per garantir a les persones amb discapacitat seus drets en igualtat de condicions. Espanya va ratificar aquest document el 30 de març de 2007 i va entrar en vigor el 3 de maig de 2008.

La Convenció suposa un canvi radical en el concepte i aplicació dels drets de les persones amb discapacitat, ja que presenta una elaboració detallada d'aquests drets i un codi d'aplicació. Els seus principis generals ja estaven recollits en els enunciats de la **Llei 51/2003, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapac**itat. No obstant això, la Convenció suposa un canvi en el concepte de discapacitat, ja que passa a considerar-la com una qüestió de drets humans i no com una preocupació en matèria de benestar social.

La Constitució de 1978 proclama en el preàmbul la voluntat de protegir tots els espanyols i pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, i en el seu article 10.1 disposa que *"la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i als drets dels altres són el fonament de l'ordre polític i la pau social "*.

És per tant obligació dels poders públics contribuir a l'efectivitat d'aquests drets i dels valors que representen, encara que no existeixi una pretensió subjectiva per part del ciutadà.

Per la seva banda, l'article 10.2 de la nostra Carta Magna estableix que les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans, i els tractats i acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya.

La legislació espanyola és una de les més avançades del món en reconeixement de drets a les persones amb discapacitat i està al capdavant en els països de la UE en aquesta matèria.

S'ha detectat la necessitat de donar una nova definició, d'acord amb la Convenció, del concepte de persona amb discapacitat. L'actual definició ve continguda en la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, però se cenyeix únicament a l'àmbit d'aplicació de la llei.

3.2.2.- Adaptació a la Convenció de la legislació espanyola

En el Dret espanyol, l'evolució del tractament de la discapacitat cap a un model social, s'havia produït ja, abans de l'aprovació i entrada en vigor de la Convenció, el maig de 2008. Aquesta evolució es plasma, fins i tot amb les limitacions que després s'assenyalaran, en la **Llei 51/2003, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones**

amb discapacitat (LIONDAU) i en tot un seguit de normes de desenvolupament.

En realitat, la Convenció ve a ratificar i consolidar aquesta tendència cap a un enfocament social, subratllant, en tot cas, la necessitat d'adoptar una perspectiva pròpia de drets humans. I és precisament això el que confereix un alt valor a la Convenció.

En efecte, la inclusió de la discapacitat en l'àmbit dels drets humans implica, d'una banda, l'exigència de tractar aquesta situació des del punt de vista de la no discriminació i, d'altra, l'exigència de tractar els drets humans des del punt de vista de la discapacitat. Per això es pot parlar de la Convenció com a expressió d'un canvi de paradigma en el tractament de la discapacitat, un canvi que exigeix modificar els punts de partida des dels quals s'havia examinat fins ara la qüestió de la discapacitat. La Convenció ha de ser així contemplada no com un punt d'arribada sinó com un punt de partida, com una oportunitat que no podem desaprofitar per fer desaparèixer les situacions de discriminació en què es troben les persones amb discapacitat.

La Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada pel Assemblea General de l'ONU el desembre de 2006, va ser ratificada per Espanya per l'Instrument de ratificació de la Prefectura de l'Estat publicat en el BOE de 21 d'abril de 2008 i va entrar en vigor el 3 de maig d'aquest mateix any. Des d'aquesta data, la Convenció forma part, amb caràcter general, de l'ordenament jurídic espanyol en virtut del que disposa l'art. 96.1 de la CE: *"Els tractats internacionals vàlidament celebrats, un cop publicats oficialment a Espanya, formaran part de l'ordenament intern. Les seves disposicions només podran ser derogades, modificades o suspeses en la forma prevista en els propis tractats o d'acord amb les normes generals del Dret Internacional "*.

Però, a més, la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat té també una rellevant influència a nivell constitucional. I és que, d'acord amb el que assenyala l'art. 10.2 CE, aquest tractat afecta d'una manera

essencial a la comprensió dels drets reconeguts en la nostra norma bàsica. Segons l'art. 10.2: *"Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix, s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans i els tractats i acords internacionals"*.

L'article 10.2 vincula la interpretació dels drets i llibertats reconeguts en la Constitució als tractats sobre aquesta matèria ratificats per Espanya. Així, aquest precepte dota els tractats sobre drets, que ja formen part del dret intern en virtut de l'art 96.1, d'un valor especial, dotant-los d'un rang constitucional.

Com ha assenyalat el Tribunal Constitucional, els tractats internacionals no només "són instruments valuosos per configurar el sentit i abast dels drets" (STC 38/1981), sinó que formen part del seu mateix contingut (STC 64/1991) de manera que "en la pràctica" el contingut dels Tractats "es converteix en certa manera en el contingut constitucionalment declarat dels drets i llibertats" reconeguts en la Constitució (STC 36/1991). D'aquesta manera, en algun sentit, els drets constitucionals són normes incompletes i obertes que han de ser "emplenades" mitjançant interpretació sistemàtica dels tractats que les afecten. En virtut de l'article 10.2, el Dret Internacional dels Drets Humans completa l'ordenació constitucional dels drets fonamentals, de manera que el contingut dels drets reconeguts en la Constitució anirà resultant de la gradual interpretació dels mateixos adequada als tractats que es vagin incorporant a l'ordenament jurídic espanyol. Aquesta reflexió té importants implicacions pel que fa al control de constitucionalitat.

De tots aquests aspectes, cal assenyalar que la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat adquireix una importància essencial a l'hora de determinar el sentit dels drets constitucionals en l'àmbit de la discapacitat i, per tant, a l'hora de crear, aplicar o interpretar qualsevol altra norma de rang inferior que pugui afectar els drets o la situació d'aquest col·lectiu.

La incorporació formal de la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat al Dret intern espanyol té un important impacte en

les diferents branques de l'ordenament jurídic, obligant a l'adaptació i modificació de diverses normes per fer efectius els drets que la Convenció recull.

Amb aquest objecte, la **Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat** troba el seu fonament en l'article 4 de la Convenció, en virtut del qual els Estats Part, com és el cas d'Espanya, es comprometen a adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altra índole que siguin pertinents per assolir el ple exercici de tots els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones amb discapacitat, sense cap discriminació per motius de discapacitat.

En aquest sentit, per Acord de Consell de Ministres de 30 de març de 2010, es va aprovar l'Informe sobre les mesures necessàries per a l'adaptació de la legislació espanyola a la Convenció de l'ONU sobre els drets de les persones amb discapacitat i es va encomanar a diversos departaments ministerials que, en l'àmbit de les seves competències, impulsessin les reformes compromeses en aquest Acord.

Com no pot ser d'altra manera, a l'hora d'abordar la reforma legislativa en el cas espanyol es va prendre en consideració el Tractat de Funcionament de la Unió Europea, l'article 10 del qual estableix que «*en la definició i implementació de les seves polítiques i activitats, la Unió ha de tenir com a objectiu combatre la discriminació basada en motius sexuals, racials, d'origen ètnic, religió o credo, discapacitat, edat o orientació sexual*», i la Decisió del Consell de la Unió Europea de 23 de desembre de 2010, per la qual la Unió va ratificar la Convenció.

Per tant, la Llei 26/2011 aprofundeix en el model social de la discapacitat, el precedent immediat del qual seria la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, però dóna un decidit impuls reformador en el sentit de salvaguardar els drets d'aquestes persones amb l'objectiu d'afavorir la

presa de decisions en tots els aspectes de la seva vida, tant personal com col·lectiva, avançar cap a l'autonomia personal desinstitucionalizada i garantir la no discriminació en una societat plenament inclusiva.

D'aquesta manera, com es pot advertir en el seu text, la Llei 26/2011, té com a objecte donar un nou impuls per assolir l'adequació concreta de la regulació en matèria de discapacitat a les directrius marcades per la Convenció, recollint les pertinents adaptacions en el seu articulat.

És per això que la Llei 26/2011 modifica diferents articles de la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, destacant l'ajust de la definició legal de «persona amb discapacitat» a la continguda en la Convenció. També incorpora un nou supòsit de sanció accessòria a la **Llei 49/2007, de 26 de desembre, per la qual s'estableix el règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat** i al costat d'això procedeix a modificar una altra sèrie de normes de caràcter sectorial que s'analitzen a continuació.

En qualsevol dels casos, donat l'impacte normatiu que revesteix la Llei 26/2011 respecte del marc jurídic de Catalunya, en els següents epígrafs d'aquest Informe s'exposarà la incidència general de la Convenció tant en el sistema jurídic estatal espanyol, com en el català, tant des d'una perspectiva transversal a l'ordenament jurídic, com sectorial.

Per tant, en primer lloc s'analitza el tractament constitucional dels drets de les persones amb discapacitat i les condicions per a l'exercici dels seus drets, és a dir, el tema de la capacitat jurídica.

En segon lloc, per sistematitzar els efectes que la Convenció té sobre el Dret espanyol i català, sectorial, s'aborden els següents àmbits: salut, sanitat i investigació biomèdica; llibertat i seguretat, treball, ocupació i serveis socials: Dret privat; Justícia; serveis públics i funció pública; mesures tributàries;

participació política; accessibilitat als mitjans audiovisuals, educació i altres obligacions de l'Estat i la Comunitat Autònoma de Catalunya.

3.2.3.- Educació

El sistema universitari espanyol es regeix per la Llei Orgànica d'Universitats, de 2001, que ha estat objecte de modificacions i d'ampliacions (la més recent és de 2007 amb la Llei Orgànica 4/2007) i per altres normes en forma de reials decrets o ordres ministerials que regulen diferents aspectes de la vida universitària. D'entre aquestes normes de desenvolupament, s'ha de destacar l'Ordre EDU/2949/2010, de 16 de novembre, per la qual es crea el Fòrum per a la Inclusió Educativa de l'Alumnat amb Discapacitat i s'estableixen les seves competències, estructura i règim de funcionament.

Aquesta Ordre trasllada al BOE el Protocol de col·laboració signat el 10 de febrer de 2000, pel ministre d'Educació i Cultura i el Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat per a la constitució d'un Fòrum entre el Ministeri d'Educació i Cultura i el Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat. Aquest Fòrum va ser constituït mitjançant Ordre ECD/235/2002, de 7 de febrer, per la qual es constitueix el Fòrum per a l'Atenció Educativa a Persones amb Discapacitat i s'estableixen les seves competències, estructura i règim de funcionament. El Fòrum per a la Inclusió Educativa de l'Alumnat amb discapacitat es configura com a òrgan col·legiat de caràcter consultiu, a l'empara del que preveuen els articles 38 a 40 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat, adscrit al Ministeri d'Educació, Cultura i Esport a través de la Secretaria d'Estat d'Educació, Formació Professional i Universitats.

Aquest Fòrum no incloïa dins del seu àmbit el sector universitari, tot i haver-se incrementat notablement la presència d'estudiants amb discapacitat a les universitats espanyoles. Un fet causat, en gran mesura, l'avanç de la normalització educativa en tots els nivells de l'educació no universitària, el que ha permès que la discapacitat tingui una major presència en l'àmbit universitari.

Per això, i tenint en compte els principis de la Convenció Internacional de Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, va semblar oportú crear un únic espai on es donés cabuda a la representació dels alumnes amb discapacitat de tots els ensenyaments que ofereix el sistema educatiu espanyol. Per això, el Fòrum s'estableix a través de la integració de dos òrgans, la Comissió d'Educació i Formació Professional i la Comissió d'Universitats, que exerceixen, amb caràcter ordinari, les funcions del Fòrum en els seus respectius àmbits de competència.

En vista de la redacció del seu article segon, les funcions del Fòrum són:

a) Facilitar la comunicació i l'intercanvi d'opinions entre totes les instàncies públiques i cíviques amb interès en la inclusió educativa de l'alumnat amb discapacitat de tots els nivells del sistema educatiu.

b) Compartir informació sobre programes i activitats que duguin a terme les diferents administracions públiques en matèria d'atenció a l'alumnat amb discapacitat.

c) Debatre i elevar al Ministeri d'Educació, Cultura i Esport propostes i recomanacions tendents a promoure la inclusió educativa i social dels alumnes amb discapacitat

d) Canalitzar les propostes del moviment associatiu de la discapacitat en relació a la normalització educativa dels estudiants, amb la finalitat de millorar les accions que s'estan duent a terme des de les administracions públiques.

e) Promoure estudis i iniciatives sobre projectes relacionats amb la normalització educativa i social de l'alumnat amb discapacitat.

f) Promoure la posada en marxa de plans estatals i autonòmics per millorar l'atenció a l'alumnat amb discapacitat.

g) Mantenir contactes amb altres òrgans anàlegs d'àmbit internacional per conèixer les bones pràctiques existents i contribuir a la seva difusió i implantació a Espanya.

h) Efectuar el seguiment de les polítiques de normalització educativa de l'alumnat amb discapacitat i col·laborar en la millora dels mecanismes de suport necessaris per a la consecució d'aquests objectius.

i) Decidir sobre les iniciatives i activitats del Fòrum que hagin de ser difoses i la forma en què s'hagi de fer.

2. Les propostes, acords o recomanacions del Fòrum que s'elevin al Govern, es canalitzaran a través de la Secretaria d'Estat d'Educació, Formació Professional i Universitats del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

El Fòrum es composa dels següents membres:

a) President. La Presidència serà exercida pel ministre d'Educació.

b) Vicepresidents:

1. Vicepresidència Primera, que serà exercida per la persona que ostenti el càrrec de Secretari d'Estat d'Educació i Formació Professional.

2. Vicepresidència Segona, que serà exercida per la persona que ostenti el càrrec de Secretari General d'Universitats.

3. Vicepresidència Tercera, que serà exercida per una persona designada a proposta de CERMI.

c) Vocals. Seran vocals del Fòrum tots els vocals que integren les Comissions d'Educació i d'Universitats.

d) Secretaria: la Secretaria serà exercida per un funcionari adscrit a la Subsecretaria amb rang de subdirector general, que actuarà amb veu però sense vot.

De manera complementària, s'ha de procedir a una modificació, no escomesa per la Llei 26/2011 de la legislació educativa, per tal d'incorporar que les persones amb discapacitat disposin de mitjans audiovisuals accessibles que garanteixin la igualtat real i efectiva d'oportunitats en relació amb els altres components de la comunitat educativa.

En aquest sentit s'haurien de modificar parcialment el text articulat de la **Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats**, i la **Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.**

En paral·lel a l'anterior i pel que fa als drets de l'estudiant, ens trobem amb el Reial Decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Estudiant Universitari.

L'exposició de motius d'aquest Estatut recull el mandat constitucional de per què es reconeix en el seu article 27.7 el dret de l'alumnat, amb caràcter general, a intervenir en el control i gestió de les institucions del sistema educatiu finançades amb fons públics. A més l'article 27.5 del mateix, estableix, com a element de la realització del dret a l'educació, la participació efectiva de tots els sectors afectats en la programació general de l'ensenyament.

Els anteriors articles de la Constitució Espanyola de 1978 configuren un sistema educatiu basat en un principi de participació que s'exerceix en diferents nivells, des de les institucions a la política del sistema. En l'àmbit universitari, aquest mandat és recollit per la Llei Orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats (LOMLOU), la qual estableix com un dels principis de la política universitària el desenvolupament de la participació dels estudiants a través de l'Estatut de l'Estudiant i la constitució d'un Consell de l'Estudiant Universitari.

D'altra banda, l'escenari educatiu que dibuixa l'Espai Europeu d'Educació Superior reclama una nova figura de l'estudiant com a subjecte actiu del seu procés de formació, amb una valoració del treball dins i fora de l'aula, i el suport de l'activitat docent i sistemes tutorials. Des dels inicis d'aquest procés, amb la signatura el 18 de setembre de 1988 a Bolonya de la Magna Charta Universitatum, la participació dels estudiants, la necessitat del coneixement dels principis generals d'autonomia universitària, de llibertat de càtedra i de la responsabilitat social en la rendició de comptes de les universitats, ha estat subratllada contínuament en les declaracions que han anat donant-li forma, a aquest Espai Europeu d'Educació Superior i en la Conferència Ministerial de Berlín, de 2003, el paper dels estudiants en la gestió pública de l'educació superior va ser reconegut expressament, tal com es remarca en el preàmbul d'aquest Reial Decret de 2010 que desenvolupa, en suma, els drets que estan recollits en la Llei Orgànica 6/2001

A continuació, es reflecteixen les disposicions que reconeixen drets als estudiants universitaris amb discapacitat, producte de la propostes formulades pel CERMI durant la tramitació del Reial Decret i recollides pel Ministeri d'Educació.

Objecte (Article 1). L'Estatut té per objecte el desenvolupament dels drets i deures dels estudiants universitaris i la creació del Consell d'Estudiants Universitari de l'Estat.
Àmbit d'aplicació (Article 1). L'Estatut és aplicable a tots els estudiants de les universitats públiques i privades espanyoles, tant dels centres propis com dels centres adscrits i dels centres de formació contínua dependents d'aquelles. S'entén com a estudiant tota persona que cursi ensenyaments oficials en algun dels tres cicles universitaris, ensenyaments de formació contínua o altres estudis oferts per les universitats.

Igualtat de Drets i Deures (Article 2). S'estableix que tots els estudiants universitaris tindran garantida la igualtat de drets i deures independentment del centre universitari, dels ensenyaments que es trobin cursant i de l'etapa de la formació al llarg de la vida en la qual es troben matriculats. Aquesta igualtat s'exercirà sempre sota el principi general de corresponsabilitat universitària, que es defineix com la reciprocitat en l'exercici dels drets i llibertats i el respecte de les persones i de la institució universitària com a bé comú de tots els que la integren.

No Discriminació (Article 4) En el present article s'estableix que tots els estudiants universitaris, independentment de la seva procedència, tenen el dret que no se'ls discrimini per diverses raons, una d'elles és per raó de la seva discapacitat (també s'inclouen altres raons com la malaltia), amb l'únic requeriment de l'acceptació de les normes democràtiques i de respecte a la ciutadania, base constitucional de la societat espanyola.

Qualificacions acadèmiques i professionals (Article 5). Les universitats desenvoluparan les actuacions necessàries per garantir que els estudiants

puguin assolir els coneixements i les competències acadèmiques i professionals programades en cada cicle dels ensenyaments. Aquest article és molt important ja que dóna cabuda a la realització d'ajustos raonables per tal de que els estudiants amb discapacitat puguin assolir aquestes competències. Així mateix, les universitats incorporaran als seus objectius formatius la formació personal i en valors. Així doncs, podem entendre que s'inclou entre aquests valors l'acceptació de la diversitat.

Drets comuns dels estudiants universitaris (Article 7). En relació amb la matèria que ens ocupa hem de fer esment de certs drets reconeguts, per la importància que tenen en la consecució en la igualtat d'oportunitats dels estudiants amb discapacitat:

> a) A l'estudi a la Universitat de la seva elecció, en els termes establerts per l'ordenament jurídic. Així mateix, a què les universitats promoguin programes d'informació i orientació als seus futurs estudiants, que afavoreixin la transició activa a la Universitat, enfocats a una millor integració en les seves estructures, nivells i àmbits de formació al llarg de la vida, activitat investigadora, cultural i de responsabilitat social.
> b) A la igualtat d'oportunitats, sense discriminació, en l'accés a la Universitat, ingrés en els centres, permanència a la Universitat i exercici dels seus drets acadèmics.
> e) En assessorament i assistència per part de professors, tutors i serveis d'atenció a l'estudiant.
> f) A la informació i orientació vocacional, acadèmica i professional, així com a l'assessorament per les universitats sobre les activitats de les mateixes que els afectin, i, especialment, sobre activitats d'extensió universitària, allotjament universitari, esportives i altres àmbits de vida saludable, i la seva transició al món laboral.
> i) A obtenir reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació en els termes que estableix la normativa vigent.

k) A participar en els programes de mobilitat, nacional i internacional, en el marc de la legislació vigent.

l) A conèixer i participar en els programes i observatoris d'incorporació laboral que desenvolupin les universitats i altres institucions.

m) A l'ús d'instal·lacions acadèmiques adequades i accessibles a cada àmbit de la seva formació.

Drets específics dels estudiants de Grau (Article 8). Entre els drets dels estudiants de Grau, estimem l'enorme importància del següent:

i) A rebre orientació i tutoria personalitzades en el primer any i durant els estudis, per facilitar l'adaptació a l'entorn universitari i el rendiment acadèmic, així com en la fase final amb la finalitat de facilitar la incorporació laboral, el desenvolupament professional i la continuïtat de la seva formació universitària.

Drets específics dels estudiants de Màster (Article 9). Entre els drets dels estudiants de Màster, destaquem l'enorme importància dels següents:

i) A rebre orientació i tutoria personalitzades per facilitar el rendiment acadèmic, la preparació per a l'activitat professional o la iniciació a la investigació.

f) A disposar de la possibilitat de realització de pràctiques, curriculars o extracurriculars, que podran realitzar-se en entitats externes i en els centres, estructures o serveis de la Universitat, segons la modalitat prevista i garantint que serveixin a la finalitat formativa de les pràctiques.

g) A comptar amb tutela efectiva, acadèmica i professional, en el treball fi de màster i, si escau, en les pràctiques acadèmiques externes que es prevegin en el pla d'estudis.

Drets específics dels estudiants de doctorat (Article 10). Entre els drets dels estudiants de doctorat, estimem la importància del següent:

b) A comptar amb un tutor que orienti el seu procés formatiu i un director i, si escau codirector, amb experiència investigadora acreditada, que supervisi la realització de la tesi doctoral.

Efectivitat dels drets (Article 12). Per a la plena efectivitat dels drets recollits en els articles anteriors, les universitats establiran els recursos i adaptacions necessàries perquè els estudiants amb discapacitat puguin exercir en igualtat de condicions que la resta d'estudiants, sense que això suposi disminució del nivell acadèmic exigit.

Deures dels estudiants universitaris (Article 13). Entre els deures que s'estableixen hem de destacar el de tenir cura i utilitzar degudament els béns, equips, instal·lacions o recinte de la universitat o d'aquelles entitats col·laboradores amb la mateixa. Aquest deure és significatiu per als estudiants amb discapacitat a causa de l'ús d'ajudes tècniques especials. Així mateix, hem de destacar el d'exercir i promoure activament la no discriminació, entre d'altres per raó de discapacitat, dels membres de la comunitat universitària, del personal de les entitats col·laboradores o que prestin serveis a la Universitat.

CAPÍTOL III. L'Accés i l'a Admissió a la Universitat. Accés i Admissió d'Estudiants amb Discapacitat (Article 15). Els procediments d'accés i admissió, dins de les normes establertes pel Govern, les comunitats autònomes i les universitats, s'adaptaran a les necessitats específiques de les persones amb discapacitat, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats i la plena integració a la Universitat. De la mateixa manera, les universitats faran accessibles els seus espais i edificis, inclosos els espais virtuals, i posar a disposició de l'estudiant amb discapacitat mitjans materials, humans i tècnics per assegurar la igualtat d'oportunitats i la plena integració en la comunitat universitària.

CAPÍTOL IV. De la Mobilitat Estudiantil. Mobilitat Nacional i Internacional d'Estudiants amb Discapacitat (Article 18). Les administracions i les universitats promouran la participació en programes de mobilitat, nacionals i

internacionals, d'estudiants amb discapacitat, establint les quotes pertinents, garantint el finançament suficient en cada cas, així com els sistemes d'informació i cooperació entre les unitats d'atenció a aquests estudiants.

CAPÍTOL V. De les Tutories. Entre els principis generals que estableix l'article 19, trobem que els estudiants rebran orientació i seguiment de caràcter transversal sobre la seva titulació. Aquesta informació atendrà, entre d'altres, als següents aspectes:

a) Objectius de la Titulació.
b) Mitjans personals i materials disponibles.
c) Estructura i programació progressiva dels ensenyaments.
d) Metodologies docents aplicades.
e) Procediments i cronogrames d'avaluació.
f) Indicadors de qualitat (taxes de rendiment acadèmic esperat i real dels estudis, taxes d'incorporació laboral de graduats).

S'estableixen dues classes de tutors:

1. Tutors de titulació. Els coordinadors i tutors de titulació assistiran i orientaran als estudiants en els processos d'aprenentatge, en la seva transició cap al món laboral i en el seu desenvolupament professional; entre les seves funcions es comprenen: a) El procés de transició i adaptació de l'estudiant a l'entorn universitari. b) La informació, orientació i recursos per a l'aprenentatge. c) La configuració de l'itinerari curricular atenent també a les especificitats de l'alumnat amb necessitats educatives especials. d) La transició al món laboral, el desenvolupament inicial de la carrera professional i l'accés a la formació contínua.

2. Tutors de matèria o assignatura, els quals assistiran i orientaran individualment els estudiants, en el procés d'aprenentatge de cada matèria o assignatura del seu pla d'estudis, mitjançant tutories desenvolupades al llarg del curs acadèmic. S'estableix que les universitats, a través dels seus centres i departaments, garantiran que

els estudiants puguin accedir a les tutories, establint els criteris i horaris corresponents.

Tutories per a estudiants amb discapacitat Els programes de tutoria i les activitats de tutoria s'han d'adaptar a les necessitats dels estudiants amb discapacitat, procedint els departaments o centres, sota la coordinació i supervisió de la unitat competent en cada universitat, a les adaptacions metodològiques necessàries i, si escau, a l'establiment de tutories específiques en funció de les seves necessitats. Les tutories es realitzaran en llocs accessibles per a persones amb discapacitat. Es promourà l'establiment de programes de tutoria permanent perquè l'estudiant amb discapacitat pugui disposar d'un professor tutor al llarg dels seus estudis. Així doncs, estimem que cal que tant els tutors de titulació, com els tutors de matèria/assignatura coneguin les necessitats dels estudiants amb discapacitat, així com que hi hagi un programa estable i continuat de professors tutors específics per a alguns estudiants amb discapacitat.

CAPÍTOL VI. De la programació docent i avaluació de l'estudiant d'ensenyaments que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial. Programació docent dels ensenyaments universitaris que condueixen a l'obtenció d'un títol oficial (Article 23). Els estudiants tenen dret a conèixer els plans docents de les matèries o assignatures en les que prevegin matricular, amb antelació suficient i, en tot cas, abans de l'obertura del termini de matrícula en cada curs acadèmic. En els plans docents s'especificaran els objectius docents, els resultats d'aprenentatge esperats, els continguts, la metodologia i el sistema i les característiques de l'avaluació. Les universitats, en el marc de la llibertat acadèmica que tenen reconeguda, poden establir mecanismes de compensació per matèria i formar tribunals que permetin enjudiciar, en conjunt, la trajectòria acadèmica i la tasca realitzada per l'estudiant i decidir si està en possessió dels suficients coneixements i competències que li permetin obtenir el títol acadèmic a què opta (aquest punt és molt important per als estudiants amb discapacitat).

Pràctiques acadèmiques externes (Article 24). L'objecte de les pràctiques externes és arribar a un equilibri entre la formació teòrica i pràctica de l'estudiant, l'adquisició de metodologies per al desenvolupament professional i facilitar la seva ocupabilitat futura. Podran realitzar-se en empreses, institucions i entitats públiques i privades, inclosa la pròpia universitat, segons la modalitat prevista. S'establiran dues modalitats de pràctiques externes: curriculars i extracurriculars. Les pràctiques curriculars són activitats acadèmiques reglades i tutelades, que formen part del Pla d'Estudis. Les pràctiques extracurriculars són aquelles que els estudiants realitzen amb caràcter voluntari, durant el seu període de formació, i que tot i tenir les mateixes finalitats, no estan incloses en els plans d'estudi sense perjudici del seu esment posterior al Suplement Europeu al Títol. Els programes de pràctiques comptaran amb una planificació en la qual es farà constar: les competències que ha d'adquirir l'estudiant, la dedicació en crèdits ECTS, les activitats formatives que ha de desenvolupar l'estudiant, el calendari i horari, així com el sistema d'avaluació.

Per a la realització de les pràctiques externes curriculars els estudiants comptaran amb un tutor acadèmic de la universitat i un tutor de l'entitat col·laboradora, que acordaran el pla formatiu de l'estudiant i realitzaran el seu seguiment. En el cas de les pràctiques externes extracurriculars, la Universitat i l'entitat col·laboradora exerceixen la tutela en els termes establerts pel conveni.

Avaluació dels aprenentatges de l'estudiant (Article 25). L'avaluació del rendiment acadèmic dels estudiants respondrà a criteris públics i objectius, i tendirà cap a l'avaluació contínua, entesa com a eina de corresponsabilitat educativa i com un element del procés d'ensenyament-aprenentatge que informa l'estudiant sobre el seu procés d'aprenentatge.

L'avaluació s'ajustarà al que estableixen els plans docents de les matèries i assignatures aprovats pels departaments. Les proves d'avaluació s'han d'adaptar a les necessitats dels estudiants amb discapacitat, procedint els centres i els departaments a les adaptacions metodològiques, temporals i espacials pertinents -Article 26 -.

Comunicació de les qualificacions (Article 29). Dins dels terminis i procediments establerts per la Universitat, els professors responsables de l'avaluació publicaran les qualificacions de les proves efectuades, amb l'antelació suficient perquè els estudiants puguin dur a terme la revisió amb anterioritat a la finalització del termini de lliurament d'actes. Al costat de les qualificacions es farà públic l'horari, lloc i data que se celebrarà la revisió de les mateixes. Aquesta informació, així com els llocs de revisió, han de ser accessibles per als estudiants amb discapacitat.

Revisió davant el professor o tribunal (Article 30). La revisió s'ha d'adaptar a les necessitats específiques dels estudiants amb discapacitat, procedint els departaments, sota la coordinació i supervisió de la unitat competent en cada universitat, a les adaptacions metodològiques necessàries i, si escau, a l'establiment de revisions específiques en funció de les seves necessitats.
Reconeixement i transferència d'activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació (Article 32). Les universitats regularan el procediment per fer efectiu el dret dels estudiants al reconeixement acadèmic per la seva participació en activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació d'acord amb el que disposa la legislació que sigui d'aplicació. Si escau, aquestes activitats es transferiran a l'expedient de l'estudiant i al Suplement Europeu al Títol.

CAPÍTOL VIII. De la participació i la representació estudiantil. L'article 34 estableix que la Universitat com a projecte col·lectiu ha de promoure la participació de tots els grups que la integren. Els estudiants, protagonistes de l'activitat universitària, han d'assumir el compromís de corresponsabilitat en la presa de decisions, participant en els diferents òrgans de govern a través dels seus representants democràticament elegits. Pel que fa a l'elecció de representants, regulada en l'Article 35, s'estableix que es promourà la participació de les persones amb discapacitat en la representació estudiantil. Entre els drets dels representants -Article 36- s'estableix que tenen dret a

disposar d'espais físics i mitjans electrònics per difondre la informació d'interès per als estudiants, a més de garantir espais propis i exclusius per a la seva actuació com a representants en general. Serà fonamental que aquesta informació tingui un format accessible i que tals espais estiguin adaptats per facilitar l'accés i la participació dels estudiants amb discapacitat. L'article 38 estableix que els estudiants, individualment i organitzats en col·lectius, han de contribuir amb proactivitat i corresponsabilitat a la igualtat d'oportunitats en la representació estudiantil i en els òrgans de representació de les associacions, així com a la promoció de la participació d'estudiants amb discapacitat, també al disseny i les polítiques estratègiques dels campus en què desenvolupen la seva activitat, i especialment la millora dels mateixos com a campus sostenibles, saludables i solidaris. Les administracions amb competència en matèria universitària i les universitats destinaran en els seus pressupostos les partides corresponents que permetin subvencionar la gestió d'aquestes associacions i la participació en elles dels estudiants respectant el principi d'igualtat i no discriminació per raó d'edat, sexe, raça, religió, nacionalitat, discapacitat, orientació sexual o identitat de gènere, o qualsevol altra circumstància personal o social -Article 38-.

CAPÍTOL IX. De les beques i ajudes a l'estudiant. El dret dels estudiants a participar en programes de beques i ajudes, així com a rebre cobertura en determinades situacions haurà de ser garantit per l'Administració General de l'Estat, per les Comunitats Autònomes i per les universitats, mitjançant el desenvolupament de programes i convocatòries generals o pròpies, respectant, en tot cas, el principi general que cap estudiant hagi de renunciar als seus estudis universitaris per raons econòmiques. Els programes de beques i ajudes atendran els principis de suficiència i equitat, i promouran l'aprofitament acadèmic dels estudiants.

Els requisits que s'estableixin per a les convocatòries de beques tindran en compte la ponderació dels crèdits superats per l'estudiant, distingint el cicle dels estudis de què es tracti, i les taxes de rendiment i eficiència de la branca de coneixement corresponent.

CAPÍTOL X. Del foment de la convivència activa i coresponsabilitat universitària. D'acord amb el que estableix la Disposició Addicional 14a de la Llei Orgànica 6/2001, per vetllar pel respecte als drets i les llibertats dels professors, estudiants i personal d'administració i serveis, davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris, les universitats establiran en la seva estructura organitzativa la figura del Defensor Universitari. Les seves actuacions, sempre dirigides a la millora de la qualitat universitària en tots els àmbits, no estaran sotmeses a mandat imperatiu de cap instància universitària i es regeixen pels principis d'independència i autonomia. Els Defensors Universitaris podran assumir tasques de mediació, conciliació i bons oficis, d'acord amb el que estableixen els estatuts de les universitats i les seves disposicions de desenvolupament, promovent especialment la convivència, la cultura de l'ètica, la corresponsabilitat i les bones pràctiques.

CAPÍTOL XI. Del Consell d'Estudiants Universitaris de l'Estat. El Consell d'Estudiants Universitaris de l'Estat és l'òrgan de deliberació, consulta i participació de les i els estudiants universitaris, davant el Ministeri d'Educació. Estarà format per:

• Un estudiant representant de cadascuna de les universitats espanyoles, públiques i privades (recaurà sobre el President del Consell d'Estudiants de cada Universitat).
• Un representant, estudiant universitari, de cadascuna de les confederacions i federacions d'associacions d'estudiants amb presència en el Consell Escolar de l'Estat.
• Un representant, estudiant universitari, de cada un dels Consells Autonòmics d'Estudiants.
• 3 representants, estudiants universitaris, pertanyents a confederacions, federacions i associacions d'estudiants que persegueixin interessos generals i no estiguin representades en el punt b.
• 5 membres designats pel seu President, entre personalitats de reconegut prestigi en el camp de l'educació superior que siguin, o hagin estat, membres dels Consells de Govern de les universitats o associacions o organitzacions

d'àmbit estudiantil. Almenys un d'ells serà una persona experta i de reconegut prestigi en l'àmbit de col·lectius especialment desafavorits i/o vulnerables.

• Seran membres nats: el Ministre d'Educació -actuarà com a President-; el Secretari General d'Universitats -actuarà com a Vicepresident 1r ; el Titular de la Direcció General de Formació i Orientació Universitària -actuarà com a Secretari.

Entre les funcions del Consell de l'Estudiant Universitari de l'Estat hem de ressaltar:

- Rebre i, si escau, donar curs a les queixes que li presentin els estudiants universitaris.
- Col·laborar amb els defensors universitaris, en garantia dels drets dels estudiants amb discapacitat de les universitats espanyoles.
- Elevar propostes al Govern en matèries relacionades amb la seva competència.

CAPÍTOL XII. De l'activitat esportiva dels estudiants. L'activitat física i esportiva és un component de la formació integral de l'estudiant. Així doncs, les universitats han de promoure programes d'activitat física i esportiva per a estudiants amb discapacitat, facilitant els mitjans i adaptant les instal·lacions que correspongui en cada cas.

CAPÍTOL XIII. De la formació en valors. La universitat ha de ser un espai de formació integral de les persones que hi conviuen, estudien i treballen. Per a això, la Universitat ha de reunir les condicions adequades que garanteixin en la seva pràctica docent i investigadora la presència dels valors que pretén promoure en els estudiants: la llibertat, l'equitat i la solidaritat, així com el respecte i reconeixement del valor de la diversitat assumint críticament la seva història.

L'activitat universitària ha de promoure les condicions perquè els estudiants, entre altres coses, siguin autònoms, aptes per prendre les seves decisions i actuar en conseqüència.

CAPÍTOL XIV. De les activitats de participació social i cooperació al desenvolupament dels estudiants. Es fomentarà la participació dels estudiants amb discapacitat en projectes de cooperació al desenvolupament i participació social.

CAPÍTOL XV. De l'atenció a l'universitari. Com a eina complementària en la formació integral de l'estudiant, les universitats poden disposar d'unitats d'atenció a l'estudiant, amb càrrec als seus propis pressupostos o mitjançant convenis amb institucions o entitats externes. Aquestes unitats, independentment de les estructures orgàniques en què es tradueixin en cada universitat, han de desenvolupar les seves funcions estretament connectades i coordinades amb els sistemes d'acció tutorial, les accions de formació de tutors i el conjunt de programes i serveis de la Universitat.

A aquest efecte, aquestes unitats podran oferir informació i orientació en els següents àmbits:

a) Elecció d'estudis i reformulació o canvi dels mateixos per facilitar l'accés i l'adaptació a l'entorn universitari.
b) Metodologies de treball a la universitat i formació en estratègies d'aprenentatge, per proporcionar ajuda als estudiants en els moments de transició entre les diferents etapes del sistema educatiu, així com al llarg dels estudis universitaris, per facilitar el rendiment acadèmic i el desenvolupament personal i social.
c) Itineraris formatius i sortides professionals, formació en competències transversals i el disseny del projecte professional per facilitar l'ocupabilitat i la incorporació laboral.
d) Estudis universitaris i activitats de formació al llarg de la vida.
e) Beques i ajudes a l'estudi
f) Assessorament sobre drets i responsabilitats internes i externes a la universitat.
g) Assessorament psicològic i en matèria de salut.
h) Associacionisme i participació estudiantil.

i) Iniciatives i activitats culturals, de projecció social, de cooperació i de compromís social.

j) Informació sobre serveis d'allotjament i serveis esportius, així com altres serveis que procuren la integració dels estudiants a l'entorn universitari.

k) Igualtat de tracte entre dones i homes. Les universitats potenciaran i proposaran la creació i manteniment de serveis de transport adaptat per als estudiants amb discapacitat motòrica i/o dificultats de mobilitat. Des de cada Universitat es fomentarà la creació de serveis d'atenció a la comunitat universitària amb discapacitat, mitjançant l'establiment d'una estructura que faci factible la prestació dels serveis requerits per aquest col·lectiu.

Les universitats espanyoles han de vetllar per l'accessibilitat d'eines i formats, amb l'objecte que els estudiants amb discapacitat tinguin les mateixes condicions i oportunitats a l'hora de formar i accedir a la informació.

Les pàgines web i mitjans electrònics dels ensenyaments i/o universitats a distància, en compliment de la Llei de Serveis de la Societat de la Informació i de Comerç Electrònic, seran accessibles per a les persones amb discapacitat i facilitaran la descàrrega de la informació que contenen.

En relació als serveis d'allotjament de l'estudiant, l'article 66.4 estableix que les instal·lacions dels col·legis i residències universitàries han de ser accessibles a les persones amb discapacitat.

3.2.4.- Protecció Civil

La Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre protecció civil, ha estat modificada per la Llei 26/2011, per tal de tenir en compte que l'acció permanent dels poders públics, en matèria de Protecció Civil, ha de considerar les especials característiques del col·lectiu de les persones amb discapacitat, i per tant

establir uns protocols d'actuació específics per garantir l'assistència tant a les persones amb discapacitat institucionalitzades, com a aquelles que no ho estan però es troben en situació de gran dependència.

Per aquests motius, l'anterior Llei 2/1985 ha estat modificada, de manera que s'afegeix un segon paràgraf a l'apartat 1 de l'article 1 de la Llei, amb la redacció següent:

> «Aquesta acció tindrà en consideració les especials característiques del grup social de les persones amb discapacitat.»

A més, s'afegeix una nova lletra e) a l'article 9, amb la redacció següent:

> «e) Els criteris perquè els procediments d'actuació dels diferents serveis d'intervenció garanteixin l'assistència necessària a les persones amb discapacitat.»

En el mateix sentit que per al cas de la Llei de Protecció Civil, s'hauria de modificar la **Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estats d'alarma, excepció i setge**, per tal de garantir la seguretat i protecció de les persones amb discapacitat durant la vigència d'aquestes situacions de caràcter excepcional.

En el marc reglamentari referit a la protecció civil, ens trobem amb el **Reial Decret 1546/2004, de 25 de juny, pel qual s'aprova el Pla bàsic d'emergència nuclear**, i **Reial Decret 1123/2000, de 16 de juny, pel qual es regula la creació i implantació d'unitats de suport davant desastres**, que també haurien d'incorporar previsions en línia amb el plantejat per les anteriors lleis.

3.2.5.- Sanitat

En general, es pot dir que la població amb discapacitat compta al nostre país amb les estructures i recursos que permeten gaudir del més alt nivell possible de salut, i tenen assegurat el seu accés als serveis de salut, inclosa la rehabilitació relacionada amb la salut, tenint en compte les qüestions de gènere, a la seva comunitat. Totes les actuacions que sobre la salut de les persones amb discapacitat es fan des del Sistema Nacional de Salut estan orientades a què les persones amb discapacitat puguin assolir i mantenir la màxima independència, capacitat física, mental i social, per aquest motiu es proposi la modificació de les normes següents:

- **Llei 30/1979, de 27 d'octubre, d'extracció i trasplantament d'òrgans**, en el sentit que el receptor expressi per escrit el seu consentiment per a la realització del trasplantament quan es tracti d'un adult jurídicament responsable dels seus actes, o pels seus representants legals, pares o tutors, si estigués incapacitat o en cas de menors d'edat. En el cas que el receptor sigui una persona amb discapacitat, s'han de tenir en compte les circumstàncies personals de l'individu, la seva capacitat per prendre aquesta decisió en concret i contemplar la prestació de suport per a la presa d'aquestes decisions".

- **Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat**, en el sentit que es respecti la personalitat, dignitat humana i intimitat sense que es pugui ser discriminat per raons d'origen racial o ètnic, de tipus social, de discapacitat, de sexe, moral, econòmic, ideològic, polític o sindical, nacionalitat, religió o creença, edat, orientació sexual o identitat de gènere. Així mateix, que es contempli expressament el dret a la informació sobre els serveis sanitaris a què pot accedir qualsevol persona amb discapacitat i sobre els requisits necessaris per a usar, tenint en compte que la informació s'ha de fer en formats adequats,

seguint les regles marcades pel principi del disseny universal, de manera que resulten accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. D'altra banda, s'entén necessari preveure que es tingui en compte la promoció i millora dels sistemes de detecció de discapacitats i dels serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats.

- **Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica**, en el sentit que la prestació del consentiment per representació serà adequada a les circumstàncies i proporcionada a les necessitats que calgui atendre, sempre a favor del pacient i amb respecte a la seva dignitat personal. El pacient participarà en la mesura del possible en la presa de decisions al llarg del procés sanitari. Si el pacient és una persona amb discapacitat, se li oferiran les mesures de suport pertinents per afavorir que pugui prestar per si mateix el seu consentiment.

- **Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida**, en el sentit que el contracte es formalitzi per escrit entre els donants i el centre autoritzat, però tenint en compte que, abans de la formalització, els donants hauran de ser informats dels fins i conseqüències de l'acte. La informació i el consentiment s'han d'efectuar en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny universal, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat, que hauran de regir també per que fa a l'expressió del consentiment escrit de la parella o, si escau, de la dona, prèvia explicació detallada dels fins que es persegueixen amb la recerca i les seves implicacions, així com per a l'emissió del consentiment i la informació als donants que estableix el **Reial Decret 2070/1999 de 30 de desembre, pel qual es regulen les activitats d'obtenció i utilització clínica d'òrgans humans i la coordinació territorial en matèria de donació i trasplantament d'òrgans i teixit** i el **Reial Decret 1301/2006 de 10 de novembre pel qual s'estableixen les normes de qualitat i seguretat per a la donació, l'obtenció, l'avaluació, el**

processament, la preservació, l'emmagatzematge i la distribució de cèl·lules i teixits humans i s'aproven les normes de coordinació i funcionament per al seu ús en humans, clarificant-ne que, en el cas que es tracti de menors o persones incapacitades judicialment, l'oposició a la donació es pot fer constar els qui n'hagin tingut en vida d'aquells la seva representació legal. Si es tracta de persones amb discapacitat, s'han de tenir en compte les circumstàncies personals de l'individu, la seva capacitat per prendre aquesta decisió en concret i contemplar la prestació de suport per a la presa d'aquestes decisions.

En les línies expressades, també han de ser modificats el **Reial Decret 1088/2005 de 16 de setembre, pel qual s'estableixen els requisits tècnics i condicions mínimes de l'hemodonació i dels centres i serveis de transfusió** i el **Reial Decret 223/2004, de 6 de febrer, pel qual es regulen els assaigs clínics amb medicaments**.

De l'anterior, la Llei 26/2011 aborda les següents modificacions legislatives:

- **La Llei 30/1979, de 27 d'octubre, d'extracció i trasplantaments d'òrgans** exigia d'una reforma per la qual la prestació del consentiment per part una persona amb discapacitat, en qualitat de receptor d'un trasplantament, no trobés obstacles. Per això, l'article 6 de la Llei 26/2011 introdueix la redacció següent:

En primer lloc, es modifica l'article 4, que queda redactat de la manera següent:

«Article 4.

L'obtenció d'òrgans procedents d'un donant viu, pel seu ulterior empelt o implantació en una altra persona, pot fer si es compleixen els següents requisits:

a) Que el donant sigui major d'edat.

b) Que el donant gaudeixi de plenes facultats mentals i hagi estat prèviament informat de les conseqüències de la seva decisió. Aquesta informació s'ha de referir a les conseqüències previsibles d'ordre somàtic,

psíquic i psicològic, a les eventuals repercussions que la donació pugui tenir sobre la seva vida personal, familiar i professional, així com als beneficis que amb el trasplantament s'espera que aconsegueixi el receptor.

c) Que el donant atorgui el seu consentiment de forma expressa, lliure i conscient, havent de manifestar, per escrit, davant l'autoritat pública que es determini, després de les explicacions del metge que ha d'efectuar l'extracció, estant obligat aquest també a signar el document de cessió de l'òrgan. En cap cas es pot efectuar l'extracció sense la signatura prèvia d'aquest document.

Als efectes establerts en aquesta Llei, no es pot obtenir cap tipus d'òrgans de persones que, per deficiències psíquiques o malaltia mental o per qualsevol altra causa, no puguin atorgar el seu consentiment exprés, lliure i conscient.

d) Que el destí de l'òrgan extret sigui el seu trasplantament a una persona determinada, amb el propòsit de millorar substancialment la seva esperança o les seves condicions de vida, garantint l'anonimat del receptor.

e) Si el donant fos una persona amb discapacitat que compleixi els requisits que preveuen els apartats anteriors, la informació i el consentiment s'han d'efectuar en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que li resultin accessibles i comprensibles al seu tipus de discapacitat.»

En segon lloc es modifica l'article 6, que queda redactat en els termes següents:

«Article 6.

El responsable de la unitat mèdica en què s'hagi de realitzar el trasplantament només pot donar la seva conformitat si es compleixen els següents requisits:

a) Que el receptor sigui plenament conscient del tipus d'intervenció que s'efectuarà, coneixent els possibles riscos i les previsibles avantatges que, tant físicament com psíquicament, es puguin derivar del trasplantament.

b) Que el receptor sigui informat que s'han efectuat en els casos necessaris els estudis immunològics d'histocompatibilitat o altres que siguin procedents, entre donant i futur receptor, efectuats per un laboratori acreditat pel Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat. La informació s'ha de fer en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat.

c) Que el receptor expressi per escrit o un altre mitjà adequat a la seva discapacitat, el seu consentiment per a la realització del trasplantament quan es tracti d'un adult jurídicament responsable dels seus actes, o pels seus representants legals, pares o tutors, si estigués incapacitat o en cas de menors d'edat. En el cas que el receptor sigui una persona amb discapacitat, s'han de tenir en compte les circumstàncies personals de l'individu, la seva capacitat per prendre aquesta decisió en concret i contemplar la prestació de suport per a la presa d'aquestes decisions. Si es tracta de persones amb discapacitat amb necessitats de suport per a la presa de decisions, s'estarà a la lliure determinació de la persona un cop hagi disposat dels suports i assistències adequats a les seves concretes circumstàncies.»

En la **Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat**, per la qual s'inclou la discapacitat com a nova causa de no discriminació en la seva relació amb les diferents administracions públiques sanitàries, destacant-ne el dret a la informació sobre els serveis i sobre els requisits per al seu ús, en formats adequats que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat, incorporant, així mateix, la promoció i millora dels sistemes de detecció de discapacitats i dels serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats; la Llei 26/2011, introdueix la següent modificació:

D'una banda, els apartats 1 i 2 de l'article 10 queden modificats en els termes següents:

«1. Tots tenen els següents drets respecte a les diferents administracions públiques sanitàries:
Al respecte a la seva personalitat, dignitat humana i intimitat, sense que pugui ser discriminat pel seu origen racial o ètnic, per raó de gènere i orientació sexual, de discapacitat o de qualsevol altra circumstància personal o social.
2. A la informació sobre els serveis sanitaris a què pot accedir i sobre els requisits necessaris per a usar-los: La informació s'ha de fer en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi de disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat.»

D'altra banda, a la Llei 26/2011, en l'article 6, s'afegeix un nou apartat, el 18, amb la redacció següent:

«18. La promoció, extensió i millora dels sistemes de detecció precoç de discapacitats i dels serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats o la intensificació de les preexistents.»

La **Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica** introdueix les mesures de suport per afavorir que una persona amb discapacitat pugui prestar per si mateixa el seu consentiment a la presa de decisions al llarg del procés sanitari. Per això la Llei 26/2011 modifica l'apartat 5 de l'article 9 de la **Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica**, en els termes següents:

«5. La prestació del consentiment per representació serà adequada a les circumstàncies i proporcionada a les necessitats que calgui atendre, sempre en favor del pacient i amb respecte a la seva dignitat personal. El pacient participarà en la mesura del possible en la presa de decisions al llarg del procés sanitari. Si el pacient és una persona amb discapacitat, se li oferiran les mesures de suport pertinents, inclosa la

informació en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat, per afavorir que pugui prestar per si el seu consentiment. »

La **Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida** resulta rellevant, ja que la informació que rebin els participants en les tècniques de reproducció assistida (donants i usuaris) i el consentiment s'han de fer en formats adequats, que siguin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. Per aquets motiu, la Llei 26/2011 modifica la Llei 14/2006 de la manera següent:

L'apartat 4 de l'article 5 queda modificat en els termes següents:
«4. El contracte es formalitzarà per escrit entre els donants i el centre autoritzat. Abans de la formalització, els donants han de ser informats dels fins i conseqüències de l'acte. La informació i el consentiment s'han d'efectuar en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. »

S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 6 amb la redacció següent:

«4. La informació i el consentiment a què es refereixen els apartats anteriors hauran de realitzar-se en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. »

L'apartat 4 de l'anterior redacció passa a ser l'apartat 5.

S'afegeix un nou apartat 7 a l'article 11 amb la redacció següent:

«7. La informació i el consentiment a què es refereixen els apartats anteriors hauran de realitzar-se en formats adequats, seguint les regles

marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. »

L'anterior apartat 7 passa a ser el 8.

La lletra a) de l'apartat 1 de l'article 15, queda modificada en els termes següents:

«a) Que es compti amb el consentiment escrit de la parella o, si escau, de la dona, prèvia explicació detallada dels fins que es persegueixen amb la recerca i les seves implicacions. Aquests consentiments especificaran en tot cas la renúncia de la parella o de la dona, si escau, a qualsevol dret de naturalesa dispositiva, econòmica o patrimonial sobre els resultats que puguin derivar de manera directa o indirecta de les investigacions que es duguin a terme. La informació i el consentiment s'han d'efectuar en formats adequats, seguint les regles marcades pel principi del disseny per a tothom, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. »

La **Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut** es modifica per la Llei 26/2011 a l'apartat 2 de l'article 3 de la Llei 16/2003, que resta redactat de la manera següent:

«2. Les administracions públiques orientaran les seves accions en matèria de salut incorporant mesures actives que impedeixin la discriminació de qualsevol col·lectiu de població que, per raons culturals, lingüístiques, religioses, socials o de discapacitat, tingui especial dificultat per a l'accés a les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut.»

La **Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries**, es veu modificada per l'article 10 de la Llei 26/2011, en el seu apartat 3 de l'article 22 que queda redactat en els termes següents:

«3. El Govern, a proposta del Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat i previ informe de la Comissió de Recursos Humans del Sistema Nacional de Salut, ha d'adoptar les mesures d'acció positiva necessàries perquè, en les convocatòries anuals de proves selectives per a l'accés a les places de formació sanitària especialitzada, com a mínim, un set per cent de la totalitat de les places ofertes en cadascuna d'elles siguin cobertes entre persones amb discapacitat, considerant com a tals les definides en l'apartat 2 de l'article 1 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat de les persones amb discapacitat, sempre que superin el procés selectiu, acreditin la discapacitat i la compatibilitat amb l'exercici de les funcions corresponents a l'especialitat a què es opta.

Les administracions públiques competents han d'adoptar les mesures necessàries, per a què, tant en les proves d'accés com en els llocs en què es formin els adjudicataris de plaça en formació, es duguin a terme les adaptacions i ajustaments raonables a les necessitats de les persones amb discapacitat.»

En l'ordre reglamentari, ens trobem amb dos reials decrets susceptibles de veure's modificats per adequar-se al text de la Convenció. D'una banda, el **Reial Decret 1088/2005 de 16 de setembre, pel qual s'estableixen els requisits tècnics i condicions mínimes de l'hemodonació i dels centres i serveis de transfusió**, per tal d'assegurar que la informació que rebin els candidats a donants de sang s'efectuï en formats adequats, de manera que resultin accessibles i comprensibles a les persones amb discapacitat. A més, quedaria afectat el **Reial Decret 223/2004, de 6 de febrer, pel qual es regulen els assaigs clínics amb medicaments** de manera que s'ha de modificar la definició de consentiment informat, afegint la possibilitat de prestar el consentiment de forma oral, en presència d'un testimoni en casos excepcionals, així com l'establiment de mesures de suport a les persones amb discapacitat perquè puguin prestar per si el seu consentiment i, si no poden, per mitjà del seu representant legal.

3.2.6.- Principis bàsics de la legislació d'igualtat d'oportunitats, no discriminació, accessibilitat universal i ocupació

Ocupació

La Llei 26/2011, en matèria d'ocupació escomet la reforma de la **Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic**, per tal d'introduir la tendència imposada per la Convenció i la que s'ha recollit a l'última oferta d'ocupació pública de l'Administració General de l'Estat (AGE), afavorint l'augment de la quota de reserva al 7%, en les ofertes d'ocupació pública, de les vacants per ser cobertes entre persones amb discapacitat.

En el sentit anterior, l'article 11 de la Llei 26/2011, modifica l'apartat 1 de l'article 59 de la **Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic**, en els termes següents:

> «1. En les ofertes d'ocupació pública es reservarà una quota no inferior al set per cent de les vacants per ser cobertes entre persones amb discapacitat, considerant com a tals les definides en l'apartat 2 de l'article 1 de la *Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat*, sempre que superin els processos selectius i acreditin la seva discapacitat i la compatibilitat amb l'exercici de les tasques, de manera que progressivament s'arribi al dos per cent dels efectius totals en cada Administració pública.
>
> La reserva del mínim del set per cent es realitzarà de manera que, almenys, el dos per cent de les places ofertes ho sigui per a ser cobertes per persones que acreditin discapacitat intel·lectual i la resta de les places ofertes ho sigui per a persones que acreditin qualsevol altre tipus de discapacitat.»

Junt amb l'anterior i, en el marc de ***l'Estratègia Global d'Acció per a l'Ocupació de Persones amb Discapacitat*****,** s'ha d'incorporar en línia amb les previsions de la Convenció, una revisió de la normativa legal i reglamentària i l'adopció de mesures per assegurar el compliment de la quota de reserva del 2% dels llocs de treball per a persones amb discapacitat en les empreses de més de 50 treballadors, mitjançant la contractació directa, i avaluar les mesures existents i estudiar mesures alternatives que condueixin a la contractació en l'ocupació ordinària de les persones amb discapacitat.

En matèria d'ocupació i ordre social, l'article 4 de la Llei 26/2011 incorpora la modificació del **Text refós de la Llei d'infraccions i sancions en l'ordre social**, aprovat pel Reial Decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, de tal manera que l'article 46.1 del Text refós de la Llei d'infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel **Reial Decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost**, queda modificat de la manera següent:

> «Sense perjudici de les sancions a què es refereix l'article 40.1 i, llevat del que estableix l'article 46 bis d'aquesta Llei, els empresaris que hagin comès la infracció greu prevista en l'article 15.3 o les infraccions molt greus, tipificades en els articles 16 i 23 d'aquesta Llei, en matèria d'ocupació i protecció per desocupació:
>
> > a) Perden automàticament els ajuts, bonificacions i, en general, els beneficis derivats de l'aplicació dels programes d'ocupació, amb efectes des de la data en què es va cometre la infracció.
> > b) Podran ser exclosos de l'accés a aquests beneficis per un període màxim de dos anys.
> > c) En els supòsits que preveuen els apartats 3 i 4 de l'article 16, queden obligats, en tot cas, a la devolució de les quantitats obtingudes indegudament i les no aplicades o aplicades incorrectament.»

3.2.7.- Pla Estadístic Nacional

Com a eina demoscòpica de coneixement de la realitat social, els successius plans estadístics nacionals que s'aprovin amb posterioritat al Pla estadístic nacional 2009-2012 han de satisfer les exigències de la Convenció.

3.2.8.- Accessibilitat

La Llei 26/2011, en l'article primer, modifica la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat***,* mitjançant l'addició d'una nova disposició addicional cinquena a favor de la redacció en aquells projectes que així ho requereixin, d'una **Memòria d'accessibilitat en les infraestructures de titularitat estatal**, amb la redacció següent:

> "Els projectes sobre les infraestructures d'interès general de transport, com carreteres, ferrocarrils, aeroports i ports promoguts per l'Administració General de l'Estat, incorporaran una memòria d'accessibilitat que examini les alternatives i determini les solucions tècniques necessàries per garantir l'accessibilitat universal i no discriminació a tots els ciutadans amb discapacitat.
>
> Sense perjudici del que assenyala el paràgraf anterior, quan a la vista de les característiques del projecte, aquest no incideixi en l'accessibilitat, no serà necessària aquesta memòria, circumstància que s'acreditarà mitjançant certificació de l'òrgan de contractació."

Juntament amb això, en aquest mateix article primer de la Llei 26/2011, en el seu apartat 13, es modifica la redacció de les disposicions finals cinquena, sisena, vuitena i novena de la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, de igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, respecte de les "*Condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació en les relacions amb les administracions públiques*" que queda redactada de la següent manera:

"1. En el termini de dos anys de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern establirà les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació que, segons el que preveu l'article 10, hauran de reunir les oficines públiques, dispositius i serveis d'atenció al ciutadà i aquells de participació en els assumptes públics, inclosos els relatius a l'Administració de Justícia i a la participació en la vida política i els processos electorals.

En particular, dins d'aquest termini, el Govern adoptarà per a les persones amb discapacitat les normes que, amb caràcter general i en aplicació del principi de servei als ciutadans, preveu l'article 4 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat.

Les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació seran obligatòries segons el calendari següent:

1. En el termini de tres a cinc anys de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis nous seran accessibles, i tota disposició, criteri o pràctica administrativa discriminatòria serà corregida.

2. En el termini de dotze a catorze anys de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tots els entorns, productes i serveis existents i tota disposició, criteri o pràctica compliran les exigències d'accessibilitat i no discriminació.

3. En el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern haurà de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat d'aquells entorns o sistemes que es consideren més rellevants des del punt de vista de la no discriminació i l'accessibilitat universal."

En línia amb l'anterior i modificant igualment la Llei 51/2003, la Llei 26/2011 introdueix una nova disposició final sisena sobre "*Condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels béns i serveis a disposició del públic"*, per la qual s'assenyala que en el termini de dos anys de l'entrada en vigor de la Llei 26/2011, el Govern hauria d'haver aprovat unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, per a l'accés i utilització dels béns i serveis a disposició del públic per les persones amb discapacitat. Aquestes condicions bàsiques es van establir com a obligatòries segons el calendari següent:

"En els béns i serveis nous de titularitat pública, en el termini de cinc a set anys de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, en els nous de titularitat privada que concerten o subministren les Administracions públiques, en el termini de set a nou anys, i en la resta de béns i serveis de titularitat privada que siguin nous, en el termini de deu a dotze anys.

En els béns i serveis ja existents i que siguin susceptibles d'ajustos raonables, aquests ajustaments s'hauran de realitzar en el termini de deu a dotze anys de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, quan siguin béns i serveis de titularitat pública o béns i serveis de titularitat privada que concertin o subministrin les Administracions públiques, i en el termini de dotze a catorze anys, quan es tracti de la resta de béns i serveis de titularitat privada.

Igualment, en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern haurà de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat a béns o serveis que es considerin més rellevants des del punt de vista de la no discriminació i accessibilitat universal. "

La Llei 26/2011 continua modificant la Llei 51/2003 i la disposició final vuitena sobre "condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels mitjans de transport." Estableix que en el termini de dos anys de l'entrada en vigor de la Llei 26/2011, el Govern ha d'aprovar, segons el que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, i per raó de les necessitats, peculiaritats i exigències que concorrin en cada supòsit, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels mitjans de transport per persones amb discapacitat. Aquestes condicions seran obligatòries en els següents terminis a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei: de cinc a set anys per a les infraestructures i material de transport nou, i de dotze a catorze anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajusts raonables.

Així mateix, en el termini de dos anys de l'entrada en vigor de la Llei 26/2011, el Govern haurà de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als diferents

mitjans de transport, en el que es consideri més rellevant des del punt de vista de la no discriminació i de l'accessibilitat universal.

En igual línia d'actuació i compromisos de l'executiu, fixades per llei, la Disposició final novena, sobre *"condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions",* assenyala que, en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei 26/2011, el Govern aprovarà, segons el que preveu l'article 10, unes condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats i les edificacions, que seran obligatòries en el termini de cinc a set anys des de l'entrada en vigor de la Llei per als espais i edificacions nous i en el termini de dotze a catorze anys per a tots aquells existents que siguin susceptibles d'ajusts raonables.

També en el termini de dos anys de l'entrada en vigor de la Llei 26/2011, el Govern haurà de realitzar els estudis integrals sobre l'accessibilitat als espais públics urbanitzats i edificacions, en el que es consideri més rellevant des del punt de vista de la no discriminació i de l'accessibilitat universal.

La Llei 26/2011, en l'article 2, procedeix a la modificació de la **Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues**, de la manera següent:

Es modifica l'article 14.1, que queda redactat en els termes següents:

> «1. Els poders públics garantiran les mesures necessàries per què els mitjans de comunicació social, de conformitat amb el que preveu la seva regulació específica, siguin accessibles a les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues mitjançant la incorporació de les llengües de signes espanyoles.»

Es modifica l'article 14.3, que queda redactat en els termes següents:

«3. S'establiran les mesures necessàries per incentivar l'accés a les telecomunicacions en llengües de signes espanyoles.»

Per tant, la Llei 26/2011, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles, i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues, tenint en compte la previsió de la seva Disposició Addicional primera, relativa a la "garantia del respecte al repartiment de competències constitucionalment i estatutàriament vigents", per la qual s'assenyala que l'adaptació normativa es desenvoluparà sense perjudici dels drets de les persones amb discapacitat i de les competències de les Comunitats Autònomes, és indubtable que de qualsevol manera impacta a la Llei 17/2010, de la llengua de signes catalana. Aquest impacte i l'oportunitat de la seva modificació i adaptació, s'aborda a l'Apartat 3.3.8.3 d'aquest Informe.

En igual línia legislativa, l'article 19 de la Llei 26/2011, sobre **modificació de la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids** dóna una nova redacció de l'article 67.1 d'aquesta Llei, que queda redactat de la manera:

«1. En els projectes d'habitatges protegits, es programarà un mínim d'un quatre per cent amb les característiques constructives adequades per garantir l'accés i desenvolupament còmode i segur de les persones amb discapacitat.

En el cas dels habitatges objecte de reserva que preveu aquest article i destinats al lloguer es poden adjudicar a persones amb discapacitat individualment considerades, o associacions o fundacions integrades en el sector no lucratiu de la discapacitat, sempre que en aquest últim supòsit es destinin per aquestes entitats a usos socials d'inclusió i promoció de la vida autònoma com a habitatges assistits, habitatges compartits, habitatges de suport o projectes de vida independent de persones amb discapacitat.»

En el pla reglamentari s'ha de considerar la necessitat d'abordar la modificació del **Reial Decret 505/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aprova les condicions**

bàsiques d'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions, posteriorment modificat pel Reial Decret 173/2010[1], en el sentit que reculli la previsió de l'oferiment de formes d'assistència humana o animal i intermediaris, inclosos guies, lectors i intèrprets professionals de la llengua de signes, per facilitar l'accés a edificis i altres instal·lacions obertes al públic; es preveu, en concret, que la senyalització dels espais i equipaments dels edificis i d'altres instal·lacions obertes al públic tingui en consideració la il·luminació i altres condicions visuals, acústiques i tàctils, inclosa la senyalització en Braille i en formats de fàcil lectura i comprensió, que permetin la seva percepció a persones amb discapacitat sensorial o cognitiva.

El **Reial Decret 1544/2007, de 23 de novembre, pel qual es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a l'accés i utilització dels modes de transport per a persones amb discapacitat**, modificat per el Real decreto 1276/2011[2], també hauria de contenir modificacions pel que fa al caràcter complementari de les mesures transversals que estableix, els continguts mínims dels plans d'accessibilitat d'organismes i instal·lacions i els seus terminis d'aplicació, de forma d'acord a les modificacions legals vistes abans.

Pel que fa al règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, l'aprovació de la Llei 49/2007, modificada per la Llei 26/2011, de manera que l'article 6 de la Llei 49/2007, de 26 de desembre, d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat queda ampliat amb un enduriment de les sancions per les infraccions greus i molt greus comeses fins i tot per institucions que prestin serveis socials i que s'estenen des de la impossibilitat de sol·licitar

[1] *Reial Decret 173/2010, de 19 de febrer, pel qual es modifica el Codi Tècnic de l'Edificació, aprovat pel Reial Decret 314/2006, de 17 de març, en matèria d'accesibilitat i no discriminació de les persones amb discapactdtd. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 61, d' 11 de març de 2010.*

[2] *Reial Decret 1276/2011, de 16 de setembre, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacidad. Butlletí Oficial de l'Estat n. 224, de 17 de setembre de 2011*

ajudes i subvencions fins a la supressió, cancel·lació o suspensió total o parcial d'ajuts oficials reconegudes o la inhabilitació per a l'exercici de les activitats de cura durant un temps prolongat.

3.2.9.- Cooperació internacional

En l'àmbit de la cooperació internacional, serà necessària l'adequació de la **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament**, ja que es troba afectada per l'article 32 de la Convenció, que enumera una sèrie de principis per què la cooperació internacional s'adeqüi als propòsits i objectius de la Convenció.

Així doncs, l'article 32 de la Convenció estableix que "els Estats membres reconeixen la importància de la cooperació internacional i la seva promoció, en suport dels esforços nacionals per fer efectius el propòsit i els objectius d'aquesta Convenció, i prendran les mesures pertinents i efectives en aquest sentit, entre els Estats i, quan correspongui, en associació amb les organitzacions internacionals i regionals pertinents i la societat civil, en particular organitzacions de persones amb discapacitat. Entre aquestes mesures es podria incloure:

a. Vetllar perquè la cooperació internacional, inclosos els programes de desenvolupament internacionals, sigui inclusiva i accessible per a les persones amb discapacitat;
b. Facilitar i donar suport al foment de la capacitat, fins i tot mitjançant l'intercanvi i la distribució d'informació, experiències, programes de formació i pràctiques recomanades;
c. Facilitar la cooperació en la investigació i l'accés a coneixements científics i tècnics;
d. Proporcionar, segons correspongui, assistència apropiada, tècnica i econòmica, fins i tot facilitant l'accés a tecnologies accessibles i d'assistència i compartint aquestes tecnologies, i mitjançant la seva transferència."

És per això que la Llei 26/2011, en el seu article 13, procedeix a la modificació de la **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament**.

Per això es dóna una nova redacció a la lletra c) de l'article 7 de la **Llei 23/1998,** en els termes següents:

> «c) Protecció i respecte dels drets humans, igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, participació i integració social de la dona i defensa dels grups de població més vulnerables (menors, amb especial atenció a la eradicació de l'explotació laboral infantil, refugiats, desplaçats, retornats, indígenes, minories).»

Igualment, s'afegeix un apartat 2 a l'article 9 de la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament amb la redacció següent: *«Aquests instruments han de ser inclusius i accessibles per a les persones amb discapacitat»,* en el referit als instruments a posar en pràctica a través de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament.

3.2.10.- Legislació civil, mercantil i penal

En l'àmbit de la legislació civil, mercantil i penal, la Convenció estableix diverses exigències que afecten principalment a qüestions de Dret civil i de Dret processal, com ara: la igualtat en el reconeixement com a persones davant la llei (article 12 de la Convenció), la igualtat en l'accés a la justícia (article 13 de la Convenció), el respecte de la llar i la família i la igualtat de tracte en totes les qüestions relacionades amb el matrimoni, la família i la paternitat (article 23 de la Convenció).

És per això que, derivat de la Convenció, s'opera un impacte legislatiu que afecta les següents normes: Codi Civil; Codi de Comerç; Llei d'Enjudiciament Civil, la Llei del Registre Civil, la Llei del Notariat i la Llei Hipotecària, la Llei Orgànica del Tribunal del Jurat, la Llei d'Assistència Jurídica Gratuïta; Codi

Penal, la Llei d'Enjudiciament Criminal i l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal, entre d'altres.

3.2.10.1.- Impacte de la Convenció en la regulació de la capacitat jurídica

L'article 12 de la Convenció amb la rúbrica *"Igual reconeixement com a persona davant la llei"*, engloba, en la capacitat jurídica, la capacitat d'obrar, alhora que exigeix als Estats Part reconèixer que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb la resta en tots els aspectes de la vida. Per a l'efectivitat d'aquest reconeixement s'ha de proporcionar a la persona amb discapacitat els suports necessaris en l'exercici de la seva capacitat jurídica. Aquest plantejament fa necessari reemplaçar el tradicional model de substitució en la presa de decisions per un model de suport en la presa de decisions.

En la necessària avaluació del grau de correspondència entre la Convenció i la legislació nacional preexistent s'ha de constatar que el conjunt de drets humans proclamats en els nombrosos instruments de Nacions Unides ja formen part de l'ordenament jurídic espanyol.

El Tribunal Constitucional, en sentència de 9 d'octubre de 2002, declara que el dret a la personalitat jurídica de l'ésser humà porta implícit el reconeixement del dret a la capacitat jurídica de la persona, de manera que tota restricció o limitació de la seva capacitat d'obrar afecta la dignitat de la persona i els drets inviolables que li són inherents, així com al lliure desenvolupament de la personalitat, i es pronuncia sobre l'adequació a la norma constitucional de les disposicions del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil relatives a la incapacitació i al procés sobre la incapacitat de la persona.

El Tribunal Suprem, en Sentència de 29 d'abril de 2009, ha assenyalat que la normativa sobre incapacitació, interpretada d'acord amb la citada sentència constitucional, és conforme amb la Convenció, sempre que es tingui en compte que l'incapaç segueix sent titular dels seus drets fonamentals i que la

incapacitació és només una forma de protecció i no una mesura discriminatòria perquè la situació mereixedora de la protecció té característiques pròpies. Tot això, amb independència del nom amb el qual el legislador acordi identificar aquesta mesura de protecció.

No obstant i això, és necessari adaptar a l'esperit i també a la terminologia d'aquest text internacional, la legislació substantiva i processal interpretada per la jurisprudència, a fi de garantir que la modificació de la capacitat d'obrar de les persones que no estan en condicions de gestionar per si soles els seus interessos, sigui l'estrictament necessària per a la seva adequada protecció i compleixi els requisits de proporcionalitat i adequació al fi perseguit. Igualment, s'ha d'insistir en el fet de garantir el respecte als drets de la personalitat de les persones amb discapacitat i, en particular, que les mesures de suport en la presa de decisions i protecció establertes en el seu benefici s'articulen prenent en consideració els seus desitjos i preferències.

Amb caràcter previ, i en relació amb la modificació de la capacitat d'obrar, quan consisteixi a anul·lar l'exercici de la capacitat jurídica i atorgar-la a un tercer, que actuarà en representació de la persona amb discapacitat, ha de quedar limitada a les situacions excepcionals que ho justifiquin.

També convé destacar el criteri legal i doctrinal consistent a assenyalar que les facultats i accions de caràcter personal i els drets de la personalitat no es poden exercitar per representant, el que porta a concloure que la modificació de la capacitat d'obrar declarada no ha d'afectar l'exercici dels drets de la personalitat, en tant la persona amb discapacitat tingui una capacitat natural per al seu normal exercici.

Les modificacions a introduir en els títols IX i X del Llibre Primer de Codi Civil, a més d'aprofundir en el sistema de graduació de la capacitat iniciat amb la Llei 13/1983, han d'incidir en l'exigència de proporcionalitat i adequació de les mesures de suport a les circumstàncies individuals de la persona amb capacitat modificada per protegir els seus interessos concrets. Proporcionalitat i adaptació que s'han de reflectir en l'extensió i intensitat del contingut de la

mesura i en la seva durada. La referència concreta a aquests elements té implicacions pràctiques en la llei processal, pel fet que obliga el jutge a pronunciar-se sobre aquests aspectes en la sentència judicial que modifiqui la capacitat d'obrar.

Amb la finalitat de garantir millor el respecte de la dignitat inherent i l'autonomia individual, també s'hauran de modificar aquells preceptes que contenen els principis rectors de l'acompliment de les funcions de suport en la presa de decisions i de protecció de les persones amb capacitat d'obrar modificada per explicitar el respecte dels seus drets, la seva voluntat i preferències i, també, que no hi hagi conflicte d'interessos ni influència indeguda.

La regulació de les figures del tutor i curador s'ha d'efectuar en el marc global de "suport" previst en la Convenció, per assegurar que hi hagi mesures flexibles i adaptables a les necessitats concretes de qui les necessita, amb la menor intervenció possible en els drets i l'autonomia d'aquelles persones que, en determinades circumstàncies, no es poden valer per si mateixes. Convé introduir referències explícites a la "persona de suport, o de suport en la presa de decisions" per a millor ressaltar, en totes les figures de protecció i guarda, la seva dimensió potenciadora de les capacitats de qui no pot adoptar determinades decisions per si mateix.

3.2.10.2.- Efectes de la Convenció sobre determinats actes jurídics regulats pel Codi Civil

A continuació s'examinen els efectes que la Convenció té sobre determinats actes jurídics regulats en el Codi Civil, com la capacitat de la persona amb discapacitat per ser hereu, per testar, per contreure matrimoni o per exercir la pàtria potestat sobre els fills.

Les disposicions de la Convenció amb impacte en aquest àmbit són les següents:

- L'article 12.5 de la Convenció obliga els Estats Part a prendre totes les mesures que siguin necessàries per garantir el dret de les persones amb discapacitat a ser propietàries, heretar béns i a controlar els seus propis assumptes econòmics, en igualtat de condicions amb la resta.

- Per la seva banda, l'article 23.1 reconeix el dret de totes les persones amb discapacitat a contreure matrimoni i a formar una família en igualtat de condicions amb la resta, així com a decidir lliurement el nombre de fills que vulguin tenir. Referent a això, l'article 23.4 obliga els Estats Part a assegurar que els nens i nenes no siguin separats dels seus pares contra la seva voluntat per motius de discapacitat. No obstant això reconeix la possibilitat que, després del pertinent examen judicial, les autoritats competents, d'acord amb la llei i en interès superior de l'infant, decideixin que aquesta separació és necessària.

A partir d'aquests preceptes s'ha d'analitzar la necessitat d'ajustar els àmbits que es van apuntar regulats en el Codi Civil.

A) La capacitat per heretar

Segons estableix l'article 744 del Codi Civil, poden succeir aquells que no estiguin incapacitats per la llei i, segons l'article 996, si la sentència d'incapacitació per malalties o deficiències físiques o psíquiques no disposa una altra cosa, el sotmès a curatela pot, assistit de curador, acceptar l'herència purament i simplement o a benefici d'inventari.

D'aquesta manera, s'ha d'entendre que el Codi Civil no prohibeix heretar ni a les persones amb discapacitat ni als incapacitats judicialment. Ara bé, l'adquisició d'una herència exigeix que l'hereu accepti l'herència, acte per al qual el Codi Civil sí que exigeix la plena capacitat d'obrar. Per això, segons el Codi Civil, caldrà estar al que disposi la sentència d'incapacitació, i si no disposés el contrari, s'entendrà que permet l'incapacitat acceptar l'herència amb l'assistència del curador o, si escau, al tutor com a representant legal de l'incapacitat i administrador del seu patrimoni (el qual, segons l'article 271.4,

necessitarà, a més, autorització judicial per acceptar l'herència sense benefici d'inventari o per repudiar-la).

La nostra legislació vigent respecta, per tant, el dret a heretar de les persones amb discapacitat, imposant únicament ,quan sigui necessari segons sentència judicial, l'assistència de la persona que ha estat designada pel jutge per a la guarda i protecció de la persona o béns de l'incapacitat.

Per tant, no resulta necessària cap reforma de la legislació vigent, excepte, si escau, les adaptacions terminològiques que puguin requerir-se en cas d'introduir una nova figura de suport a l'incapacitat, així com les que implicaria la possible substitució del terme "incapacitat" per "persona amb capacitat modificada".

B) La capacitat per testar

Encara que la Convenció no es refereix a l'acte jurídic de testar amb caràcter exprés, la capacitat per testar apareix unida a la capacitat per heretar i plenament connectada amb el dret de les persones a ser propietàries i a controlar els seus propis assumptes econòmics.

En el nostre dret, l'article 662 del Codi Civil permet testar a qui la llei no ho prohibeix expressament, i l'article 663 estableix la incapacitat per a testar d'aquell "que habitualment o accidentalment no estigui en el seu total judici". Finalment, l'article 665 precisa que en aquells casos en què la sentència d'incapacitació no expliciti res sobre la capacitat per testar, si l'incapacitat vol atorgar testament, haurà d'acudir al Notari per a què aquest designi dos facultatius per a què el reconeguin i l'autoritzin, si és el cas, responent de la seva capacitat.

En resum, no totes les persones amb discapacitat ni incapacitades tenen prohibit testar. Respecte dels incapacitats judicialment, pot ocórrer que la sentència hagi establert una prohibició al respecte o pot passar que no digui

res, i en aquest cas es permetrà l'incapacitat testar en les condicions de l'article 665.

Per això, no resulta necessari dur a terme cap modificació de fons en aquest aspecte, si bé sí que es podria articular alguna mesura de suport a l'incapacitat per a què pogués testar amb la seva assistència. Finalment, de nou serien pertinents certes adaptacions terminològiques, tant pel que fa a les mencions sobre la "incapacitació", com en relació amb el terme "total judici", massa obert i indeterminat.

C) La capacitat per contreure matrimoni

L'article 56 del Codi Civil permet contreure matrimoni als que acreditin reunir els requisits de capacitat establerts en la dita norma (articles 44 i següents) i precisa que "*si algun dels contraents estigués afectat per deficiències o anomalies psíquiques, s'exigirà dictamen mèdic sobre la seva aptitud per prestar consentiment*".

En conseqüència, el Codi Civil no prohibeix contreure matrimoni a les persones amb discapacitat ni a tots els incapacitats. Ara bé, exigeix plena capacitat d'obrar per prestar el consentiment matrimonial. Per això, únicament si el metge que examina el subjecte considera i certifica que, donada la seva deficiència psíquica, aquest no té capacitat per prestar el consentiment, llavors no podrà contreure matrimoni.

Encaixa, per tant, plenament la nostra normativa amb la Convenció de NU, en la mesura que aquesta reconeix el dret de les persones amb discapacitat a contreure matrimoni "*sobre la base del consentiment lliure i ple dels futurs cònjuges*".

D) La capacitat per tenir fills i exercir la pàtria potestat sobre ells

Quant a la capacitat per tenir fills, res no diu el Codi Civil, que s'ha remetre en aquest aspecte al que estableix el Codi Penal, l'article 156 (declarat

constitucional per la Sentència 215/94 de 14 de juliol), que contempla la possibilitat d'esterilitzar persones incapacitades que pateixin greus deficiències psíquiques. Una regulació que s'ha de revisar a la llum de la Convenció i, en concret, del dret de les persones amb discapacitat a mantenir la seva fertilitat, que preveu l'article 23.1 c) de la Convenció.

Però centrant-nos en la regulació del Codi Civil, cal fer referència a la capacitat de les persones que tenen una discapacitat per exercir la pàtria potestat dels seus fills. L'article 156 estableix que la pàtria potestat s'exercirà per ambdós progenitors conjuntament o per un de sol amb el consentiment de l'altre, i l'article 157 preveu l'exercici de la pàtria potestat pel menor no emancipat. Referent a això estableix que aquest exercirà la pàtria potestat dels seus fills amb l'assistència dels pares i, a falta d'aquests, del seu tutor o, en cas de desacord o impossibilitat, amb la del jutge.

Res s'estableix, però, en relació amb l'exercici de la pàtria potestat per part dels incapacitats. Per això, davant la llacuna legal existent en aquesta matèria, resulta pertinent afegir un nou article en el qual es faci referència a aquest dret amb les limitacions que s'estableixen en l'article 157 per als menors no emancipats.

3.2.10.3.- Impacte de la Convenció sobre les normes de capacitat del Codi de Comerç

Les normes de capacitat del Codi de Comerç estan estretament lligades a les que conté el Codi Civil i a la reforma que d'aquestes es pugui dur a terme.

En aquest sentit, l'article 5 disposa que "*els menors de divuit anys i els incapacitats poden continuar, mitjançant els seus guardadors, el comerç que hagin exercit els seus pares o els seus causants. Si els guardadors no tinguessin capacitat legal per comerciar, o alguna incompatibilitat, estan obligats a nomenar un o més factors que reuneixin les condicions legals, qui els supliran en l'exercici del comerç*".

La consideració d'aquest precepte a la llum de les disposicions de la Convenció obligarien a la seva modificació terminològica, però també s'hauria d'incidir en la sentència d'incapacitació o modificació de la capacitat, que hauria de pronunciar-se sobre aquest aspecte concret. Una qüestió diferent és l'agilitat que es vulgui donar després a l'activitat en aquest àmbit del tutor o del curador per adaptar-la a les necessitats del tràfic mercantil.

Quant a la previsió de l'article 5 del Codi de Comerç, s'ha de destacar que no porta a què després s'inclogui a les persones incapacitades entre les quals s'impedeix l'exercici de la professió mercantil (article 14). Així mateix, aquesta autorització permet traslladar la capacitat per intervenir en les institucions del Codi de comerç, com és el Registre Mercantil.

Finalment, en les normes de contractació mercantil del Codi de Comerç no hi ha previsions específiques sobre la capacitat, excepte per remissió a les normes de capacitat general del mateix text legal (per exemple, l'article 282 en relació amb el factor).

3.2.10.4.- Impacte de la Convenció sobre la Llei d'enjudiciament civil

Els preceptes de la Convenció que aquí interessa ponderar són també: l'article 12, relatiu a l'igual reconeixement com a persona davant la llei; l'article 13, sobre l'accés a la justícia; i els articles 8 (presa de consciència) i 9 (accessibilitat), el contingut del qual ja ha estat examinat.

Les reformes del Codi Civil esmentades en l'epígraf a) de l'apartat H) d'aquest Informe han de quedar reflectides en el títol I del llibre IV de la Llei d'Enjudiciament Civil, les disposicions de la qual també han de ser adaptades a la Convenció. Particular atenció requereix la regulació del procés de modificació de la capacitat d'obrar en allò que ha de canalitzar l'actuació processal dels operadors jurídics per arribar a una sentència que, en primer lloc, graduï les àrees de l'esfera personal i patrimonial de la persona amb

capacitat modificada, sobre les quals aquesta no pot adoptar decisions i determinar els actes o categoria d'actes que no pot realitzar per si sola, sobre la base que aquesta només veurà restringit l'exercici dels drets que expressament consti a la sentència i, en segon lloc, haurà d'establir la figura o mesures de suport en la presa de decisions en les àrees o actes en què ho necessiti la persona la capacitat d'obrar de la qual es modifica. També caldrà estudiar l'oportunitat d'introduir previsions per, quan el jutge consideri temporal la causa que impedeix la persona governar-se per si mateixa, pugui precisar en la sentència la durada de la mesura de suport acordada i sotmetre a revisió periòdica la necessitat de prorrogar, variar o deixar sense efecte la modificació de la capacitat, tot això de conformitat amb l'article 12.4 de la Convenció.

En la regulació del procediment de modificació de la capacitat d'obrar s'hauran de subratllar les següents premisses consolidades per la doctrina i la jurisprudència. En primer lloc, conforme al principi recollit en l'article 10 de la Constitució i en els principis generals de la Convenció relatius al respecte de la dignitat inherent de la persona, tota restricció de la capacitat d'obrar ha de ser interpretada de forma restrictiva. En segon lloc, la discapacitat només pot ser causa de modificació de la capacitat d'obrar, si impedeix a la persona autogovernar-se. En tercer lloc, la ineptitud per a l'autogovern és circumstancial en el sentit que, per a determinar-la, caldria ponderar el que fa ordinàriament la persona amb discapacitat, el que necessita fer i el que no pot fer per si mateixa, si d'aquesta ponderació resulta que la persona amb discapacitat necessita fer o procurar-se alguna cosa que no pot fer o procurar-se per si mateixa, aquesta serà l'àrea de manca d'autogovern que ha de ser complementada per la particular figura o la mesura de suport.

A part d'això i en relació amb l'article 13 de la Convenció, s'entén que la Llei d'enjudiciament civil garanteix l'accessibilitat en les actuacions jurisdiccionals, en preveure mesures com facilitar la constitució del jutjat fora de la seu judicial, procedir a l'interrogatori domiciliari (article 311), la utilització dels mitjans tècnics, electrònics, etc. (article 135), facilitar l'accés a llibres, arxius i registres judicials (article 141), utilitzar un llenguatge que faciliti la comprensió, facilitar les circumstàncies que permetin la presència de la part (article 414), ajustar les

regles d'interrogatori (articles 301-316), facilitar la intervenció d'intèrpret (article 143) i permetre la gravació de l'audiència o vista, o suspendre-la fins que es pugui realitzar amb totes les garanties, concedir una atenció específica per intervenir com a testimoni (articles 360, 361 i 364), i com a pèrit (articles 340 i 346).

3.2.10.5.- La Llei del Registre Civil

Recentment, es va aprovar la **Llei 1/2009, de 25 de març, de reforma de la Llei de 8 de juny de 1957, sobre el Registre Civil, en matèria d'incapacitacions, càrrecs tutelars i administradors de patrimonis protegits**, i la **Llei 41/2003, de 18 de novembre, sobre protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi Civil, de la Llei d'enjudiciament civil de la normativa tributària amb aquesta finalitat**.

La Llei del Registre Civil utilitza una terminologia adaptada a l'emprada en la Convenció. Així, l'article 1, en relacionar els fets inscriptibles en el Registre Civil, en el número 5è al·ludeix a les "*modificacions judicials de la capacitat de les persones*", expressió també reiterada en l'article 38.1 i l'article 46.

No obstant això, el citat article 38, en l'enumeració d'anotacions a realitzar a petició del ministeri fiscal o de qualsevol interessat, en el número 6è es refereix a l'existència d'un guardador de fet i de les mesures judicials de control i vigilància adoptades respecte del menor o presumpte incapaç. No sembla que l'ús del terme en aquest context sigui contrari a la Convenció, ja que al·ludeix a una presumpció que, quan quedés confirmada per sentència judicial, donaria lloc a l'ocupació de l'expressió "*modificació judicial de capacitat*" utilitzada en aquesta Llei.

3.2.10.6.- Incidència de la Convenció sobre la Llei del Notariat i la Llei Hipotecària

La Llei del Notariat, en el seu article 10.3 exigeix per a l'ingrés en el Notariat reunir, entre altres condicions, no trobar-se comprès en cap dels casos que

incapaciten o impossibiliten per a l'exercici del càrrec de notari. En el seu article 38 al·ludeix als casos, entre d'altres, d'inhabilitació o incapacitat d'un notari, a efectes d'assenyalar les actuacions per a la custòdia dels protocols del notari incapacitat o inhabilitat.

El terme incapacitat és un concepte en permanent evolució que, unit a les polítiques i programes sobre igualtat d'oportunitats per a les persones amb discapacitat, exigirà una actualització permanent de les normes reglamentàries, a efectes de determinar la discapacitat concreta que impossibiliti l'exercici del càrrec de notari; actualització que s'ha d'efectuar conforme als principis generals de la Convenció enunciats en l'article 3, concretament, respecte a la no discriminació, la participació i inclusió plenes i efectives en la societat i la igualtat d'oportunitats.

El Reglament de l'Organització i Règim del Notariat, en desenvolupar l'article 10.3 de la Llei, estableix que no tenen aptitud per ingressar en el Notariat "*els impedits físicament o psíquicament per exercir el càrrec*" (article 7.1).

Les consideracions respecte a la Llei del Notariat són extensives a aquest precepte reglamentari.

L'article 182 estableix que són incapaços o inhàbils per intervenir com a testimonis en l'escriptura "les persones amb discapacitat psíquica, els invidents, els sords i els muts".

Aquest article contravé l'esperit de la Convenció, ja que es podria considerar com una especialitat de l'accés a la justícia que preveu l'article 13.1 i, a més, no respon a la realitat d'algunes de les discapacitats esmentades.

La Llei Hipotecària i el reglament per a la seva execució no contenen previsions que plantegin problemes de compatibilitat amb la Convenció, ni tan sols pel que fa a la terminologia emprada en aquests textos.

Així, la Llei Hipotecària (article 279) estableix com a requisits per ser nomenat registrador, ser espanyol, major de vint-i-tres anys d'edat i ser llicenciat en Dret. Entre les causes que impedeixen ser registradors (article 280) no hi ha cap al·lusió a deficiències físiques o psíquiques.

D'altra banda, l'article 291 preveu la possibilitat dels registradors de ser jubilats a instància, per impossibilitat física degudament acreditada. Completa aquesta previsió el Reglament (article 544) quan preveu que els registradors jubilats per impossibilitat física poden tornar al servei si aquesta desapareix, prèvia instrucció d'un expedient per determinar que el jubilat es troba en disposició de tornar a exercir el càrrec.

3.2.10.7.- La reforma de la Llei Orgànica del Tribunal del Jurat en matèria de discapacitat

Entre les qüestions de possible incidència de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat sobre l'ordenament jurídic espanyol figura el requisit de capacitat que la **Llei Orgànica 5/1995, de 22 de maig, del Tribunal del Jurat**, en seu article 8.5, estableix per ser jurat ("no estar impedit físicament, psíquicament o sensorialment per a l'exercici de la funció de Jurat").

Així sembla desprendre's de l'informe de l'Institut de Drets Humans Bartolomé de les Casas de la Universitat Carlos III, igual que ho va ser la Proposició no de Llei del 16 de juny de 2009, aprovada per la Comissió per a les Polítiques Integrals de la Discapacitat del Congrés de Diputats, que en relació amb l'article 8.5, "Requisits per ser jurat", de la Llei Orgànica del Tribunal del Jurat. arriba a la conclusió que "és un precepte genèric i inconcret, que pot permetre interpretacions restrictives".

En relació amb aquesta regulació, el propòsit serà el de declarar la capacitat per ser jurat de les persones incapacitades, llevat que la seva situació ho impedeixi, i que amb aquesta finalitat se'ls proporcionaran els suports materials i humans necessaris.

Des d'un punt de vista pràctic, és important tenir en compte que el sistema aleatori, a través de sorteigs successius, emprat en la formació de les llistes del jurat a partir del cens electoral, posa en mans dels interessats l'al·legació de les circumstàncies excloents. En efecte, i també en els termes de l'exposició de motius, "el sistema selectiu es caracteritza: a) per la successió d'etapes que permetin garantir la presència de candidats en nombre adequat per evitar suspensions en els assenyalaments i el coneixement anticipat per aquells de la seva eventual crida a intervenir; b) per la transparència i publicitat del procés selectiu en què s'insereixen no només els mecanismes que permetin detectar les causes d'exclusió, sinó les garanties jurisdiccionals tant per al candidat com, en moment ulterior, per a les parts en el judici; c) pel sorteig a partir de les llistes censals com a sistema, no només democràtic quant exclou criteris elitistes ni encara que es vulguin científics, sinó coherent amb el fonament mateix de la participació".

Les circumstàncies que depuren les llistes de candidats a jurat són els "requisits" (article 8 de la Llei, el número 1 es refereix a la incapacitat com ja s'ha dit), "incapacitats" (article 9 de la Llei), "incompatibilitats "(article 10) i" prohibicions (article 11) i "excuses" (article 12). En concret, l'article 9 recull la falta de capacitat per ser jurat dels condemnats per delicte dolós (núm. 1), els processats i els que estigueren en detenció, presó provisional o complint pena per delicte (núm. 2) i els suspesos en un procediment penal d'ocupació o càrrec públic (núm. 3). Cal tenir en compte que, d'acord amb la Llei Orgànica del Règim Electoral General (articles 3 i 31) no tenen el dret de sufragi i, per tant, estan exclosos del cens electoral els que hagin estat condemnats penalment a tals penes accessòries, els que hagin estat declarats judicialment incapaços, si el jutge així ho hagi acordat i els internats en centres psiquiàtrics amb autorització judicial i sempre que el jutge hagi declarat expressament la incapacitat per l'exercici del dret de sufragi, en aquests casos, no figurarien en el cens electoral i per tant no podrien ser designats en el sorteig de formació de jurats.

Ja en el moment d'elaboració de la Llei Orgànica del Jurat es va plantejar la procedència d'ubicar l'actual 8/5 entre les prescripcions de l'article 9 i, finalment, es va decidir separar-los per raons "estètiques", per la seva heterogeneïtat, si bé és veritat que amb això sembla donar-se una importància tal a la incapacitat que podria semblar lesiva dels drets fonamentals de la persona, quan en la realitat, llevat de les circumstàncies que operin a través de l'exclusió del cens electoral, no té rellevància pràctica.

Es podria pensar que la incidència de la capacitat de les persones, en una perspectiva garantista dels drets de participació no hauria de anar més enllà de la que operés a través de la incapacitació civil declarada en seu judicial, en aquest cas, n'hi hauria prou amb suprimir l'actual article 8.5, en aquest cas caldria assegurar-se, si més no, que la impossibilitat de depurar les llistes de jurats de persones que al·leguen motius actualment emparats en el referit article no lesioni l'eficàcia de la institució del jurat.

3.2.10.8.- Impacte de la Convenció sobre l'assistència jurídica gratuïta

Lligada a la igualtat en l'accés a la justícia, que recull l'article 13 de la Convenció, es troba l'assistència jurídica gratuïta.

En relació amb el benefici de la justícia gratuïta, l'informe de l'Institut de Drets Humans Bartolomé de les Casas considera insuficients les mesures que es van incorporar a la Llei 1/1996, reguladora d'aquesta matèria, per la Llei 16/2005.

D'acord amb l'article 5 de la Llei d'assistència Jurídica Gratuïta es reconeix aquest dret a les persones amb discapacitat i a les que els tinguin al seu càrrec quan actuïn en un procés en nom i interès. El reconeixement s'efectua per la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta en atenció a les circumstàncies del sol·licitant, nombre de fills o familiars al seu càrrec, estat de salut, obligacions econòmiques que sobre ell pesin, costos derivats de la iniciació del procés o

altres d'anàloga naturalesa, i superant els límits generals d'ingressos de la llei, no excedeixin del quàdruple del salari mínim interprofessional.

Per raons pressupostàries, tant per a l'Estat com per les Comunitats Autònomes que tenen competència en aquesta matèria, no és possible avançar més en aquest terreny fins reconèixer el benefici sense cap requisit d'ingressos per a les persones amb discapacitat, si bé hi ha certesa que no es deixen d'atendre en aquest àmbit les situacions que ho mereixen.

3.2.10.9.- L'impacte de la Convenció en el Codi Penal

La ratificació per Espanya de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, feta a Nova York el 13 de desembre del 2006, suposa acceptar el compromís de complir-la, observar-la i fer que es compleixi i s'observi puntualment en la seva totalitat. En aquest sentit, entre les obligacions generals que assumeixen els Estats Part (article 4.1) es conté la d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altra índole que siguin pertinents per fer efectius els drets reconeguts en la Convenció.

En aquest sentit, respecte a les qüestions que es plantegen en l'informe de l'Institut de Drets Humans Bartolomé de les Casas, que coincideixen en bona part amb el que ja s'havia assenyalat per CERMI, ja s'han valorat en el desenvolupament dels treballs referents al Projecte de Llei Orgànica de reforma del Codi Penal.

Convé començar assenyalant el caràcter ampli de la definició de persona amb discapacitat que acull la Convenció, perfectament coherent amb els ambiciosos objectius d'assegurament i promoció del ple exercici de tots els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones amb discapacitat sense cap discriminació per motius de discapacitat que la mateixa persegueix: "les persones amb discapacitat inclouen a aquelles que tinguin deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb

diverses barreres, puguen impedir la seua participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres".

A l'Informe es parteix de dos principis. En primer lloc, que la definició de persona amb discapacitat que es recull en la Convenció ha de ser considerada amb caràcter general a tot el Codi Penal i eliminar tot terme pejoratiu com "incapaç", "minusvàlid" o al·lusions a "la malaltia o situació", que haurien de ser substituïts en tot cas pels de "persones amb discapacitat". En segon lloc, que ha de "donar-se idèntica protecció penal a la persona amb discapacitat que als menors, per estar ambdós inclosos en l'àmbit de màxima vulnerabilitat", de manera que tota norma referida a la protecció de menors haurà de referir-se a continuació a les "persones amb discapacitat". Ambdues pretensions exigeixen algunes matisacions.

D'una banda, l'amplitud de la definició anteriorment ressenyada no permet la seva translació sense més en tots els supòsits al Codi Penal en la mesura que, sota la mateixa, poden trobar acollida situacions qualitativament molt diferents quant, per exemple, al desemparament, per la qual cosa sembla aconsellable acudir en ocasions, com es veurà, a una altra terminologia. Això és així perquè no tota persona amb discapacitat es troba en una situació de màxima vulnerabilitat. Així per exemple, el concepte d'incapaç" a efectes penals que es recull en l'article 25 del Codi ("tota persona, hagi estat o no declarada la seva incapacitació, que pateixi una malaltia de caràcter persistent que li impedeixi governar la seva persona o béns per si mateixa"), i que reapareix en els articles 130, 148, 149, 153, 155, 156, 161, 165, 171, 172, 173, 187, 188, 189, 191, 192, 197, 201, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231, 267, 287, 296, 318bis, 618 i 639, té un sentit molt més restrictiu que el de la definició de la Convenció, per la qual cosa no resulta possible la seva substitució per aquests termes. No hi ha dubte que seria desitjable el reemplaçament del terme "incapaç", però això s'ha de fer un cop s'hagi produït la reforma de la legislació civil, material i processal sobre aquest àmbit, ja que l'eliminació del terme en aquest moment donaria lloc a importants disfuncions, en la mesura que al·ludeix el precepte a un concepte que apareix així en aquesta legislació, que un cop reformada permetrà la substitució terminològica. Un altre exemple en aquest sentit, encara que en

contrari, perquè aquí és el Codi Penal el que empra un concepte més ampli, es dóna en l'article 180, quan es parla que la víctima sigui especialment vulnerable, per raó de la seva edat, malaltia o situació. No existeix, com es pretén en l'informe, substituir aquests termes pel de persona amb discapacitat perquè la definició de la Convenció exigeix que les deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials ho siguin a llarg termini, mentre que els casos de malaltia o situació també engloben situacions conjunturals o de breu durada de desemparament que no entren dins del concepte de discapacitat. De manera que l'expressió "especialment vulnerables" engloba tots aquests casos.

D'altra banda, encara que succeirà així en la major part dels casos, i precisament per aquesta diferent gradació que les deficiències físiques a mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini, poden imposar per la participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb la resta, no sempre es pot equiparar el tractament dels menors al de les persones amb discapacitat. Aquesta equiparació s'ha de produir -i així es recull en el Codi Penal- en els casos en què ens trobem, per seguir la terminologia de l'informe, amb situacions de màxima vulnerabilitat.

Aquestes han estat, per tant, les línies de força que vénen presidint en aquest punt els treballs de reforma del Codi Penal. Pot assenyalar-se llavors que, en l'àmbit dels delictes contra la llibertat sexual, es contemplen aquestes situacions sota la rúbrica d'escàs desenvolupament intel·lectual o físic de la víctima". I si s'ha mantingut l'ús de l'expressió "incapaç", ha estat per les raons ja exposades. També en l'àmbit del tràfic d'éssers humans es contemplen les situacions de discapacitat sota aquesta rúbrica -utilitzada en les Decisions Marc- d'especialment vulnerables".

D'altra banda, subsisteix en el Codi Penal l'ús de l'expressió minusvàlid. No obstant això, sobre aquesta qüestió, la decisió que va adoptar el legislador es conté en la disposició addicional vuitena de la **Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència**. S'hi estableix que les referències que en els textos normatius s'efectuen a «minusvàlids» i a «persones amb

minusvalidesa», s'entendran realitzades a «persones amb discapacitat», de manera que així ha de ser, amb caràcter general, en els casos en què apareixen aquestes expressions en el Codi Penal.

3.2.10.10.- Impacte de la Convenció sobre els drets d'accés i participació en el procés penal

Com ja s'ha apuntat, l'article 13 de la Convenció obliga els Estats Part a assegurar l'accés a la justícia de les persones amb discapacitat, facilitant-los l'exercici de les funcions que els corresponguin com a participants directes i indirectes, inclosa la declaració com a testimonis, en tots els procediments judicials i en les etapes preliminars.

En relació amb els efectes sobre els drets d'accés i participació en el procés penal, regulats en la Llei d'Enjudiciament Criminal (LECrim), s'han d'assenyalar els següents.

A) Capacitat per denunciar i querellar-se

L'article 259 de la LECrim estableix que el que presenciés la comissió d'un delicte públic té l'obligació de posar-ho immediatament en coneixement del jutge. Si bé l'article 260 dispensa d'aquesta obligació als impúbers i als que no gaudissin del ple ús de la raó.

Per tant, la llei espanyola no planteja cap restricció contrària a la Convenció, ja que pot denunciar qualsevol persona, incloses les que tenen discapacitat i les incapacitades, encara que aquestes últimes no estiguin obligades.

Quant a la capacitat per presentar una querella, l'article 270 reconeix el dret de tots els ciutadans espanyols, hagin estat o no ofesos pel delicte, a querellar-se exercitant l'acció popular i igualment l'article 101 estableix que l'acció penal és pública i la poden exercir tots els espanyols d'acord amb la Llei, però l'article 102 estableix que no pot exercitar l'acció penal, entre altres, el que no gaudís

de la plenitud dels drets civils, excepte quan el delicte o falta que pretén denunciar s'hagi comès contra la seva persona o béns, o contra les persones o béns del seu cònjuge, o dels seus ascendents, descendents, germans consanguinis o uterins i afins.

D'aquesta manera, els incapaços no poden exercir l'acció popular, però sí que poden exercir l'acció penal per delictes que els afecten directament, interposant per tant una querella privada.

En conseqüència, es podria introduir alguna matisació en relació amb el dret a interposar una querella, limitant la incapacitat per exercir l'acció popular a aquells casos en què la sentència d'incapacitació ho estableixi.
D'altra banda, es plantegen de nou dubtes terminològics, que exigirien una certa unificació dels termes emprats ("els que no gaudissin del ple ús de la seva raó", "els que no gaudeixin de la plenitud dels drets civils") i una adaptació dels mateixos a les exigències de la Convenció.

b) Accés al procés penal com a imputat

En el nostre dret, determinades discapacitats intel·lectuals poden constituir causes d'exempció o d'atenuació de la responsabilitat penal (articles 201 i 21.1 del Codi penal). D'aquesta manera s'estableix que, el que a causa de qualsevol anomalia o alteració psíquica, no pugui comprendre la il·licitud del fet o actuar d'acord amb aquesta comprensió, en moment de cometre la infracció penal, estarà exempt de responsabilitat criminal.

D'acord amb aquesta previsió, l'article 381 de la LECrim estableix que, si el jutge adverteix indicis d'alienació mental en el processament, l'ha de sotmetre a l'observació dels metges forenses, i l'article 382 estableix la necessitat d'informar el jutge sobre l'alienació mental del processat.

Però, més enllà de les possibles limitacions de la responsabilitat penal de determinades persones amb discapacitat, convé analitzar si, un cop imputada,

la persona amb discapacitat pot o no exercitar els seus drets en igualtat de condicions amb els altres.

Els articles 118 i 520 de la LECrim regulen, respectivament, els drets de l'imputat i els drets de l'imputat-detingut en el procés penal. L'única referència que en el text dels mateixos es fa a l'incapacitat figura en l'apartat 3 de l'article 520, en el qual s'estableix que en cas de tractar-se d'un incapacitat, l'autoritat sota la custòdia del qual es trobi el detingut notificarà la detenció i el lloc de la mateixa als que exercissin la seva tutela o guarda de fet i, si no es troben, al Ministeri Fiscal.

D'aquesta manera, es pot apreciar la inexistència d'un impediment general a l'accés de la persona amb discapacitat o de l'incapacitat al procés, però tampoc es regulen mesures especials que facilitin el seu accés, contrarestant les dificultats que per a això pot plantejar la seva discapacitat.

Pel que fa a la declaració del processat, regulada en els articles 385-409 de la LECrim, tampoc hi ha cap referència a l'incapacitat amb caràcter general, encara que sí s'especifica per al cas en què el processat fos sordmut (article 398), la possibilitat d'adaptar la forma de prestar declaració o fins i tot de comptar amb un intèrpret.

En definitiva, no hi ha limitacions expresses que impedeixin l'accés de les persones amb discapacitat al procés penal, però donades les limitacions naturals que aquestes persones poden tenir, resulten escasses les ajudes que es posen a la seva disposició. Per això, convé preveure mesures de suport a les persones amb discapacitat per a què puguin fer-ne ús quan ho requereixin, per tal de garantir el ple gaudi dels seus drets com a imputats en el marc del procés penal

C) Accés al procés penal com a testimoni

Els articles 410 i següents de la LECrim regulen les declaracions dels testimonis, i disposa que tots els que resideixin en territori espanyol que no

estiguin impedits, tenen l'obligació de concórrer a la crida del jutge per declarar, quan se'ls hagi citat per aquest motiu amb les formalitats adequades. No obstant això, l'article 417.3 reconeix que no poden ser obligats a declarar com a testimonis "els incapacitats físicament o moralment".

D'aquesta manera, es reconeix el dret dels incapacitats a declarar com a testimonis, però se'ls exclou de l'obligació legal de fer-ho.

D'altra banda, existeixen en aquest àmbit certes mesures destinades a afavorir que determinades persones amb discapacitat puguin exercir els seus drets en igualtat de condicions amb les altres persones. Així, l'article 418 estableix que, en cas que el testimoni estigués físicament impedit d'acudir a la crida judicial, el jutge instructor s'ha de constituir al seu domicili, i l'article 442 (i el 711 en l'etapa del judici oral) estableixen una sèrie de mesures per garantir que els testimonis sordmuts puguin prestar adequadament la seva declaració. Finalment, en cas que un testimoni temés la seva mort o una incapacitat física o intel·lectual abans de l'obertura del judici oral, l'article 448 permet avançar l'obligació de comparèixer per declarar com a testimoni de nou davant del tribunal.

En conseqüència, si bé en aquest àmbit es regulen algunes mesures de suport a determinades persones amb discapacitat, hauria igualment de contenir una clàusula general de suport a les persones amb discapacitat per al correcte exercici dels seus drets com a testimonis en el procés penal. Així mateix i en la línia del que s'ha proposat, s'ha d'adaptar la terminologia, que en aquest cas es considera poc apropiada ("incapacitats moralment").

D) Accés al procés penal com a pèrit

Finalment, els articles 456 i següents de la LECrim s'ocupen de regular l'informe pericial. En aquest cas no hi ha cap previsió específica relativa als incapacitats.

De la mateixa manera que en els altres casos, podria, per tant, afegir-se una clàusula general de suport al pèrit, en el cas que presenti algun tipus de discapacitat que pugui impedir el ple exercici de les seves funcions.

3.2.10.11.- L'estatut orgànic del Ministeri Fiscal

L'Estatut del Ministeri Fiscal, en l'article 3 relatiu a les funcions a exercir per aquesta institució, al·ludeix a la intervenció en els processos civils que la llei determini quan puguin afectar "persones menors, incapaces o desvalgudes mentre es proveeix dels mecanismes ordinaris de representació".

També aquí es contempla una situació de fet, de manera que el terme emprat es podria conservar.

3.2.11.- Participació política

La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, ratificada per Espanya el 23 de novembre de 2007 i en vigor des del dia 3 de maig de 2008, estableix en el seu article 29 que els Estats Part garantiran a les persones amb discapacitat l'exercici dels drets polítics en igualtat de condicions, entre altres formes, mitjançant la garantia que els procediments, instal·lacions i materials siguin adequats, accessibles i fàcils d'entendre i utilitzar.

En compliment del mandat contingut en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, i sense perjudici de les competències que corresponen a les Comunitats Autònomes, a les entitats locals i a l'Administració electoral, el present Reial Decret aprova el Reglament pel qual es regulen les condicions bàsiques per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.

El Reglament aprovat pel Reial Decret 422/2011 s'estructura en tres capítols. En el capítol I es contenen les disposicions generals; el capítol II estableix, d'una banda, una sèrie de previsions i mesures per aconseguir l'accessibilitat de les persones amb discapacitat en els processos electorals, sense perjudici de la realització dels ajustaments raonables que siguin procedents, i d'altra banda mesures d'acció positiva. Així mateix, el capítol II es divideix en dues seccions: la primera es refereix a les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació exigibles en tots els processos electorals, i la segona secció s'ocupa de les condicions específiques dels processos electorals la gestió dels quals és competència de l'Administració General de l'Estat. El capítol III disposa les mesures que poden ser tingudes en compte per les organitzacions polítiques per tal de promoure l'accessibilitat i la no discriminació per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política.

El Reial Decret 422/2011, es dicta a l'empara del que preveu l'article 149.1.1a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici de els drets i en el compliment dels deures constitucionals.

Així les coses, les administracions autonòmiques i l'Administració local, en l'àmbit de les seves respectives competències, podran establir totes les condicions d'accessibilitat i mesures específiques addicionals que estimin pertinents per afavorir l'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat en els processos electorals i les consultes populars.

L'objecte del Reglament aprovat pel Reial Decret 422/2011 és regular les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació que han de reunir els entorns, productes i serveis necessaris per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals. Per això, l'Administració ha de vetllar pel respecte al dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat en l'accés als locals i les meses electorals, i per la seva no discriminació.

L'article 3 del Reial Decret es troba referit a l'accessibilitat dels locals electorals i s'hi estableix que en tot procés electoral els ajuntaments proposaran a les Delegacions Provincials de l'Oficina del Cens Electoral locals accessibles per ubicar-hi les seccions i les meses electorals. En el cas que no hi hagi cap local accessible i tal extrem es justifiqui per la Delegació Provincial de l'Oficina del Cens Electoral corresponent davant la Junta Electoral competent, aquesta adoptarà les mesures necessàries perquè els locals disponibles siguin accessibles durant la jornada electoral.

El Reial Decret preveu que els electors podran presentar reclamacions respecte a locals electorals que incompleixin els requisits legals d'accessibilitat dins dels terminis i segons el procediment previst en l'article 24.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

L'article 4 del Reial Decret estableix que les administracions públiques proporcionaran a les persones sordes o amb discapacitat auditiva usuàries de la llengua de signes espanyola o, si escau, de les llengües de signes pròpies de les Comunitats Autònomes, que hagin estat designades membres de mesa electoral, un servei gratuït d'interpretació de llengua de signes a través del corresponent intèrpret, com a suport complementari durant la jornada electoral, sense perjudici del dret d'aquestes persones a excusar l'acceptació del càrrec de membre d'una mesa electoral en els termes que estableix l'article 27.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

Aquestes persones podran sol·licitar a la Junta Electoral de Zona aquest servei gratuït d'interpretació de llengua de signes, per escrit i en el termini de set dies fixat per l'article 27.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny. Així mateix, els membres de les meses electorals han de vetllar perquè els electors amb discapacitat puguin exercir el seu dret de vot amb la major autonomia possible, adoptant els ajustos raonables que siguin necessaris.

L'article 5 del Reial Decret regula el que preveu en matèria d'accessibilitat a la informació electoral de caràcter institucional, en pàgines d'Internet de les administracions públiques amb informació sobre processos electorals i tota la informació institucional i els procediments la gestió és competència de l'Oficina del Cens Electoral, les quals hauran de ser accessibles segons el que estableix l'article 5 del Reial Decret 1494/2007, de 12 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i mitjans de comunicació social.

L'article 6 es refereix a l'accessibilitat dels actes públics de campanya electoral, i l'article 7 a l'accessibilitat a la propaganda electoral.

Les condicions d'accessibilitat específiques dels processos electorals, la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat, es troba recollida en els articles 8, 9, 10 i 11 del Reial Decret 422/2011, en concret en matèria d'accessibilitat dels locals electorals, membres de meses electorals i intèrprets

de la llengua de signes, accessibilitat a la informació electoral de caràcter institucional i transport d'electors, respectivament.

Finalment, en els articles 12 i següents, el Reial Decret recull les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política, en matèria de pertinença a partits polítics, i regula la seva activitat de manera que resulti accessible i com a mesura de salvaguarda. A l'article 14 s'estableix l'obligació de comunicació de les bones pràctiques que desenvolupin les organitzacions polítiques, al Consell Nacional de la Discapacitat en matèria d'accessibilitat i no discriminació de les persones amb discapacitat en el si de seva organització.

3.2.12.- Comunicació

En un ordre cronològic ens hem de referir en aquest epígraf,. per un costat, a la Llei 55/2007 de 28 de desembre, de cinema, modificada parcialment (l'article 36 i la disposició final sisena) per la Llei 2/2012, de 29 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2012, a la Llei 7/2010, de 31 de març, General de la Comunicació Audiovisual i per últim al Reial Decret llei 13/2012, de 30 de març, pel qual es transposen directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques,

Llei 55/2007, de 28 de desembre, del cinema

Aquesta Llei es basa en els articles 14, 16 i 20 de la Constitució Espanyola i se sustenta en els principis de llibertat d'expressió i pluralisme, en la promoció de la diversitat cultural i lingüística del nostre país, en el suport a les versions originals de les obres com a protecció bàsica dels seus autors, en la difusió del cinema europeu i del cinema iberoamericà com a referent natural de la nostra cinematografia i indústria audiovisual, en la protecció dels menors, en l'atenció a la diversitat humana, l'accessibilitat i no discriminació per raó de discapacitat,

així com en el respecte a la igualtat de gènere. Així mateix s'inspira en l'article 44.1 de la Constitució que disposa que els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la qual tots tenen dret.

En l'article 18 de la Llei 55/2007, referit a la quota de pantalla, s'estableix que les sales d'exhibició cinematogràfica estaran obligades a programar dins de cada any natural obres cinematogràfiques d'Estats membres de la Unió Europea en qualsevol versió, de manera tal que, en concloure cada any natural, almenys el 25 per 100 del total de les sessions que s'hagin programat sigui amb obres cinematogràfiques comunitàries. Del còmput total anual s'exceptuaran les sessions en les que s'exhibeixin obres cinematogràfiques de tercers països en versió original subtitulada.

Per al compliment de la quota de pantalla, tindran valor doble en el còmput del percentatge previst en l'apartat anterior, aquelles sessions en què es projecten (lletra i), les pel·lícules comunitàries que incorporin sistemes d'accessibilitat per a persones amb discapacitat física o sensorial, especialment el subtitulat i l'audiodescripció.

Pel que fa als ajuts per a la distribució de pel·lícules, l'article 28 de la llei assenyala que es podran concedir ajudes a distribuïdors independents per a la realització de plans de promoció i distribució a Espanya de pel·lícules de llarg i curt metratge, comunitàries i iberoamericanes, per tal d'estimular la seva distribució, principalment en versió original, en sales d'exhibició, amb especial atenció a la qualitat de les pel·lícules, a la incorporació de noves tecnologies de la comunicació i les facilitats d'accés a les pel·lícules per a les persones amb discapacitat .

Aquests ajuts tindran com a objecte subvencionar fins al 50 per 100 del cost del tiratge de còpies, del subtitulat, de la publicitat i promoció, dels mitjans tècnics i dels recursos necessaris per a l'acostament de les pel·lícules a col·lectius amb discapacitat, amb el límit màxim de la quantitat que s'estableixi reglamentàriament.

Dir al respecte que per a la concessió d'aquests ajuts es tindrà en consideració la proposta d'un òrgan col·legiat que estudiarà les sol·licituds presentades, valorant, en el que aquí interessa (lletra d), la incorporació de noves tecnologies en la distribució i les mesures que facilitin l'accés a les pel·lícules per a les persones amb discapacitat.

Així mateix, en els termes que reglamentàriament s'estableixin, es podran concedir ajudes a la distribució de pel·lícules de llarg metratge i curt metratge, comunitàries i iberoamericanes, en suport videogràfic o a través d'Internet, sempre que incorporin un sistema d'audiodescripció per a persones cegues i amb discapacitat visual, així com un sistema de subtitulat especial que permeti la comprensió de les pel·lícules per part de persones sordes i amb discapacitat auditiva.

La Llei 55/2007, en matèria d'ajudes per a les sales d'exhibició cinematogràfica (article 29), estableix que per tal d'afavorir l'accés dels espectadors a la diversitat de la producció cultural, es podran establir, en col·laboració amb les Comunitats Autònomes i de la manera que es determini per reglament, mesures de suport per a les sales d'exhibició independents que en la seva programació anual incloguin, en una proporció superior al 40 per 100, llargmetratges comunitaris i iberoamericans, amb preferència cap aquelles que els ofereixin en versió original, així com un nombre mínim de curtmetratges amb les mateixes característiques i, així mateix, es podran establir ajudes amb l'objectiu d'adaptar les sales d'exhibició a les condicions d'accessibilitat per a persones amb discapacitat i equips tècnics per al subtitulat i l'audiodescripció.

A més d'això, la Llei 55/2007 recull de forma específica en matèria d'accessibilitat, la disposició addicional tercera, referida a l'accés al cinema per a les persones amb discapacitat.

La disposició estableix en relació al paper de les administracions públiques, en l'àmbit de les respectives competències, que promouran l'accessibilitat al cinema de les persones amb discapacitat física o sensorial, vetllant per un ús regular, normalitzat i sense discriminacions dels mitjans audiovisuals.

Es continua assenyalant que els ajuts a la distribució en vídeo i Internet tenen com a requisit d'accés la incorporació de sistemes d'audiodescripció per a persones cegues i amb discapacitat visual, així com un sistema de subtitulat especial que permeti la comprensió de les pel·lícules per part de persones sordes i amb discapacitat auditiva.

Per això, en la concessió d'ajudes a la distribució en sales d'exhibició, es valorarà específicament la incorporació de sistemes que facilitin l'accés a les pel·lícules per a les persones amb discapacitat. L'òrgan col·legiat per a la valoració de les dues ajudes podrà demanar el consell d'un expert independent respecte de les condicions d'accessibilitat que es presentin.

A aquests efectes, l'Institut de la Cinematografia i de les Arts Audiovisuals col·laborarà amb el Consell Nacional de la Discapacitat en aquelles iniciatives que abordin propostes d'acció i de millora relatives a la situació i progressos de l'accessibilitat del cinema a les persones amb discapacitat.

En el marc institucional de la discapacitat i l'accessibilitat als serveis audiovisuals, la Llei 55/2007 estableix que el Centre Espanyol del Subtitulat i l'Audiodescripció (CESyA) del Reial Patronat sobre Discapacitat constitueix el centre estatal tècnic de referència en matèria d'accessibilitat audiovisual per a persones amb discapacitat, pel que fa a la producció, distribució i exhibició d'obres cinematogràfiques i audiovisuals.

Finalment, la Llei 55/2007 estableix que les empreses titulars de sales d'exhibició d'obres cinematogràfiques i audiovisuals que disposin de pàgina o lloc d'Internet informaran a través d'aquest mitjà de les condicions d'accessibilitat tant de les sales, com de les obres audiovisuals que exhibeixin, de manera que els potencials usuaris amb discapacitat puguin conèixer aquesta informació amb l'antelació suficient i que, així mateix, es promourà que les sales d'exhibició disposin d'espais reservats per a persones que utilitzin cadira de rodes o que tinguin algun tipus de discapacitat física que els impedeixi acomodar-se en les butaques de les sales.

Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual

En un altre ordre de coses, i com a normativa bàsica de l'Estat en matèria de comunicació audiovisual, ens trobem amb la important innovació que suposa la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual, que es presenta com a norma bàsica no només per al sector privat, sinó també per al sector públic fixant, amb el més absolut respecte competencial que marca la nostra Constitució, els principis mínims que han d'inspirar la presència en el sector audiovisual d'organismes públics prestadors del servei públic de ràdio, televisió i serveis interactius. Són principis inspirats en la normativa i recomanacions comunitàries sobre finançament públic compatible amb el Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea, control independent a través d'organismes reguladors i garantia i protecció de drets.

En vista de la seva exposició de motius, el legislador declara que la norma aspira a promoure una societat més incloent i equitativa i, específicament pel que fa a la prevenció i eliminació de discriminacions de gènere, en el marc del que estableix en matèria de publicitat i mitjans de comunicació en la **Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere** i la **Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva d'homes i dones**.

D'acord amb aquests principis, que inspiren l'articulat de la llei 7/2010, es tracta de manera individualitzada les obligacions dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual en relació als menors i persones amb discapacitat que mereixen, segons el parer del legislador i de les institucions europees, una protecció especial.

És d'aquesta manera que en el seu article 8 sobre "Els drets de les persones amb discapacitat", s'estableix que les persones amb discapacitat visual o auditiva tenen el dret a una accessibilitat universal a la comunicació audiovisual, d'acord amb les possibilitats tecnològiques.

En aquest sentit, a les persones amb discapacitat auditiva se'ls reconeix que tenen el dret que la comunicació audiovisual televisiva, en obert i cobertura estatal o autonòmica, subtituli el 75% dels programes i compti almenys amb dues hores a la setmana d'interpretació amb llengua de signes.

En aquesta mateixa línia, les persones amb discapacitat visual tenen el dret que la comunicació audiovisual televisiva, en obert i cobertura estatal o autonòmica, compti almenys amb dos hores audiodescrites a la setmana.

Juntament amb això, el legislador en aquest article 8 de la Llei General assenyala que els poders públics i els prestadors fomentaran el gaudi ple de la comunicació audiovisual per a les persones amb discapacitat i l'ús de bones pràctiques que eviti qualsevol discriminació o repercussió negativa cap a aquestes persones.

D'aquesta manera, per tal de garantir la qualitat del servei i la satisfacció de les persones destinatàries, la Llei 7/2010 estableix que els prestadors del servei de comunicació audiovisual s'han d'atenir, en l'aplicació de les mesures d'accessibilitat, a les normes tècniques vigents en cada moment en relació amb la subtitulació, l'emissió en llengua de signes i l'audiodescripció. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual podran emprar, excepte la Corporació RTVE, el patrocini per sufragar les mesures d'accessibilitat.

En aquest article 8 de la Llei 7/2010, s'assenyala finalment que els prestadors del servei de comunicació audiovisual procuraran oferir en les seves emissions una imatge ajustada, normalitzada, respectuosa i inclusiva de les persones amb discapacitat, com a manifestació enriquidora de la diversitat humana, evitant difondre percepcions estereotipades, esbiaixades o producte dels prejudicis socials que puguin subsistir. De la mateixa manera, han de procurar que la seva aparició en la programació sigui proporcional al pes i a la participació d'aquestes persones en el conjunt de la societat.

Ja en la disposició transitòria cinquena de la Llei 7/2010 es concreten els serveis de suport per a les persones amb discapacitat mitjançant els calendaris

d'aplicació, en funció de tractar-se dels operadors titulars de llicència per a servei de cobertura estatal (operadors privats), o de l'operador prestador del servei públic, respectivament.

En relació amb els primers, els serveis d'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la programació dels canals "privats" han d'haver assolit el 31 de desembre de cada any els percentatges i valors:

	2010	**2011**	**2012**	**2013**
Subtitulació	25%	45%	65%	75%
Hores llengua signes	0,5	1	1,5	2
Hores audiodescripció	0,5	1	1,5	2

Per la seva banda, en el cas dels canals de televisió de la Corporació RTVE, els serveis d'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la programació d'aquests canals de servei públic hauran d'haver assolit el 31 de desembre de cada any els percentatges i valors:

	2010	**2011**	**2012**	**2013**
Subtitulació	25%	50%	70%	90%
Hores llengua signes	1	3	7	10
Horas audiodescripció	1	3	7	10

En aquest sentit, s'autoritza el Govern per a ampliar reglamentàriament els terminis recollits en els quadres anteriors d'acord amb l'evolució del mercat audiovisual, el procés d'implantació de la tecnologia digital i el desenvolupament dels mitjans tècnics disponibles en cada moment.

Finalment, i com a mesura de flexibilització per als futurs nous canals que s'emeten amb cobertura estatal a la graella de televisió, els canals de televisió de nova emissió han d'assolir els temps i percentatges fixats en l'article 8 en el

termini de quatre anys, extrapolant l'escala del primer quadre referit anteriorment.

Ara ja dintre de l'àmbit de les comunicacions electròniques, ens trobem amb el **Reial Decret llei 13/2012, de 30 de març, pel qual es transposen directives en matèria de mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques, i pel qual s'adopten mesures per a la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i ingressos dels sectors elèctric i gasista**, que en l'article quaranta-set modifica l'apartat 4 de la disposició addicional setena, que queda redactat de la manera següent:

> «4. Mitjançant Reial Decret aprovat pel Consell de Ministres es poden imposar, com a obligacions de servei públic, exigències raonables de transmissió de determinats canals de programes de ràdio i televisió, així com exigències de transmissió de serveis complementaris per possibilitar l'accés adequat dels usuaris amb discapacitat als operadors que explotin xarxes de comunicacions electròniques utilitzades per a la distribució de programes de ràdio o televisió al públic, si un nombre significatiu d'usuaris finals d'aquestes xarxes les utilitza com a mitjà principal de recepció de programes de ràdio i televisió, quan sigui necessari per assolir objectius d'interès general clarament definits i de forma proporcionada, transparent i periòdicament revisable.
>
> Així mateix, podran establir mitjançant un Reial Decret condicions als proveïdors de serveis i equips de televisió digital, perquè cooperin en la prestació de serveis de comunicació audiovisual televisiva interoperables per als usuaris finals amb discapacitat.»

3.2.13.- Societat de la informació

La **Llei 26/2011,** en l'article 16 modifica **la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic**, incorporant un nou apartat a la disposició addicional cinquena de la **Llei 34/2002, d'11 de**

juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, amb la redacció següent:

> «Disposició addicional cinquena. Accessibilitat per a les persones amb discapacitat i d'edat avançada a la informació proporcionada per mitjans electrònics.
>
> Les pàgines d'Internet que serveixin de suport o canal a les xarxes socials en línia, desenvolupades per entitats amb un volum anual d'operacions que, calculat d'acord amb el que estableix la normativa de l'impost sobre el valor afegit, excedeixi de 6.101.121,04 euros, han de satisfer, a partir del 31 de desembre de 2012, com a mínim, el nivell mitjà dels criteris d'accessibilitat al contingut generalment reconeguts. Excepcionalment, aquesta obligació no és aplicable quan una funcionalitat o servei no disposi d'una solució tecnològica que permeti la seva accessibilitat.»

3.2.14.- Assegurances

L'article 14 de la Llei 26/2011, modifica de la **Llei 50/1980, de 8 d'octubre, de contracte d'assegurança**, sumant una nova disposició addicional a la Llei 50/1980, de 8 d'octubre, de contracte d'assegurança, amb la redacció següent:

> «Disposició addicional quarta. No discriminació per raó de discapacitat.
>
> No es podrà discriminar a les persones amb discapacitat en la contractació d'assegurances. En particular, es prohibeix la denegació d'accés a la contractació, l'establiment de procediments de contractació diferents dels habitualment utilitzats per l'assegurador o la imposició de condicions més oneroses, per raó de discapacitat, llevat que es trobin fundades en causes justificades, proporcionades i raonables, que es troben documentades prèviament i objectivament.»

3.2.15.- Propietat horitzontal

Finalment, pel que fa a aquest capítol, la Llei 26/2011, en el seu article 15, Modifica la **Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal**, de manera que i l'apartat 2 de l'article 10 d'aquesta llei, queda redactat de la manera següent:

> «2. Així mateix, la comunitat, a instància dels propietaris en l'habitatge dels quals visquin, treballin o prestin els seus serveis altruistes o voluntaris persones amb discapacitat, o majors de setanta anys, estarà obligada a realitzar les actuacions i obres d'accessibilitat que siguin necessàries per a un ús adequat a la seva discapacitat dels elements comuns, o per a la instal·lació de dispositius mecànics i electrònics que afavoreixin la seva comunicació amb l'exterior, l'import total del qual no excedeixi de dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes.
>
> El que disposa aquest apartat no és aplicable quan la unitat familiar a què pertanyi algun dels propietaris, que formen part de la comunitat, tingui ingressos anuals inferiors a 2,5 vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), excepte en el cas que les subvencions o ajudes públiques a les que aquesta unitat familiar pugui tenir accés impedeixin que el cost anual repercutit de les obres que l'afectin, privatives o en els elements comuns, superi el trenta-tres per cent dels seus ingressos anuals. »

Igualment, es modifica l'apartat 3 de l'article 11 de la Llei sobre propietat horitzontal, de tal manera que quan s'adoptin vàlidament acords per a la realització d'obres d'accessibilitat, la comunitat quedarà obligada al pagament de les despeses, encara que l'import excedeixi de dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes de la comunitat de veïns.

3.2.16.- Conclusions

Les modificacions introduïdes i per introduir en la legislació espanyola a resultes de la ratificació per Espanya de la Convenció són nombroses i malgrat l'avenç que la Llei 26/2011 ha suposat en aquest sentit, resta un gran nombre de disposicions de rang legal, de lleis orgàniques i de caràcter reglamentari que haurien de ser modificades a favor de la seva adequació al text de la Convenció.

Com hem pogut veure, la Llei 26/2011, modifica 19 lleis precedents i malgrat això, no són totes les que han de ser modificades a resultes de la ratificació de la Convenció de Nacions Unides.

La mateixa Llei 26/2011, a la seva disposició final segona, autoritza el Govern per a la refosa de textos legals, de tal manera que, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor de Llei (2 d'agost de 2011) i després de consultar al Consell Nacional de la Discapacitat, hauria d'haver aprovat un text refós en el qual es regularitzessin, aclarissin i s'harmonitzaren la **Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids**, la **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, i la **Llei 49/2007, de 26 de desembre, d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**.

Igualment, el Govern hauria d'haver presentat, en la mateixa data, les mesures dirigides a promoure l'accés a l'ocupació de les persones amb capacitat intel·lectual límit. Un any és també el termini fixat perquè l'Executiu espanyol remeti a les Corts Generals un projecte de llei d'adaptació normativa per a complir l'article 12 de la Convenció de l'ONU, pel que fa a l'exercici de la capacitat jurídica per les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions que les altres en tots els aspectes de la vida.

Recapitulant, i seguint l'anàlisi realitzada per CERMI, la Llei 26/2011 ha reformat les següents lleis i en el següent sentit:

1. - La **Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat (LIONDAU)**:

L'article 1.1.2 amplia el significat del concepte "igualtat d'oportunitats" i l'estén a qualsevol distinció, exclusió o restricció que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, gaudi o exercici en igualtat de condicions per les persones amb discapacitat, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'un altre tipus.

L'article 1.2 reprodueix la definició de "persones amb discapacitat" que apareix en l'article 1 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i fa una assimilació de les mateixes sense excepcions als pensionistes de la Seguretat Social que tinguin reconeguda una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa, i els pensionistes de classes passives que tinguin reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat.

L'article 2.e) amplia la definició del principi bàsic de "Diàleg civil" que ja inspirava a la LIONDAU amb la premissa que les polítiques sobre discapacitat garantiran la lliure expressió dels nens i nenes amb discapacitat en totes les qüestions que els afectin i a rebre assistència apropiada per al seu exercici.

L'article 3 amplia l'àmbit d'aplicació de la LIONDAU a l'Administració de justícia i al Patrimoni cultural, que s'uneixen als anteriors àmbits: les telecomunicacions i societat de la informació, els espais públics urbanitzats, infraestructures i edificació, els transports, els béns i serveis a disposició del públic i les relacions amb les administracions públiques.

L'article 8.2 estén també l'adopció de mesures de suport suplementàries pels poders públics als nens i nenes amb discapacitat i les persones amb discapacitat amb més necessitats de suport per a l'exercici de la seva autonomia o per la presa lliure de decisions que per raó de seves condicions i circumstàncies personals o residència, pateixen un major grau de discriminació o presenten menys igualtat d'oportunitats.

L'article 10 inclou per primera vegada entre els suports complementaris per prevenir o suprimir discriminacions, i per compensar desavantatges o dificultats en matèria d'accessibilitat i no discriminació, els sistemes de comunicació tàctil.

S'afegeix un nou article 10.bis sobre la igualtat de tracte en l'accés a béns i serveis per part de les persones amb discapacitat i a la qual estan obligades totes les persones físiques i jurídiques que els subministrin al sector públic i privat. Estant admeses les diferències de tracte en l'accés a béns i serveis justificades per un propòsit legítim i els mitjans per aconseguir-ho siguin adequats, proporcionats i necessaris.

En relació amb aquest nou article es crea un altre, l'article 21, que dóna dret a indemnització pels danys i perjudicis per les discriminacions sofertes en l'accés a béns i serveis per raó de discapacitat.

L'article 15 esmenta expressament la possibilitat dels nens i les nenes amb discapacitat de participar, a través de les seves organitzacions representatives, en la preparació, elaboració i adopció de les decisions que els afecten, i tenir presència permanent en els òrgans de les administracions públiques.

L'article 20.1 permet ara, en els processos judicials de qualsevol ordre, a la part demandada, sense que el jutge hagi d'exigir aportar una justificació objectiva i raonable, suficientment provada, de la conducta i de les mesures adoptades i de la seva proporcionalitat quan hi hagi indicis fundats de discriminació per raó de discapacitat per part de l'actor. S'inverteix la càrrega de la prova, és a dir, correspon a la part demandada provar que no hi ha hagut discriminació. Quan en el procés es susciti una qüestió de discriminació per raó de discapacitat, el

jutge o tribunal, a instància de part, podrà demanar informe o dictamen dels organismes públics competents.

La nova disposició addicional cinquena de la LIONDAU exigeix memòria d'accessibilitat, que examini les alternatives i determini les solucions tècniques necessàries per garantir l'accessibilitat universal i no discriminació a tots els ciutadans amb discapacitat, en tots els projectes sobre les infraestructures de titularitat estatal.

La nova disposició addicional sisena és dedicada exclusivament al reconeixement legal de l'Observatori Estatal de la Discapacitat com a instrument tècnic de l'Administració General de l'Estat i instrument de promoció i orientació de les polítiques públiques, de conformitat amb la Convenció Internacional de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, que s'encarrega de la recopilació d'informació relacionada amb l'àmbit de la discapacitat. Amb caràcter anual, confeccionarà un informe sobre la situació i evolució de la discapacitat a Espanya, que s'elevarà al Consell Nacional de la Discapacitat, per al seu coneixement i debat.

El text definitiu del projecte de llei incorpora 4 disposicions finals noves a la LIONDAU sobre els terminis que té el Govern per aprovar les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació en les relacions amb les administracions públiques, per a l'accés i utilització dels béns i serveis a disposició del públic, per a l'accés i utilització dels mitjans de transport i per a l'accés i utilització dels espais públics urbanitzats i edificacions.

2. - La Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues, ha estat modificada en el seu article 14, apartats 1 i 3, per intensificar l'actuació dels poders públics i garantint que els mitjans de comunicació social siguin accessibles a les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues mitjançant la incorporació de les llengües de signes espanyoles. Aquesta modificació no estava prevista en el projecte de llei.

3. - L'article 6 de la **Llei 49/2007, de 26 de desembre, d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, queda ampliat amb un enduriment de les sancions per les infraccions greus i molt greus, comeses fins i tot per institucions que prestin serveis socials i que s'estenen des de la impossibilitat de sol·licitar ajudes i subvencions fins a la supressió, cancel·lació o suspensió total o parcial d'ajuts oficials reconegudes o la inhabilitació per al'exercici de les activitats de cura durant un temps prolongat.

4. - L'article 46.1 del text refós de la Llei d'infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, queda modificat i, com a novetat, augmenta a 2 anys el període màxim per ser sancionat amb l'exclusió dels beneficis als empresaris que cometin certes infraccions.

5. - A partir d'ara, la **Llei 30/1979, de 27 d'octubre, sobre extracció i trasplantament d'òrgans**, garantirà l'accessibilitat de la informació i el consentiment a prestar pel donant o receptor amb discapacitat i es tindran en compte les circumstàncies personals de la persona amb discapacitat per prendre aquesta decisió amb la prestació de suports i les assistències adequades per prendre aquestes decisions. (Articles 4 i 6).

6. - L'article 10 de **la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat**, afegeix la "discapacitat" com a nova causa de discriminació i recalca la necessitat dels formats accessibles per garantir l'accessibilitat a la informació de les persones amb discapacitat. D'altra banda, s'afegeix un nou apartat a l'article 18, ordenant a les administracions públiques incidir en actuacions de prevenció i detecció precoç de discapacitats i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats o la intensificació de les preexistents.

7. - La **Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica**, ofereix a partir d'ara mesures de suport pertinents i

informació en formats adequats per facilitar la prestació de consentiment, si el pacient és una persona amb discapacitat.

8. - La **Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida**, garanteix també la informació accessible per a les persones amb discapacitat en els contractes i per a totes les usuàries que es sotmetin a les tècniques regulades en aquesta Llei, així com per a la informació i consentiment que exigeix la investigació o experimentació amb preembrions sobrants amb fins d'investigació.

9. - La **Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut**, introdueix per primera vegada la discapacitat com a possible causa de discriminació que cal evitar per les accions que l'Administració pública porta a terme en matèria de salut.

10. - En relació a l'accés a la formació especialitzada, s'ha introduït una modificació en la **Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries**, perquè el Govern adopti mesures per assegurar que en les convocatòries anuals de proves selectives per a l'accés a les places de formació sanitària especialitzada, es reservi un 7% de les places ofertes exclusivament per a persones amb discapacitat. A més, en les proves d'accés i en els llocs de formació es duran a terme les adaptacions i ajustos raonables a les necessitats de les persones amb discapacitat.

11. - L'article 59 de la **Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic**, queda modificat perquè en les ofertes d'ocupació pública es reservi en endavant una quota no inferior al 7% de les vacants per ser cobertes entre persones amb discapacitat, de manera que, com a mínim, el 2% de les places ofertes ho sigui per a ser cobertes per persones que acreditin discapacitat intel·lectual i la resta de les places ofertes ho sigui per a persones que acreditin qualsevol altre tipus de discapacitat.

12. - La **Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre protecció civil**, resulta modificada amb l'objectiu que l'acció permanent dels poders públics, en matèria de

protecció civil, tingui en consideració les especials característiques del grup social de les persones amb discapacitat, i perquè els plans territorials i especials estableixin criteris per tal que els procediments d'actuació dels diferents serveis d'intervenció garanteixin l'assistència necessària a les persones amb discapacitat.

13. - La **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament**, també ha estat reformada perquè la no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat s'inclogui com a prioritat sectorial de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament, així com perquè els instruments per posar-la en pràctica siguin inclusius i accessibles per a les persones amb discapacitat.

14. - La nova disposició addicional a la **Llei 50/1980, de 8 d'octubre, de contracte d'assegurança**, prohibeix la denegació d'accés a la contractació, l'establiment de procediments de contractació diferents dels habitualment utilitzats per l'assegurador o la imposició de condicions més oneroses, així com qualsevol discriminació per raó de discapacitat.

15. - Es modifica també la **Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre propietat horitzontal**, de manera que la comunitat de veïns resta obligada a favor de les persones amb discapacitat i majors de 70 anys a realitzar les obres d'accessibilitat que siguin necessàries per a un ús adequat a la seva discapacitat dels elements comuns, o per a la instal·lació de dispositius mecànics i electrònics que afavoreixin la seva comunicació amb l'exterior, l'import total no excedeixi de dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes. Quan s'acordi la realització d'obres d'accessibilitat, la comunitat està obligada a pagar les despeses, tot i que el seu import excedeixi de dotze mensualitats ordinàries de despeses comunes.

16. - La nova llei ha incorporat també modificacions a la **Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic**, exigint el compliment del nivell mitjà dels criteris d'accessibilitat al contingut

generalment reconegut, llevat que tecnològicament no sigui possible aquesta accessibilitat.

17. - La disposició addicional desena de la **Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar**, es modifica i s'exclou del reordenament dels escalafons de les escales auxiliars i del cos auxiliar d'especialistes de l'Exèrcit de Terra a aquells que per la legislació vigent estaven exempts de realitzar el curs d'aptitud per a l'accés a les escales auxiliars i al cos auxiliar d'especialistes.

18. - La nova llei aprovada modifica la redacció del nou article 70 bis de la de la **Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic**, que ja recollia el projecte, de manera que no seran els empresaris els obligats sinó els òrgans de contractació els que sospesin i valorin que els licitadors compleixin el que disposa la **Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids**, relatiu a l'obligació de comptar amb un 2% de treballadors amb discapacitat o adoptar les mesures alternatives corresponents.

En aquest cas, els licitadors aportaran un certificat de l'empresa on consti tant el nombre global de treballadors de plantilla, com el nombre particular de treballadors amb discapacitat en la mateixa o, en el cas d'haver-se optat pel compliment de les mesures alternatives legalment previstes, una còpia de la declaració d'excepcionalitat i una declaració del licitador amb les concretes mesures amb aquesta finalitat aplicades.

19. - A la **Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids**, s'augmenta finalment el mínim a un 4% (no un 6% que deia el projecte de llei) dels projectes d'habitatges protegits, en els quals s'ha de garantir l'accés i desenvolupament còmode i segur de les persones amb discapacitat.

A més, dels habitatges reservats destinades a lloguer podran adjudicar-se tant a persones amb discapacitat com a associacions o fundacions que les destinin a usos socials d'inclusió i promoció de la vida autònoma com a habitatges assistits, habitatges compartits, habitatges de suport o projectes de vida independent de persones amb discapacitat.

Un cop examinades totes les lleis que modifica la Llei 26/2011, es pot destacar que ha quedat fora de la Llei d'adaptació a la Convenció, la reforma de la Llei general de publicitat, que es recollia en el projecte de llei i que obligava a les televisions a incorporar en les seves emissions mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat. Aquestes infraccions quedaven sotmeses a la LIONDAU.

Al costat de les anteriors modificacions legislatives, la Llei 26/2011 introdueix una sèrie de mesures a través de les seves disposicions addicionals, per les quals es reconeixen les competències de les Comunitats Autònomes per a l'adaptació normativa de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i la col·laboració d'aquestes últimes en el subministrament de dades estadístiques sobre la situació de les persones amb discapacitat. La sol·licitud d'assignació d'ocupació i antiguitat pel personal militar, la remissió pel Govern d'un informe biennal sobre balanç i indicadors d'evolució del grau d'accessibilitat i d'inclusió sociolaboral de les persones amb discapacitat a la Comissió per a les Polítiques Integrals de la Discapacitat del Congrés dels Diputats i, finalment, les memòries d'anàlisi d'impacte normatiu que han d'acompanyar els avantprojectes de llei i els projectes de reglament, són altres temes recollits en aquestes disposicions addicionals de la Llei 26/2011. Ara bé, la tasca d'adaptació a la Convenció no només és en l'àmbit de l'Estat, sinó que, com bé recorda la disposició addicional primera de la Llei 26/2011, a la vista del repartiment competencial derivat de la Constitució Espanyola de 1978 i de l'Estatut de Catalunya vigent, l'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat s'ha de desenvolupar de la mateixa manera sobre cada una de les Comunitats Autònomes, com és el cas de Catalunya.

3.3.- Legislació catalana i discapacitat

3.3.1.- Antecedents legislatius i justificació

Els articles 49 i 9.2 de la Constitució Espanyola, així com l'article 40.5 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, estableixen que els poders públics estan obligats a garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitat i a promoure'n la integració social, econòmica i laboral de manera específica.

D'entre la normativa catalana que hem d 'estimar com a rellevant als efectes de reconeixement efectiu de l'exercici dels drets de la persona i les seves relacions en societat, destaca pel seu propi caràcter i afecció a la resta de normes que afecten les relacions de la persona en el seu entorn social, és el Codi Civil de Catalunya.

Amb l'aprovació de la **Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família**, es modifica i deroga parcialment el text del **Decret legislatiu 1/1984 de 19 de juliol pel qual s'aprova el Text Refós de la compilació del Dret Civil de Catalunya** (DOGC núm 456, de 1984.07.27; correcció d'errades: DOGC núm 494 de 1984.12.14).

Però al costat del Codi Civil de Catalunya, màxim exponent del dret català al llarg de les últimes dècades, i en el marc de l'Estatut de Catalunya i de les competències que li resulten pròpies a la Comunitat Autònoma en l'entorn de la Constitució de 1978, s'ha construït un cos legislatiu que amb el seu desenvolupament reglamentari ens ofereix les bases d'una normativa que de manera transversal o mitjançant legislació específica es troba referida i afecta les persones amb discapacitat, pel que es veu compel·lida a la seva modificació en molts dels casos a ser adaptada a la Convenció Internacional.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya és la norma institucional bàsica de Catalunya que les Corts Generals d'Espanya han aprovat el 1932, 1979 i

finalment el 2006 per atorgar l'autonomia i fixar els marges de l'autogovern d'aquest territori. L'Estatut d'Autonomia de 2006 va ser aprovat per les Corts Generals i, posteriorment, confirmat pels ciutadans de Catalunya el 18 de juny de 2006.

L'Estatut de Catalunya inclou, entre altres aspectes, el sistema institucional en què s'organitza la Generalitat de Catalunya, les competències que li corresponen i la seva tipologia, i pel que fa a aquest Informe interessa de forma especialment rellevant, els drets i deures dels ciutadans catalans.

3.3.1.1.- Estatut d'Autonomia de Catalunya

Els articles de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya[3] que es trobarien directament afectats per la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat serien, com a mínim, aquells que es troben referits més específicament a l'àmbit dels drets i principis rectors reconeguts per l'Estatut i els relatius als drets de les persones.

Pel que fa als drets i principis rectors recollits en el text de l'Estatut, el seu article 4 estableix que "els poders públics de Catalunya han de promoure el ple exercici de les llibertats i els drets que reconeixen aquest Estatut, la Constitució, la Unió Europea, la Declaració Universal de Drets Humans, el Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i els altres tractats i convenis internacionals subscrits per Espanya que reconeixen i garanteixen els drets i les llibertats fonamentals".

És per això, com diu el text dels números dos i tres d'aquest article 4, "els poders públics de Catalunya han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus i dels grups siguin reals i efectives; han de facilitar la participació de totes les persones en la vida política, econòmica, cultural i

[3] Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

social, i han de reconèixer el dret dels pobles a conservar i desenvolupar llur identitat".

Els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible.

És per això que, des dels poders públics, en aquest cas de l'Administració Pública de Catalunya, s'han de remoure els obstacles que poguessin limitar o introduir impediments a l'exercici efectiu dels drets dels ciutadans de Catalunya, des de l'aplicació de principis com els d'igualtat i equitat. Però no només s'han de remoure els possibles obstacles, sinó que es reconeixen com a titulars de drets els ciutadans de Catalunya, des de l'aplicació d'aquests principis i deures, i es detallen i relacionen en els articles 15 i següents de l'Estatut.

D'aquesta manera, a l'article 15 i sota la rúbrica de "Drets de les persones" es reconeix que els ciutadans de Catalunya -tot i tenir en compte que, com a ciutadans de Catalunya, es poden estendre a altres persones, en els termes que estableixen les lleis- són titulars dels drets i els deures reconeguts per les normes a què fa referència l'article 4.1. abans mencionat, i que totes les persones tenen dret a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, de maltractaments i de tota mena de discriminació, i tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal.

D'aquesta manera, resulta patent que aquest reconeixement no només no és excloent, sinó que resulta inclusiu o comprensiu del conjunt dels ciutadans en un reconeixement d'igualtat, quant als drets dels quals són titulars es refereix i en especial pel que fa als drets de les persones amb discapacitat.

A continuació, es relacionen aquells articles de l'Estatut que han de ser especialment tinguts en compte pel que fa a l'impacte que sobre ells i els seus desenvolupaments legislatius i reglamentaris pugui tenir la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat:

Article 17. Drets dels menors

Els menors tenen dret a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de llur personalitat i llur benestar en el context familiar i social.

Article 18. Drets de les persones grans

Les persones grans tenen dret a viure amb dignitat, lliures d'explotació i de maltractaments, sense que puguin ésser discriminades a causa de l'edat.

Article 19. Drets de les dones

1. Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació.
2. Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats.

Article 21. Drets i deures en l'àmbit de l'educació

1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat. La Generalitat ha d'establir un model educatiu d'interès públic que garanteixi aquests drets.
2. Les mares i els pares tenen garantit, d'acord amb els principis establerts per l'article 37.4, el dret que els assisteix per tal que llurs fills i filles rebin la formació religiosa i moral que vagi d'acord amb llurs conviccions a les escoles de titularitat pública, en les quals l'ensenyament és laic.
3. Els centres docents privats poden ésser sostinguts amb fons públics d'acord amb el que determinen les lleis, per tal de garantir els drets d'accés en condicions d'igualtat i a la qualitat de l'ensenyament.
4. L'ensenyament és gratuït en totes les etapes obligatòries i en els altres nivells que s'estableixin per llei.
5. Totes les persones tenen dret a la formació professional i a la formació permanent, en els termes que estableixen les lleis.
6. Totes les persones tenen dret a disposar, en els termes i les condicions que estableixin les lleis, d'ajuts públics per a satisfer els requeriments educatius i

per a accedir en igualtat de condicions als nivells educatius superiors, en funció de llurs recursos econòmics, aptituds i preferències.

7. Les persones amb necessitats educatives especials tenen dret a rebre el suport necessari que els permeti accedir al sistema educatiu, d'acord amb el que estableixen les lleis.

8. Els membres de la comunitat educativa tenen dret a participar en els assumptes escolars i universitaris en els termes que estableixen les lleis.

Article 40. Protecció de les persones i de les famílies

1. Els poders públics han de tenir com a objectiu la millora de la qualitat de vida de totes les persones.

2. Els poders públics han de garantir la protecció jurídica, econòmica i social de les diverses modalitats de família que regulen les lleis, com a estructura bàsica i factor de cohesió social i com a primer nucli de convivència de les persones. Així mateix, han de promoure les mesures econòmiques i normatives de suport a les famílies dirigides a garantir la conciliació de la vida laboral i familiar i a tenir descendència, amb una atenció especial a les famílies nombroses.

3. Els poders públics han de garantir la protecció dels infants, especialment contra tota forma d'explotació, d'abandonament, de maltractament o crueltat i de la pobresa i els seus efectes. En totes les actuacions portades a terme pels poders públics o per institucions privades l'interès superior de l'infant ha d'ésser prioritari.

4. Els poders públics han de promoure polítiques públiques que afavoreixin l'emancipació dels joves, facilitant-los l'accés al món laboral i a l'habitatge per tal que puguin desenvolupar llur propi projecte de vida i participar en igualtat de drets i deures en la vida social i cultural.

5. Els poders públics han de garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitats i han de promoure'n la integració social, econòmica i laboral. També han d'adoptar les mesures necessàries per a suplir o complementar el suport de llur entorn familiar directe.

6. Els poders públics han de garantir la protecció de les persones grans perquè puguin portar una vida digna i independent i participar en la vida social i cultural. També han de procurar la plena integració de les persones grans en la

societat per mitjà de polítiques públiques basades en el principi de solidaritat intergeneracional.

7. Els poders públics han de promoure la igualtat de les diferents unions estables de parella, tenint en compte llurs característiques, amb independència de l'orientació sexual de llurs membres. La llei ha de regular aquestes unions i altres formes de convivència i llurs efectes.

8. Els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

Article 41. Perspectiva de gènere

1. Els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, en la formació, en la promoció professional, en les condicions de treball, inclosa la retribució, i en totes les altres situacions, i també han de garantir que les dones no siguin discriminades a causa d'embaràs o de maternitat.

2. Els poders públics han de garantir la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques per a aconseguir la igualtat real i efectiva i la paritat entre dones i homes.

3. Les polítiques públiques han de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori; han de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic, i han de promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i l'avaluació d'aquestes polítiques.

4. Els poders públics han de reconèixer i tenir en compte el valor econòmic del treball de cura i atenció en l'àmbit domèstic i familiar en la fixació de llurs polítiques econòmiques i socials.

5. Els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, i en els supòsits que estableix la llei, han de vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que en puguin afectar la dignitat, la integritat i el

benestar físic i mental, en particular pel que fa al propi cos i a la seva salut reproductiva i sexual.

Article 42. Cohesió i benestar socials

1. Els poders públics han de promoure polítiques públiques que fomentin la cohesió social i que garanteixin un sistema de serveis socials, de titularitat pública i concertada, adequat als indicadors econòmics i socials de Catalunya.

2. Els poders públics han de vetllar per la plena integració social, econòmica i laboral de les persones i dels col·lectius més necessitats de protecció, especialment dels que es troben en situació de pobresa i de risc d'exclusió social.

3. Els poders públics han de vetllar per la dignitat, la seguretat i la protecció integral de les persones, especialment de les més vulnerables.

4. Els poders públics han de garantir la qualitat del servei i la gratuïtat de l'assistència sanitària pública en els termes que estableix la llei.

5. Els poders públics han de promoure polítiques preventives i comunitàries i han de garantir la qualitat del servei i la gratuïtat dels serveis socials que les lleis determinen com a bàsics.

6. Els poders públics han d'emprendre les accions necessàries per a establir un règim d'acolliment de les persones immigrades i han de promoure les polítiques que garanteixin el reconeixement i l'efectivitat dels drets i deures de les persones immigrades, la igualtat d'oportunitats, les prestacions i els ajuts que en permetin la plena acomodació social i econòmica i la participació en els afers públics.

7. Els poders públics han de vetllar per la convivència social, cultural i religiosa entre totes les persones a Catalunya i pel respecte a la diversitat de creences i conviccions ètiques i filosòfiques de les persones, i han de fomentar les relacions interculturals per mitjà de l'impuls i la creació d'àmbits de coneixement recíproc, diàleg i mediació. També han de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble.

Article 45. Àmbit socioeconòmic

1. Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a promoure el progrés econòmic i el progrés social de Catalunya i dels seus ciutadans, basats en els principis de la solidaritat, la cohesió, el desenvolupament sostenible i la igualtat d'oportunitats.

2. Els poders públics han de promoure una distribució de la renda personal i territorial més equitativa en el marc d'un sistema català de benestar.

3. Els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir els drets laborals i sindicals dels treballadors, han d'impulsar i han de promoure'n la participació en les empreses i les polítiques d'ocupació plena, de foment de l'estabilitat laboral, de formació de les persones treballadores, de prevenció de riscs laborals, de seguretat i d'higiene en el treball, de creació d'unes condicions dignes al lloc de treball, de no-discriminació per raó de gènere i de garantia del descans necessari i de les vacances retribuïdes.

Article 51. Cooperació per al foment de la pau i cooperació al desenvolupament

1. La Generalitat ha de promoure la cultura de la pau i accions de foment de la pau al món.

2. La Generalitat ha de promoure accions i polítiques de cooperació al desenvolupament dels pobles i ha d'establir programes d'ajut humanitari d'emergència.

Article 52. Mitjans de comunicació social

1. Correspon als poders públics de promoure les condicions per a garantir el dret a la informació i a rebre dels mitjans de comunicació una informació veraç i uns continguts que respectin la dignitat de les persones i el pluralisme polític, social, cultural i religiós. En el cas dels mitjans de comunicació de titularitat pública la informació també ha d'ésser neutral.

2. Els poders públics han de promoure les condicions per a garantir l'accés sense discriminacions als serveis audiovisuals en l'àmbit de Catalunya.

Article 53. Accés a les tecnologies de la informació i de la comunicació

1. Els poders públics han de facilitar el coneixement de la societat de la informació i han d'impulsar l'accés a la comunicació i a les tecnologies de la informació, en condicions d'igualtat, en tots els àmbits de la vida social, inclòs el laboral; han de fomentar que aquestes tecnologies es posin al servei de les persones i no afectin negativament llurs drets, i han de garantir la prestació de serveis per mitjà de les dites tecnologies, d'acord amb els principis d'universalitat, continuïtat i actualització.

2. La Generalitat ha de promoure la formació, la recerca i la innovació tecnològiques perquè les oportunitats de progrés que ofereix la societat del coneixement i de la informació contribueixin a la millora del benestar i la cohesió socials.

En els articles relacionats, en alguns casos ens trobem amb referències expresses (destacades en negreta per nosaltres) a les persones amb discapacitat, com és el cas dels articles 21.7, 40.5 o el cas del 42.3 sobre protecció de les persones i les famílies, els drets i poders en matèria educativa o la cohesió social i benestar social respectivament.

En tots els casos i de la lectura de l'Estatut, s'ha d'entendre que les persones amb discapacitat i els drets de què són titulars en igualtat respecte de la resta de ciutadans en la posició d'equitat en la qual se situa l'Estatut i la Constitució Espanyola, es troben recollides i acollides pel reconeixement d'aquests drets.

3.3.1.2.- Antecedents legislatius

En el marc jurídic català directament concernit per la Convenció Internacional de Drets de les Persones amb Discapacitat, es troba, a més del propi Estatut d'Autonomia, que com sabem és la cúspide de la jerarquia normativa catalana, tot un seguit de lleis, decrets i ordres, que a continuació es relacionen per, tot seguit i per diferents àrees temàtiques, analitzar i valorar les possibles

modificacions que s'haurien d'introduir de cara al seu acomodament al text de la Convenció Internacional.

Les normes que són antecedents o resulten vigents en el moment de la redacció del present Informe són les següents, sense detriment del fet que temàticament també s'hi analitzin:

Lleis

- Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.

- Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (…/…) i normativa de desenvolupament de totes aquestes Lleis i de l'Estatut

- Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya.

- Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals DOGC 24 de maig de 2006, núm. 4640 DOGC 15 de juny de 2006, núm. 4655 (correcció d'errades) BOE 22 de juny de 2006, núm. 148

- Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya.

- Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic DOGC 4 d'agost de 2006, núm. 4691 BOE 23 d'agost de 2006, núm. 201

- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i

atenció a les persones en situació de dependència.

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació i normativa de desenvolupament.

- Llei 19/2009, del 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència.

- Llei 1/2010, del 4 de febrer, de segona modificació de la Llei 14/1985, del 28 de juny, per la qual es regula el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

- Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i oportunitats de la infància i l'adolescència

- Llei 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana.

- Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut .

Decrets

- Decret 279/1987, de 27 d'agost, pel qual es regulen els centres ocupacionals per a disminuïts.

- Decret 135/1995, de 24 de març, de desplaçament de la llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del codi d'accessibilitat.

- Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del sistema català de serveis socials DOGC 31 de juliol de 1996, núm. 2237

- Decret 123/1997, de 13 de maig, pel qual s'aprova el reglament general de provisió de llocs de treball i promoció.

- Decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

- Decret 24/1998, de 4 de febrer, pel qual es regula el programa d'ajudes d'atenció social a persones amb disminució.

- Decret 66/1999, de 9 de març, sobre l'accés a la funció pública de les persones amb discapacitat i dels equips de valoració multiprofessional.

- Decret 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del sistema català de serveis socials DOGC 26 de maig de 2000, núm. 3418

- Decret 97/2002, de 5 de març, sobre la targeta d'aparcament per a persones amb disminució i altres mesures adreçades a facilitar el desplaçament de les persones amb mobilitat reduïda.

- Decret 140/2003, de 10 de juny, d'aprovació del reglament d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves.

- Decret 157/2003, de 23 de juny, pel qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau superior d'interpretació de la llengua de signes.

- Decret 318/2006, de 25 de juliol, dels serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat.

- Decret 115/2007, de 22 de maig, pel qual es determinen els òrgans de la Generalitat de Catalunya competents per aplicar la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

- Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (correcció d'errada en el DOGC núm. 5515, pàg. 89641, de 27.11.2009).

Ordres

- Ordre ASC/432/2007, de 22 de novembre, per la qual es regulen els preus públics i el règim de participació de les persones beneficiàries en el finançament dels serveis del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD), en l'àmbit territorial de Catalunya. (DOGC núm. 5017 publicat el 27/11/2007)

- Ordre ASC/433/2007, 23 de novembre, per la qual s'estableixen els criteris per determinar l'import de les prestacions econòmiques del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD) en l'àmbit territorial de Catalunya. (DOGC núm. 5017 publicat el 27/11/2007)

- Ordre ASC/478/2007, de 28 de novembre, per la qual es crea el fitxer de dades personals del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència, en l'àmbit competencial del Departament d'Acció Social i Ciutadania. (DOGC núm. 5031 publicat el 18/12/2007)

- Ordre ASC/55/2008, de 12 de febrer, per la qual s'estableixen els criteris per determinar les compatibilitats i les incompatibilitats entre les prestacions del Sistema Català d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SCAAD) i les prestacions del Sistema Públic de Serveis Socials (SPSS) en l'àmbit territorial de Catalunya. (DOGC núm. 5075 publicat el 21/02/2008)

- Ordre ASC/344/2008, de 14 de juliol, per la qual es regula la prestació econòmica d'assistència personal i s'amplia el nivell de protecció del Sistema Català d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SCAAD).

(DOGC núm. 5174 publicat el 16/07/2008) .

- Ordre BSF/167/2011 DE 19 de juliol, per la qual s'aproven ls bases i s'obre la convocatoria per la concessió dels ajuts de suport a l'autonomia a la propia llar per l'any 2011.

- Ordre BSF/26/2012, de 15 de febrer, per la qual s'aproven les bases i s'obre la convocatoria per a la concessió dels ajuts del Programa d'atenció social a les persones amb discapacitat per l'any 2012.

- Ordre ASC/304/2009, de 12 de juny, per la qual es constitueix la Comissió Mixta de seguiment del desenvolupament de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, derivada de la Moció 45/VIII del Parlament de Catalunya.

- Ordre ASC/512/2009, de 18 de novembre, de la targeta acreditativa de la discapacitat DOGC de 3 de desembre de 2009, núm 5519

- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011. (DOGC núm. 5738 publicat el 20/10/2010)

- Ordre ASC/471/2010, de 28 de setembre, per la qual es regulen les prestacions i els i les professionals de l'assistència personal a Catalunya. (DOGC núm. 5731 publicat el 08/10/2010) .

- Ordre ASC/573/2010, de 3 de desembre, de desplegament parcial de la Llei 19/2009, de 26 de desembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència. DOGC de 14 de desembre de 2010, núm. 5779

- Ordre BSF/127/2012, de 9 de maig. DOGC núm. 6132, de 21 de maig de 2012. Departament de Benestar Social i Família .

Recomanació

- Recomanació 98/376/CE, de 4 de juny de 1998, sobre la creació d'una targeta d'estacionament per a persones amb discapacitat *DO de les CE L 167/25*

Resolució Estat-Generalitat de Catalunya

- *Resolució de 23 de febrer de 2012, de la Secretaria d'Estat de Serveis Socials i Igualtat, per la qual es publica el Conveni de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, per al desenvolupament del marc de cooperació interadministrativa previst en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i per a l'establiment i finan*çament del nivell de protecció acordad per a l'exercici 2011.

3.3.2.- Propostes d'adaptació a la Convenció

El sistema jurídic constitucional espanyol, assentat sobre els articles 148 i 149 de la Constitució Espanyola, i que es construeix per l'establert en cada un dels 17 estatuts d'autonomia, és reflex de la dimensió territorial que configura Espanya, en la qual les Comunitats Autònomes tenen una especial rellevància en el desenvolupament i aplicació de les polítiques públiques i en aquest cas en relació amb les persones amb discapacitat. Aquest procés, en certa manera dinàmic i no conclòs encara, té un impacte directe en la qualitat de vida i desenvolupament de drets de tots els ciutadans en general, i de les persones amb discapacitat i les seves famílies en particular (González-Badía i Sala Mozos, 2012).

En aquest sentit, la Constitució Espanyola, en el Títol Primer, desenvolupa els drets, deures i llibertats fonamentals de tots els espanyols. A propòsit d'aquests mandats, la Comunitat Autònoma de Catalunya, així com les altres Comunitats Autònomes, fan referència, en els seus estatuts d'autonomia, als drets i deures reconeguts en la Constitució com aquells que tots els ciutadans tenen i que els poders públics tenen l'obligació de garantir.

En concret, l'Estatut de la Comunitat Autònoma de Catalunya no només fa referència als drets i deures reconeguts en la Constitució, sinó que també es remet als Tractats Internacionals sobre Drets Humans ratificats per Espanya, a aquells instruments que formen part de l'ordenament de la Unió Europea, i als establerts en l'àmbit de la Comunitat Autònoma i Estatut, ampliant, si cal, el marc establert per la Constitució Espanyola i com a conseqüència d'això, un important desenvolupament legislatiu per a Catalunya.

Si ens referim a l'àmbit concret de les persones amb discapacitat, els mandats establerts als articles 9.2, 14 i 49 de la Constitució insten els poders públics a fomentar la igualtat i el desenvolupament individual de les persones; a impulsar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, religiosa, cultural i social; a eliminar els obstacles que dificulten la seva plenitud; i a facilitar l'accessibilitat a tots els ciutadans mitjançant polítiques de prevenció, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb discapacitat, la qual cosa es projecta des d'una perspectiva competencial sobre el text d'Estatut d'Autonomia.

D'aquesta manera, la Comunitat Autònoma de Catalunya ha desenvolupat fins ara processos de reformes estatutàries, alguns d'ells recents com la de 2006, fent palès així el cada vegada major poder de decisió dels governs autonòmics i el procés de territorialització de les polítiques, d'acord a la vegada amb el procés evolutiu dels sistemes de protecció i atenció, que avança cap a una concepció més universalista i de reconeixement dels drets socials com a drets fonamentals de tota la ciutadania, entre els quals, com no pot ser d'una altra manera, hi ha els drets de les persones amb discapacitat.

Ara per tant, després de la promulgació de la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada per les Nacions Unides l'any 2006, quan s'avança cap a una generalització del model social en tots els ordres de la vida, és a dir, cap un enfocament d'igualtat i no discriminació, hem de considerar, pel que fa a l'impacte d'aquesta Convenció sobre la legislació catalana, la importància d'un disseny, desenvolupament i aplicació de

polítiques públiques, que suposa un canvi de l'individual al col·lectiu (Fantova, 2007) i el reconeixement que la fi de les polítiques ja no és la discapacitat en si, sinó el desavantatge que la situació particular comporta a una persona amb discapacitat en l'entorn social, urbà, polític i cultural en què desenvolupa la seva vida, la qual cosa ha de ser considerat en la legislació catalana futura i en les seves oportunes modificacions per adequar-se a les previsions de la Convenció.

D'aquesta manera, ens trobem amb àmbits clau en el desenvolupament de polítiques públiques sobre discapacitat, com són: l'assistència social, l'accessibilitat, educació, ocupació i salut. En aquests àmbits, l'Estat es reserva la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici de drets (art. 149.1.1.de la CE), la legislació laboral (149.1.7 de la CE), les bases i coordinació general de la sanitat (149.1.16 de la CE), la regulació de les normes bàsiques per al desenvolupament de l'educació (149.1.30 de la CE) i la legislació bàsica de la Seguretat Social (149.1.17 de la CE). Mentrestant, les Comunitats Autònomes tenen competència exclusiva en assistència social (148.1.20) i, com a conseqüència de la cada vegada major territorialització de les polítiques, han anat ampliant les seves competències en accessibilitat, sanitat, educació i ocupació. Per això, hem de considerar, a l'hora d'adequar la normativa catalana a les previsions de la Convenció internacional, aquesta delimitació competencial recollida en la nostra Constitució de 1978 i en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 vigent.

En el cas de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, l'atenció a les persones amb discapacitat ha estat assumida per la Comunitat, sense detriment que l'Estat pugui regular les condicions bàsiques que regulin la igualtat, a través de l'article 149.1.1, tal com es recull en la legislació que sobre aquestes matèries i que hem recollit en capítols anteriors d'aquest Informe.

És objecte d'aquest Informe i repte del legislador català incorporar els principis, criteris i obligacions establerts en la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat a efectives polítiques públiques en el marc de l'Estatut de Catalunya, amb les consideracions fetes anteriorment, articulant en

la normativa catalana que la discapacitat és una realitat existent en una societat complexa i canviant en què operen múltiples agents, i a la qual cal donar resposta des de l'aplicació de polítiques públiques. És per això, com es planteja per part de nombrosos autors, que cal formular aquesta tasca de construcció legislativa en termes de governança, creant marcs d'acció coherents en què participin les diferents administracions públiques, de forma conjunta amb les persones amb discapacitat, amb el sector privat, el seu moviment associatiu i els agents interessats de les persones amb discapacitat a Catalunya.

3.3.3.- Educació

En matèria educativa, encara que no existeix una contradicció entre la Convenció i les previsions del Dret espanyol en aquesta matèria, tenint en compte la reserva constitucional vista a l'article 149.1.1 de la CE, la realitat educativa a Espanya està encara molt allunyada del model dissenyat per la Convenció. Sobre això s'observa que, en el pla normatiu, al qual s'uneixen les dificultats pressupostàries, es mantenen greus deficiències en l'adaptació dels centres educatius ordinaris que impedeixen una atenció adequada, dificultats en la transformació dels centres d'educació especial en centres de recursos de suport als centres ordinaris, esquemes tancats de diagnòstic dels alumnes amb necessitats educatives especials, dificultats de coordinació entre administracions educatives, manca de professorat de suport en l'educació no obligatòria, casos d'incompliment de les ràtio, dificultats d'atenció en l'àmbit rural i problemes d'accés tant als espais com als continguts.

L'eficàcia del sistema es veuria, a més, reforçada amb una adequada informació, formació i suport a les famílies i amb la formació permanent del professorat.

D'altra banda, la igualtat i no discriminació per raó de discapacitat és un tema educatiu que hauria de ser inclòs en tots els nivells de l'ensenyament. Convé no oblidar, finalment, que en aquesta i en altres matèries, de la formació dels professionals depèn l'eficàcia de molts dels drets reconeguts. En aquest sentit,

per exemple, els enginyers que desenvolupen el disseny per a tothom només podran existir si, prèviament, han rebut una formació adequada (Institut de Drets Humans Bartolomé de les Casas de la Universitat Carlos III de Madrid 2009)[4].

A continuació abordem de forma específica i per disposicions normatives concretes, per a l'àmbit educatiu en general i universitari en particular, l'impacte normatiu que es deriva de la ratificació de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat en aquest ordre normatiu de Catalunya.

3.3.3.1.- Educació no universitària

Tal com ja es va plantejar pel CERMI i el COCARMI, en el Manifest del 3 de desembre de 2010, pel qual es reclamava als poders públics que es prenguessin mesures per garantir una educació inclusiva de les persones amb discapacitat, d'acord amb la Convenció Internacional de Drets de les Persones amb Discapacitat, entre les s'han de destacar les decisions normatives per les que es garanteixi el principi d'accés normalitzat de l'alumnat amb discapacitat als recursos educatius ordinaris, la detecció precoç de les necessitats de suport educatiu, la revisió i actualització urgents de la legislació estatal i autonòmica en matèria educativa per ajustar-les plenament al paradigma de l'educació inclusiva que estableix la CIDPD, garantir la lliure elecció del procés educatiu per part de l'alumnat amb discapacitat o de les seves famílies, que s'aposti per la formació inicial i permanent del professorat per intervenir satisfactòriament sobre la necessitats de l'alumnat, dels nens i les nenes amb discapacitat, que s'assegurin que als projectes educatius dels centres educatius de Catalunya s'incorporin plans d'atenció a la diversitat, que el Pla de Beques i Ajuts a l'Estudi que s'articuli pel Govern català estigui a l'abast de tots els estudiants amb discapacitat, i que s'adoptin les mesures econòmiques per a què cap alumne quedi privat de la inclusió educativa per manca de recursos.

[4] Instituto de Derechos Humanos Bartolomé de las Casas de la Universidad Carlos III de Madrid. *El impacto de la Convención Internacional sobre los derechos de las personas con discapacidad en el ordenamiento jurídico español*. Març de 2009, pp. 19 y ss

La previsió de l'article 24 de la Convenció fa que la normativa catalana en matèria educativa hagi de reconèixer de forma expressa el dret de les persones amb discapacitat a l'educació. De cara a fer efectiu aquest dret sense discriminació i sobre la base de la igualtat d'oportunitats, la legislació catalana ha d'assegurar un sistema d'educació inclusiu a tots els nivells així com l'ensenyament al llarg de la vida.

Per garantir això, la legislació catalana en matèria educativa, en especial la Llei 12/2009 d´educació i la seva normativa de desenvolupament ha de preveure que les persones amb discapacitat no quedin excloses del sistema general d'educació per motius de discapacitat, i que els nens i les nenes amb discapacitat no quedin exclosos de l'ensenyament primari gratuït i obligatori ni de l'ensenyament secundari per motius de discapacitat, que les persones amb discapacitat puguin accedir a una educació primària i secundària inclusiva, de qualitat i gratuïta, en igualtat de condicions amb la resta, en la comunitat en què visquin; que es facin ajustaments raonables en funció de les necessitats individuals, que es presti el suport necessari a les persones amb discapacitat, en el marc del sistema general d'educació, per facilitar la seva formació efectiva, i que es facilitin mesures de suport personalitzades i efectives en entorns que fomentin al màxim el desenvolupament acadèmic i social, de conformitat amb l'objectiu de la plena inclusió dels nens i nenes i dels alumnes a Catalunya.

La disposició sisena de la Llei 12/2009, d´educació en materia d'alumnes amb necessitats educatives específiques, per la qual, el Departament ha d'identificar periòdicament, amb l'informe previ del Consell Escolar de Catalunya, els supòsits que comporten necessitats educatives específiques, en relació amb l'article 81 de la mateixa llei, sobre criteris d'organització pedagògica dels centres per a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques, s'ha de desenvolupar per fer realitat l'escola inclusiva

Juntament amb això, la legislació catalana, junt amb els mitjans econòmics, humans i materials pertinents, ha d'oferir a les persones amb discapacitat la possibilitat d'aprendre habilitats per a la vida i desenvolupament social, per tal

de propiciar la seva participació plena i en igualtat de condicions en l'educació i com a membres de la comunitat catalana.

Per aquest motiu, la legislació catalana en matèria educativa ha de recollir les previsions necessàries per garantir que es faciliti l'aprenentatge del Braille, l'escriptura alternativa, altres modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius o alternatius i habilitats d'orientació i de mobilitat, així com la tutoria i el suport entre iguals, que es faciliti igualment l'aprenentatge de la llengua de signes, i ha d'assegurar que l'educació de les persones, i en particular els nens i les nenes cecs, sords o sordcecs s'imparteixi en els llenguatges i les maneres i mitjans de comunicació més apropiats per a cada persona i en entorns que permetin assolir el seu màxim desenvolupament acadèmic i social.

Per això s'han d'adequar els textos del **Decret 299/1997, de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials**, en la redacció del seu article primer, i el **Decret 157/2003, de 23 de juny , pel qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau superior d'interpretació de la llengua de signes[5],** en els termes expressats en el paràgraf anterior, ampliant-se a altres formes de comunicació per a les persones sordes i no només la llengua de signes.

S'ha de modificar el **Decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el**

[5] El Reial Decret 2060/1995, de 22 de desembre, ha establert el títol de tècnic superior en interpretació de la llengua de signes i els corresponents ensenyaments mínims, en consonància amb el Reial decret 676/1993, de 7 de maig, que fixa les directrius generals sobre els títols de formació professional i els seus ensenyaments mínims.

El Reial decret 777/1998, de 30 d'abril, ha desenvolupat determinats aspectes de l'ordenació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu, alguns dels quals modifiquen el Reial Decret que va establir el títol corresponent a aquest cicle formatiu.

De conformitat amb l'article 8 de la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, correspon a les administracions educatives competents establir el currículum del cicle formatiu corresponent.

D'acord amb el Decret 332/1994, de 4 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de formació professional específica a Catalunya, correspon al Govern de la Generalitat de Catalunya l'establiment del currículum dels ensenyaments de formació professional.

procediment d'admissió de l'alumnat en els ensenyaments sufragats amb fons públics, especialment pel que fa a l'Escolarització en centres públics i privats concertats; aquesta regulació, que és de caràcter bàsic, preveu l'establiment de les mateixes àrees d'influència per a centres públics i privats concertats, la possibilitat de constituir comissions o òrgans de garantia de l'admissió que han de supervisar el procediment d'admissió, així com diverses mesures destinades a facilitar l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques; és el cas de la reserva de places o la possibilitat d'augment de ràtio; també introdueix canvis significatius en relació amb els criteris de prioritat en l'admissió, però manté com a prioritat en l'admissió el fet de procedir d'un centre adscrit i atribueix a les administracions educatives la facultat d'establir el procediment i condicions per a l'adscripció de centres.

En concret s'haurien de modificar els articles 18, referit a l'alumnat amb necessitats educatives especifiquis, l'article 19 sobre integració de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, i els barems pels quals es fixen criteris d'admissió d'alumnes als centres públics.

Per altra banda, s'ha d'incorporar la Convenció i els seus criteris en matèria de persones amb discapacitat, com a alumnes, la qual cosa no es contempla actualment en el text, del **Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria**[6], i en especial en els seus articles 2, 3, 4, 13 i 24.

En el mateix sentit, s'han de recollir els criteris de la Convenció en el D**ecret 142/2008, de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat**[7], especialment en els seus articles 3, d'objectius del batxillerat, en la **Ordre EDU/554/2008, de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat**

[6] www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/menuitem.e79d96e9bc49869
[7] https://www.gencat.net/diari/5183/08190087.htm

nocturn[8] (article 3, 28 sobre el batxillerat a distància, i 34 sobre el batxillerat nocturn.

Respecte de la **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació**[9]**,** s'haurien de

[8] http://www.gencat.cat/diari/5287/08352019.htm

[9] Aprovada pel Ple del Parlament (tramitació núm. 200-00043/08) en la sessió núm. 59, de l'1 de juliol de 2009 (*Diari de Sessions del Parlament de Catalunya,* sèrie P, núm. 87/VIII). Publicada en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya,* núm. 509/VIII, del 8 de juliol de 2009. Promulgada el 10 de juliol de 2009 (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya,* núm. 5422, del 16 de juliol de 2009).

UNIVERSITAT DE BARCELONA Estatuts: Decret 246/2003, de 8 d'octubre, pel qual s'aprova l'Estatut de la Universitat de Barcelona. Article 4.2

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA Estatuts: Decret 237/2003, de 8 d'octubre, pel qual s'aproven els Estatuts de la Universitat Autònoma de Barcelona. Títol Preliminar i article 3.3.
Reglament d'Igualtat d'oportunitats als estudiants amb necessitats especials, aprovat en Junta de Govern de la UAB el 18 de novembre de 1999.

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA Estatuts: Decret 225/2003, de 23 de setembre, pels quals s'aproven els Estatus de la UPC (DOGC, núm. 3982, 7.10.2003). Modificats per Acord GOV/43/2012, de 29 de maig, pel qual s'aprova la modificació dels Estatuts de la Universitat Politècnica de Catalunya i es disposa la publicació del seu text íntegre. Disposició addicional 6. - Altres: Acord núm. 107/2005 del Consell de Govern pel qual s'aprova la Càtedra d'Accessibilitat: arquitectura, disseny i tecnologia per a tothom (31.3.2005)-
Acord núm. 110/2006 del Consell de Govern pel qual s'aprova la creació de l'Oficina de Suport a la Igualtat d'Oportunitats (23.11.2006).

UNIVERSITAT POMPEU FABRA Estatuts de la UPF: Decret 209/2003, de 9 de setembre. DOGC núm. 3974, de 25 de setembre. Modificats per Acord GOV/203/2010, de 9 de novembre, pel qual s'aprova la modificació dels Estatuts de la Universitat Pompeu Fabra i es disposa la publicació del seu text íntegre. Articles 3, 72, 73, 75, 153 i 159. Altres: Pla d'Inclusió (d'acord amb la LO 4/2007, Disposició addicional setena) pendent d'aprovació definitiva pel Consell de Govern de la UPF.

UNIVERSITAT DE LLEIDA Estatuts de la Universitat de Lleida. Aprovats pel Claustre en la sessió de 7 d'abril i 10 de juliol de 2003 i publicats al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3963, de 8 de setembre de 2003. Article 5. - Procurar l'eficàcia,l'agilitat i la qualitat en la prestació dels serveis a tothom que sigui membre i usuari de la Universitat de Lleida.

UNIVERSITAT DE GIRONA Estatuts: Decret 200/2003, de 26 d'agost, pel qual s'aproven els Estatuts de la Universitat de Girona. Modificats per Acord GOV/94/2011, de 7 de juny, pel qual s'aprova la modificació dels Estatuts de la Universitat de Girona i es disposa la publicació del seu text íntegre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI Estatuts: Decret 202/2003, de 26 d'agost, pel qual s'aproven els Estatuts de la Universitat Rovira i Virgili. Modificats per ACORD GOV/23/2012, de 27 de març, pel qual s'aprova la modificació de l'Estatut de la Universitat Rovira i Virgili i es disposa la publicació del seu text íntegre. Article 152 i Disposició addicional Vuitena.

UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA. Llei 3/1995, de 6 d'abril, de reconeixement de la Universitat Oberta de Catalunya. ACORD GOV/140/2010, de 3 d'octubre, pel qual s'aproven les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Oberta de Catalunya. No existeix un programa específic d'atenció a les persones amb discapacitat. De la mateixa manera, no

preveure les obligacions derivades de la Convenció no només per als centres educatius públics, sinó també per a tots aquells privats sufragats totalment o parcialment amb fons públics (article 2), beques i ajudes (article 6), criteris de prioritat en l'accés i alumnes amb discapacitat (article 47), educació secundària obligatòria i alumnes amb discapacitat (article 59), organització pedagògica dels centres i alumnes amb discapacitat (article 81), mesures per a la valoració i la protecció de la funció docent (article 106), voluntariat (article 169) i finançament adequat (article 205).

3.3.3.2.- Universitat

En matèria universitària i amb el mateix objecte que les modificacions a ser escomeses en la legislació i normativa educativa catalana vistes en l'anterior epígraf, a resultes de la incorporació al nostre ordenament dels criteris de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, la normativa per a l'àmbit universitari a Catalunya es deu acomodar a aquesta

---

existeix una normativa específica per a les persones amb discapacitat, sinó que els hi serà d'aplicació la mateixa normativa que s'aplica a tots els estudiants, adaptant-la en aquells casos que sigui necessari per a oferir-los els serveis anteriorment detallats.
Normes d'organització i funcionament de la universitat. Article 3.

UNIVERSITAT RAMON LLULL Acord Gov/99/2010, de 25 de maig, pel qual s'aproven les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Ramon Llull. Estatuts: Amb l'entrada en vigor de la Llei orgànica 4/2007 de 12 d'abril per la qual es modifica la Llei orgànica 6/2001 de 12 de desembre, d'Universitats, actualment s'estan adequant les normes d'organització i funcionament de la URL a les previsions de l'esmentada llei. Malgrat que en els antics estatuts, encara vigents fins a l'aprovació dels que s'estan elaborant, no hi constava cap referència explícita a la igualtat d'oportunitats en relació a la discapacitat, sí que s'hi defineix la Universitat Ramon Llull com una universitat d'inspiració cristiana, compromesa amb la societat a la que serveix i per la que treballa posant el seu coneixement i saber fer a la formació de joves. Així mateix al seu idear, consta que la Universitat vol actuar sota els principis de llibertat, autonomia i igualtat.

UNIVERSITAT DE VIC Llei 5/1997, de 30 de maig, de reconeixement de la Universitat de Vic. Decret 274/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aproven les normes d'organització i funcionament de la Universitat de Vic. Pla d' Inclusió de les persones amb discapacitat de la UVic. Abril de 2008.

UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE CATALUNYA Llei 11/1997, d'1 d'octubre, de reconeixement de la Universitat Internacional de Catalunya. ACORD GOV/107/2011, de 5 de juliol, pel qual s'aproven les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Internacional de Catalunya. Informació no disponible.

UNIVERSITAT ABAT OLIBA CEU Llei 20/2003, de 4 de juliol, de reconeixement de la Universitat Abat Oliba CEU. Acord GOV/138/2011, d'11 d'octubre, pel qual s'aproven les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Abat Oliba CEU. Informació no disponible.

transposició normativa, tant en el pla legal i de desenvolupament reglamentari, amb especial atenció a la normativa de cadascuna de les universitats catalanes.

Així les coses, **la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'Universitats de Catalunya**, en concret el seu article 4.b), en el qual es recull com a principi informador el d'igualtat d'oportunitats a l'accés i la permanència a la universitat per a tots els ciutadans de Catalunya, hauria, a més, de recollir elements de discriminació positiva que coadjuvessin a garantir la plena integració dels alumnes amb qualsevol discapacitat, en línia amb la previsió de l'article 24.5 de la Convenció, per la qual en aquest cas, les autoritats catalanes han d'assegurar que les persones amb discapacitat tindran accés general a l'educació superior, la formació professional, l'educació per a adults i l'aprenentatge durant tota la vida sense discriminació i en igualtat de condicions amb la resta. Per a això s'hauran emprendre els ajustos raonables per a les persones amb discapacitat (adaptar l'article 120 de la Llei 1/2003).

Com a desenvolupament normatiu de la Llei 1/2003 i a tall d'exemple (veure nota a peu de pàgina), el **Decret 225/2003, de 23 de setembre, pel qual s'aproven els Estatuts de la Universitat Politècnica de Catalunya** (correcció d'errades al DOGC núm. 4051, pàg. 658, de 2004.01.19) y modificats[10] pel Claustre Universitari de la Universitat el 21 de desembre de 2011, com els de la resta d'universitats catalanes, a més de les referències del seu article 7 sobre "Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes" i seva "Disposició addicional sisena" en matèria d'"Integració de persones amb discapacitats", hauria d'incorporar que la Universitat ha de tenir en compte les disposicions de la **Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social de persones amb discapacitats** o les que siguin aplicables, i la **Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació general del sistema educatiu**, a la llum del text de la Convenció Internacional, pel que fa a la integració d'estudiants i estudiants amb

[10] Acord GOV/43/2012, de 29 de maig, pel qual s'aprova la modificació dels Estatuts de la Uni*versitat* Politècnica de Catalunya i es disposa la publicació del seu text íntegre.

discapacitats a l'ensenyament universitari, així com a els processos de selecció de la Universitat[11].

En allò que es refereix al finançament, cal destacar la Resolució ECO/2733/2012, de 3 de desembre, per la qual s'aproven les bases reguladores i s'obre la convocatòria d'ajuts a les universitats de Catalunya per col·laborar en el finançament de recursos materials, ajudes tècniques i personals per garantir la igualtat d'oportunitats de l'alumnat amb discapacitat (UNIDISCAT), que compta amb precedents anuals des de l'exercici 2007.

3.3.4.- Protecció civil, llibertat i seguretat.

A l'hora d'abordar la normativa en matèria de protecció civil, llibertat i seguretat, la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat afecta el dret espanyol i al de Catalunya en tres importants aspectes a ser considerats amb especial atenció: el que té a veure amb la garantia de la seguretat en situacions de risc i emergències humanitàries (article 11), els referits a les situacions en què es pot produir la privació de llibertat (articles 12, 13 i 14 de la Convenció), i aquells que tenen a veure amb l'efectivitat dels drets reconeguts en els articles 15, 16 i 17 de la Convenció (referits a la protecció contra la tortura, contra l'explotació i, en general, a la protecció de la integritat física i mental), tots els quals ofereixen una visió de conjunt respecte de la seguretat i protecció efectiva o salvaguarda dels drets de les persones amb discapacitat.

Respecte de la protecció civil, la seva afecció respecte de les persones amb discapacitat i la seva regulació a Catalunya, dir que la **Llei 2/1985, de Protecció Civil**, per la seva banda, considera la institucionalització com a única situació possible en la qual les persones amb discapacitat puguin necessitar els serveis de protecció civil. Es troba a faltar, a més, l'exigència de formació en matèria de discapacitat a les persones que intervenen en la protecció civil i en

[11] Vegeu Universitat i Discapacitat Programes i serveis de les universitats catalanes Consell Interuniversitari de Catalunya Comissió tècnica UNIDISCAT. 2009

la garantia de la seguretat (Pla de Formació de l'Escola Nacional de Protecció Civil i article 6 del **Reial Decret 1123/2000**, o instruments relatius a la Unitat Militar d'Emergència).

D'altra banda, caldria completar amb mesures específiques l'annex II del **Reial Decret 393/2007, de 23 de març, pel qual s'aprova la Norma Bàsica d'Autoprotecció dels centres, establiments i dependències dedicats a activitats que puguin donar origen a situacions d'emergència** i, així mateix, la seva imbricació amb la **Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya.**

Segons l'article 132.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció civil, que inclou, en tot cas, la regulació, la planificació i l'execució de les mesures relatives a les emergències i a la seguretat civil, i també la direcció i la coordinació dels serveis de protecció civil, que inclouen els serveis de prevenció i extinció d'incendis, sens perjudici de les facultats dels governs locals en aquesta matèria, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de seves competències en matèria de seguretat pública.

El **Decret 82/2010, de 29 de juny, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures**, desenvolupa els preceptes relatius a l'autoprotecció recollits a la **Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya**, d'acord amb el que preveu l'article 7, i per tal de determinar el catàleg d'activitats i el tipus de centres que resulten obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i a mantenir els mitjans personals i materials necessaris per afrontar situacions de risc i d'emergència. Així mateix, d'acord amb el que preveu l'article 20 de la Llei de protecció civil de Catalunya, determina l'estructura del contingut dels plans d'autoprotecció.

En el Catàleg d'activitats i centres de referència per a la protecció civil de Catalunya recollit en aquest Decret 82/2010, no s'hi troben previsions respecte de les persones amb discapacitat en centres docents, activitats residencials

públiques, activitats docents i instal·lacions d'ús educatiu. La qual cosa denota una greu manca d'incorporació de la Convenció en aquesta matèria.

Al costat de la normativa en matèria de protecció civil, també s'haurien d'abordar altres ordres del dret com els relacionats amb la llibertat de l'individu i en concret la seva privació de llibertat, i derivat d'aquesta les condicions d'internament en institucions, aspecte que es tracta per la Convenció pel que fa als processos en què es determina l'internament. En aquest sentit, els articles 199 i següents del Codi Civil i la Llei d'enjudiciament civil haurien de ser modificats per contemplar les diferents situacions en què pot trobar una persona amb discapacitat. L'efectivitat de la Convenció serà més gran, a més, si s'estableixen jutjats especialitzats i si hi ha una formació especialitzada a jutges, fiscals i metges forenses, aspectes aquests últims que són competència de la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, un aspecte que s'ha de tenir en compte amb vista a una necessària adequació del Codi Civil de Catalunya, és la redacció de l'article 14 de la Convenció, que d'una banda, fa necessària en l'àmbit estatal la modificació del text de l'article 763 de la Llei d'enjudiciament civil (relatiu a l'internament no voluntari per raó de trastorn psíquic), ja que cap persona pot ser privada de llibertat per causa de discapacitat (caldrà considerar com una excepció, els internaments per causa d'urgència, la justificació dels quals en tot cas hauria de ser la mateixa que per a una persona sense cap discapacitat).

En relació amb la protecció de la integritat, cal fer una revisió de la normativa, considerant la situació d'especial vulnerabilitat en la qual poden trobar-se les persones amb discapacitat

Respecte de la integritat de les persones, les persones amb discapacitat en situacions d'especial vulnerabilitat, tant en les institucions penitenciàries, d'internament d'immigrants, sanitàries o específiques per a les persones amb discapacitat, com en relació amb els assistents personals, el Codi Penal també hauria de ser adequat als criteris manejats per la Convenció i el seu concepte de discapacitat recollit en l'article 25 i la necessitat que els termes no siguin

discriminatoris, a la vista de les diferents situacions en què es pogués trobar una persona amb discapacitat.

En conseqüència, s'ha d'abordar la modificació de la **Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya**[12]**,** en especial els seus articles 3 de finalitats, 4 del dret de la informació en situacions d'emergència, 9 de mesures d'emergència de cara a incorporar les previsions de l'article 11 de la Convenció, de manera que s'integrin en la legislació catalana les mesures necessàries per garantir la seguretat i la protecció de les persones amb discapacitat en situacions de risc, incloses situacions de conflicte armat, emergències humanitàries i desastres naturals.

3.3.5.- Sanitat

La transposició dels criteris de l'article 25 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, pel qual es reconeix a les persones amb discapacitat el dret a gaudir del més alt nivell possible de salut sense discriminació per motius de discapacitat, comporta que l'Estat espanyol d'una banda i la Comunitat Autònoma de Catalunya d'una altra, i de comú acord, adoptin les mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a serveis de salut que tinguin en compte les qüestions de gènere, inclosa la rehabilitació relacionada amb la salut. En particular, el marc jurídic espanyol i català pel que fa als ciutadans de Catalunya ha de proporcionar a les persones amb discapacitat:

- Programes i atenció de la salut gratuïts o a preus assequibles de la mateixa varietat i qualitat que a les altres persones, fins i tot en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, i programes de salut pública dirigits a la població;

[12] Correcció d'errades en el DOGC núm. 2406, pàg. 6158, de 5.6.1997 i DOGC 2401 de 29.05.1997

• Els serveis de salut que necessitin les persones amb discapacitat específicament com a conseqüència de la seva discapacitat, incloses la prompta detecció i intervenció, quan escaigui, i serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats, inclosos els nens i les nenes i la gent gran;

• Que aquests serveis estiguin el més a prop possible de les comunitats de les persones amb discapacitat, fins i tot en les zones rurals;

• Que els professionals de la salut prestin a les persones amb discapacitat atenció de la mateixa qualitat que a les altres persones sobre la base d'un consentiment lliure i informat, entre altres formes mitjançant la sensibilització respecte dels drets humans, la dignitat, l'autonomia i les necessitats de les persones amb discapacitat a través de la capacitació i la promulgació de normes ètiques per a l'atenció de la salut en els àmbits públic i privat.

Igualment ha de prohibir la discriminació contra les persones amb discapacitat en la prestació d'assegurances de salut i de vida, quan aquestes estiguin permesos en la legislació nacional, i vetllar perquè aquestes assegurances es prestin de manera justa i raonable, així com impedir que es neguin, de manera discriminatòria, serveis de salut o d'atenció de la salut o aliments sòlids o líquids per motius de discapacitat.

Aquest esforç conjunt de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de Catalunya, es deriva, com ja hem vist, de la qualitat de normativa amb competència exclusiva de l'Estat pel que fa a la legislació que tingui la consideració de bàsica, per la qual cosa, abans d'abordar l'impacte legislatiu de la Convenció sobre la normativa catalana, d'acord amb un criteri de racionalitat jurídica i constitucional, hem d'atendre de forma prèvia les disposicions contingudes en la **Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de Sanitat**[13], que en l'article primer estableix la regulació general de totes les accions que permetin fer efectiu el dret a la protecció de la salut reconegut a l'article 43 i concordants de la Constitució.

[13] http://www.boe.es/boe_catalan/dias/1986/12/31/pdfs/A00145-00166.pdf («BOE» 102, de 29-4-1986.)

Són titulars del dret a la protecció de la salut i a l'atenció sanitària tots els espanyols i els ciutadans estrangers que tinguin establerta la seva residència en el territori nacional i, en el cas dels estrangers no residents a Espanya, així com els espanyols fora del territori nacional, tindran garantit aquest dret en la forma que les lleis i convenis internacionals estableixin.

L'article 2 assenyala en línia amb el que s'ha comentat anteriorment, i citem literalment:

> "1. Aquesta Llei té la condició de norma bàsica en el sentit que preveu l'article 149.1.16 de la Constitució i és aplicable a tot el territori de l'Estat, excepte els articles 31, apartat 1, lletres b i c, i 57 a 69, que constituiran dret supletori en aquelles Comunitats Autònomes que hagin dictat normes aplicables a la matèria que en aquests preceptes es regula.
> 2. Les Comunitats Autònomes poden dictar normes de desplegament i complementàries d'aquesta Llei en l'exercici de les competències que els atribueixen els corresponents Estatuts d'Autonomia. "

L'article 20 de la **Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat** estableix, com a principi per l'establiment d'un model integral d'atenció en matèria de salut mental, "*la potenciació dels recursos assistencials ambulatoris i els sistemes d'hospitalització parcial i atenció a domicili que redueixin al màxim possible la necessitat d'hospitalització".* No obstant això, com recorda FECAFAMM, tot i que s'han potenciat fins a cert punt els recursos d'hospitalització parcial i ambulatoris, aquests continuen essent insuficients. Moltes vegades les persones no són derivades a l'especialista corresponent des d'atenció primària, produint-se greus efectes adversos en la seva salut.

Cal assenyalar les mancances i la inexistència de programes d'atenció domiciliària, que en molts casos contribuirien de forma molt rellevant a la recuperació evitant situacions d'ingrés.

En aquest marc jurídico-constitucional, el govern català va impulsar la modificació de la la Llei d'accés a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del Servei Català de Salut, de manera que és necessiti un mínim de sis mesos d'empadronament a qualsevol municipi català per tenir dret a aquesta atenció de forma regular al marge de les urgències[14].

La **Llei 21/2010, de 7 de juliol, d'accés a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del Servei Català de la Salut[15]** té per objecte determinar les persones que a Catalunya gaudeixen del dret a l'assistència sanitària pública a càrrec del Servei Català de la Salut, de manera que tothom pugui accedir als serveis sanitaris públics en condicions d'igualtat i gratuïtat.

En aquest sentit, l'article 2 d'aquesta Llei determina els titulars del dret a l'assistència sanitària. Així, l'apartat 1 d'aquest article reconeix el dret a l'assistència sanitària dels col·lectius que ja gaudeixen d'aquest dret perquè estan inclosos en l'acció protectora de la seguretat social, com les persones empadronades a Catalunya que tenen dret a l'assistència sanitària d'acord amb la normativa bàsica de l'Estat, els nacionals d'estats que no són membres de la Unió Europea, de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 4/2000, i les persones que tenen accés al dret esmentat en virtut del que estableix la normativa europea o les lleis o convenis internacionals.

La Llei assenyala com a titulars del dret a l'assistència sanitària pública, *"les persones empadronades en qualsevol municipi de Catalunya i les que hi estiguin temporalment que tinguin dret a l'assistència sanitària del sistema nacional de salut, d'acordar amb la normativa bàsica de l'Estat ".*

---

14 L'article 20 de la **Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat** estableix, com a principi **per l'establiment d'un model integral d'atenció en matèria de Salut Mental, "*la potenciació dels recursos assistencials ambulatoris i els sistemes d'hospitalització parcial i atenció a domicili que* *redueixin al màxim possible la necessitat d'hospitalització ".*** No obstant això, como recorda FECAFAMM, tot i que s'han potenciat fins a cert punt els recursos d'hospitalització parcial i ambulatoris, aquests continuen sent insuficients. Moltes vegades les persones no són derivades a l'especialista corresponent des d'atenció primària, produint greus efectes adversos en la seva salut.

Cal assenyalar les mancances i inexistència de programes d'atenció domiciliària , que en molts casos contribuirien de forma molt rellevant a la recuperació evitant situacions d'ingrés.

15 Es pot consultar, pel seu interès en matèria d'informació al client, la **Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.**

L'impacte de la Convenció en la legislació sanitària espanyola -recordem que revesteix el caràcter de bàsica- planteja dues grans qüestions en relació que suposen canvis en el Dret espanyol relatiu a salut[16], sanitat i investigació biomèdica. En primer lloc, la necessària consideració de les diferents situacions relatives a la capacitat d'obrar en què es pot trobar una persona amb discapacitat (imposada per l'article 12) i, en segon lloc, la cartera de serveis a ser prestats als ciutadans en qualitat de pacients .

Derivat de la nova orientació general que es deriva de la Convenció en relació amb la necessitat de reconèixer en tots els àmbits l'autonomia de les persones amb discapacitat, la coherència de la pràctica amb la Convenció es veuria facilitada si s'efectuessin canvis normatius orientats a què el protagonisme en la presa de decisions correspongués a les persones amb discapacitat, tot i que aquestes requereixin de suports en funció del grau en què la seva capacitat d'obrar es pugui veure modificada, garantint mesures de suport per a la presa de decisions en el grau i àmbits que la persona requereixi, segons les seves necessitats concretes. En primer lloc, la **Llei 14/1986, General de Sanitat** hauria de contemplar les mesures de suport per a la presa de decisions de les persones amb discapacitat que ho requereixin, per així poder garantir l'exercici de tots i cadascun dels drets previstos, en igualtat d'oportunitats i sense discriminació "per motiu de discapacitat".

La **Llei 41/2002, d'autonomia del pacient i drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica**, hauria de considerar les mesures de suport en la presa de decisions en relació amb els articles 3, 4.1, 5.3 i 10.2, és a dir, en els processos d'informació, d'accés a la documentació i de presa de decisió que afectin les persones amb discapacitat sempre que aquestes mesures s'hagin decidit en els processos corresponents.

[16] Instituto de Derechos Humanos Bartolomé de las Casas de la Universidad Carlos III de Madrid. El impacto de la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad en el ordenamiento jurídico español. pp. 19 y ss. Marzo de 2009

A més d'això, cal citar les normes sanitàries relatives a la recerca biomèdica, en què es preveu la possibilitat que el consentiment el presti el pacient amb discapacitat que tingui limitada la seva capacitat d'obrar, a través del representant. També en aquest cas, les previsions s'haurien d'adequar a l'article 12 de la Convenció i establir la necessitat de mesures de suport en la presa de decisions. En cas que a través de les modalitats de suport no fos possible accedir a la voluntat de la persona, sembla que és dubtós que les persones amb discapacitat puguin participar en assaigs clínics. Aquest problema es planteja en els articles 2 m), 3.8, 5 i 7 del **Reial Decret 223/2004 d'Assaigs Clínics**, així com en l'article 20 de la **Llei 14/2007 de Recerca Biomèdica**.

S'ha de ressenyar que en alguns supòsits concrets, en el Dret espanyol, es nega a les persones amb discapacitat psíquica o mental la possibilitat de participar en determinats procediments pel sol fet de la seva discapacitat, sense tenir en compte la capacitat natural ni les necessitats de suport concretes de la persona per prendre aquestes decisions. Així passa en relació amb la possibilitat de ser donant en les diferents normes que regulen la donació de material biològic (òrgans, cèl·lules o teixits, sang o material genètic) i en les normes sobre tècniques de reproducció assistida. És en aquest sentit que la **Llei 30/1979, d'Extracció i Trasplantament d'Òrgans** impedeix la donació per part de persones amb deficiències psíquiques o malaltia mental. A més del fet que el llenguatge és discriminatori, la norma no té en compte les circumstàncies personals de l'individu, la seva capacitat per prendre aquesta decisió en concret, ni tampoc preveu la prestació de suport per a la presa d'aquestes decisions.

A la llum del nou règim de capacitat que la Convenció inaugura, seria la sentència judicial corresponent, la que hauria de determinar en cada cas concret si poden ser donants i amb quins suports han de comptar per prendre aquesta decisió. Una situació similar es planteja en relació amb el **Reial Decret 2070/1999, de 30 de desembre, pel qual es regulen les activitats d'obtenció i utilització clínica d'òrgans humans i la coordinació territorial en matèria de donació i trasplantament d'òrgans i teixits.**

Ara bé, sí que s'admet que les persones amb discapacitat siguin receptores d'òrgans, però, el consentiment en el cas dels pacients amb "dèficit mental" (article 6.3 de la Llei 30/79) s'ha d'atorgar pels representants legals, pares o tutors. En aquesta situació, a més que la redacció ha de ser modificada perquè el llenguatge és discriminatori, el canvi ve requerit perquè no es consideren les diferents situacions en què pot trobar una persona amb una discapacitat, ni es té en compte les seves circumstàncies personals, la seva capacitat per prendre aquesta decisió en concret, ni tampoc preveu la prestació de mesures de suport per a la presa d'aquestes decisions.

En aquest sentit, com a desenvolupament reglamentari ens trobem amb els reials decrets 1301/2006 i 1088/2005, que es refereixen als trasplantaments de moll d'os, la sang del cordó umbilical o qualsevol altre tipus de cèl·lula o teixit humà, i a la donació de sang respectivament. Els dos presenten els mateixos problemes que la norma anteriorment analitzada (excepte que el llenguatge és més adequat): no es matisen les diferents situacions que poden produir-se en relació amb la capacitat d'obrar, ni es preveu el suport a la presa de decisions. El canvi ha d'afectar als articles 3, 7 i 8 del Reial Decret 1301/2006 i als articles 4, 6, 9 i 15 del Reial Decret 1088/2005. En l'última de les normes esmentades, a més, s'estableix, com a requisit previ a la donació, la signatura d'un qüestionari, però, no es preveu que aquest qüestionari hagi de ser accessible.

En aquesta mateixa línia ens trobem la **Llei 14/2006, sobre tècniques de reproducció humana assistida,** per la qual es requereix la plena capacitat d'obrar de les persones per ser donants o sotmetre's a les tècniques de reproducció assistida. No es contempla en la norma la possibilitat que hi hagi situacions diferents en relació amb la capacitat. Finalment, la Convenció permetria justificar canvis en el Dret espanyol que tenen a veure amb el reconeixement de prestacions sanitàries a les persones amb discapacitat. En aquest sentit, s'han produït reivindicacions sobre el Reial Decret 1030/2006, que estableix el contingut de la cartera de serveis comuns de les prestacions sanitàries de salut pública, atenció primària, atenció especialitzada, atenció d'urgència, prestació farmacèutica, ortoprotèsica, de productes dietètics i de

transport sanitari. La satisfacció d'aquestes reivindicacions permetria que les persones amb discapacitat gaudissin del dret a la protecció de la salut amb un nivell més alt del que ho fan en l'actualitat. Aquestes reivindicacions tenen a veure amb l'ampliació de la cartera de serveis ortoprotèsics, així com amb la consideració de la salut mental i de les malalties rares als efectes de la definició de les prestacions sanitàries.

Dir finalment i en relació amb l'apartat anterior d'aquest Informe relatiu a llibertats, que ni la **Llei Orgànica 1/1979, General Penitenciària**, ni el **Reial Decret 1990/96, pel qual s'aprova el reglament penitenciari que la desenvolupa en relació amb el dret dels interns a què l'administració penitenciària vetlli pel dret a la vida, a la integritat i a la salut dels malalts** -i que es refereix, entre altres coses, a la infermeria dels centres penitenciaris-, contenen cap referència a la situació de les persones amb discapacitat privades de llibertat que puguin requerir assistència sanitària.

Ja en l'ordenament jurídic català s'han d'emprendre modificacions, tant de la **Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'Ordenació sanitària de Catalunya**[17], en el seu article 2, sobre principis informadors, estableix que "*la protecció de la salut, l'ordenació i l'organització del sistema sanitari de Catalunya, en els termes establerts en aquesta llei, s'ajusta als principis informadors, entre altres els següents: la concepció integral i integrada del sistema sanitari a Catalunya, fent especial èmfasi en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia*", on es troba a faltar una referència expressa a les persones amb discapacitat, a l'igual que en l'article 6 sobre finalitats de la Llei o en l'article 38 i següents del Consell de Participació, el qual com a òrgan d'assessorament, consulta i participació comunitària, ha d'informar, assessorar i formular propostes als òrgans de direcció del sector sanitari sobre qualsevol qüestió relativa a les activitats que es desenvolupen a l'àmbit del sector, la seva adequació a la normativa sanitària i a les necessitats socials de la població, i ha d'impulsar la participació de la comunitat en els centres i els establiments sanitaris; no preveu la presència de representants de les persones i col·lectius de la discapacitat.

[17] DOGC núm. 1324, pàg. 3660, de 30.7.1990. Correcció d'errades en el DOGC núm. 1372, pàg. 5364, de 26.11.1990

Aquesta falta de referència a les persones amb discapacitat la trobem igualment en la disposició addicional cinquena d'aquesta Llei referida al seguiment de la seva aplicació en els següents anys després de la seva entrada en vigor, però també es verifica aquest oblit a la Llei 11/1995 , de 29 de setembre, de modificació parcial de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya[18], i a la Llei 17/1997, de 24 de desembre, de mesures administratives i d'organització de l'administració pública inclosa la sanitària[19].

3.3.6.- Principis bàsics de la legislació d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal a l'ocupació i la funció pública

En l'àmbit de l'ocupació en relació amb les persones amb discapacitat a la llum de la Convenció, caldria desenvolupar les previsions de la Llei de Dependència (article 19) en relació amb la figura de l'assistent personal en l'ocupació.

Juntament amb això, ens trobem amb un important nombre de normes, tant pel que fa a l'ocupació pública i la funció pública, i als serveis d'ocupació, com en l'ordre de les relacions laborals en el sector privat que es trobarien afectades per la Convenció Internacional dels Drets de les Ppersones amb Discapacitat.

En aquest grup de normes tenim, en relació amb la protecció davant la discriminació, l'oportunitat d'utilitzar el concepte més ampli de persona amb discapacitat que incorpora la Convenció, davant del més restrictiu de la legislació espanyola, vinculat a l'obtenció del certificat de minusvalidesa.

Igualment es planteja l'actualització de l'import de la subvenció per adaptació al lloc de treball o possibilitar que la subvenció es sol·liciti en més d'una ocasió quan varien les circumstàncies del treballador. En aquesta mateixa línia, l'eliminació de les previsions sobre reserva de llocs específics per a persones

[18] DOGC núm. 2116, pàg. 7538, de 18.10.1995
[19] DOGC núm. 2548, de 31.12.1997

amb discapacitat (article 6 del Reial Decret 1451/1983 sobre ocupació selectiva i mesures de foment de l'ocupació dels treballadors minusvàlids o article 3.1 del Reial Decret 2271/2004, pel qual es regula l'accés a l'ocupació pública i la provisió de llocs de treball de les persones amb discapacitat) i la possibilitat que les empreses tinguin dret a les bonificacions i subvencions per contractar un treballador amb discapacitat, encara que no accedeixi des d'una situació d'atur (articles 2.2 de la Llei 43/2006, per a la Millora i Creixement de l'Ocupació i 8 del Reial Decret 1451/1983, ja citat), millorarien l'eficàcia de l'article 27.1 de la Convenció en relació amb el dret de les persones la llibertat d'elecció i acceptació del lloc de treball per part de la persona amb discapacitat.

A la vista de l'article 27. b) de la Convenció,

> "b) Protegir els drets de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a condicions de treball justes i favorables, i en particular a igualtat d'oportunitats i de remuneració per treball d'igual valor, a condicions de treball segures i saludables, inclosa la protecció contra l'assetjament, i a la reparació per greuges soferts."

En relació amb la igualtat de remuneració, s'haurien d'unificar els criteris per determinar la possibilitat de reduir el salari en cas que es redueixi el rendiment del treballador prevista en l'article 28 de l'Estatut dels Treballadors (Ordre de 15 d'abril de 1969, per incapacitat permanent total, Reial Decret 1451/1983, per incapacitat permanent parcial, i Reial Decret 1368/1984 en el cas dels treballadors que presten serveis en un centre especial de treball).

Quant a la promoció de l'ocupació en el sector privat (article 27.1.h) de la Convenció,

> "h) Promoure l'ocupació de persones amb discapacitat en el sector privat mitjançant polítiques i mesures pertinents, que poden incloure programes d'acció afirmativa, incentius i altres mesures."

Es podrien millorar les previsions de reserva en el Dret espanyol, si la quota de reserva del 2% afectés les empreses amb més de 30 treballadors en plantilla i no només a les que compten amb més de 50 treballadors i si s'incrementés el percentatge (article 38 LISMI). Seria recomanable modificar la disposició addicional primera del **Reial Decret 364/2005, pel qual es regula el compliment alternatiu de l'obligació de reserva de plantilla a favor dels treballadors amb discapacitat**, per aclarir el criteri de còmput de plantilla en relació amb els grups d'empreses, tenir en compte, per computar la reserva, el percentatge de la jornada que realitzen els treballadors amb discapacitat i computar amb un valor superior, la contractació de persones amb discapacitat severa, congènita i sobrevinguda (en aquest cas, no és possible accedir a les prestacions de la Seguretat Social). A més, s'haurien de corregir les disfuncions que aquest règim d'alternativitat produeix en el sistema de promoció.

A més, l'incompliment de l'obligació de reserva hauria de ser tipificat com una infracció greu (15.3 LISOS), amb tots els canvis que això suposa quant a les conseqüències de la infracció. Convé no oblidar, a més, la possibilitat del teletreball com una mesura d'integració laboral de les persones que així ho requerissin. Mesura que caldria regular acuradament per evitar que la possibilitat de treballar en relació amb aquest tipus de discapacitat es redueixi a aquesta modalitat.

Així mateix, serien millorables les regulacions relatives a l'ocupació protegida en relació amb els centres especials de treball, amb els enclavaments laborals i amb el treball amb suport.

Com s'assenyala per part de l'Institut Bartolomé de les Casas de la Universitat Carlos III, *"la major coherència amb la Convenció aconsella establir mecanismes per controlar els criteris utilitzats per l'empresari per a la reducció del salari de forma proporcional al rendiment, així com la possibilitat que aquesta reducció s'apliqui també en els supòsits en què no es produeixin prestacions de la Seguretat Social, per exemple per falta de cotització (article 24.3 de l'Ordre de 15 d'abril de 1969 i article 1.1 del Reial Decret 1451/1983) i l'establiment de garanties per assegurar uns ingressos mínims. L'exercici dels*

drets sindicals en igualtat de condicions (article 27 c) de la Convenció) es veuria facilitat si s'encarregués al Comitè d'Empresa expressament que vetllés per l'efectivitat del principi d'igualtat i no discriminació de les persones amb discapacitat".

D'aquesta manera, aquesta modificació legislativa afectaria la redacció de l'article 64.7 de l'Estatut dels Treballadors. Igualment reforçaria l'eficàcia dels drets sindicals reconeguts en l'article 27 c), els articles 81 de l'Estatut dels Treballadors i 8.2 a) de la Llei Orgànica de la llibertat sindical, mitjançant l'exigència de configurar taulers virtuals amb continguts accessibles a les empreses que disposin d'Internet. Millorarien les normes relatives a la promoció de l'autoocupació si la bonificació que preveu tingués un caràcter indefinit, si el seu percentatge s'apliqués sobre la base de cotització escollida, si la seva quantia s'incrementés en supòsits de discapacitat severa o si es tracta de dones amb discapacitat (Llei 43/2006) i si es fes extensiu l'objecte del **Reial Decret 870/2007, que regula el programa de treball amb suport com a mesura de foment de l'ocupació de les persones amb discapacitat**, als treballadors autònoms[20].

Pel que fa a l'ocupació en el sector públic (article 27 g) de la Convenció),

"g) Contractar persones amb discapacitat en el sector públic."

Seria convenient promoure la formació per accedir a les proves selectives, per exemple, mitjançant ajuts econòmics per a la seva preparació, i que les proves d'accés s'adaptessin tenint en compte el tipus de discapacitat (Reial Decret 2271/2004). Seria convenient també desenvolupar adequadament i amb caràcter previ al procés la compatibilitat de la discapacitat amb l'exercici de les tasques i estendre els sistemes de quotes establertes per a les administracions públiques a les normes que regulen l'Administració institucional o els ens privats. Finalment seria desitjable, sobre això, que la integració de persones

[20] El impacto de la convención internacional sobre los derechos de las personas con discapacidad en el ordenamiento jurídico espanyol. Instituto de Derechos Humanos Bartolomé de las Casas de la Universidad Carlos III de Madrid. 2009

amb discapacitat fos un criteri necessari i no només de preferència, en l'adjudicació de contractes (Ordre FOM/3557/2003).

Com assenyala la FECAFAMM[21], calen polítiques públiques orientades a la provisió dels recursos necessaris i adequats en l'àmbit sociosanitari, per tal de donar compliment a efectiu a aquest propòsit d'igualtat per a totes les persones amb discapacitat i de promoció del respecte de la seva dignitat inherent que l'article1 de la Convenció conté. Les barreres en el cas d'algunes discapacitats no tenen una materialització física, però els seus efectes provoquen el mateix grau d'aïllament. L'accessibilitat constitueix, per tant, un vehicle per a la igualtat. Així doncs, cal adoptar mesures que garanteixin aquesta accessibilitat en tots els sentits.

Existeix un estigma associat a la salut mental que genera actituds discriminatòries dificultant l'accés a oportunitats i alhora pràctiques poc adients i en ocasions situacions d'abús.

Cal avançar en la formació dels diferents operadors i professionals per tal de garantir la detecció dels abusos, així com evitar-los.

3.3.6.1. - Ocupació i funció pública

De forma concreta, pel que fa als serveis públics i la funció pública hem de partir de la consideració que constitueix un espai fonamental per a la realització dels drets i el compliment de les obligacions que de la Convenció es deriven per a l'Estat espanyol. Tots els altres àmbits tenen, en una o una altra mesura, cabuda aquí.

Per tant, es tracta de l'espai en què han de fer-se efectius els continguts en els articles 9 (accessibilitat), 19 (dret a la vida independent i inclusió en la

[21] Informe sobre l'impacte de la convenció internaional sobre els drets de les persones amb discapacitat de nacions unides en el marc jurídic de Catalunya. Aportacions des de l'àmbit de la salut mental. FECAFAMM. 2012

comunitat), 20 (mobilitat personal) i, en bona mesura, 30 (participació en la vida cultural, activitats recreatives, esbarjo i esport) de la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat.

Els aspectes bàsics del Sistema Nacional de Dependència troben el seu lloc en la **Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència**. Tot i suposar un gran avenç, especialment perquè es tracta d'establir uns elements comuns per a l'atenció a les persones en situació de dependència a les disset Comunitats Autònomes, la Llei 39/2006 té més interès per l'atenció a les situacions de dependència que no pas per l'atenció a la promoció de l'autonomia personal de les persones amb discapacitat.

En tot el referit a la participació en la vida cultural, les activitats recreatives, l'esplai, l'esport, l'oci en suma, en els termes de l'article 30 de la Convenció, troba en la **Llei Orgànica 51/2003, d'Igualtat d'Oportunitats no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat**, les normes per a desplegar obligacions d'accessibilitat, també en els diferents espais on té lloc l'exercici dels drets reconeguts en aquest article de la Convenció. Moltes d'aquestes normes ja s'han aprovat, però encara alguna d'elles (com la relativa al règim d'accessibilitat de productes i serveis a disposició del públic) roman sense aprovació.

Així mateix, la competència en aquestes matèries correspon a les Comunitats Autònomes, en aquest cas a la de Catalunya (teatres, museus...) i les normes fins ara en vigor únicament consideren l'accessibilitat física, sense tenir en compte que la garantia de l'exercici d'aquests drets per part de les persones amb discapacitat requereix, en moltes ocasions, del compliment de certes obligacions d'accessibilitat en relació amb el contingut de l'activitat que s'hi ofereix. Per aquesta raó, es fa necessari preveure sistemes d'accessibilitat com ara subtitulació, audiodescripció, llengua de signes o aspectes ergonòmics en determinats dispositius.

A més, l'article 9.2 de la Convenció considera que els Estats Part han d'adoptar mesures per oferir assistència humana o animal i intermediaris, però en les normes espanyoles i catalanes no es contenen previsions sobre això a propòsit de les instal·lacions obertes al públic.

En concret i de forma literal aquest article 9.2 assenyala el següent:

> "2. Els Estats Part també adoptaran les mesures pertinents per:
>
> a) Desenvolupar, promulgar i supervisar l'aplicació de normes mínimes i directrius sobre l'accessibilitat de les instal·lacions i els serveis oberts al públic o d'ús públic;
>
> b) Assegurar que les entitats privades que proporcionen instal·lacions i serveis oberts al públic o d'ús públic tinguin en compte tots els aspectes de la seva accessibilitat per a les persones amb discapacitat;
>
> c) Oferir formació a totes les persones involucrades en els problemes d'accessibilitat a què s'enfronten les persones amb discapacitat;
>
> d) Dotar els edificis i altres instal·lacions obertes al públic de senyalització en Braille i en formats de fàcil lectura i comprensió;
>
> e) Oferir formes d'assistència humana o animal i intermediaris, inclosos guies, lectors i intèrprets professionals de la llengua de signes, per facilitar l'accés a edificis i altres instal·lacions obertes al públic;
>
> f) Promoure altres formes adequades d'assistència i suport a les persones amb discapacitat per assegurar el seu accés a la informació;
>
> g) Promoure l'accés de les persones amb discapacitat als nous sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions, inclosa Internet;
>
> h) Promoure el disseny, el desenvolupament, la producció i la distribució de sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions accessibles en una etapa primerenca, per tal que aquests sistemes i tecnologies siguin accessibles al menor cost."

Com s'ha esmentat, està pendent la norma que estableixi el règim d'accessibilitat als béns i serveis a disposició del públic, una aprovació que esdevé urgent una vegada que la Convenció és exigible per a l'Estat espanyol i en el nostre cas per a la Comunitat Autònoma de Catalunya.

La normativa catalana al cas i en concret el **Decret 279/1987, de 27 d'agost, pel qual es regulen els Centres Ocupacionals per a disminuïts**, en la definició que ens ofereix en el seu article 2 hauria d'incorporar les definicions d''habilitació'' i ''rehabilitació'' en els termes de la Convenció. En el mateix sentit de canvi i adequació terminològica, l'article 3, referit als usuaris, hauria de canviar els termes "disminuïts" i “persones disminuïdes” per “persones amb discapacitat”, aquí i a la resta del text del Decret.

En matèria de funció pública, el **Decret 123/1997, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de provisió de llocs de treball i promoció professional dels funcionaris de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,** en els seus articles 2, 80 i 81, sobre provisió en igualtat de condicions, han de recollir les previsions ja vistes de la Convenció.

En el cas del **Decret Legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de Funció Pública**[22], en la redacció del seu text

[22] Aquest text del Decret Legislatiu està revisat a agost de 2007 i incorpora les modificacions efectuades per les normes següents:
Llei 5/2007, del 4 de juliol, de mesures fiscals i financeres (DOGC núm. 4920, de 6.07.2007)
Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic (BOE núm. 89, de 13.04.07)
Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya (DOGC núm. 4675, de 13.07.06)
Llei 13/2005, de 27 de desembre, del règim d'incompatibilitats dels alts càrrecs al servei de la Generalitat.
Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 4179, de 21 de juliol)
Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 3791, de 31 de desembre)
Llei 26/2002, de 28 de novembre, de modificació de la Llei 10/1994, d'11 de juliol, de la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra, en relació amb l'afiliació sindical dels membres del cos de mossos d'esquadra (DOGC núm. 3776, 05.12.2002)
Llei 21/2001, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 3543 A, de 31 de desembre de 2001)
Llei 15/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 3295, de 30 de desembre de 2000)
Llei 4/2000, de 26 de maig, de mesures fiscals i administratives (DOGC núm. 3149, de 29 de maig de 2000)
Llei 25/1998, de 31 de desembre, de mesures administratives, fiscals i d'adaptació a l'euro (DOGC núm. 2797 Annex, de 31 de desembre de 1998)
Llei 17/1997, de 24 de desembre, de mesures administratives i d'organització (DOGC núm. 2548, de 31 de desembre de 1997)

articulat, en concret l'article 21 ha d'adequar la seva redacció a la previsió de l'article 22.2 de la Convenció en matèria de respecte de la privacitat.

> "2. Els Estats membres han de protegir la privacitat de la informació personal i relativa a la salut i a la rehabilitació de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions amb la resta."

Igualment l'article 8.26 i les seves disposicions, haurien d'utilitzar el terme de "persones amb discapacitat" i no el de "discapacitats" tal com apareix en la seva actual redacció.

El **Decret 66/1999, de 9 de març, sobre l'accés a la funció pública de les persones amb discapacitat i dels Equips de Valoració multiprofessional,** en concret en l'article 2 sobre Principi de no-discriminació, en els termes de l'article 5 de la Convenció i l'article 3, referit al percentatge de places de reserva per a persones amb discapacitat, hauria d'incrementar el percentatge segons la Llei estatal d'adaptació normativa a la Convenció, a la Llei 26/2011 en els termes del seu article 11, pel qual es modifica l'apartat 1 de l'article 59 de la **Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic**, en els termes següents:

> "1. En les ofertes d'ocupació pública es reservarà una quota no inferior al set per cent de les vacants per ser cobertes entre persones amb discapacitat, considerant com a tals les definides en l'apartat 2 de l'article 1 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, sempre que superin els processos selectius i acreditin la seva discapacitat i la compatibilitat amb l'exercici de les tasques, de manera que progressivament s'arribi al dos per cent dels efectius totals en cada Administració pública.
>
> La reserva del mínim del set per cent es realitzarà de manera que, almenys, el dos per cent de les places ofertes ho sigui per a ser cobertes per persones que acreditin discapacitat intel·lectual i la resta de les

places ofertes ho sigui per a persones que acreditin qualsevol altre tipus de discapacitat.“

Finalment la **Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya** hauria d’adoptar igualment la terminologia que utilitza en el seu text articulat, per exemple i seus articles 17 i 25 sobre permisos per atendre fills discapacitats i reducció de jornada per discapacitat legalment reconeguda respectivament, per la de “persones amb discapacitat”, tal i com assenyala la Convenció.

3.3.6.2. - Serveis socials

L'article 28 de la Convenció recull les previsions d'aquesta en matèria de protecció social, de manera que es reconeix el dret de les persones amb discapacitat a un nivell de vida adequat per a elles i les seves famílies, la qual cosa inclou alimentació, vestit i habitatge adequats, a la millora contínua de les seves condicions de vida, i adoptar les mesures pertinents per salvaguardar i promoure l'exercici d'aquest dret sense discriminació per motius de discapacitat.

Així mateix, es reconeix el dret de les persones amb discapacitat a la protecció social i a gaudir d'aquest dret sense discriminació per motius de discapacitat, i adoptaran les mesures pertinents per protegir i promoure l'exercici d'aquest dret, entre elles:

"a) Assegurar l'accés en condicions d'igualtat de les persones amb discapacitat a serveis d'aigua potable i el seu accés a serveis, dispositius i assistència d'una altra índole adequats a preus assequibles per atendre les necessitats relacionades amb la seva discapacitat;
b) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en particular les dones i nenes i la gent gran amb discapacitat, a programes de protecció social i estratègies de reducció de la pobresa;

c) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat i de les seves famílies que visquin en situacions de pobresa a assistència de l'Estat per sufragar despeses relacionades amb la seva discapacitat, inclosos capacitació, assessorament, assistència financera i serveis de cures temporals adequats;

d) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a programes d'habitatge públic;

e) Assegurar l'accés en igualtat de condicions de les persones amb discapacitat a programes i beneficis de jubilació."

En el marc jurídic català, pel que fa a la **Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials**, es podria entendre que de forma genèrica es recullen els criteris de la Convenció, malgrat la qual cosa els termes de la Convenció, en tant que exigeix l'assegurament en l'accés als programes de protecció social i les estratègies de reducció de la pobresa, a les despeses derivades de la seva circumstància de discapacitat, cures adequades, als programes d'habitatge públic i d'altres serveis, es troben sense garanties a la vista del llistat de prestacions no garantides i que depenen de factors pressupostaris no garantits, a la vista del **Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011**, que en el seu annex 1 recull les Prestacions de la xarxa de serveis socials d'atenció pública segons els tres següents tipus de prestacions (Vegeu annex a aquest Informe):

a) Prestació garantida

b) Prestació garantida per a les persones en situació de dependència, en aplicació de la Disposició Addicional 5a de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials. Subjecta a crèdits pressupostaris disponibles per a la resta.

c) Subjecta a crèdits pressupostaris.

D'altra banda, l'Acord del Departament d'Acció Social i Ciutadana GOV/156/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Pla Estratègic de Serveis Socials 2010-2013[23], hauria de recollir com un dels seus objectius el seguiment

23 http://www20.gencat.cat/portal/site/bsf/menuitem.d36551e3177dc6b43f6c8910b0c0e1a0/?vgnextoid=d07527b4636a4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextchannel=d07527b463

del compliment dels objectius i exigències de la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat.

3.3.7. - Infància i joventut

Els articles 7 i 23 de la Convenció aborden de forma articulada els aspectes relacionats amb la infància de les persones amb discapacitat des d'una doble òptica. En el cas de l'article 7, de forma específica, s'hi assenyalen les mesures a ser adoptades pels signataris respecte d'aquest segment de la població, la infantil amb discapacitat. Així s'estableix que els Estats prendran totes les mesures necessàries per assegurar que tots els nens i les nenes amb discapacitat gaudeixin plenament de tots els drets humans i llibertats fonamentals en igualtat de condicions amb els altres nens i nenes, assentant el principi d'igualtat respecte dels nens i nenes que mereixen la consideració de primordial i la seva protecció, d'interès superior.

És per això que les administracions públiques, com és el cas de la de Catalunya, en línia amb el que estableix l'article 7.3 de la Convenció han de garantir que "*els nens i les nenes amb discapacitat tinguin dret a manifestar la seva opinió sobre totes les qüestions que els afecten, opinió que rebrà la deguda consideració tenint en compte la seva edat i maduresa, en igualtat de condicions amb els altres nens i nenes, i a rebre assistència apropiada d'acord amb la seva discapacitat i edat per poder exercir aquest dret.*"

Juntament amb això, l'article 23 aborda des de l'òptica del respecte de la llar i de la família, els drets dels nens i nenes inclosa la seva fertilitat (art. 1c). És a l'article 23.2 on trobem els drets dels nens i nenes amb discapacitat a la custòdia, la tutela, la guarda, l'adopció de nens o institucions similars, quan aquests conceptes es recullin en la legislació nacional; en tots els casos es vetllarà al màxim per l'interès superior de l'infant. Els Estats Part prestaran l'assistència adequada a les persones amb discapacitat per al desenvolupament de les seves responsabilitats en la criança dels fills.

Igualment, les administracions públiques dels països signants de la Convenció asseguraran que els nens i les nenes amb discapacitat tinguin els mateixos drets pel que fa a la vida en família. Per fer efectius aquests drets, i per tal de prevenir l'ocultació, l'abandonament, la negligència i la segregació dels nens i les nenes amb discapacitat, han de vetllar perquè es proporcioni amb anticipació informació, serveis i suport generals als menors amb discapacitat i a les seves famílies.

Finalment, pel que fa al text articulat de la Convenció, les administracions dels Estats Part, i pel que aquí ens interessa, la Generalitat de Catalunya, asseguraran que els nens i les nenes no siguin separats dels seus pares contra la seva voluntat, excepte quan les autoritats competents, amb subjecció a un examen judicial, determinin, de conformitat amb la llei i els procediments aplicables, que aquesta separació és necessària en l'interès superior de l'infant. En cap cas se separarà a un menor dels seus pares per raó d'una discapacitat del menor, d'ambdós pares o d'un d'ells.

La Legislació de Catalunya en matèria d'infància i adolescència té com a referència la **Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**, que en gran mesura acomoda seu text articulat a les disposicions de la Convenció.

La Llei es desenvolupa pel **Decret 234/2008, de 2 de desembre, de modificació del Decret 129/2006, de 9 de maig, de l'Observatori dels Drets de la Infància**, observatori en el qual es trobaria a faltar una representació de les entitats representatives de les persones amb discapacitat.

Junt amb l'anterior, referit en especial al sector d'edat de la joventut, ens trobem en l'ordenament català amb **l'Ordre ASC/443/2009, de 2 d'octubre, per la qual es crea el Consell Assessor de les Polítiques de Joventut**, que a l'igual que en el cas anterior "oblida" en la composició del seu Consell Assessor de les Polítiques de Joventut, com a Òrgan col·legiat adscrit a la Secretaria de Joventut del Departament d'Acció Social i Ciutadania, una representació dels joves amb discapacitat. Respecte a aquesta Ordre s'ha

d'entendre que queda modificada i/o derogada totalment o parcialment allò que s'oposi a la posterior **Llei 1/2010, del 4 de febrer, de Segona modificació de la Llei 14/1985, del 28 de juny, per la qual és regula el Consell Nacional de la Joventut de** Catalunya, que tampoc fa previsió respecte de la representació institucional dels joves amb discapacitat.

En canvi, la **Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut**, posterior a l'aprovació de la Convenció, sí recolliria de forma adequada les disposicions de la Convenció en especial pel que fa als drets dels joves amb discapacitat i les garanties d'Estat per a la seva protecció.

3.3.8. - Accessibilitat

L'article 9 de la Convenció es refereix a l'accessibilitat i l'article 1 assenyala que per tal que les persones amb discapacitat puguin viure en forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els Estats membres han de prendre mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals. Aquestes mesures, que inclouran la identificació i eliminació d'obstacles i barreres d'accés, s'aplicaran, entre altres coses, a:

> a) Els edificis, les vies públiques, el transport i altres instal·lacions exteriors i interiors com escoles, habitatges, instal·lacions mèdiques i llocs de treball;
> b) Els serveis d'informació, comunicacions i d'altres tipus, inclosos els serveis electrònics i d'emergència.

Aquestes mesures, conduents a fer efectiu el principi d'igualtat i no discriminació efectives, en línia amb l'esperit del conjunt de la Convenció, troba al número 2 d'aquest mateix article la concreció d'aquests en mesures com la

necessitat d'adopció de polítiques tendents al desenvolupament de normes mínimes sobre l'accessibilitat de les edificacions i els espais oberts al públic o d'ús públic, formació al respecte i accessibilitat per a les persones cegues mitjançant la utilització en aquests espais del llenguatge i senyalització en Braille.

3.3.8.1. – Barreres arquitectòniques i habitatge

La legislació catalana en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques data de 1991, amb la **Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques**, que derivat de la data de la seva aprovació hauria d'adaptar-se seva terminologia a la de la Convenció, en especial els seus articles 1 i 3, aquest últim de definicions, respecte de termes a l'ús en la Convenció, com ara comunicació, llenguatge, disseny universal, accessibilitat o mobilitat personal.

En el seu article 9, sobre reserva d'habitatges per a persones amb mobilitat reduïda, hauria de modificar-se el criteri percentual utilitzat, per tal d'aproximar-lo al criteri seguit per la Convenció.

La Llei de 1991, es troba desenvolupada pel **Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat**. Les disposicions es trobarien totes elles afectades, igual que la Llei de què porta causa, per la necessitat d'adequar la seva terminologia a la de la Convenció, en especial pel que fa a definicions de comunicació, llenguatge, discriminació, ajustos raonables i disseny universal. A més, cal introduir els apartats d'accessibilitat, presa de consciència, accessibilitat, dret a viure de forma independent i mobilitat personal.

En un altre ordre de coses, però també en l'àmbit de l'accessibilitat, tenim en l'ordenament català el **Decret 97/2002 de 5 de març, sobre la targeta d'aparcament per a persones amb disminució i altres mesures adreçades**

a facilitar el desplaçament de les persones amb mobilitat reduïda, que igualment caldria adequar a la terminologia de la Convenció.

En canvi, la **Llei 19/2009, del 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència**, posterior a la Convenció, sí que es trobaria d'acord amb el text de la Convenció.

Així mateix, el **Decret 140/2003, de 10 de juny, d'aprovació del Reglament d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves**, no fa esment de l'accessibilitat per a persones amb discapacitat, i això requeriria d'una adequació terminològica als principis establerts per la Convenció.

D'altra banda, en matèria comuna a accessibilitat i assistència social tenim el **Decret 318/2006, de 25 de juliol, dels serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat,** com a continuació del **Decret 271/2003, de 4 de novembre, dels serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat**, i que va regular per primera vegada les condicions materials i funcionals de prestació d'aquests serveis i va fixar també l'eina per a la valoració de les persones i per catalogar la intensitat del suport.

Aquesta regulació va definir i establir un tipus d'estructura d'habitatges i residències, i les condicions dels serveis de suport que s'han de donar, de manera que s'orientés l'actuació planificadora del sector del serveis socials en l'àmbit de les persones amb discapacitats, sobre la base de l'actual concepció de la discapacitat, el nou model d'atenció que s'estableix i la cooperació entre l'Administració i la societat civil. A causa de les seves dates d'aprovació, els textos han de ser adequats terminològicament als de la Convenció.

3.3.8.2. - Transport

En matèria de transport no s'adverteix cap norma que, a efectes de la seva adequació al text de la Convenció, sigui rellevant. En qualsevol dels casos, la

normativa catalana en matèria de transport es troba accessible en el seu conjunt a Internet[24].

3.3.8.3. – Llengua de Signes Catalana

Tenint en compte l'aprovació de la Llei 26/2011, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues (vegeu Apartat 3.2.8.- Accesibilitat), cal dir que, com queda recollit en l'exposició de motius de la **Llei 17/2010, de la llengua de signes catalana**: *"amb relació a la llengua de signes catalana,* - la Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues-, *simplement en reconeix legalment l'existència però no la regula, ja que determina explícitament, en l'article 1, la competència de la Generalitat de Catalunya per a fer-ne la regulació legislativa i reglamentària. Finalment, però no menys important, conté normativa bàsica amb relació a la participació, la igualtat d'oportunitats i l'accessibilitat de les persones sordes o sordcegues signants o oralistes, per a la qual cosa regula, d'una banda, l'ús de la llengua de signes espanyola i remet a la regulació de la llengua de signes catalana i, de l'altra, regula també els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes i sordcegues.*

A Catalunya, l'11 d'abril de 2007 el Parlament va aprovar per unanimitat la Resolució 32/VIII, que dóna suport explícit al Govern en la seva iniciativa, feta pública a través del vicepresident del Govern el dia 8 de març de 2007, d'elaborar un projecte de llei de reconeixement i foment de la llengua de signes

24

http://www20.gencat.cat/portal/site/territori/menuitem.c6e8d3be598ec9745f13ae92b0c0e1a0/?vgnextoid=3fb34d76845d8210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextchannel=3fb34d76845d8210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD

Decret 174/1992 sobre ordenació del transport a Catalunya: http://www20.gencat.cat/docs/ptop/Home/Ambits%20dactuacio/Mobilitat/Activitats%20i%20professionals%20del%20transport/Infotransports/Normativa/Transports%20de%20mercaderies/Documents/Decret%20174-1992%20inspeccio.pdf

catalana. D'acord amb aquesta resolució, es van iniciar els treballs d'elaboració del text que ha de regular l'àmbit lingüístic pròpiament dit i es van deixar per a la legislació general en matèria d'accessibilitat els aspectes relacionats amb l'ús d'aquesta llengua i de qualsevol mitjà de suport a la comunicació per a garantir l'accés a la comunicació de les persones sordes i sordcegues".

3.3.9. – Legislació civil, mercantil i Justícia

L'article 12 de la Convenció introdueix els canvis més rellevants en el Dret privat. El seu tenor literal és el següent:

> "Article 12. Igual reconeixement com a persona davant la llei.
> 1. Els Estats Part reafirmen que les persones amb discapacitat tenen dret a tot arreu al reconeixement de la seva personalitat jurídica.
> 2. Els estats part reconeixeran que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb les altres en tots els aspectes de la vida.
> 3. Els Estats membres han de prendre les mesures pertinents per proporcionar accés a les persones amb discapacitat al suport que puguin necessitar en l'exercici de la seva capacitat jurídica.
> 4. Els Estats Part asseguraran que en totes les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica es proporcionin salvaguardes adequades i efectives per impedir els abusos de conformitat amb el dret internacional en matèria de drets humans. Aquestes salvaguardes asseguraran que les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica respectin els drets, la voluntat i les preferències de la persona, que no hi hagi conflicte d'interessos ni influència indeguda, que siguin proporcionals i adaptades a les circumstàncies de la persona, que es s'apliquin en el termini més curt possible i que estiguin subjectes a exàmens periòdics per part d'una autoritat o un òrgan judicial competent, independent i imparcial. Les salvaguardes seran proporcionals al grau en què aquestes mesures afectin els drets i interessos de les persones.

> 5. Sense perjudici del que disposa aquest article, els Estats Part prendran totes les mesures que siguin pertinents i efectives per garantir el dret de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a ser propietàries i heretar béns, controlar els seus propis assumptes econòmics i tenir accés en igualtat de condicions a préstecs bancaris, hipoteques i altres modalitats de crèdit financer, i vetllar perquè les persones amb discapacitat no siguin privades dels seus béns de manera arbitrària."

A la vista del text articulat, es pot afirmar que els procediments judicials d'incapacitació han de passar a ser concebuts com a mecanismes dirigits a establir mesures de suport en la presa de decisions. En definitiva, es tracta de procediments orientats a garantir l'autonomia de les persones amb discapacitat i no a limitar-la. Aquest canvi d'orientació podria realitzar-se de forma més adequada amb l'establiment de jutjats especialitzats en matèria de discapacitat.

També en les previsions del Dret privat relatives a la voluntat de les persones amb discapacitat han de tenir-se en compte les diferents situacions en què aquestes es poden trobar en relació amb la seva capacitat d'obrar.

Pel que fa a l'article 25e) de la Convenció, relatiu a la prohibició de discriminació en la prestació d'assegurances de salut i de vida, s'han d'establir mesures orientades a eliminar aquestes discriminacions que es produeixen en la pràctica espanyola, articulant-ne també garanties per evitar un increment excessiu de les primes d'assegurances per a les persones amb discapacitat, en la seva qualitat de prenedores de pòlisses d'assegurances.

3.3.9.1.- Codi Civil de Catalunya

La **Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família***,* d'un sol article, aprova el llibre

segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, i conté nou disposicions addicionals, vuit de transitòries, una de derogatòria i cinc de finals.

S'estructura sobre la base del Codi de família, del qual reordena els continguts i esmena les errades tècniques i al qual introdueix un nombre considerable de novetats per a adequar l'ordenament jurídic a les noves necessitats socials i afecta, per tant, de manera directa les persones amb discapacitat.

El llibre segon del Codi Civil es divideix en quatre títols: el títol I regula la persona física; el títol II, les institucions de protecció de la persona; el títol III, la família, i el títol IV, les altres relacions de convivència.

La persona

Pel que fa a la capacitat de la persona, el llibre segon posa l'accent en la capacitat natural com a criteri que fonamenta l'atribució de la capacitat d'obrar, d'acord amb el que disposa el Codi Civil, de manera que, combinada amb l'edat, permet fer-ne una valoració gradual, no estrictament seccionada en etapes al llarg de la vida de la persona.

Les institucions de protecció de la persona

La distinció que l'article 3 de la Llei 29/2002, en relació amb el contingut del llibre segon, fa entre persona física i família, ha permès emfasitzar el protagonisme que han de tenir les institucions tutelars, donant-los un tractament autònom i independent que les allunya, en part, de llur consideració com a succedani de les relacions familiars. Així, el títol II del llibre segon agrupa les institucions de protecció de les persones majors d'edat que no es poden governar per si mateixes i la protecció dels menors, en particular la dels menors en situació de desemparament. Juntament amb aquestes institucions, s'inclou la regulació de l'assistència i la protecció patrimonial de persones discapacitades i dependents.

La principal característica del títol II és que incorpora una gran varietat d'instrument de protecció, que pretenen cobrir tot el ventall de situacions en què es poden trobar les persones amb discapacitat.

Aquesta llei manté les institucions de protecció tradicionals vinculades a la incapacitació, però també en regula d'altres que operen o poden eventualment operar al marge d'aquesta, atenint-se a la constatació que en molts de casos la persona amb discapacitat o els seus familiars prefereixen no promoure-la. Aquesta diversitat de règims de protecció sintonitza amb el deure de respectar els drets, la voluntat i les preferències de la persona, i amb els principis de proporcionalitat i d'adaptació a les circumstàncies de les mesures de protecció, tal com preconitza la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovada a Nova York el 13 de desembre de 2006 i ratificada per l'Estat espanyol. En particular, les referències del llibre segon a la incapacitació i a la persona incapacitada s'han d'interpretar d'acord amb aquesta convenció, en el sentit menys restrictiu possible de l'autonomia personal.

Juntament amb la disposició que permet no constituir la tutela si s'havia atorgat un poder en previsió de la pèrdua de capacitat, els canvis en relació amb la guarda de fet són un reflex del nou model de protecció de la persona que dissenya el llibre segon. Aquest model ha estat guiat per la idea de considerar que la incapacitació és un recurs massa dràstic i, a vegades, poc respectuós amb la capacitat natural de la persona protegida. És per això mateix que el capítol VI inclou un nou instrument de protecció, l'assistència, adreçat al major d'edat que ho necessita per tenir cura de la seva persona o dels seus béns a causa de la disminució no incapacitant de les seves facultats físiques o psíquiques. Es parteix, així, d'una concepció de la protecció de la persona que no es vincula, necessàriament, als casos de manca de capacitat, sinó que inclou instruments que, basant-se en el lliure desenvolupament de la personalitat, serveixen per a protegir les persones en situacions com la vellesa, la malaltia psíquica o la discapacitat. Aquest instrument pot ésser molt útil, també, per a determinats col·lectius especialment vulnerables, però per als quals la incapacitació i l'aplicació d'un règim de tutela o curatela resulten desproporcionades, com ara les persones afectades per un retard mental lleu o

altres per a les quals, pel tipus de disminució que sofreixen, els instruments tradicionals no són apropiats per atendre llurs necessitats. En línia amb les directrius de la Recomanació R (99) 4, del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, del 28 de febrer de 1999, i amb els precedents existents en diferents ordenaments jurídics de l'entorn de Catalunya, es considera més adequat aquest model de protecció, paral·lel a la tutela o la curatela.

A més, aquesta tendència és la mateixa que inspira la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per aquesta Llei es deroguen: la **Llei 9/1998, del 15 juliol, del Codi de familia**; la **Llei 10/1998, del 15 de juliol, d'unions estables de parella** i la **Llei 19/1998, del 28 de desembre, sobre situacions convivencials d'ajuda mútua**.

3.3.9.2. – Impacte de la Convenció en la regulació de la capacitat jurídica

El tractament que assumeix la Convenció en relació amb la capacitat jurídica (expressat en el seu article 12) plasma el que es coneix com a model de "suport o assistència en la presa de decisions". L'article 12.2 assenyala: *"Els Estats Part reconeixeran que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb les altres en tots els aspectes de la vida"*. Com va quedar manifestament en evidència en els moments previs a l'adopció del text final de la Convenció, l'article 12 sobre capacitat jurídica i personalitat jurídica va generar grans disputes, des del moment en què hi va haver consciència del potencial canvi que aquest article podria generar.

En efecte, l'article 12 de la Convenció estableix un canvi fonamental en la manera d'abordar la qüestió de la capacitat jurídica en aquelles situacions en què una persona amb discapacitat pot necessitar l'ajuda d'un tercer. Aquest canvi pot ser denominat com el pas del model de "substitució en la presa de decisions" al model de "suport o assistència en la presa de decisions".

El canvi de model no només afecta les qüestions d'índole estrictament patrimonial, sinó que afecta també, d'una manera essencial, la qüestió de l'exercici dels drets fonamentals. D'aquesta manera, l'article 12 es projecta de manera transversal en tots i cadascun dels drets que la Convenció recull.

Es tracta, sens dubte, del major desafiament que presenta la Convenció. L'article 12 s'integra dins del concepte de capacitat jurídica a la capacitat d'obrar, és a dir, a la facultat de crear, modificar o extingir relacions jurídiques, i restringeix -i fins i tot podríem dir que prohibeix-, l'instrument de la incapacitació (en el cas que aquest sigui entès com a mecanisme d'anul·lació de la capacitat d'obrar i, per tant, ara també de la capacitat jurídica).

La configuració tradicional de la incapacitació, des d'una concepció de la discapacitat ancorada en el model mèdic, ha tingut com a conseqüència la limitació absoluta de la capacitat jurídica de certes persones amb alguna deficiència física, intel·lectual o psicosocial, impedint la realització d'actes de caràcter personal i patrimonial, i adoptant el model de substitució en la presa de decisions. La filosofia que presideix la Convenció i el seu propi articulat, inspirada en el model social i en el principi de no discriminació, s'enfronta a aquesta configuració. La incapacitació, tal com ha estat sent articulada, és una institució que xoca amb el que disposa la Convenció.

Cal, així, configurar una nova eina basada en el model de suport que tingui en compte tant el tipus d'acte sobre el qual es projecta, prestant una especial atenció a aquells que tenen a veure amb els drets fonamentals, com el tipus de suport adequat a les circumstàncies concretes de la persona.

El Dret espanyol no és aliè a la reflexió anterior. En el nostre sistema, el concepte de capacitat jurídica pressuposa una actitud estàtica del subjecte, a qui, pel sol fet de ser persona i per la seva dignitat com a tal, l'ordenament jurídic li investeix d'una àmplia capacitat jurídica, tant en l'esfera personal, com en la familiar o patrimonial. Ara bé, en el Dret espanyol, la capacitat jurídica no ha de ser confosa amb la capacitat d'obrar o capacitat d'exercici, entesa com

l'aptitud de posar en moviment per si mateix els poders i facultats que sorgeixen dels drets o per complir per si mateix amb els seus deures jurídics.

La capacitat d'obrar al·ludeix a l'aptitud de la persona per realitzar actes jurídics de manera directa i vàlida. En altres paraules, la capacitat d'obrar és una qualitat que es predica respecte de la persona, quan aquesta és hàbil per exercitar per si mateixa els seus propis drets i, en general, per desenvolupar-se amb autonomia en la vida jurídica. A diferència de la capacitat jurídica, la capacitat d'obrar, en el nostre dret, es pot trobar subjecta a limitacions. D'aquesta manera, és possible distingir entre la capacitat d'obrar plena (que és la norma) i la capacitat d'obrar limitada o restringida. La primera es defineix com la capacitat de realitzar, per si mateix, tot acte que interessi a l'esfera jurídica del subjecte. S'adquireix en arribar a la majoria d'edat, i comprèn també la plena capacitat de disposar. La capacitat d'obrar limitada o restringida és una capacitat que, respecte a l'anterior, no és plena en la mesura que certs actes no poden fer-se sinó amb l'assistència d'altres persones. D'aquesta manera, en el sistema espanyol la connotació del terme "capacitat jurídica" sembla referir-se, de manera restringida, només a la capacitat de gaudi o de dret, mentre que l'article 12 de la Convenció, quan parla de capacitat jurídica, s'està referint també a la capacitat d'obrar.

El Dret espanyol inclou la figura de la incapacitació. Segons la concepció actual la "incapacitació" és un mecanisme jurídic que ve a limitar la capacitat d'obrar de certes persones, aquelles a les quals la "discapacitat" els impedeix "governar-se per si mateixes". La incapacitació pot suposar bé la designació d'un tutor, que actua com a representant legal de la persona incapacitada, substituint-la en la presa de decisions; bé la d'un curador que complementa la seva "limitada" capacitat. A més, la praxi judicial, en lloc d'establir la limitació de la capacitat, com exigeix la llei, només en la mesura que sigui necessària per protegir els interessos de la persona i atenent les seves circumstàncies i necessitats concretes, s'ha limitat a crear dos graus d'incapacitació: 1) la incapacitat absoluta o total, que comporta la submissió a tutela d'incapaç, suposa per regla general que aquest queda privat de la seva "capacitat d'obrar", tant en la seva esfera patrimonial, com en la seva esfera personal,

podent quedar impedit fins i tot per exercir els seus drets fonamentals i adoptar decisions en aquest àmbit; i 2) la incapacitat relativa, per la seva banda, comporta la submissió a curatela de l'incapacitat, entenent habitualment que el curador ha d'assistir l'incapacitat en la realització de la generalitat d'actes de disposició de caràcter patrimonial.

D'aquesta manera, a través de la institució de la incapacitació tal com està actualment regulada en el dret espanyol, la persona amb discapacitat pot perdre, en la pràctica, gran part dels seus drets (el dret a decidir on viure, la seva llibertat, el dret al vot, el dret a decidir amb qui casar-se i, fins i tot, a decidir sobre la seva pròpia integritat física, etc.; bé perquè es decideix per ella en aquest àmbit, en el cas de la tutela, bé perquè no rep el suport necessari per prendre aquestes decisions, en el cas de la curatela.

Aquesta visió entra en frontal col·lisió amb el que assenyala la Convenció. D'aquesta manera, l'instrument internacional analitzat exigeix modificar la concepció actual del procés d'incapacitació en la legislació espanyola i, per descomptat, la seva aplicació pràctica. La discapacitat per si mateixa no pot ser un motiu per limitar o restringir la capacitat per exercir lliurement els drets fonamentals. No es pot impossibilitar o limitar, a priori, l'exercici de drets fonamentals a subjectes que estiguin, realment, en condicions adequades per a realitzar-lo i aquestes condicions s'hauran de valorar en cada situació.

Aquestes situacions poden revelar que no només en l'àmbit patrimonial, sinó també en l'exercici dels seus drets fonamentals, algunes persones amb discapacitat necessiten suports específics que, en tot cas, hauran d'ajustar escrupolosament les prescripcions i salvaguardes de l'article 12. Així, aquestes mesures de suport han de respectar els drets, la voluntat i les preferències de les persones, evitar els conflictes d'interessos i la influència indeguda; ser proporcionals i adaptades a les circumstàncies de la persona; aplicar-se en el termini més curt possible; ser sotmeses a exàmens periòdics, per part d'una autoritat o un òrgan judicial competent, independent i imparcial; ser proporcionals al grau en què aquestes mesures afectin els drets i interessos de les persones.

Sens dubte, la modificació que imposa la Convenció resultarà complexa, i requerirà de solucions enfront de determinades situacions en què no sigui possible conèixer la voluntat de la persona, i en les quals calgui prendre una decisió en nom seu. Evidentment en aquestes ocasions es requerirà adoptar la decisió, tenint com a base els principis de la Convenció, el que implica, entre altres qüestions, que el que justifiqui prendre la decisió en nom de la persona sigui una situació determinada, i mai la seva discapacitat.

Però fins i tot aquestes situacions, que podríem anomenar en sentit general "de falta de voluntat", no requereixen indefectiblement l'establiment d'un sistema legal de substitució que, a priori, brindi solucions generals i abstractes per a tots els casos. En aquest sentit, allò recomanable (i seguint el model d'altres ordenaments comparats) seria convenir un criteri que permeti analitzar les situacions, cas per cas, amb intervenció judicial, o en cas d'emergència, utilitzar altres criteris que tinguin com a objectiu reconstruir la voluntat de la persona (amb intervenció d'especialistes o del Ministeri Fiscal) i que no només es projecten en la temàtica de les persones amb discapacitat.

El nou mecanisme dirigit a articular mesures de suport haurà de ser de caràcter judicial (el que implica la necessitat d'establir una formació específica en aquesta matèria), si bé s'ha de garantir que el jutge que estableixi les mesures de suport ho faci atenent les circumstàncies i necessitats concretes de la persona afectada, donant prevalença a la seva voluntat, i preveient les mesures de suport que siguin estrictament necessàries sempre protegint l'interès de la persona amb discapacitat.

El canvi de model plantejat i el conseqüent reemplaçament de la incapacitació per altres mesures basades en el model de suport en la presa de decisions requereix de canvis graduals, en què probablement hi hagi períodes en què les dues institucions (incapacitació i les noves mesures) hagin de coexistir, fins a aconseguir poder oferir una adequada resposta (normativa, però també social) a les necessitats de suport de les persones que ho requereixin.

Així, en el cas espanyol, mentre aquest mecanisme no estigui articulat, ha de configurar la curatela, entesa des dels pressupostos del model de suport i assistència i des del principi del millor interès de la persona amb discapacitat, com el mecanisme al qual el jutge ha d'acudir com a regla general a l'hora d'articular mesures de suport per a què les persones amb discapacitat puguin exercir la seva capacitat d'obrar. Això implica concebre la curatela com un mecanisme graduable i obert en funció de les necessitats de la persona amb discapacitat i de les circumstàncies concretes en què requereixi suport en la presa de decisions. Ara bé, com s'ha assenyalat abans, habitualment s'entén que el curador assisteix l'incapacitat exclusivament en la realització de negocis de caràcter patrimonial. La seva aplicació a aquelles decisions que afecten l'exercici dels drets fonamentals pot estar enfrontada a la Convenció, per la qual cosa, en aquest àmbit, s'haurien d'articular altres mesures de suport i assistència.

La tutela, atès que implica la "substitució" de la persona amb discapacitat per un tercer, que passa a actuar com el seu representant legal, ha de quedar reservada -sempre a l'espera d'una reforma normativa que signifiqui la seva desaparició en estar directament enfrontada a allò establert per la Convenció- per a aquelles preses de decisió en què les circumstàncies i necessitats d'una persona amb discapacitat impedeixin que es pugui conèixer la seva voluntat en relació amb el trànsit (en relació amb actes patrimonials), però mai en relació amb l'exercici de drets fonamentals.

En tot cas, com hem assenyalat, aquesta configuració no pot ser més que provisional, essent més adequat, des del contingut de la Convenció i en concordança amb la inclusió plena de la discapacitat en el discurs dels drets humans, l'eliminació d'aquestes institucions i l'adopció d'un nou sistema de suport. Òbviament, aquest sistema de suport, també en consonància amb el discurs dels drets humans, en el qual no es pot parlar de drets absoluts i en què el respecte als drets dels altres a través de la ponderació dels béns en joc és un component irrenunciable, haurà d'estar obert a l'existència de circumstàncies excepcionals a la vista de les situacions en què es projecti.

Com s'assenyala per FECAFAMM, la **Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre Segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família**, preveu una figura molt interessant, a la llum de la Convenció, la figura d'assistent pel procediment de jurisdicció voluntària, que, tot i que potser es podria desenvolupar més, permet un començament de flexibilització de les respostes jurídiques a l'hora d'abordar les necessitats d'una persona amb discapacitat.

Així, els internaments involuntaris han estat declarats inconstitucionals pel nostre Tribunal Constitucional. La inconstitucionalització esdevé per preveure una mesura de privació de llibertat, dret fonamental que només es pot regular mitjançant llei orgànica i no mitjançant llei ordinària.

Encara que no s'entra a qüestionar el contingut material del precepte, s'haurà de procedir a la derogació del mateix, i el legislador haurà de regular la mesura mitjançant llei orgànica i, caldria afegir, fer-ho, com no pot ser d'altra manera, des dels paràmetres de la Convenció de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per facilitar la viabilitat d'aquesta reforma caldria:

- Dissenyar i implementar una xarxa de recursos d'atenció comunitària que proporcioni els suports adients i necessaris.
- L'ingrés de la persona en un establiment especialitzat, si tenim en compte la Convenció, s'ha de produir sempre que s'hagin esgotat tots els recursos comunitaris d'atenció.
- Dissenyar protocols d'atenció d'ingrés que tinguin en compte els drets de la persona.

3.3.9.3. - Justícia

La Convenció s'ocupa de l'accés a la justícia i la capacitació (article 13). L'accés a la justícia té a veure, en primer lloc, amb l'accessibilitat física a la seu, inclosa en el supòsit de fet del **Reial Decret 366/2007, pel qual s'estableixen les condicions d'accessibilitat i no discriminació de les**

persones amb discapacitat en les seves relacions amb l'Administració de l'Estat.

Ara bé, l'accés també requereix que les persones amb discapacitat no vegin obstaculitzada la protecció dels drets conferits per la Convenció per qüestions econòmiques. En aquest sentit, hauria de modificar-se l'article 2 de la **Llei 1/1996 d'assistència jurídica gratuïta** per a què les persones amb discapacitat (o les persones o institucions que les representen) puguin beneficiar-se del dret, amb independència dels llindars, sempre que es tracti de protegir els drets relacionats amb la discapacitat o de vulneracions de drets per motiu de discapacitat. Als efectes d'aquest benefici, a més, cal tenir en compte el concepte ampli de persona amb discapacitat que la Convenció utilitza (el que requereix una modificació de l'article 5 de la Llei esmentada), així com la necessitat de considerar gratuïtes les activitats orientades a fer efectiu el dret d'acció (article 6 de la LAJG). Seria desitjable, en aquest mateix ordre de consideracions, establir un torn d'ofici específic per a persones amb discapacitat que vingués a garantir el principi constitucional del dret a la tutela judicial efectiva.

Igualment, l'accés es refereix al contingut del procés, a la informació produïda, en general, en jutjats i tribunals. En aquest cas, és necessària l'adaptació dels articles 230 (utilització de mitjans tècnics) i 235 (accés als documents) de la Llei orgànica del poder judicial (i dels correlatius 135 i 235 de la Llei d'enjudiciament civil) per incorporar les obligacions d'accessibilitat per a les persones amb discapacitat.

Per tant, l'accés implica, en quart lloc, la intervenció en el procés exercint qualsevol dels possibles rols. En aquest cas, convindria millorar les normes sobre atorgament de representació processal (articles 6 a 9 de la Llei d'enjudiciament civil); considerar les necessitats específiques que per raó de discapacitat pugui tenir i imputat o detingut (articles 118 i 520 de la Llei de enjudiciament criminal); tenir en compte que el testimoni pot ser una persona amb discapacitat per evitar que la discapacitat impedeixi la possibilitat d'intervenir en aquesta qualitat en el procés (361 de la Llei d'enjudiciament civil,

i corresponents de la Llei de Procediment laboral i de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa, així com, especialment, 417 i 711 de la Llei d'enjudiciament criminal, en què la redacció és discriminatòria); adaptar el procediment de declaració perquè una persona amb discapacitat pugui intervenir com a pèrit (340 Llei d'enjudiciament civil, corresponents de les lleis processals en matèria laboral i contenciosa administrativa i 457 en l'àmbit del procés penal), com a part de l'òrgan jurisdiccional (es veuria afectat el 17 de la Llei orgànica del poder judicial), com a part del ministeri fiscal (541 Llei orgànica del poder judicial i 3 de l'Estatut del Ministeri Fiscal, així com alguns preceptes de les lleis processals), com a advocat, procurador o graduat social (articles corresponents de la Llei orgànica del poder judicial i altres normes processals), i com a jurat (article 8 de la Llei Orgànica del Tribunal del Jurat).

Així doncs, la Convenció també requereix la capacitació adequada dels professionals que treballen a l'Administració específica, la qual cosa exigirà la corresponent adaptació dels plans d'estudi destinats a formar a aquestes persones, dels criteris de selecció i de la formació específica de cada un dels cossos implicats.

Quant a la part final de la Llei, la disposició addicional primera disposa que és la normativa sobre accessibilitat en la comunicació la que ha de regular l'ús de la llengua de signes catalana i els mitjans de suport a la comunicació oral en l'accés als serveis públics, en el marc del garantiment de les condicions d'igualtat de les persones sordes i sordcegues. La disposició addicional segona faculta el departament competent en matèria d'educació per a què dicti les disposicions reglamentàries sobre les condicions d'accés a la modalitat educativa bilingüe. La disposició final primera faculta el Govern per al desplegament i l'execució de la Llei, i la disposició final segona n'estableix la data d'entrada en vigor.

3.3.10. - Comunicació

L'article 21 de la Convenció estableix l'obligació dels Estats d'adoptar les mesures pertinents per garantir l'exercici de les llibertats d'expressió, opinió i informació per part de les persones amb discapacitat. En el context de la societat de la informació, l'accessibilitat als mitjans audiovisuals constitueix una condició necessària per a la realització d'aquests drets.

A més, a l'Estat espanyol encara està pendent la implementació d'un Consell de l'Audiovisual independent amb competència per controlar les obligacions imposades per les diferents normes relatives a l'Audiovisual entre les quals es troben les referides a les obligacions en matèria d'accesibilitat per a persones amb discapacitat sensorial, que afecten les emissions de cobertura estatal i, per tant, a aquestes en la seva cobertura en la Comunitat Autònoma de Catalunya.
En aquest sentit, en el moment de redactar el present Informe, es troba en tramitació parlamentària el text del Projecte de Llei de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, que incorpora entre les seves competències i funcions les del "nonat" Consell Estatal de Mitjans Audiovisuals (CEMA), creat per la Llei 17/2010, General de la Comunicació Audiovisual. Pel que aquí interessa s'ha de destacar la mancança en el text d'aquest projecte de llei d'un àmbit institucionalitzat de coordinació-cooperació entre les diferents administracions competents en matèria de comunicació audiovisual i en concret per al cas de Catalunya, entre la futura CNMC i el Consell Audiovisual de Catalunya (CAC)

En l'àmbit autonòmic, els Consells Audiovisuals, como es el caso del Consell Audiovisual de Catalunya (CAC) han d'assumir competències efectives per garantir les previsions d'accessibilitat en relació amb la televisió i les obligacions d'accessibilitat als programes de televisió s'han de concretar en aquelles comunitats en les que no s'hagin concretat.

Fins aquí, no hi ha una contradicció entre les normes espanyoles i la Convenció, però, sembla que aquesta podria arribar a produir-se si el Reglament es demora excessivament o si les obligacions d'accessibilitat en aquest camp no s'asseguren mitjançant un adequat sistema d'infraccions i

sancions. En aquest sentit, seria desitjable que el Reglament aprovat pel Reial Decret 1494/2007, es modifiqui per incorporar obligacions concretes o mecanismes de control de l'activitat promocional de les administracions públiques en el cas que les obligacions siguin d'encoratjament -apartats c) i d) de l'article 21 de la Convenció-. El compliment d'aquestes obligacions s'hauria d'assegurar, mitjançant la seva inclusió expressa en el règim d'infraccions i sancions de la Llei 49/2007.

A aquest mateix objectiu, serviria una modificació de l'ordre dels apartats de la disposició addicional cinquena de la Llei de Serveis de la Societat de la Informació. Les obligacions d'accessibilitat de pàgines d'empresa que hi són establertes s'haurien d'incorporar a l'apartat quart i la menció sobre l'extensió del règim d'infraccions i sancions en matèries d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, s'hauria d'incorporar en el paràgraf anterior, perquè aquelles hi quedessin incloses.

A més de les llibertats d'expressió, informació i opinió, l'accessibilitat als mitjans audiovisuals facilita l'exercici del dret a l'educació i del dret a participar en la vida cultural, les activitats recreatives i l'esport. És urgent, des d'aquesta perspectiva, l'aprovació del Reglament de desenvolupament de la LIONDAU, en matèria d'accessibilitat a béns i serveis a disposició del públic.

Referent a això, les normes educatives espanyoles presenten grans mancances, per la qual cosa haurien reformar per introduir l'obligació d'utilització de materials audiovisuals quan puguin constituir un mitjà o format adequat per a la comunicació de les persones amb discapacitat. A més, aquestes mateixes normes han d'establir en les mencions els materials audiovisuals que han de ser accessibles.

En relació amb el dret a participar en la vida cultural, les activitats recreatives i l'esport, les normes espanyoles que regulen els diferents espais on aquestes activitats es desenvolupen mostren una preocupació gairebé exclusiva per la

dimensió física de l'accessibilitat, preocupació que s'orienta de forma prioritària a aspectes relacionats amb la seguretat en els espectacles públics.

D'altra banda, la coherència amb la Convenció fa necessari establir un règim de garanties de l'accessibilitat a pàgines d'Internet sempre que en depengui l'exercici de drets reconeguts en la Convenció, siguin aquestes pàgines d'Administracions públiques o sostingudes amb fons públics, o de caràcter privat.

Efectivament, les normes que estableixen obligacions concretes en matèria d'accessibilitat en els diferents contextos es refereixen a activitats públiques, però és possible i necessari incorporar mesures de promoció de l'accessibilitat quan l'obligatorietat no és possible. Així passa, per exemple, en relació amb la publicitat quan la porten a terme agents externs al sector públic estatal i encara que no tingui un caràcter institucional. Un altre tipus de mesures possibles té a veure amb les convocatòries d'ajudes públiques relacionades amb la investigació, desenvolupament i innovació en temes relacionats amb els mitjans audiovisuals de comunicació. Aquestes haurien de reforçar el desenvolupament de normes tècniques per a l'establiment de criteris d'accessibilitat, així com el disseny per a tothom. Es tracta de mesures amb les que es donaria satisfacció a l'obligació de l'article 4.1.g) de la Convenció, pel que a aquest àmbit es refereix. Finalment, per disposició expressa de la Convenció, l'Estat ha de prendre mesures per a què les lleis de protecció dels drets de propietat intel·lectual no constitueixin una barrera excessiva o discriminatòria per a l'accés de les persones amb discapacitat a materials culturals (article 30.3 de la Convenció)

La **Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya**, derogada parcialment per la **Llei 2/2012, de 22 de febrer, de modificació de diverses lleis en matèria audiovisual***,* en el seu article 80 sobre Principis bàsics de la regulació dels continguts audiovisuals*, e*stableix que, en la realització d'activitats de comunicació audiovisual, se sotmet als límits tals como el fet de respectar la dignitat, com a tret essencial de la personalitat humana o respectar el dret de tota persona a no ésser

discriminada per raó de naixement, raça, sexe, religió, nacionalitat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

És en l'article 84 on ens trobem una referència precisa a l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual, amb el text:

> "1. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual, amb l'objectiu de fer efectiu l'accés
> als continguts audiovisuals, tenen les obligacions següents:
> a) Establir els mecanismes tècnics pertinents per a garantir l'accés de les persones amb discapacitat als continguts.
> b) Incorporar progressivament, en el cas de prestadors de serveis televisius, en llur programació la subtitulació per a persones sordes, la llengua de signes catalana i l'audiodescripció per a persones cegues, per tal d'afavorir l'accés de les persones amb discapacitat a la comunicación audiovisual.
> 2. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha de regular per instrucció el compliment de les obligacions a què fa referència l'apartat 1, i a aquest efecte pot determinar els supòsits, les condicions i els percentatges d'aplicació en funció de les diferents característiques del servei, i també el ritme d'implantació progressiva."

Aquesta Llei, anterior a la Llei General de la comunicació audiovisual espanyola de 2010, pateix d'una manca de regulació precisa de la concreció de l'accessibilitat als mitjans audiovisuals, ja sigui amb el llenguatge de signes, subtitulació per a persones sordes o audiodescripció per a persones cegues. En tot cas hem d'entendre que la Llei general de la comunicació audiovisual de 2010, com a Llei general, dibuixa el perímetre de mínims de la legislació audiovisual de Catalunya en matèria d'accessibilitat al medi.

Juntament amb això, la **Llei 17/2010, de 3 de juny, de la llengua de signes catalana** recull, en el seu text que correspon a la legislació catalana sobre accessibilitat fer el desplegament del precepte que el mateix article 50.6 de l'Estatut d'Autonomia estableix en relació amb el garantiment de les condicions que han de permetre d'assolir la igualtat de les persones amb sordesa que

optin per aquesta llengua, i també el desplegament de la Llei de l'Estat 27/2007 pel que fa als aspectes relacionats amb l'accessibilitat de les persones sordes i sordcegues signants i amb els mitjans de suport a la comunicació oral.

Quant a la part final de la Llei, la disposició addicional primera disposa que és la normativa sobre accessibilitat en la comunicació la que ha de regular l'ús de la llengua de signes catalana i els mitjans de suport a la comunicació oral en l'accés als serveis públics, en el marc del garantiment de les condicions d'igualtat de les persones sordes i sordcegues. La disposició addicional segona faculta el departament competent en matèria d'educació per a què dicti les disposicions reglamentàries sobre les condicions d'accés a la modalitat educativa bilingüe. La disposició final primera faculta el Govern per al seu desplegament i l'execució de la Llei i la disposició final segona n'estableix la data d'entrada en vigor.

Com a reforç de les tesis mantingudes pel legislador en la redacció d'aquesta Llei, es faria convenient a l'empara de les previsions de la Convenció, que es fes esment dels apartats de la Convenció de definicions (llenguatge), presa de consciència, accessibilitat, llibertat d'expressió i d'opinió, educació i participació en la vida política i pública.

En un altre ordre de coses, però continuant en l'àmbit de la comunicació, en matèria de publicitat i comunicació institucional ens trobem que la **Llei 18/2000, de 29 de desembre, per la qual és regula la publicitat institucional**, sorprenentment, no recull en l'article 4 sobre principis menció a l'accessibilitat de la publicitat institucional per a les persones amb discapacitat, com sí que ens trobem per contra en la legislació sobre aquesta mateixa matèria per a la comunicació institucional de l'Administració General de l'Estat (AGE).

Efectivament, la **Llei 29/2005 del 29 de desembre, de publicitat i comunicació institucional**, atorga prioritat a la utilitat pública de les campanyes, ampliant el nombre de receptors potencials, incorporant previsions tendents a garantir l'accessibilitat de les persones amb discapacitat i edat avançada als continguts de la publicitat institucional que es realitzin i difonguin

en suport audiovisual i la pluralitat lingüística de les campanyes. És per això que, en el seu article 5, estableix en relació amb l'accessibilitat a les campanyes institucionals de publicitat i de comunicació, que es procurarà el més complet accés a la informació a les persones amb qualsevol tipus de discapacitat.

3.3.11.- Conclusions

Des d'una perspectiva global, es pot afirmar que el marc normatiu català es troba en un alt nivell d'adequació als principis conformadors dels criteris continguts en la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de 2006. Ara bé, derivat de propi fet del pas dels anys sobre la legislació i les seves normes de desenvolupament, que suposa que en molts dels casos és anterior fins i tot a la Convenció, fa necessària una adequació terminològica i de principis a la Convenció .

Juntament amb això, s'observen greus deficiències en els àmbits de representació institucional, ja que s'obvia la representació de les persones amb discapacitat a través de les seves entitats representatives en òrgans, com, per exemple, de la Joventut o Assessor de la Consell Audiovisual de Catalunya.

Respecte de l'accessibilitat, s'ha de procedir a una major i millor adequació de la normativa en aquesta matèria, que ofereixi una visió de conjunt respecte de l'accessibilitat i no només des d'una perspectiva eminentment arquitectònica.

L'adequació de la legislació civil catalana, gràcies a l'aprovació del Llibre segon del Codi Civil de Catalunya, ha permès posar al dia i introduir en gran mesura els criteris de la Convenció en l'àmbit del Dret privat català, en matèria de persona i família.

En matèria de comunicació, s'hi observen greus deficiències pel que fa a concreció de les mesures d'accessibilitat en els mitjans audiovisuals; en concret, en subtitulació per a persones sordes, audiodescripció i llengua de

signes, tant pel que fa als mitjans públics com privats que difonen els seus senyals en el territori de Catalunya.

En el mateix sentit, s'han de resoldre les mancances observades en relació amb la comunicació i publicitat institucionals a Catalunya.

4. Impacte i mesures a adoptar-se a Catalunya

A tall de recapitulació dels temes analitzats al llarg dels epígrafs anteriors, per a l'adequació del marc jurídic català a la Convenció de Nacions Unides s'ha de modificar, d'acord amb la Llei 26/2011 i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la legislació catalana en matèria de:

- Igualtat, no discriminació i accessibilitat.
- Telecomunicacions i societat de la informació.
- Propietat horitzontal.
- Espais públics urbanitzats, infraestructures i edificació.
- Transports.
- Béns i serveis a disposició del públic.
- Relacions amb les administracions públiques i funció pública.
- Administració de justícia.
- Patrimoni cultural, de conformitat amb el que preveu la legislació de patrimoni històric.
- Ocupació.
- Àmbit sanitari. Autonomia del pacient amb discapacitat, atenció sanitària i donacions.
- Seguiment de la legislació a Catalunya i relació amb l'Observatori Estatal de la Discapacitat.
- Protecció civil.
- Comunicació

- Cooperació internacional.
- Règim sancionador.

A més, i amb caràcter transversal s'han d'adoptar mesures d'acció positiva suplementàries per a usuaris amb discapacitat que, objectivament, pateixen un major grau de discriminació o presenten menys igualtat d'oportunitats, com són les dones amb discapacitat, els nens i nenes amb discapacitat, les persones amb discapacitat amb més necessitats de suport per a l'exercici de la seva autonomia o per a la presa lliure de decisions i les que pateixen una més pronunciada exclusió social per raó de la seva discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en el medi rural.

A més dels aspectes anteriors, calen suports complementaris, com ara ajudes econòmiques, tecnològiques de suport, serveis o tractaments especialitzats, altres serveis personals, així com altres formes d'assistència humana o animal. En particular, es necessiten ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació, com sistemes augmentatius i alternatius, sistemes de suports a la comunicació oral i llengua de signes, sistemes de comunicació tàctil i altres dispositius que permetin la comunicació.

5. Bibliografia

ABBERLEY, P., "Work, Disability, Disabled People and European Social Theory"*,* a BARNES, C., OLIVER, M. i BARTON, L. (eds.), *Disability Studies Today*, Polity Press, Oxford, 2002.

ABBERLEY, P., "Trabajo, Utopía y deficiencia" < *Discapacidad y Sociedad,* L. BARTON (comp.), Morata S.L., Madrid, 1998.

ABBERLEY, P., "The concept of oppression and the development of a social theory of disability", *Disability, Handicap and Society,* Vol. 2., n. 1, 1995.

ABBERLEY, P., "Disabled People and 'Normality'"*,* a *Disabling Barriers-Enabling Environments*, SWAIN, J., FINKELSTEIN, V. i OLIVER M. (Eds.), London: Sage, 1993.

ACOSTA ESTÉVEZ J. i ESPALIAT LARSON A., *La Interpretación en el Derecho Internacional Público y Derecho Comunitario Europeo*, PPU, Barcelona, 1990.

AGUADO DÍAZ, A., *Historia de las deficiencias,* Escuela Libre Editorial, Madrid, 1995.

ALBA RAMÍREZ, A., "El empleo de las personas con discapacidad: políticas, instituciones y datos básicos", *Revista Especializada en formación y empleo de los colectivos en riego de exclusión*, N. 4, Diciembre 2004.

ALBERICIO, J. J., *Educar en la diversidad,* Bruño, Madrid, 1991.

ALBRECHT, G.L., SEELMAN, K. D. i BURY, M. (Ed.), *Handbook of Disability Studies*, Thousand Oaks, Sage Publications, 2001.

ALONSO LÓPEZ, F.: *El libro Verde de la Accesibilidad en España: diagnóstico y bases para un plan integral de supresión de barreras.* Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, IMSERSO. Madrid, 2002.

ALLUÉ, M., *Discapacitados. La reivindicación de la igualdad en la diferencia,* Bellaterra, Barcelona, 2003.

ALONSO-OLEA GARCÍA, B., DURÁN, M. L. i DÉGANO, I. M., *La protección de las personas con discapacidad en el Derecho de la Seguridad Social y en el Derecho Tributario*, Thomson Aranzadi, Navarra, 2006.

ARNAIZ, P., *Educación inclusiva: una escuela para todos,* Málaga, Aljibe, 2003

ARNAU, A. i FARIÑAS DULCE, M. J., *Sistemas jurídicos: elementos para un análisis sociológico*, Universidad Carlos III de Madrid, Boletín Oficial del Estado, Madrid, 1996.

BANK-MIKKELSEN, N.E., "El principio de normalización", *Siglo Cero*, N. 37.

BARIFFI, F., "Reflexiones en torno al futuro funcionamiento de los mecanismos de aplicación y seguimiento a nivel nacional de la Convención de la ONU sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad, con especial referencia al caso español", *FUTUEX* (en prensa).

BARNES, C., *Disabled People in Britain and Discrimination. A case for Antidiscrimination Legislation,* Hurst and Company, London in association with the British Council of Organizations of Disabled People*,* United Kingdom, Third Edition, 2000.

BARNES, C., “Las teorías de la discapacidad y los orígenes de la opresión de las personas discapacitadas en la sociedad occidental” en *Discapacidad y Sociedad,* L. Barton (comp.), Morata S.L., Madrid, 1998.

BARNES, C. i MERCER, G., *Disability,* Polity Press, Cambridge, 2003.

BARNES, C. i MERCER, G. (Eds.), *Exploring the Divide: Illness and Disability*, Leeds: The Disability Press, 1996.

BARNES, C., OLIVER, M. i BARTON, L. (eds.), *Disability Studies Today,* Polity Press, Oxford, 2002.

BARRANCO, M.C., GARRIDO, M.I. i GUILLÓ, J., *El derecho del niño a vivir en su propia familia,* Exlibris Ed., Madrid, 2007.

BARRERE UNZUETA, M.A., *Discriminación, derecho antidiscriminatorio y acción positiva en favor de las mujeres*, Civitas, 1997.

BARTON, L. (comp.), *Discapacidad y Sociedad,* Morata S.L., Madrid, 1998.

BELVEDERE, C., *De sapos y cocodrilos. La lógica elusiva de la discriminación social,* Biblios, Buenos Aires, 2002.

BENGOECHEA, M.A., *Igualdad, diferencia y prohibición de discriminación: Fundamento y justificación de tratamientos diferenciados*, Tesis Doctoral, Instituto de Derechos Humanos “Bartolomé de las Casas”, Universidad Carlos III de Madrid, 2002.

BLANCK, P. (Ed.), *Disability Rights,* Ashgate, England, 2005.

BLATT, B., *Christmas in Purgatory: A Photographic Essay on Mental Retardation,* Human Policy Press, 1974.

BLÁZQUEZ, D. (Ed.), *Los derechos de las personas mayores: perspectivas sociales, jurídicas, políticas y filosóficas,* Dykinson, Madrid, 2006.

CABRA DE LUNA, M. Á.: "Tratamiento de la discapacidad en la legislación autonómica. Análisis de la legislación general y específica de las Comunidades Autónomas". *Tratado sobre Discapacidad.* Cizur Menor, Aranzadi, 2007.

CABRA DE LUNA, M. A.: "Dimensión y alcance de las políticas públicas sobre discapacidad en España: el Reparto de papeles entre el Estado y las CCAA". *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales,* n. 65.

CABRA DE LUNA, M.A., BARIFFI, F. i PALACIOS, A., *Derechos humanos de las personas con discapacidad: La Convención Internacional de las Naciones Unidas,* Ramón Areces, Madrid, 2007.

CABRA DE LUNA, M.A. (i altres), *Curso de Protección Jurídica de Personas con Discapacidad,* CD Consejo General de la Abogacía, 2005.

CABRA DE LUNA, M.A., "Personas con Discapacidad y Derecho: Cuestiones de Actualidad y Ejes para una Renovación Jurídica", a *Las Múltiples Dimensiones de la Discapacidad*, Escuela Libre Editorial, 2003, Madrid, pp. 37-52.

CABRA DE LUNA, M.A. i altres, *Régimen Jurídico de las Personas con Discapacidad en España y en la Unión Europea*, Madrid: Editorial Comares, 2006.

CABRA DE LUNA, M.A., "Discapacidad y aspectos sociales: la igualdad de oportunidades, la no discriminación y la accesibilidad universal como ejes de una nueva política a favor de las personas con discapacidad y sus familias", en *Revista del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales,* núm. 50 (número extraordinari sobre 2003 Any Europeu de Persones amb Discapacitat), Madrid, abril, 2004.

CAMBIANO, G., “Hacerse hombre*”,* a *El Universo, los dioses, los hombres. El relato de los mitos griegos,* Vernant, J. P. (ed.), Traducció de Joaquín Jordá, Anagrama, Barcelona, 2000.

CAMPOY CERVERA, I., *La fundamentación de los derechos del niño: modelos de reconocimiento y protección,* Dykinson, Madrid, 2006.

CAMPOY CERVERA, I., “Una aproximación a las nuevas líneas de fundamentación de los derechos de las personas con discapacidad”, a *Revista telemática de filosofía del derecho*, n. 8, 2004-2005.

CAMPOY CERVERA, I. (coord.), *Los derechos de las personas con discapacidad: perspectivas sociales, políticas, jurídicas y filosóficas,* Col·lecció Debates de l’Instituto de Derechos Humanos “Bartolomé de las Casas”, n. 2, Dykinson, Madrid, 2004.

CAMPOY CERVERA, I., “El reflejo de los valores de libertad, igualdad y solidaridad en la Ley 51/2003 de 2 de diciembre, de Igualdad de Oportunidades, No discriminación y Accesibilidad Universal de las Personas con Discapacidad”, a *Universitas. Revista de Filosofía, Derecho y Política*, Universidad Carlos III de Madrid, n. 1, 2004, Disponible a: http://www.revistauniversitas.org

CAMPOY CERVERA, I. i PALACIOS, A. (Ed.), Dykinson, Madrid, 2007. DE ASÍS ROIG, R., “Reflexiones en torno a la Ley de promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia”, *Revista Universitas,* nº 5, enero de 2007.

CARPIO GARCÍA, M., ANGOITIA GRIJALBA, M. y MEDEZ TERROSO, I., “Análisis de la capacidad de renta de las personas con discapacidad como requisito para una vida independiente”, a: *Tratado de Discapacidad*, De Lorenzo & Pérez Bueno (Dir.), Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

CASADO, D. i FANTOVA, F (Coord.): “Apunte histórico de la construcción de

los servicios so- ciales", a *Perfeccionamiento de los servicios sociales en España*, Cáritas Española, Editores y Fundación FOESSA, Madrid, 2007.

CAYO PÉREZ BUENO, L., "Las Organizaciones Representativas de las Personas con Discapacidad en España: el CERMI", en *Tratado de Discapacidad*, De Lorenzo & Pérez Bueno (Dir.), Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

CAYO PÉREZ BUENO, L. i DE LORENZO GARCÍA, "La promoción de la autonomía personal y la protección en casos de dependencia por razón de discapacidad", en *Tratado de Discapacidad*, De Lorenzo & Pérez Bueno (Dir.), Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

CAYO PÉREZ BUENO, L., *El desmantelamiento de la discapacidad y otros escritos vacilantes,* El Cobre, Barcelona, 2004.

CHAVA WILLIG, L., *A People History of the Independent Living Movement,* Lawrence, Kans: Research and Training Center on Independent Living, University of Kansas, 1988.

CHUECA SANCHO, A., "Las reservas a los tratados de derechos humanos", *Documentación Jurídica*, tom XIX, n. 74, abril-juny de 1992.

COMISSIÓ D'ESTUDI DE LA SITUACIÓ DE LES PERSONES AMB DISCAPACITATS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA (2010). *Informe, conclusions i recomanacions de la Comissió d'Estudi de la Situació de les Persones amb Discapacitats*. Mesa del Parlament: 30/9/2010, publicat al *BOPC,* n. 806, 4/10/2010.

COMITÉ ESPAÑOL DE REPRESENTANTES DE PERSONAS CON DISCAPACIDAD. *Informe Derechos Humanos y Discapacidad. Informe España 2010,.* Madrid, 2011.

CONSEJO DE MINISTROS DE ESPAÑA (2010). *Informe sobre las medidas necesarias para la adaptación de la legislación a la Convención de la ONU.* Consell de Ministres, 30/3/2010. Informe de la Comisión Interministerial (adaptación de las leyes a la CDPD). Publicat al *Butlletí* núm. 52 del Cermi.es [consulta: 23/4/2010].

COURTIS, C., "La Convención sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad: ¿ante un nuevo paradigma de protección?", a *Memorias del Seminario Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad*: *Por una cultura de la implementación,* México, 2007, p. 76. (Accesible a: http://www.bibliojuridica.org/libros/5/2468/10.pdf).

COURTIS, C., "Discapacidad e inclusión social: retos teóricos y desafíos prácticos. Algunos comentarios a partir de la Ley 51/2003"*, Revista Jueces para la Democracia,* n. 51.

CROW, L., "Including all for our lives: renewing the social model of disability", a *Exploring the Divide,* Barnes, C. y Mercer, G., The Disability Press, Leeds, 1996.

DABOVE CARAMUTO, M.I., *Los derechos de los ancianos,* Ciudad Argentina, Buenos Aires-Madrid, 2002.

DAVIS, A., "Women With Disabilities: Abortion or Liberation", *Disability, Handicap and Society,* Vol. 2. n. 3, 1987.

Diversos autors, *Las múltiples dimensiones de la discapacidad. Estudios en homenaje a Manuel Ruiz Ortega,* Escuela Libre Editorial, Madrid, 2003.

DE ASSÍS ROIG, RAFAEL i BARRANCO AVILÉS, MARÍA DEL CARMEN (2010). *El impacto de la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad en la Ley 39/2006, de 14 de diciembre*. CERMi, Madrid.

DE ASÍS ROIG R. i altres, *La Accesibilidad Universal en el Derecho*, Cuadernos Bartolomé de las Casas, n. 42, Dykinson, Madrid, 2007

DE ASÍS ROIG, R. i PALACIOS, A., *Derechos humanos y situaciones de dependencia,* Dykinson, Madrid, 2007.

DE ASÍS ROIG, R., «Derechos humanos y discapacidad. Algunas reflexiones derivadas del análisis de la discapacidad desde la teoría de los derechos », a l'obra titolada: *Igualdad, no discriminación y discapacidad,*

DE ASÍS ROIG, R., "La incursión de la discapacidad en la teoría de los derechos: posibilidad, educación, Derecho y poder", a *Los derechos de las personas con discapacidad: perspectivas sociales, políticas, jurídicas y filosóficas,* CAMPOY CERVERA, I. (coord.), Col·lecció Debates de l'Instituto de Derechos Humanos "Bartolomé de las Casas", n. 2, Dykinson, Madrid, 2004.

DE ASÍS ROIG, R., *Sobre el concepto y el fundamento de los derechos,* Cuadernos "Bartolomé de las Casas", n. 17, Instituto de Derechos Humanos "Bartolomé de las Casas", Dykinson, 2001.

DE LORENZO i PÉREZ BUENO (Dir.), *Tratado de Discapacidad*, Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

DE LORENZO GARCÍA, R., *Discapacidad, sistemas de protección y trabajo social,* Alianza, Madrid, 2007.

DE LORENZO GARCÍA, R., i CABRA DE LUNA, M.A., "El empleo de las personas con discapacidad", a *Tratado de Discapacidad*, De Lorenzo i Pérez Bueno (Dir.), Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

DE LORENZO GARCÍA, R. i PALACIOS, A., "Los grandes hitos de la protección jurídica de las personas con discapacidad en los albores del siglo XXI", *Revista Documentación Administrativa,* n. 271-272, gener-agost 2005, INAP, pp. 291-338, 2005.

DE LORENZO GARCÍA, R., *El futuro de las personas con discapacidad en el mundo. Desarrollo humano y Discapacidad,* Fundación ONCE, Ediciones del Umbral, Madrid, 2003.

DE LORENZO GARCÍA, R., "La integración laboral del minusválido: medidas para un plan específico de reactivación del empleo", a *La integración social de los minusválidos,* MUÑOZ MACHADO, S., FERMOSO GARCÍA J., DE LORENZO GARCÍA, R. i altres, Escuela Libre Editorial, Madrid, 1993.

DE LUCAS, J. i AÑÓN, M.J., "Necesidades, Razones, Derechos"*,* a *Doxa*, Nº 7, 1990.

DEGENER T, i KOSTER-DREESE Y. (eds.), *Human Rights and Disabled Persons,* Kulwer-Academic Publishers, 1995.

DEGENER, T., *Definition of Disability*, EU Network of Legal Experts on Disability Discrimination Law, 2004. Disponible a: http://www.europa.eu.int/ comm/employment_social/fundamental_rights/pdf/aneval/disabdef.pdf

DEGENER T. i QUINN, G. "A survey of international, comparative and regional Disability Law Reform", a *From Principles to Practice, an International Disability law and Policy Symposium,* 22 al 25 de octubre de 2000, organizado por DREDF. Accesible a: http://www.dredf.org/symposium/ degener1.html

DEJONG, G., *The Movement for Independent Living: Origins, Ideology and Implications for Disability Research*, East Lansing: Michigan State University Press, 1979.

DEL ARCO TORRES, M. A. i PONS GONZÁLEZ, '*Capacidad jurídica*', a *Diccionario de Derecho Civil*, Tom Primer (A-G), Editorial Aranzadi, 1984.

DELL'ANNO, A., CORBACHO, M.E. y SERRAT, M. (Coord.), *Alternativas de la diversidad social: las personas con discapacidad,* Espacio, Buenos Aires, 2004.

DELL´ANNO, A. (Coord.), *Discapacidad y Tercer Sector. La participación de la sociedad civil*, Mundo Impresos, Buenos Aires, 2002.

DELL'ANNO, A. (Coord.), *Política social y discapacidad. Sujeto y contexto,* Lumen Humanitas, Buenos Aires, 1998.

DELPHY, C, "Travail ménager ou travail domestique" *L'ennemi principal; 1 Économie politique du patriarcat*, Syllepse, París, 2002.

DEPARTAMENT D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA (2010). «Estadístiques de persones amb discapacitat a Catalunya, xifres absolutes a juny del 2010». Disponible a: http://www20.gencat.cat/portal/site/dasc/ [consulta: 25/11/2010].

DHIR AARON, A., "Human Rights Treaty Drafting through the Lens of Mental Disability: The proposed International Convention on Promotion of the Rights and Dignity of Persons with Disabilities", *Stanford Journal of International Law*, 181, 2005.

DÍAZ BARRADO C. M., *Reservas a la convención sobre tratados entre estados: declaraciones, reservas y objeciones a las reservas, formuladas a la Convención de Viena sobre derecho de los tratados de 1969*, Tecnos, Madrid, 1991.

DIONISIO DE HALICARNASO, *Historia antigua de Roma: Libros IV-VI*, traducción y notas de Almudena Alonso y Carmen Seco, Gredos, Madrid, 1984.

ECHEITA, G. i SIMÓN, C., "La contribución de la educación escolar a la calidad de vida de las personas con discapacidad. Ante el desafío de su inclusión social", a *Tratado de Discapacidad*, De Lorenzo & Pérez Bueno (Dir.), Thomson Aranzadi, Navarra, 2007.

ECHEITA, G., *Educación para la inclusión. Educación sin exclusiones,* Morata, Madrid, 2006.

EVANS, J., "El Movimiento de vida independiente en el Reino Unido", a *El movimiento de vida independiente. Experiencias Internacionales,* GARCÍA ALONSO, J.V. (Coord.), Fundación Luis Vives, Madrid, 2003.

FANTOVA, F.: "Discapacidad, calidad de vida y políticas públicas" *FEPAPDEM*, n. 8, 2007.

FECAFAMM, (2012) **"**Informe sobre l'impacte de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persons amb Discapacitat de nacions unides en el marc jurídic de Catalunya. Aportacions des de l'àmbit de la salut mental". Presentació en "power point". Barcelona.

FERNÁNDEZ DE CASADEVANTE ROMANÍ C., *La Interpretación de las Normas Internacionales*, Aranzadi, Pamplona, 1996.

FERNÁNDEZ GARCÍA, E., *Dignidad Humana y ciudadanía cosmopolita,* Cuadernos"Bartolomé de las Casas", n. 21, Instituto de Derechos Humanos "Bartolomé de las Casas", Dykinson, 2001.

FERNÁNDEZ GARCÍA, E., *Igualdad y Derechos Humanos*, Tecnos, Madrid, 2003.

FERRAJOLI, L., *Derechos y garantías. La ley del mas débil,* Editorial Trotta, Madrid, 2001.

FERRAJOLI, L., *Derechos y garantías. La ley del más débil*, prólogo de Perfecto Andrés Ibáñez, traducción de Perfecto Andrés Ibáñez y Andrea Greppi, col·lecció Estructuras y Procesos, sèrie Derecho, Trotta, Madrid, 1999.

FERREIRÓS MARCOS, C.E., *Salud Mental y derechos humanos: la cuestión del tratamiento ambulatorio involuntario*, CERMI, Madrid, 2007.

FRANKLIN, B. M. (comp.), *Interpretación de la discapacidad. Teoría e historia de la educación especial*, Pomares-Corredor, Barcelona, 1996.

FRASER, N., *Iustitia Interrupta: Reflexiones críticas desde la posición "postsocialista"*, trad. de Magdalena Holguín e Isabel Jaramillo, Siglo del Hombre, Bogotá, 1997.

FUSTEL DE COULANGES, N.D., *La ciudad antigua*, Traducción de Carlos Martín, Diamante, Colección Obras Maestras, Barcelona, 1971.

GARCÍA ALONSO, J. V., "Accesibilidad y asistente personal: elementos esenciales para la inclusión social" a *El movimiento de vida independiente. Experiencias Internacionales,* GARCÍA ALONSO, J.V. (Coord.), Fundación Luis Vives, Madrid, 2003.

GARCÍA ALONSO, J.V. (Coord.), *El movimiento de vida independiente. Experiencias Internacionales,* Fundación Luis Vives, Madrid, 2003.

GARCÍA LLERENA, V., *El mayor interés en la esfera personal del incapaz,* Paideia, La Coruña, 2002.

GIMÉNEZ GLUCK, D.: "El principio de igualdad de trato por razón de discapacidad en el ordenamiento europeo y español" a *Hacia un Derecho de la Discapacidad. Estudios en home- naje al profesor Rafael de Lorenzo.* Cizur Menor, Aranzadi, 2009.

GONZÁLEZ-BADÍA FRAGA, J. i SALA MOZOS, E. (2012). *Aportaciones de la legislación autonómica a la no discriminación de las personas con discapacidad.* A 2003-2012: 10 años de legislación sobre no discriminación de personas con discapacidad en España. Estudios en homenaje a Miguel Ángel Cabra de Luna. Colección CERMI, n. 55. Fundación Derecho y discapacidad.

Ediciones Cinca. MADRID.

INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS BARTOLOMÉ DE LAS CASAS UNIVERSIDAD CARLOS III DE MADRID. *Los derechos de las personas con discapacidad en la Ley 39/2006, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las Personas en situación de Dependencia. Informe El impacto de la Convención Internacional de los Derechos de las Personas con Discapacidad en la Ley 39/2006, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las Personas en situación de Dependencia.* Disponible a: http://el-observatorio.org/wp-content/uploads/2010/06/Informe-sobre-impacto-dela-Convención-en-la-Ley-39.pdf [consulta: 18/10/2010].

JIMÉNEZ LARA, A. i HUETE GARCÍA, A.: "Políticas Públicas sobre discapacidad en España, hacia una perspectiva basada en derechos", *Política y Sociedad*, Vol. 47, n. 1. 2010

LANG, R., KETT M., GROCE N., TRANI J. F.: "Implementing the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities: principles, implications, practice and limitations". ALTER, *European Journal of Disability Research*, n. 5. 2011.

MARTÍNEZ HERNÁNDEZ, ANDREU J. (coord.) (2009). "El acceso al empleo público de las personas con discapacidad en las Administraciones Públicas Autonómicas. Un diagnóstico normativo" a *El empleo público y las personas con discapacidad*. Col·lecció CERMI, n. 42, novembre.

MINISTERIO DE POLÍTICA TERRITORIAL Y ADMINISTRACIÓN PÚBLICA.: *Estatutos de Autonomía por materias,* 5ª edición, Ministerio de Política Territorial y Administración Pública, Secretaría General Técnica, Madrid, 2011.

MINISTERIO DE SANIDAD Y POLÍTICA SOCIAL (2010). Informe sobre las medidas necesarias para la adaptación de la Legislación a la Convención de la ONU sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad. Consejo de Ministros, 30 de març de 2010

NACIONS UNIDES (2007). *Manual para parlamentarios sobre la Convención sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad y su Protocolo Facultativo. De la exclusión a la igualdad. Hacia el pleno ejercicio de los derechos de las personas con discapacidad.* Disponible a: http://www.un.org/spanish/disabilities/documents/toolaction/handbookspanish.pdf [consulta: 9/11/2010].

PALACIOS, AGUSTINA (2008*). El modelo social de discapacidad: orígenes, caracterización y plasmación en la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad*. Col·lecció CERMI, núm. 36.

PARLAMENT DE CATALUNYA (2004), Discapacitat. Direcció d´Estudis Parlamentaris. Activitat parlamentària 3. Barcelona

RED CDPD (2012). Capacidad jurídica y discapacidad propuestas para la adaptación normativa del ordenamiento jurídico español al art. 12 de la convención internacional sobre los derechos de las personas con discapacidad. Informe “El tiempo de los derechos”, n. 23. Madrid

RIERA i ALBERT, C. (Dir.): *Papers d’Acció Social, Serveis Socials, Acció Comunitaria i participació ciutadana: un nou parc per la inclusió. Nous escenaris, reptes, estrategia i metodologia*. Departament d’Acció Social i Ciutadania, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2009.

RUBIO N. (Dir.): *Papers d Acció Social, 70 hores de debat entre professionals dels serveis so- cials*, Departament d Acció Social i Ciutadania, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2010.

SALA MOZOS, E. i ALONSO LÓPEZ, F.: *La Accesibilidad Universal en los Municipios: guía para una política integral de promoción y gestión*. IMSERSO Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid, 2006.

TORRES LÓPEZ, M.A.: *La discapacidad en el Derecho Administrativo*.

CIVITAS. Madrid, 2012.

ZABATE MARTÍNEZ DE AGUIRRE, E.: "Otras políticas sociales determinantes de la calidad de vida" a *Tratado sobre Discapacidad.* Cizur Menor, Aranzadi, 2007.

6. Recursos web

Acuerdo por el que se aprueba el informe sobre las medidas necesarias para la adaptación de la legislación española a la Convención de la ONU sobre los derechos de las personas con discapacidad**.**
http://www.lamoncloa.gob.es/ConsejodeMinistros/Referencias/_2010/refc20100330.htm#Discapacidad

Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad.
http://www.convenciondiscapacidad.es

Estatut d'Autonomia de Catalunya 2006
http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut/index_2006.htm

Els drets de les persones amb discapacitat a Catalunya
http://www20.gencat.cat/portal/site/bsf/menuitem.318327c7107bbec91285ea75b0c0e1a0/?vgnextoid=79af93f3e06a4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnextchannel=79af93f3e06a4210VgnV

Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea
http://www.europarl.europa.eu/charter/

Declaració de Madrid de 2002, del Congrés Europeu sobre Discapacitat,
http://www.discapnet.es/Castellano/comunidad/websocial/Recursos/Documentos/Tecnica/Paginas/declaracion_Madrid_Congreso_Europeo_discapacidad_2002.aspx?pasaCustom=NUEVA

Convenció Internacional sobre els Drets de les Persons amb Discapacitat
http://www.un.org/spanish/disabilities/default.asp?navid=12&pid=497

Fòrum Europeu de la Discapacitat

http://www.edf-feph.org/default.asp

Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI)

http://www.cocarmi.cat/cocarmiweb/

7. Annexos

7.1.- Proposta de reforma legislativa

Com a conclusió i aportació del present Informe, es realitza una proposta "de lege ferenda" amb forma de proposició de llei per a l'adequació de la legislació catalana a la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides de 2006

Proposició de Llei (ESBORRANY)

Antecedents referents a la Proposició de llei d'adequació de la legislació de Catalunya a la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides.

1. Objecte de la proposició de llei

La present proposició de llei, que presenta el Grup parlamentari _____, te per objectiu principal adequar el marc jurídic de Catalunya a les disposicions de la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides.

2. Afectacions normatives

La proposició de llei afecta directament nombrosas disposicions legals vigents, tot i que cal que la seva implementació es faci en el marc del que preveu la Llei 26/2011 i la pròpia Convenció de les Nacions Unides.

3. Afectacions pressupostàries

La proposició de llei preveu expressament la no afectació de la modificació normativa presentada fins al proper exercici pressupostari.

…./…. d'acord amb el que disposa l'article 100.1.b) i l'article 101.1 del Reglament del Parlament, presenten la Proposició de llei per l'adequació de la

legislació de Catalunya a la Convenció Internacional sobre Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides, amb la documentació següent:

– La memòria justificativa que expressa els antecedents necessaris per a poder-se pronunciar
– L'exposició de motius
– El text articulat

Memòria justificativa de la iniciativa

Competència. Vinculació de l'acció legislativa

L'article 15.2 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que totes les persones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació.

Segons l'article 17.1 de l'Estatut aquests drets vinculen tots els poders públics de Catalunya i, segons la naturalesa de cada dret, els particulars. A més, l'article 153 de l'EAC, determina que l'administració pública ha d'establir les accions positives per aconseguir eradicar la discriminació per qualsevol raó, que s'han d'executar amb caràcter unitari per tot el territori de Catalunya.

Necessitat de la iniciativa

L'article 40 de l'Estatut, en el seu número 5 estableix que "els poders públics han de garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitats i han de promoure'n la integració social, econòmica i laboral. També han d'adoptar les mesures necessàries per a suplir o complementar el suport de llur entorn familiar directe. "

Així, per exemple, l'article 48 de l'Estatut sobre mobilitat i seguretat viària estableix en aplicació d'aquest principi, que els poders públics han de promoure polítiques de transport i de comunicació, basades en criteris de sostenibilitat, que fomentin la utilització del transport públic i la millora de la mobilitat i

garanteixin l'accessibilitat per a les persones amb mobilitat reduïda.

Aquesta proposició de llei ve a completar la normativa civil catalana i la corresponent a la paritat.

Aquesta proposició de llei suposarà un benefici per a tothom, i contribuirà a la millora de la societat, fent-la més democràtica, justa i solidària.

Des d'una perspectiva global, es pot afirmar que el marc normatiu català es troba en un alt nivell d'adequació als principis conformadors dels criteris continguts en la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de 2006. Ara bé, derivat de propi fet del pas dels anys sobre la legislació i les seves normes de desenvolupament, que suposa que en molts dels casos és anterior fins i tot a la Convenció, es fa necessària una adequació terminològica i de principis a la Convenció .

Juntament amb això, s'observen greus deficiències en els àmbits de representació institucional, ja que s'obvia la representació de les persones amb discapacitat a través de les seves entitats representatives en òrgans com, per exemple, de la Joventut o Assessor del Consell Audiovisual de Catalunya.

Respecte de l'accessibilitat, s'ha de procedir a una major i millor adequació de la normativa en aquesta matèria, que ofereixi una visió de conjunt respecte de l'accessibilitat i no només des d'una perspectiva eminentment arquitectònica.

L'adequació de la legislació civil catalana, gràcies a l'aprovació del Llibre segon del Codi Civil de Catalunya, ha permès posar al dia i introduir en gran mesura els criteris de la Convenció en l'àmbit del Dret privat català, en matèria de persona i família.

En matèria de comunicació, s'observen greus deficiències pel que fa a concreció de les mesures d'accessibilitat en els mitjans audiovisuals; en concret, en subtitulació per a persones sordes, audiodescripció i llengua de

signes, tant pel que fa als mitjans públics com privats que difonen els seus senyals en el territori de Catalunya.

En el mateix sentit, s'han de resoldre les mancances observades en relació amb la comunicació i publicitat institucionals a Catalunya.

Per a l'adequació del marc jurídic català a la Convenció de Nacions Unides s'ha de modificar, d'acord amb la Llei 26/2011 i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la legislació catalana en matèria d'igualtat, no discriminació i accessibilitat; telecomunicacions i societat de la informació; propietat horitzontal; espais públics urbanitzats, infraestructures i edificació; transports; béns i serveis a disposició del públic; relacions amb les administracions públiques i funció pública; Administració de justícia; patrimoni cultural, de conformitat amb el que preveu la legislació de patrimoni històric; ocupació; àmbit sanitari. autonomia del pacient amb discapacitat, atenció sanitària i donacions; seguiment de la legislació a Catalunya i relació amb l'Observatori Estatal de la Discapacitat; Protecció civil; comunicació; cooperació internacional i règim sancionador.

A més, i amb caràcter transversal s'han d'adoptar mesures d'acció positiva suplementàries per a usuaris amb discapacitat que, objectivament, pateixen un major grau de discriminació o presenten menys igualtat d'oportunitats, com són les dones amb discapacitat, els nens i nenes amb discapacitat, les persones amb discapacitat amb més necessitats de suport per a l'exercici de la seva autonomia o per a la presa lliure de decisions i les que pateixen una més pronunciada exclusió social per raó de la seva discapacitat, així com les persones amb discapacitat que viuen habitualment en el medi rural.

A més dels aspectes anteriors, calen suports complementaris, com ara ajudes econòmiques, tecnològiques de suport, serveis o tractaments especialitzats, altres serveis personals, així com altres formes d'assistència humana o animal. En particular, es necessiten ajuts i serveis auxiliars per a la comunicació, com sistemes augmentatius i alternatius, sistemes de suports a la comunicació oral i llengua de signes, sistemes de comunicació tàctil i altres dispositius que permetin la comunicació.

Exposició de motius

Reconeixent els drets de les persones a què fan referència la Declaració universal dels drets humans, la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea i altres instruments internacionals;

Reconeixent la importància de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, proclamada l'any 2006 per l'Organització de les Nacions Unides, amb l'objectiu de promoure, protegir i assegurar que totes les persones amb discapacitat gaudeixin plenament i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i les llibertats fonamentals, i que es respecti la seva dignitat;

Reconeixent els drets dels infants amb discapacitat que recull la Convenció sobre els drets de l'infant i en especial el principi d'interès superior de l'infant;

Considerant:

- l'article 13 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea, sobre la no-discriminació per motius de sexe, d'origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual;
- l'article 21 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, que prohibeix la discriminació per diferents motius;
- la Resolució A/RES/48/96 de l'Assemblea General de l'ONU, de normes uniformes sobre la igualtat d'oportunitats per a les persones amb discapacitat;
- la Directiva 2000/78/CE, de 27 de novembre, que estableix un marc general per a la igualtat de tracte a la feina i l'ocupació, i prohibeix la discriminació per raons de religió, conviccions, discapacitat, edat o d'una altra índole;
- la legislació europea en matèria d'igualtat de tractament i de no-discriminació, que empara totes les persones de la UE;
- l'Agenda Social 2005-2010 de la Comissió Europea, que té com a prioritat, entre altres, el foment de la igualtat d'oportunitats per aconseguir una societat més integradora i inclusiva des del punt de vista social;

Vista la Declaració ministerial de Màlaga relativa a les persones amb discapacitat: avançar cap a la plena participació com a ciutadans, de la Segona Conferència Europea de Ministres Responsables de les Polítiques d'Integració (2003);

Vista la Recomanació Rec(2006)5, del Comitè de Ministres dels Estats Membres sobre el Pla d'acció del Consell d'Europa per a la promoció dels drets i la plena participació de les persones amb discapacitat en la societat: millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat a Europa 2006-2015;

Atès que el Parlament de Catalunya va subscriure la Carta de drets fonamentals de les persones amb discapacitat intel·lectual, promoguda per la Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental;

Recordant els compromisos adquirits pel Parlament de Catalunya d'atendre els reptes que presenta la discapacitat i de vetllar per l'atenció que es mereix, que reconeix la seva Declaració institucional amb motiu del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat 2005;

Recordant que l'any 2007 ha estat declarat Any Europeu de la Igualtat d'Oportunitats per a Tothom: Cap a una Societat Justa pel Consell de la Unió Europea i el Parlament Europeu (Decisió 771/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006);

Remarcant la necessitat de complir l'article 49 CE (segons el qual els poders públics han de desenvolupar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals ha de prestar una atenció especialitzada i ha d'emparar especialment per garantir l'exercici dels seus drets) i l'article 40.5 EAC (que encomana als poders públics garantir la protecció jurídica de les persones amb discapacitats, promoure'n la integració social, econòmica i laboral, i adoptar les mesures necessàries per suplir o complementar el suport del seu entorn familiar directe), els quals han de ser les bases de les polítiques públiques en matèria d'atenció a aquest col·lectiu;

Atès que durant els últims quinze anys s'han aprovat diferents normes en reconeixement dels drets d'aquest col·lectiu de persones a l'Estat espanyol, entre les quals cal destacar:

- Llei 26/2011, de 1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen las llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues.
- Llei 13/1982, de 7 abril, d'integració social dels minusvàlids
- Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat
- Llei 41/2003, de 18 de novembre, de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat
- Llei 53/2003, de 10 de desembre, sobre ocupació pública de discapacitats
- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència
- II Pla d'acció per a les persones amb discapacitat (2003-2007).
- La Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i adolescents, que estableix que els infants i els adolescents amb discapacitat física, psíquica o sensorial tenen dret a l'atenció necessària per al desenvolupament correcte de les seves aptituds
- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que recull per a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives especials els principis de normalització, inclusió, no-discriminació i igualtat efectiva.

Atès que durant els últims quinze anys també s'han aprovat diferents lleis en reconeixement dels drets d'aquest col·lectiu de persones a Catalunya, entre les quals cal destacar:

- Llei 20/1991 de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.
- Decret Legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, pel qual s'adequa la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres

arquitectòniques, a la llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú.

- Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals.
- Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació
- Llei 19/2009, del 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència
- Llei 17/2010, del 3 de juny, de la llengua de signes catalana
- Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.

A més de l'anterior legislació catalana en matèria d'accessibilitat, s'han de tenir igualment en compte els següents Decrets, Ordres i Resolucions:

- Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del sistema català de serveis socials.
- Decret 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del sistema català de serveis socials.
- Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.
- Decret 97/2002, de 5 de març, sobre la targeta d'aparcament per a persones amb disminució i altres mesures adreçades a facilitar el desplaçament de les persones amb mobilitat reduïda.
- Ordre ASC/512/2009, de 18 de novembre, de la targeta acreditativa de la discapacitat.
- Ordre ASC/573/2010, de 3 de desembre, de desplegament parcial de la Llei 19/2009, de 26 de desembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència.
- Recomanació 98/376/CE, de 4 de juny de 1998, sobre la creació d'una targeta d'estacionament per a persones amb discapacitat.

- Resolució 749/VIII del Parlament de Catalunya, sobre les mesures per a garantir l'accés a l'aprenentatge i als recursos de la modalitat oral a les persones sordes que es comuniquen oralment.

Donada la importància de promoure, essencialment, quatre eixos per millorar les condicions de vida de totes les persones amb discapacitat i garantir que puguin exercir plenament els seus drets:

a. L'aplicació del principi d'igualtat en tots els espais de la vida de les persones amb discapacitat per garantir la igualtat de condicions i d'oportunitats.
b. La garantia del dret a l'autonomia individual com a expressió de la dignitat humana, que inclou la llibertat per prendre les pròpies decisions i per desenvolupar-se en la vida quotidiana amb el màxim d'independència possible.
c. Les condicions d'accessibilitat universal tant als espais físics (recintes, espais d'ús públics, mobiliari, transports, etc.) com a la informació i les comunicacions, tant en zones urbanes com rurals. Cal promoure l'eliminació de barreres de tota mena, aplicar els principis de disseny universal i fomentar entorns accessibles i de suport a les necessitats de les persones amb discapacitat que compensin desavantatges de partida.
d. La garantia de condicions d'inclusió, integració i participació plena de les persones amb discapacitat en la societat.

Article U Educació.

Es modifiquen els següents articles de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, que queden amb aquesta redacció:

- Article 2. Principis rectors del sistema educatiu.

"1. El sistema educatiu, en el marc dels valors definits per la Constitució i per l'Estatut, es regeix pels següents principis generals:

a. El respecte dels drets i els deures que es deriven de la Constitució, l'Estatut i de la resta de legislació vigent.
b. La transmissió i consolidació dels valors propis d'una societat democràtica: la llibertat personal, la responsabilitat, la solidaritat, el respecte i la igualtat.
c. La universalitat i l'equitat com a garantia d'igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius, basada en la coresponsabilitat de tots els centres públics o privats sostinguts totalment o parcialment amb fons públics.
d. El respecte de la llibertat d'ensenyament, la llibertat de creació de centres, la llibertat d'elecció entre centres públics o centres diferents als creats pels poders públics, la llibertat de càtedra del professorat i la llibertat de consciència dels alumnes.
e. El pluralisme.
f. La inclusió escolar i la cohesió social.
g. L'accés de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions amb les altres, en la comunitat en què visquin, que implica: realitzar els ajustaments raonables en funció de les necessitats individuals; prestar el suport necessari a les persones amb discapacitat, en el marc del sistema general de educació, per facilitar la seva formació efectiva, facilitar mesures de suport personalitzades i efectives en entorns que fomentin al màxim el desenvolupament acadèmic i social, de conformitat amb l'objectiu de la plena inclusió.
h. La qualitat de l'educació, que possibilita l'assoliment de les competències bàsiques i la consecució de l'excel·lència, en un context d'equitat.
i. El cultiu del coneixement de Catalunya i l'arrelament dels alumnes al país, així com el respecte a la convivència.
j. El respecte i el coneixement del propi cos.
k. El foment de la pau i el respecte dels drets humans.
l. El respecte i la preservació del medi ambient i el gaudi respectuós i responsable dels recursos naturals i del paisatge.
m. El foment de l'emprenedoria.
n. La coeducació i el foment de la igualtat real i efectiva entre dones i homes.

o. L'afavoriment de l'educació més enllà de l'escola.
p. L'educació al llarg de la vida.
q. El respecte del dret de mares i pares perquè llurs fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves conviccions.
r. L'exclusió de qualsevol mena de proselitisme o adoctrinament.

2. El sistema educatiu es regeix pels següents principis específics:

a. La formació integral de les capacitats intel·lectuals, ètiques, físiques, emocionals i socials dels alumnes que els permeti el ple desenvolupament de la personalitat, amb un ensenyament de base científica, que ha de ser laica, d'acord amb l'Estatut, en els centres públics i en els centres privats en què ho determini el seu caràcter propi.
b. La vinculació entre pensament, emoció i acció que contribueixi a un bon aprenentatge i condueixi els alumnes a la maduresa i la satisfacció personals.
c. La capacitació cultural, científica i tècnica que permeti als alumnes la plena integració social i laboral.
d. L'accessibilitat que doni a les persones amb discapacitat la possibilitat d'aprendre habilitats per a la vida i desenvolupament social, per tal de propiciar la seva participació plena i en igualtat de condicions en l'educació i com a membres de la comunitat.
i. L'habilitació per a l'aprenentatge permanent.
f. L'estímul i el reconeixement de l'esforç i la valoració del rigor, l'honestedat i la constància en el treball.
g. La capacitació per exercir activament la ciutadania.
h. L'aplicació general de criteris i procediments d'avaluació.
i. La competència per a la utilització autònoma i creativa dels sistemes digitals.
j. La competència per a l'anàlisi i el contrast de tota la informació, sigui quin sigui el mitjà de transmissió.

3. El sistema educatiu es regeix pels següents principis organitzatius:

a. El funcionament integrat i la gestió descentralitzada.

b. La flexibilitat suficient per anar adequant-se a les necessitats canviants de la societat.

c. L'autonomia de cada centre.

d. La participació de la comunitat educativa.

i. La promoció del reconeixement social i professional del professorat.

f. El compromís de les famílies en el procés educatiu i l'estímul i el suport per fer-ho possible.

g. La programació de les necessitats educatives territorialment i socialment equilibrada que emmarca tots els centres sostinguts amb fons públics.

h. La col·laboració, cooperació i coresponsabilització amb els ajuntaments i altres administracions públiques."

- Article 6. Beques i ajudes.

"1. El sistema públic de beques per a l'estudi té com a objectiu la compensació de les desigualtats econòmiques, socials i d'accés i, en els ensenyaments no obligatoris, sens perjudici del que estableix aquesta Llei, la incentivació de l'estudi.

2. Tots els alumnes tenen dret a accedir, en condicions d'igualtat, al sistema públic de beques per a l'estudi en funció dels seus recursos econòmics, aptituds, discapacitats i preferències. Els procediments d'adjudicació han de garantir el compliment dels principis de publicitat i concurrència.

3. Les administracions públiques, per tal de facilitar l'accés en condicions d'equitat als serveis escolars de menjador i transport durant els ensenyaments obligatoris i en els ensenyaments declarats gratuïts, han d'oferir ajuts als alumnes que visquin en poblacions sense escola, en nuclis de població allunyats o en zones rurals, als alumnes amb discapacitats i als alumnes amb necessitats educatives específiques reconegudes. Els ajuts poden cobrir totalment o parcialment la despesa, en funció de la naturalesa del desplaçament i el nivell de renda de les famílies. Les administracions públiques han de promoure mesures que facilitin l'accés de tots els alumnes a les

activitats complementàries i extraescolars i, si escau, com és el cas dels alumnes amb discapacitat, als ensenyaments postobligatoris de batxillerat i de formació professional.

4. El Departament ha d'adoptar les mesures necessàries per introduir progressivament un sistema d'ajuts general, en les diferents modalitats, per als llibres de text i altre material escolar en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat dels centres públics i dels centres privats sostinguts amb fons públics. S'entén per Departament, als efectes del que estableix aquesta Llei, el departament competent en matèria d'educació.

5. El Departament ha d'oferir ajuts als alumnes d'ensenyaments postobligatoris a fi de promoure la continuïtat en els estudis i fer possible la mobilitat territorial i la compatibilitat entre educació i treball.

6. El Govern pot atorgar ajuts per a la realització d'activitats educatives fora de l'horari lectiu."

- Article 47. 1 i 2. Criteris de prioritat en l'accés.

"1. En el cas que la demanda de llocs escolars per als ensenyaments sostinguts amb fons públics sigui superior als llocs disponibles en el centre, s'han d'aplicar, respecte a l'alumne o alumna a què es refereix la sol·licitud, els següents criteris de prioritat, que no tenen caràcter excloent:

a. Si té germans que estiguin matriculats en el centre, o el fet que el pare o la mare o el tutor o tutora legal treballin en aquest centre.

b. La proximitat del domicili habitual o el lloc de treball del pare o la mare o el tutor o tutora legal.

c. Les rendes anuals de la unitat familiar, atenent les especificitats que per calcular-les s'apliquen a les famílies nombroses.

d. Si té discapacitat o en té el seu pare, la seva mare o algun germà o germana.

2. Per admetre alumnes en etapes postobligatòries s'han d'aplicar els criteris de prioritat:

a. Per als ensenyaments de batxillerat, a més dels criteris que estableix l'apartat 1, s'ha de considerar l'expedient acadèmic dels alumnes.

b. Per als ensenyaments de cicles formatius de grau mitjà o de grau superior de formació professional, si no hi ha prou places, a més del criteri establert a l'apartat 1 d), s'ha de considerar exclusivament l'expedient acadèmic dels alumnes, amb independència que aquests procedeixin del mateix centre o d'un altre de diferent.

c. Els alumnes que cursin simultàniament ensenyaments reglats de música o dansa i ensenyaments d'educació secundària tenen prioritat per ser admesos en els centres que imparteixin ensenyaments d'educació secundària que l'Administració educativa determini. S'ha d'aplicar el mateix tracte als alumnes que segueixin programes esportius d'alt rendiment."

- Article 59.3 Educació secundària obligatòria.

"3. El currículum de l'educació secundària obligatòria s'ha d'orientar a l'adquisició de les competències bàsiques i ha de facilitar la incorporació dels alumnes als estudis posteriors i a la vida adulta i el desenvolupament de l'aprenentatge al llarg de la vida.

L'educació secundària obligatòria en el cas de les persones amb discapacitat que així ho requereixin, ha de facilitar l'aprenentatge dels llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes, mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil accés i habilitats d'orientació i de mobilitat, així com la tutoria i el suport entre iguals, facilitar l'aprenentatge de la llengua de signes, i assegurar que l'educació de les persones, i en particular els alumnes cecs, sords o sordcecs, s'imparteixi en els llenguatges i els modes i mitjans de comunicació més apropiats per a cada

persona i en entorns que permetin assolir el seu màxim desenvolupament acadèmic i social."

- Article 81.1 Criteris d'organització pedagògica dels centres per a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques.

"1. L'atenció educativa de tots els alumnes es regeix pel principi d'escola inclusiva.
Per tal de contribuir a l'exercici efectiu de l'accés de les persones amb discapacitat al dret a l'educació, s'adoptaran les mesures pertinents per contractar mestres, inclosos mestres amb discapacitat, que estiguin qualificats en els llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes, mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil accés i per formar professionals i personal que treballin en tots els nivells educatius. Aquesta formació inclourà la presa de consciència sobre la discapacitat i l'ús de modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius i alternatius apropiats, i de tècniques i materials educatius per donar suport a les persones amb discapacitat."

- Article 106. Mesures per a la valoració i la protecció de la funció docent.

S'afegeix un nou número 5 amb la redacció següent:

"5. Es garanteixen les mesures pertinents per contractar professorat, inclosos professors amb discapacitat, que estiguin qualificats en llengua de signes, en els llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes, mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil

accés i per formar professionals i personal que treballin en tots els nivells educatius. Aquesta formació inclourà la presa de consciència sobre la discapacitat i l'ús de modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius i alternatius apropiats, i de tècniques i materials educatius per donar suport a les persones amb discapacitat."

- Article 205. Finançament del sosteniment dels centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya.

"1. El model ordinari de finançament amb recursos públics dels centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya és el concert educatiu, tal com el defineixen la regulació orgànica i aquesta Llei.

2. El Departament, d'acord amb la programació de l'oferta educativa i la disponibilitat pressupostària, ha d'establir concerts amb els centres de titularitat privada que imparteixen les etapes d'educació obligatòria o els altres ensenyaments declarats gratuïts i satisfan necessitats d'escolarització, amb les condicions bàsiques fixades per les lleis orgàniques i per aquesta Llei. El Govern ha de regular per reglament el procediment de concertació.

3. Als efectes del que disposa l'apartat 2, es considera que un centre docent privat satisfà necessitats d'escolarització si compleix les següents condicions:

a. Té una relació mitjana d'alumnes per unitat escolar no inferior a la que determina el Departament per a cada zona.
b. Escolaritza alumnes amb domicili habitual al municipi o a la zona educativa en la proporció que determina el Departament, atenent els criteris de programació de l'oferta educativa a què es refereix l'article 44.
c. Escolaritza alumnes amb discapacitat als quals es faciliten mesures de suport personalitzades i efectives en un entorn que fomenti al màxim el desenvolupament acadèmic i social, de conformitat amb l'objectiu de la plena inclusió.

4. En la concertació d'ensenyaments en centres que no els han tingut concertats amb anterioritat, tenen preferència els que atenen els següents criteris:

a. Tenen una major proporció d'alumnes amb condicions econòmiques desafavorides.

b. Porten a terme experiències d'interès per al sistema educatiu.

c. Escolaritzen alumnes amb alguna discapacitat

d. Tenen un major nombre d'alumnes escolaritzats en el centre que pertanyen a la zona educativa on és el centre.

5. En qualsevol cas, tenen preferència els centres que, a més de complir alguna de les condicions establertes en l'apartat 4, estan constituïts i funcionen en règim de cooperativa.

6. En subscriure el concert, el centre de titularitat privada s'incorpora a la prestació del Servei d'Educació de Catalunya, amb les obligacions i drets que resulten de la regulació bàsica de la matèria i del que estableix aquesta Llei.

7. El procediment per a la subscripció de concerts educatius, que ha de reglamentar el Govern, s'ha de regir pels principis de transparència i publicitat. En qualsevol cas, la subscripció de nous concerts ha d'atendre les previsions de programació de l'oferta educativa en els termes que estableix l'article 44. En aquests casos, la reglamentació ha d'establir els mecanismes que permetin la concertació de les unitats autoritzades.

8. La quantia del mòdul econòmic del concert per unitat escolar en centres ordinaris, que han de determinar les lleis de pressupostos de la Generalitat, pot comprendre, atenent circumstàncies específiques dels centres determinades per l'Administració educativa, a més de les especificacions establertes per la regulació orgànica, quantitats assignades al pagament del personal no docent de suport a la docència i, si escau, a una dotació addicional de personal docent, en els centres que compleixin els requisits que es determinin per reglament.

9. El mòdul incrementat derivat de l'apreciació i l'aplicació de les circumstàncies de l'apartat 8 s'ha d'assignar amb la subscripció prèvia d'un contracte programa.

10. Les Lleis de pressupostos de la Generalitat han de determinar la quantia del mòdul del concert per als centres d'educació especial a què es refereix l'article 81.4. En aquests centres també poden ser objecte de concert unitats destinades a prestar serveis i programes de suport a l'escolarització dels alumnes amb discapacitats en els centres ordinaris a què fa referència l'article 81.4.

Aquests centres han de facilitar l'aprenentatge dels llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes, mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil accés i habilitats d'orientació i de mobilitat, així com la tutoria i el suport entre iguals; facilitar l'aprenentatge de la llengua de signes i assegurar que l'educació dels alumnes cecs, sords o sordcecs s'imparteix en els llenguatges i les maneres i mitjans de comunicació més apropiats per a cada persona i en entorns que permetin assolir el seu màxim desenvolupament acadèmic i social.

11. El Departament ha d'establir els criteris per autoritzar les quanties màximes que els centres poden percebre per activitats complementàries.

12. Els concerts dels programes de qualificació professional inicial tenen caràcter singular.

13. Els concerts, prèvia sol·licitud del titular o la titular del centre, es renoven sempre que es mantinguin els requisits dels concerts i no es donin causes de no renovació. La renovació es fa per un període mínim de quatre anys i pel procediment que determini el Govern.

14. En cas d'incompliment de les obligacions derivades de la subscripció del concert educatiu establertes per la normativa vigent, és aplicable el procediment sancionador, que pot donar lloc a la rescissió del concert."

Article Dos. Universitat

Es modifica l'article 4 b) i 120 de la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'Universitats de Catalunya que queda amb la següent redacció:

- Article 4.b)
"El principi d'igualtat d'oportunitats a l'accés i la permanència en la universitat per a tots els ciutadans de Catalunya.
S'assegurarà que les persones amb discapacitat tinguin accés general a l'educació superior."

- Article 120. El Pla d'Inversions Universitàries

"1. El Pla d'Inversions Universitàries és l'instrument específic per a finançar les infraestructures i els equipaments de les universitats públiques que es requereixen per a l'execució de la Programació universitària de Catalunya.

2. El Pla d'inversions universitàries, que te caràcter plurianual, és aprovat pel Govern de la Generalitat.

3. El Pla d'inversions universitàries ha de tenir en compte l'aplicació de criteris de sostenibilitat i de mesures que facilitin la mobilitat de les persones amb discapacitats.

4. El Pla d'inversions universitàries ha de tenir en compte les mesures pertinents per contractar professorat i personal d'administració i serveis, inclòs personal docent amb discapacitat, que estiguin qualificats en els llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes,

mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil accés i per formar professionals i personal que treballin en tots els nivells educatius. Aquesta formació inclourà la presa de consciència sobre la discapacitat i l'ús de modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius i alternatius apropiats, i de tècniques i materials educatius per donar suport a les persones amb discapacitat."

Article Tres. Protecció civil.

Es modifiquen els articles 3, 4, 9 i 11 de la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya, que queden amb la redacció següent:

"- Article 3 Finalitats.

L'acció pública en matèria de protecció civil té com a finalitats bàsiques:

a. La previsió dels riscos greus, entesa com l'anàlisi objectiva dels mateixos i la seva localització en el territori.
b. La prevenció, entesa com el conjunt d'actuacions encaminades a la disminució dels riscos i a la seva detecció immediata, mitjançant la vigilància.
c. L'adopció de totes les mesures necessàries per garantir la seguretat i la protecció de les persones amb discapacitat en situacions de risc, incloses situacions de conflicte armat, emergències humanitàries i desastres naturals.
d. La planificació de les respostes davant les situacions de greu risc col·lectiu i les emergències, així com l'estructura de coordinació, les comunicacions, el comandament i el control dels diferents organismes i entitats que actuen en aquestes respostes.
e. La formació adequada per donar respostes adequades davant situacions de greu risc, per anul·lar, pal·liar, corregir i minimitzar els seus efectes sobre col·lectius especialment vulnerables com ara persones amb discapacitat,

f. La intervenció per anul·lar les causes i pal·liar, corregir i minimitzar els efectes de les catàstrofes i calamitats públiques.

g. El restabliment dels serveis essencials i la confecció de plans de recuperació de la normalitat, en els termes que estableix aquesta Llei

h. La preparació adequada de les persones que pertanyen als grups d'intervenció.

i. La informació i formació de les persones i els col·lectius que puguin ser afectats per riscos, catàstrofes i calamitats públiques."

"- Article 4 Dret d'informació.

1. Els ciutadans i ciutadanes tenen dret a ser informats dels riscos col·lectius greus que els poden afectar i de les mesures públiques per afrontar-los.

2. Les persones que es puguin veure afectades per situacions de greu risc han de rebre informació i instruccions de manera àmplia, precisa i eficaç sobre les mesures de seguretat a prendre i la conducta a seguir en cas d'emergència.

3. Les persones amb discapacitat tenen el dret a ser informats de totes les mesures necessàries per garantir la seguretat i la protecció de en situacions de risc, incloses situacions de conflicte armat, emergències humanitàries i desastres naturals, així com de les mesures específiques de protecció i autoprotecció per a elles."

"- Article 9 Mesures d'emergència per a la població.

Entre les mesures d'emergència, correspon a l'autoritat de protecció civil acordar-ne les següents:

a. Evacuar o allunyar les persones dels llocs de perill.

b. Recomanar el confinament de persones en llurs domicilis o en llocs segurs, d'acord amb les previsions dels plans corresponents.

c. Restringir l'accés a zones de perill o zones d'operació.
d. Totes les mesures específiques que siguin necessàries per garantir la seguretat i la protecció de les persones amb discapacitat.
i. Limitar i condicionar l'ús de serveis públics i privats i el consum de béns.
f. Altres que es considerin necessàries d'acord amb el que estableix el pla que en cada moment s'apliqui."

"- Article 11 Mitjans de comunicació.

En les situacions d'emergència regulades per aquesta Llei, els mitjans de comunicació social de titularitat pública i privada estan obligats a col·laborar amb les autoritats de protecció civil, i han de transmetre o, si escau, publicar, de manera prioritària i immediata, si l'emergència així ho requereix, i gratuïta, la informació, els avisos i les instruccions que aquestes autoritats els facilitin. En tots els casos, s'ha d'indicar l'autoritat de protecció civil que genera el comunicat.

Els mitjans de comunicació, davant situacions d'emergència hauran de prestar una especial atenció als col·lectius de persones que puguin resultar més vulnerables, persones amb discapacitat, menors o gent gran, davant aquestes situacions."

Article Quatre. Sanitat

1. - Es modifica l'article 2 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'Ordenació sanitària de Catalunya que queda amb la redacció següent:

Article 2. Principis informadors.

La protecció de la salut, l'ordenació i l'organització del sistema sanitari de Catalunya, en els termes que preveu aquesta Llei, s'ajusten als principis informadors següents:

a. Concepció integral i integrada del sistema sanitari a Catalunya, fent especial èmfasi en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.

b. Descentralització i desconcentració de la gestió.

c. Universalització per a tots els ciutadans residents a Catalunya dels serveis sanitaris de caràcter individual o col·lectiu.

d. Participació comunitària en la formulació de la política sanitària i el control de la seva execució.

i. Racionalització, eficàcia, simplificació i eficiència de l'organització sanitària.

f. Equitat i superació de les desigualtats territorials o socials per a la prestació dels serveis sanitaris.

g. Reconeixement que les persones amb discapacitat tenen dret a gaudir del més alt nivell possible de salut sense discriminació per motius de discapacitat. Per això, s'adoptaran les mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a serveis de salut que tinguin en compte les qüestions de gènere, inclosa la rehabilitació relacionada amb la salut.

h. Sectorització de l'atenció sanitària.

i. Promoció de l'interès individual, familiar i social per la salut mitjançant, entre d'altres, una adequada educació sanitària a Catalunya i una correcta informació sobre els recursos sanitaris existents.

j. Control sanitari del medi ambient.

2. - Es modifiquen els següents articles de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, que queden amb la redacció següent:

"- Article 2. Principis bàsics.

1. La dignitat de la persona humana, el respecte a l'autonomia de la seva voluntat i a la seva intimitat orientaran tota l'activitat encaminada a obtenir, utilitzar, arxivar, custodiar i transmetre la informació i la documentació clínica.

2. Tota actuació en l'àmbit de la sanitat requereix, amb caràcter general, el previ consentiment dels pacients o usuaris. El consentiment, que s'ha d'obtenir després que el pacient rebi una informació adequada, s'ha de fer per escrit en els casos que preveu la Llei.

3. El pacient o usuari té dret a decidir lliurement, després de rebre la informació adequada, entre les opcions clíniques disponibles.

4. El pacient o usuari amb discapacitat té dret a que els professionals de la salut li prestin a les persones amb discapacitat atenció de la mateixa qualitat que a les altres persones sobre la base d'un consentiment lliure i informat, entre altres formes mitjançant la sensibilització respecte dels drets humans, la dignitat, l'autonomia i les necessitats de les persones amb discapacitat a través de la capacitació i la promulgació de normes ètiques per a l'atenció de la salut en els àmbits públic i privat.

5. Tot pacient o usuari té dret a negar-se al tractament, excepte en els casos determinats en la Llei. La seva negativa al tractament constarà per escrit.

6. Els pacients o usuaris tenen el deure de facilitar les dades sobre el seu estat físic o sobre la seva salut de manera lleial i verídica, així com el de col·laborar en la seva obtenció, especialment quan siguin necessaris per raons d'interès públic o amb motiu de l'assistència sanitària .

7. Tot professional que intervé en l'activitat assistencial està obligat no només a la correcta prestació de les seves tècniques, sinó al compliment dels deures d'informació i de documentació clínica, i al respecte de les decisions adoptades lliure i voluntàriament pel pacient.

8. La persona que elabori o tingui accés a la informació i la documentació clínica està obligada a guardar la reserva deguda."

"- Article 4.1 Dret a la informació assistencial.

1. Els pacients tenen dret a conèixer, amb motiu de qualsevol actuació en l'àmbit de la seva salut, tota la informació disponible sobre la mateixa, salvant els supòsits exceptuats per la Llei. A més, tota persona té dret que es respecti la seva voluntat de no ser informada. La informació, que com a regla general es proporcionarà verbalment deixant constància en la història clínica, comprèn, com a mínim, la finalitat i la naturalesa de cada intervenció, els seus riscos i les seves conseqüències.
En el cas de persones amb discapacitat, la informació que es proporcioni al pacient respecte de la seva història clínica, que comprendrà la naturalesa de cada intervenció, els seus riscos i les seves conseqüències, s'oferirà sobre la base de l'obtenció d'un consentiment lliure i informat, entre altres formes mitjançant la sensibilització respecte dels drets humans, la dignitat, l'autonomia i les necessitats de les persones amb discapacitat a través de la capacitació i la promulgació de normes ètiques per a l'atenció de la salut."

"- Article 5.3 Titular del dret a la informació assistencial.

3. Quan el pacient, segons el criteri del metge que l'assisteix, no tingui capacitat per entendre la informació a causa del seu estat físic o psíquic, la informació s'ha de posar en coneixement de la persona designada en el document de voluntats anticipades, a l'assistent legalment designat, el representant legal, a la persona que té la guarda de fet, als familiars o a les persones que hi estan vinculades, segons que correspongui. "

3. - Es modifica l'article 2.2 de la Llei 21/2010, de 7 de juliol, d'accés a l'assistència sanitària de cobertura pública a càrrec del Servei Català de la Salut, en el qual s'introdueix un nou apartat "c", amb el text següent:

"C. Les persones amb discapacitat, a les quals se'ls proporcionaran els serveis de salut que necessitin, específicament com a conseqüència de la seva discapacitat, incloses la ràpida detecció i intervenció, quan sigui procedent, i

serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats, inclosos els nens i les nenes i la gent gran. Proporcionaran aquests serveis el més a prop possible de les comunitats on resideixen les persones amb discapacitat, fins i tot en les zones rurals."

Article Cinc. Funció Pública

Es modifiquen els següents articles del Decret Legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa d'un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, que queden amb aquesta redacció:

- Article 6.1.b)

"b) Impulsar, coordinar i controlar l'execució de les polítiques específiques de personal en què es garantiran les condicions d'accessibilitat per a les persones amb discapacitat en condicions d'igualtat i no discriminació respecte de la resta de ciutadans."

- Article 8.3.d)

“d) Informar, quan ho demana l'òrgan competent, de les condicions de treball, especialment pel que fa a la jornada setmanal, l'horari, les vacances, les llicències, els permisos i les condicions d’accesibilitat per a les persones amb discapacitat.”

"- Article 21 Protecció de les activitats del Registre

1. La utilització de les dades que constin al Registre és sotmesa a les limitacions previstes per l'article 18.4 de la Constitució.

2. Per reglament s'han de determinar les dades que han de constar al Registre, les quals s'han de referir-se exclusivament a la vida administrativa dels funcionaris i de la resta del personal.

3. En tot cas s'ha de protegir la privacitat de la informació personal i relativa a la salut i a la rehabilitació de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions amb les altres.
4. Cada membre del personal pot accedir lliurement al seu expedient individual."

L'article 26 queda amb la següent redacció:

- "Article 26 Promoció de l'accés de persones amb discapacitats
El Govern de la Generalitat ha de promoure les condicions necessàries per garantir l'accés a la funció pública de persones amb discapacitats en igualtat de condicions que la resta d'aspirants."

Article Sis. Conciliació personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya

Es modifiquen els articles 17 i 25 de la Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya, que queden amb la redacció següent:

"- Article 17 Permisos per atendre fills discapacitats.

Els progenitors amb fills amb discapacitat tenen dret conjuntament a permisos d'absència del lloc de treball per poder assistir a reunions o visites en els centres educatius especials o sanitaris on rebin suport. Així mateix, tenen dret a dues hores de flexibilitat horària diària per poder conciliar els horaris dels centres d'educació especial o dels altres centres on el fill o filla amb discapacitat rep atenció.

- Article 25 Reducció de jornada de persones amb discapacitat legalment reconeguda.

1. Les persones amb una discapacitat legalment reconeguda que, per aquest motiu, han de rebre tractament en centres públics o privats, tenen dret a una reducció de jornada de treball equivalent al temps que hi han de dedicar aquest tractament, sense pèrdua de llurs retribucions íntegres.

2. Per gaudir d'aquesta reducció de jornada cal un informe del servei mèdic que justifiqui la necessitat del tractament, la periodicitat o durada aproximada i la necessitat que es dugui a terme en l'horari laboral."

Article Set. Joventut.

1. - Es modifica l'article 2 i 4.2 de la Llei 14, de 28 de juny de 1985, modificada per la Llei 1/2010, de 4 de febrer, de segona modificació de la Llei 14/1985, de 28 de juny , per la qual es regula el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

S'afegeix una nova lletra a) bis en l'article 2, amb el següent text:
"A) bis. Promoure la desaparició de les barreres que impedeixen la plena accessibilitat i participació de les persones joves amb discapacitat a les decisions i mesures que els afecten."

Es crea una nova lletra f) a l'article 4.2 amb el següent text:

"f) Les entitats juvenils o seccions juvenils de persones joves amb discapacitat."

2. - És modifica l'article 3.3 i 6.1 de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut.

Es crea una nova lletra "t" en l'apartat 3 de l'article 3, amb el següent text:

"t) Atendre d'una manera específica les persones joves amb discapacitat per garantir la seva integració equitativa i sense cap discriminació respecte de la resta de joves en les polítiques en matèria de joventut."

- L'article 6.1 de Principis d'actuació, queda amb la redacció següent:

"1. Els principis de l'actuació dels poders públics en matèria de joventut són els següents:

a) La universalitat. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de dirigir-se a totes les persones joves sense distinció de sexe, discapacitat, ètnia, origen, edat, estat civil, ideologia, creences, opció sexual o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

b) La igualtat d'oportunitats. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de reduir les desigualtats entre els diferents punts de partida de les persones joves en el procés d'elaboració del seu propi projecte de vida. Les actuacions administratives són compatibles amb una discriminació positiva si aquesta es justifica per una situació de desigualtat material, persegueix la igualtat real i facilita la integració social. S'adoptaran les polítiques necessàries per garantir la plena integració dels joves amb discapacitat en condicions d'igualtat i no discriminació respecte de la resta de joves.

c) L'atenció a la diversitat. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de considerar i atendre la diversitat i la diferència de gènere, ètnica, territorial, física, psíquica, social i cultural, per garantir la igualtat d'oportunitats a totes les persones joves i promoure el valor de la solidaritat en la diversitat.

d) L'emancipació juvenil. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de tendir a facilitar les condicions bàsiques necessàries per l'emancipació de les persones joves.

e) La participació. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de construir una cultura participativa i facilitar que les persones joves, en els diferents àmbits socials, es puguin vincular als processos de presa de decisions i a les entitats juvenils i formar part de les mateixes.

f) La coresponsabilitat. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha de cedir capacitat de decisió i gestió sobre els afers públics i potenciar la coresponsabilitat en el seu exercici. Els joves han de poder participar en les polítiques públiques, per si mateixos o mitjançant entitats, per prendre part en el disseny de les polítiques socials destinades a les persones joves.

g) La innovació i l'aprenentatge social. L'actuació administrativa en matèria de joventut ha d'incorporar com a base per a la construcció de les polítiques de

joventut la innovació permanent, l'aprenentatge social, l'experimentació i la negociació.

h) La proximitat. L'actuació administrativa en matèria de joventut, per millorar l'aplicació de polítiques de joventut adequades a cada territori i a cada col·lectiu, ha de promoure el disseny i l'aplicació de solucions des dels centres de decisió situats a prop de les persones joves.

i) L'accessibilitat. L'actuació administrativa en matèria de joventut garantirà la incorporació de polítiques d'accessibilitat per a la plena integració dels joves amb discapacitat.

j) L'interès juvenil. Totes les polítiques públiques han de tenir en compte la dimensió juvenil, especialment les que afecten les persones joves de manera directa o indirecta.

k) La coordinació, cooperació i planificació. Les polítiques de joventut han de respondre a les necessitats detectades. És un deure de les administracions públiques catalanes amb competència en aquesta matèria la coordinació, cooperació i planificació de les polítiques de joventut, tant pel que fa al disseny com a l'execució.

l) L'eficàcia, eficiència i gestió responsable. Els programes i actuacions dirigits als joves han d'estar dotats dels recursos suficients per assolir els objectius previstos, donant-los d'un ús adequat a la seva finalitat i gestionant amb responsabilitat.

m) La descentralització i desconcentració. Les polítiques de joventut s'han de planificar des de la proximitat, garantint la seva plena eficàcia i la seva execució".

Article Vuit. Accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques

Es modifica l'article 9 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, que queda amb la següent redacció.

"Article 9. Reserva d'habitatges per a persones amb mobilitat reduïda.

1. Per tal de garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, en les programacions anuals de les de promocions públiques es reservarà un percentatge no inferior al 5% del volum total per destinar-lo a satisfer la demanda d'habitatge per aquests col·lectius, de la forma que s'estableixi.

2. Per tal que les persones amb discapacitat puguin viure de forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida, s'adoptaran mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a l'habitatge, en igualtat de condicions amb les altres. Aquestes mesures inclouran la identificació i eliminació d'obstacles i barreres d'accés.

3. Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial hauran de reservar, en els projectes que presentin per a la seva aprovació, la proporció mínima que s'estableixi per a persones amb mobilitat reduïda.

4. Els edificis en què existeixen habitatges reservats per a persones amb limitacions hauran de tenir adaptats els interiors dels esmentats habitatges."

Article Nou. Codi Civil.

Es modifiquen els articles 212-1, i 226-1 de la Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, que queden amb la redacció següent:

- "Article 212-1.4. Dret a la informació sobre la salut.

"4. Si la persona es troba en un estat físic o psíquic que no li permet rebre la informació o comprendre-la, aquesta s'ha de donar, de la manera que estableix la legislació per a l'àmbit sanitari, a la persona designada en el document de voluntats anticipades, a l'assistent legalment designat en els termes de l'article 226-1 d'aquest Codi, el representant legal, a la persona que té la guarda de fet,

als familiars o a les persones que hi estan vinculades, segons que correspongui."

- Article 226-1. Nomenament d'assistent.

"1. La persona major d'edat que ho necessiti per a tenir cura d'ella mateixa o dels seus béns, a causa de la disminució no incapacitant de les seves facultats físiques o psíquiques, o la persona amb discapacitat reconeguda, pot sol·licitar a l'autoritat judicial el nomenament d'un assistent, d'acord amb el que estableix aquest capítol, pel procediment de jurisdicció voluntària.

2. L'autoritat judicial ha de respectar la voluntat de la persona que s'ha d'assistir pel que fa al nomenament o exclusió d'alguna persona per a exercir la funció d'assistència."

Article Deu. Comunicació Audiovisual

Es modifica l'article 84 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya,

"Article 84. Accés de les persones amb discapacitat a la comunicació audiovisual.

1. Les persones amb discapacitat visual o auditiva tenen el dret a una accessibilitat universal a la comunicació audiovisual, d'acord amb les possibilitats tecnològiques.

2. Les persones amb discapacitat auditiva tenen el dret que la comunicació audiovisual televisiva en obert autonòmica, subtituli el 80% dels programes i compti almenys amb quatre hores a la setmana d'interpretació amb llengua de signes.

4. Les persones amb discapacitat visual tenen el dret que la comunicació audiovisual televisiva, en obert, compti almenys amb quatre hores audiodescrites a la setmana.

Els poders públics i els prestadors fomentaran el gaudi ple de la comunicació audiovisual per a les persones amb discapacitat i l'ús de bones pràctiques que eviti qualsevol discriminació o repercussió negativa cap a aquestes persones.
Per tal de garantir la qualitat del servei i la satisfacció de les persones destinatàries, els prestadors del servei de comunicació audiovisual s'han d'atenir, en l'aplicació de les mesures d'accessibilitat, a les normes tècniques vigents en cada moment en relació amb la subtitulació, l'emissió en llengua de signes i l'audiodescripció. Els prestadors de serveis de comunicació audiovisual podran emprar el patrocini per sufragar les mesures d'accessibilitat.

5. Els prestadors del servei de comunicació audiovisual procuraran oferir en les seves emissions una imatge ajustada, normalitzada, respectuosa i inclusiva de les persones amb discapacitat, com a manifestació enriquidora de la diversitat humana, evitant difondre percepcions estereotipades, esbiaixades o producte dels prejudicis socials que poguessin subsistir. De la mateixa manera, han de procurar que la seva aparició en la programació sigui proporcional al pes i a la participació d'aquestes persones en el conjunt de la societat.

6. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha de regular per instrucció l'efectiu exercici dels drets a què es refereixen els apartats 1, 2 i 3, supervisant el seu acompliment per part dels operadors de cobertura autonòmica a Catalunya i locals. A aquest efecte pot determinar els supòsits, condicions i percentatges d'aplicació en funció de les diferents característiques del servei, així com el ritme d'implantació progressiva en el cas de les televisions locals que realitzin la difusió dels seus programes al territori de Catalunya."

S'introdueix una nova Disposició transitòria setena en la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya:

"Disposició transitòria. Serveis de suport que han de prestar els operadors de televisió a Catalunya per a les persones amb discapacitat.

1. Els serveis d'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la programació dels canals a què es refereix l'article 84 han d'haver assolit el 31 de desembre de 2013 els següents percentatges i valors:

	2013
Subtitulació	*80%*
Hores llengua signes	*4*
Hores audiodescripció	*4*

2. Els serveis d'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la programació dels canals de servei públic de Catalunya han d'haver assolit el 31 de desembre de 2013 els següents percentatges i valors:

	2013
Subtitulació	*100%*
Hores llengua signes	*20*
Hores audiodescripció	*20*

3. S'autoritza el Govern de la Generalitat de Catalunya per ampliar reglamentàriament els terminis dels apartats anteriors d'acord amb l'evolució del mercat audiovisual català, i el desenvolupament dels mitjans tècnics disponibles en cada moment.

4. Els canals de televisió de nova emissió han d'assolir els temps i percentatges fixats en l'article 84 en el termini de quatre anys, extrapolant l'escala de l'apartat 1 anterior. "

Article Onze. Publicitat institucional.

Es modifica l'article 4 de la Llei 18/2000, de 29 de desembre, per la qual es regula la publicitat institucional de manera que s'introdueix "in fine" una nova lletra "p" amb el text:

"p) la publicitat i comunicació audiovisual serà accessible, per la qual cosa es procurarà el més complet accés a la informació a les persones amb qualsevol tipus de discapacitat."

Disposicions addicionals

Primera. Finançament

1. El Govern de la Generalitat, per a la realització de les mesures que es desenvolupin en compliment d'aquesta llei, s'ha de subjectar a les disponibilitats pressupostàries de cada exercici d'acord amb les corresponents lleis de pressupostos.

2. Els ens locals han de subjectar-se a les seves disponibilitats pressupostàries per atendre les obligacions que es deriven d'aquesta Llei, d'acord amb els respectius pressupostos.

Segona. Impacte social de la Llei

En el termini de tres anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el departament competent en matèria de polítiques d'accessibilitat, ha de dur a terme una avaluació de l'impacte social de la Llei, amb la participació de tots els sectors implicats i dels òrgans consultius que s'hi estableixen.

Tercera. Comissió Interdepartamental de Polítiques a favor de les persones amb discapacitat

La Comissió _____

Quarta. Òrgans responsables de la implementació de la transversalitat

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Govern, mitjançant decret, ha d'atribuir a un òrgan dels departaments de la Generalitat de Catalunya, organismes autònoms i organismes públics vinculats o dependents de l'Administració de la Generalitat, la responsabilitat de la implementació de la transversalitat de les polítiques a favor de les persones amb discapacitat en la planificació, gestió i avaluació de les seves polítiques; i establir les seves funcions, entre les quals hi ha les que s'estableixen en l'article _____ d'aquesta llei.

Disposicions finals

Primera. Modificació de la Llei _____de Catalunya

Segona. Desplegament reglamentari

S'autoritza el Govern i el Conseller o Consellera competent, perquè dicti les disposicions necessàries per a desplegar i executar aquesta llei.

Tercera. Entrada en vigor

1. Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
2. El preceptes que eventualment comportessin la realització de despeses amb càrrec als Pressupostos de la Generalitat, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta llei.
Palau del Parlament, ___de _____ de 2013

7.2.- Text de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat

Preàmbul

Els Estats Part en aquesta Convenció,

a) Recordant els principis de la Carta de les Nacions Unides que proclamen que la llibertat, la justícia i la pau al món tenen per base el reconeixement de la dignitat i el valor inherents i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana,

b) Reconeixent que les Nacions Unides, en la Declaració Universal de Drets Humans i en els Pactes Internacionals de Drets Humans, han reconegut i proclamat que tota persona té els drets i llibertats enunciats en aquests instruments, sense distinció de cap índole,

c) Reafirmant la universalitat, indivisibilitat, interdependència i interelació de tots els drets humans i llibertats fonamentals, així com la necessitat de garantir que les persones amb discapacitat els exerceixin plenament i sense discriminació,

d) Recordant el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, la Convenció Internacional sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació Racial, la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, la Convenció contra la Tortura i Altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, la Convenció sobre els Drets de la Infància i la Convenció Internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors immigrats i dels seus familiars,

e) Reconeixent que la discapacitat és un concepte que evoluciona i que resulta de la interacció entre les persones amb deficiències i les barreres degudes a l'actitud i a l'entorn que eviten la seva participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb la resta,

f) Reconeixent la importància que revesteixen els principis i les directrius de política que figuren en el Programa d'Acció Mundial per a les Persones amb Discapacitat i en les Normes Uniformes sobre la Igualtat d'Oportunitats per les Persones amb Discapacitat com a factor en la promoció, la formulació i

l’avaluació de normes, plans, programes i mesures a nivell nacional, regional i internacional destinats a donar una major igualtat d'oportunitats a les persones amb discapacitat,

g) Destacant la importància d'incorporar les qüestions relatives a la discapacitat com a part integrant de les estratègies pertinents de desenvolupament sostenible,

h) Reconeixent també que la discriminació contra qualsevol persona per raó de la seva discapacitat constitueix una vulneració de la dignitat i el valor inherents de l'ésser humà,

i) Reconeixent a més la diversitat de les persones amb discapacitat,

j) Reconeixent la necessitat de promoure i protegir els drets humans de totes les persones amb discapacitat, incloses les que necessiten un suport més intens,

k) Observant amb preocupació que, malgrat aquests diversos instruments i activitats, les persones amb discapacitat segueixen trobant barreres per participar en igualtat de condicions amb les altres en la vida social i que se segueixen vulnerant els seus drets humans en totes les parts del món,

l) Reconeixent la importància de la cooperació internacional per millorar les condicions de vida de les persones amb discapacitat en tots els països, en particular en els països en desenvolupament,

m) Reconeixent el valor de les contribucions que realitzen i poden realitzar les persones amb discapacitat al benestar general i a la diversitat de les seves comunitats, i que la promoció del ple gaudi dels drets humans i les llibertats fonamentals per les persones amb discapacitat i de la seva plena participació tindran com a resultat un major sentit de pertinença d'aquestes persones i avenços significatius en el desenvolupament econòmic, social i humà de la societat i en l'eradicació de la pobresa,

n) Reconeixent la importància que per a les persones amb discapacitat revesteix la seva autonomia i independència individual, inclosa la llibertat de prendre les seves pròpies decisions,

o) Considerant que les persones amb discapacitat han de tenir l’oportunitat de participar activament en els processos d'adopció de decisions sobre polítiques i programes, inclosos els que els afecten directament,

p) Preocupats per la difícil situació en què es troben les persones amb discapacitat que són víctimes de múltiples o agreujades formes de discriminació per motius de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional, ètnic, indígena o social, patrimoni, naixement, edat o qualsevol altra condició,

q) Reconeixent que les dones i les nenes amb discapacitat solen estar exposades a un risc major, dins i fora de la llar, de violència, lesions o abús, abandonament o tracte negligent, maltractaments o explotació,

r) Reconeixent també que els nens i les nenes amb discapacitat han de gaudir plenament de tots els drets humans i les llibertats fonamentals en igualtat de condicions amb els altres nens i nenes, i recordant les obligacions que sobre això van assumir els Estats Part en la Convenció sobre els Drets dels Infants,

s) Subratllant la necessitat d'incorporar una perspectiva de gènere en totes les activitats destinades a promoure el ple gaudi dels drets humans i les llibertats fonamentals per les persones amb discapacitat,

t) Destacant el fet que la majoria de les persones amb discapacitat viuen en condicions de pobresa i reconeixent, sobre això, la necessitat fonamental de mitigar els efectes negatius de la pobresa en les persones amb discapacitat,

u) Tenint present que, per aconseguir la plena protecció de les persones amb discapacitat, en particular durant els conflictes armats i la ocupació estrangera, és indispensable que es donin condicions de pau i seguretat basades en el ple respecte dels propòsits i principis de la Carta de les Nacions Unides i es respectin els instruments vigents en matèria de drets humans,

v) Reconeixent la importància de l'accessibilitat a l'entorn físic, social, econòmic i cultural, a la salut i l'educació i a la informació i les comunicacions, perquè les persones amb discapacitat puguin gaudir plenament de tots els drets humans i les llibertats fonamentals,

w) Conscients que les persones, que tenen obligacions respecte altres persones i a la comunitat a la qual pertanyen, tenen la responsabilitat de procurar, per tots els mitjans, que es promoguin i respectin els drets reconeguts en la Carta Internacional de Drets Humans,

x) Convençuts que la família és la unitat col·lectiva natural i fonamental de la societat i té dret a rebre protecció d'aquesta i del Estat, i que les persones amb discapacitat i els seus familiars han de rebre la protecció i l'assistència

necessàries perquè les famílies puguin contribuir a que les persones amb discapacitat gaudeixin dels seus drets plenament i en igualtat de condicions,

i) Convençuts que una convenció internacional àmplia i integral per promoure i protegir els drets i la dignitat de les persones amb discapacitat contribuirà significativament a pal·liar el profund desavantatge social de les persones amb discapacitat i promourà la seva participació, amb igualtat d'oportunitats, en els àmbits civil, polític, econòmic, social i cultural, tant en els països en desenvolupament com en els desenvolupats,

Convenen:

Article 1 Propòsit

El propòsit d'aquesta Convenció és promoure, protegir i assegurar el gaudi ple i en condicions d'igualtat de tots els drets humans i llibertats fonamentals per totes les persones amb discapacitat, i promoure el respecte de la seva dignitat inherent. Les persones amb discapacitat inclouen a aquelles que tinguin deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres, puguin impedir la seva participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb la resta.

Article 2 Definicions

Als fins d'aquesta Convenció:

La "comunicació" inclourà els llenguatges, la visualització de textos, el Braille, la comunicació tàctil, els macrotips, els dispositius multimèdia de fàcil accés, així com el llenguatge escrit, els sistemes auditius, el llenguatge senzill, els mitjans de veu digitalitzada i altres modes, mitjans i formats augmentatius o alternatius de comunicació, inclosa la tecnologia de la informació i les comunicacions de fàcil accés;

Per "llenguatge" s'entendrà tant el llenguatge oral com la llengua de signes i altres formes de comunicació no verbal;

Per "discriminació per motius de discapacitat" s'entendrà qualsevol distinció, exclusió o restricció per motius de discapacitat que tingui el propòsit o l'efecte d'obstaculitzar o deixar sense efecte el reconeixement, gaudi o exercici, en igualtat de condicions, de tots els drets humans i llibertats fonamentals en els

àmbits polític, econòmic, social, cultural, civil o d'altre tipus. Inclou totes les formes de discriminació, entre elles, la denegació d'ajustaments raonables;

Per "ajustaments raonables" s'entendran les modificacions i adaptacions necessàries i adequades que no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda, quan es requereixin en un cas particular, per garantir a les persones amb discapacitat el gaudi o exercici, en igualtat de condicions amb les altres, de tots els drets humans i llibertats fonamentals;

Per "disseny universal" s'entendrà el disseny de productes, entorns, programes i serveis que puguin utilitzar totes les persones, en la major mesura possible, sense necessitat d'adaptació ni disseny especialitzat. El "disseny universal "no exclourà les ajudes tècniques per a grups particulars de persones amb discapacitat, quan es necessitin.

Article 3 Principis generals

Els principis d'aquesta Convenció seran:

a) El respecte de la dignitat inherent, l'autonomia individual, inclosa la llibertat de prendre les pròpies decisions, i la independència de les persones;

b) La no discriminació;

c) La participació i inclusió plenes i efectives en la societat;

d) El respecte per la diferència i l'acceptació de les persones amb discapacitat com a part de la diversitat i la condició humanes;

e) La igualtat d'oportunitats;

f) L'accessibilitat;

g) La igualtat entre l'home i la dona;

h) El respecte a l'evolució de les facultats dels nens i les nenes amb discapacitat i del seu dret a preservar la seva identitat.

Article 4 Obligacions generals

1. Els Estats Part es comprometen a assegurar i promoure el ple exercici de tots els drets humans i les llibertats fonamentals de les persones amb discapacitat sense cap discriminació per motius de discapacitat. Amb aquesta finalitat, els Estats Part es comprometen a:

a) Adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'una altra índole que siguin pertinents per fer efectius els drets reconeguts en la aquesta Convenció;

b) Prendre totes les mesures pertinents, incloses mesures legislatives, per modificar o derogar lleis, reglaments, costums i pràctiques existents que constitueixin discriminació contra les persones amb discapacitat;

c) Tenir en compte, en totes les polítiques i tots els programes, la protecció i promoció dels drets humans de les persones amb discapacitat;

d) Abstenir-se d'actes o pràctiques que siguin incompatibles amb la aquesta Convenció i vetllar perquè les autoritats i institucions publiques actuïn conforme al que s'hi disposa;

e) Prendre totes les mesures pertinents perquè cap persona, organització o empresa privada discrimini per motius de discapacitat;

f) Emprendre o promoure la investigació i el desenvolupament de béns, serveis, equip i instal·lacions de disseny universal, d'acord amb la definició de l'article 2 d'aquesta Convenció, que requereixin la menor adaptació possible i el menor cost per satisfer les necessitats específiques de les persones amb discapacitat, promoure la seva disponibilitat i ús, i promoure el disseny universal en l'elaboració de normes i directrius;

g) Emprendre o promoure la recerca i el desenvolupament, i promoure la disponibilitat i l'ús de noves tecnologies, incloses les tecnologies de la informació i les comunicacions, ajuts per a la mobilitat, dispositius tècnics i tecnologies de suport adequades per a les persones amb discapacitat, donant prioritat a les de preu assequible;

h) Proporcionar informació que sigui accessible per a les persones amb discapacitat sobre ajuts a la mobilitat, dispositius tècnics i tecnologies de suport, incloses noves tecnologies, així com altres formes d'assistència I serveis i instal·lacions de suport;

i) Promoure la formació dels professionals i el personal que treballen amb persones amb discapacitat respecte dels drets reconeguts en aquesta Convenció, per tal de donar millor l'assistència i els serveis garantits per aquests drets.

2. Pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, els Estats Parts es comprometen a adoptar mesures fins al màxim dels seus recursos disponibles

i, quan sigui necessari, en el marc de la cooperació internacional, per aconseguir, de manera progressiva, el ple exercici d'aquests drets, sense perjudici de les obligacions previstes en aquesta Convenció que siguin aplicables immediatament en virtut del dret internacional.

3. En l'elaboració i aplicació de legislació i polítiques per fer efectiva aquesta Convenció, i en altres processos d'adopció de decisions sobre qüestions relacionades amb les persones amb discapacitat, els Estats Parts han de fer consultes estretes i col · laboraran activament amb les persones amb discapacitat, inclosos els nens i les nenes amb discapacitat, a través de les organitzacions que les representen.

4. Res del que disposa aquesta Convenció no afectarà cap de les disposicions que puguin facilitar, en major mesura, l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat i que puguin figurar a la legislació d'un Estat part o en el dret internacional en vigor en aquest Estat. No es restringiran ni derogaran cap dels drets humans i les llibertats fonamentals reconeguts o existents en els Estats Part en la aquesta Convenció de conformitat amb la llei, les convencions i els convenis, els reglaments o el costum amb el pretext que en la present Convenció no es reconeixen aquests drets o llibertats o es reconeixen en menor mesura.

5. Les disposicions d'aquesta Convenció s'aplicaran a totes les parts dels Estats federals sense limitacions ni excepcions.

Article 5 Igualtat i no discriminació

1. Els Estats Part reconeixen que totes les persones són iguals davant la llei i en virtut d'ella i que gaudeixen d'igual protecció legal i a beneficiar de la llei en igual mesura sense cap discriminació.

2. Els Estats Part prohibeixen tota discriminació per motius de discapacitat i garantiran a totes les persones amb discapacitat protecció legal igual i efectiva contra la discriminació per qualsevol motiu.

3. Per tal de promoure la igualtat i eliminar la discriminació, els Estats Membres han de prendre totes les mesures pertinents per assegurar la realització d’ajustaments raonables.

4. No es consideraran discriminatòries, en virtut d'aquesta Convenció, les mesures específiques que siguin necessàries per accelerar o assolir la igualtat de fet de les persones amb discapacitat.

Article 6 Dones amb discapacitat

1. Els Estats Part reconeixen que les dones i nenes amb discapacitat estan subjectes a múltiples formes de discriminació i, en aquest sentit, han d'adoptar mesures per assegurar que puguin gaudir plenament i en igualtat de condicions de tots els drets humans i llibertats fonamentals.

2. Els Estats Part prendran totes les mesures pertinents per assegurar el ple desenvolupament, avenç i potenciació de la dona, amb el propòsit de garantir-li l'exercici i gaudi dels drets humans i les llibertats fonamentals establerts en aquesta Convenció.

Article 7 Nens i nenes amb discapacitat

1. Els Estats Part prendran totes les mesures necessàries per assegurar que tots els nens i les nenes amb discapacitat gaudeixin plenament de tots els drets humans i llibertats fonamentals en igualtat de condicions amb els altres nens i nenes.

2. En totes les activitats relacionades amb els nens i les nenes amb discapacitat, la consideració principal serà la protecció de l'interès superior de l'infant.

3. Els Estats membres han d'assegurar que els nens i les nenes amb discapacitat tinguin dret a manifestar la seva opinió sobre totes les qüestions que els afecten, opinió que rebrà la deguda consideració tenint en compte la seva edat i maduresa, en igualtat de condicions amb els altres nens i nenes, i a rebre assistència apropiada d'acord amb la seva discapacitat i edat per poder exercir aquest dret.

Article 8 Presa de consciència

1. Els Estats Part es comprometen a adoptar mesures immediates, efectives i pertinents per a:

a) Sensibilitzar la societat, fins i tot a nivell familiar, perquè prengui major consciència respecte de les persones amb discapacitat i fomentar el respecte dels drets i la dignitat d'aquestes persones;

b) Lluitar contra els estereotips, els prejudicis i les pràctiques nocives respecte de les persones amb discapacitat, inclosos els que es basen en el gènere o l'edat, en tots els àmbits de la vida;

c) Promoure la presa de consciència respecte de les capacitats i aportacions de les persones amb discapacitat.

2. Les mesures amb aquesta finalitat inclouen:

a) Posar en marxa i mantenir campanyes efectives de sensibilització pública destinades a:

i) Fomentar actituds receptives respecte dels drets de les persones amb discapacitat;

ii) Promoure percepcions positives i una major consciència social respecte de les persones amb discapacitat;

iii) Promoure el reconeixement de les capacitats, els mèrits i les habilitats de les persones amb discapacitat i de les seves aportacions en relació amb el lloc de treball i el mercat laboral;

b) Fomentar en tots els nivells del sistema educatiu, fins i tot entre tots els nens i les nenes des de molt jove, una actitud de respecte de els drets de les persones amb discapacitat;

c) Encoratjar tots els òrgans dels mitjans de comunicació a què difonguin una imatge de les persones amb discapacitat que sigui compatible amb el propòsit d'aquesta Convenció;

d) Promoure programes de formació sobre sensibilització que tinguin en compte les persones amb discapacitat i els drets d'aquestes persones.

Article 9 Accessibilitat

1. Per tal que les persones amb discapacitat puguin viure en forma independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els Estats membres han de prendre mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions obertes al públic

o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals. Aquestes mesures, que inclouran la identificació i l'eliminació d'obstacles i barreres d'accés, s'aplicaran, entre altres coses, a:

a) Els edificis, les vies públiques, el transport i altres instal·lacions exteriors i interiors com escoles, habitatges, instal·lacions mèdiques i llocs de treball;

b) Els serveis d'informació, comunicacions i d'altre tipus, inclosos els serveis electrònics i d'emergència.

2. Els Estats Part també adoptaran les mesures pertinents per:

a) Desenvolupar, promulgar i supervisar l'aplicació de normes mínimes i directrius sobre l'accessibilitat de les instal·lacions i els serveis oberts al públic o d'ús públic;

b) Assegurar que les entitats privades que proporcionen instal·lacions i serveis oberts al públic o d'ús públic tinguin en compte tots els aspectes de la seva accessibilitat per a les persones amb discapacitat;

c) Oferir formació a totes les persones involucrades en els problemes d'accessibilitat a què s'enfronten les persones amb discapacitat;

d) Dotar els edificis i altres instal·lacions obertes al públic de senyalització en Braille i en formats de fàcil lectura i comprensió;

e) Oferir formes d'assistència humana o animal i intermediaris, inclosos guies, lectors i intèrprets professionals de la llengua de signes, per facilitar l'accés a edificis i altres instal·lacions obertes al públic;

f) Promoure altres formes adequades d'assistència i suport a les persones amb discapacitat per assegurar el seu accés a la informació;

g) Promoure l'accés de les persones amb discapacitat als nous sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions, inclosa Internet;

h) Promoure el disseny, el desenvolupament, la producció i la distribució de sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions accessibles en una etapa primerenca, per tal que aquests sistemes i tecnologies siguin accessibles al menor cost.

Article 10 Dret a la vida

Els Estats Part reafirmen el dret inherent a la vida de tots els éssers humans i adoptaran totes les mesures necessàries per garantir el gaudi efectiu d'aquest dret per les persones amb discapacitat en igualtat de condicions amb la resta.

Article 11 Situacions de risc i emergències humanitàries

Els Estats Part, en virtut de les responsabilitats que els corresponen d'acord amb el dret internacional, i en concret el dret internacional humanitari i el dret internacional dels drets humans, totes les mesures necessàries per garantir la seguretat i la protecció de les persones amb discapacitat en situacions de risc, incloses situacions de conflicte armat, emergències humanitàries i desastres naturals.

Article 12 Igual reconeixement com a persona davant la llei

1. Els Estats Part reafirmen que les persones amb discapacitat tenen dret a tot arreu al reconeixement de la seva personalitat jurídica.

2. Els Estats Part reconeixeran que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb les altres en tots els aspectes de la vida.

3. Els Estats membres han de prendre les mesures pertinents per proporcionar accés a les persones amb discapacitat al suport que puguin necessitar en el exercici de la seva capacitat jurídica.

4. Els Estats Part asseguraran que en totes les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica es proporcionin salvaguardes adequades i efectives per impedir els abusos de conformitat amb el dret internacional en matèria de drets humans. Aquestes salvaguardes asseguraran que les mesures relatives a l'exercici de la capacitat jurídica respectin els drets, la voluntat i les preferències de la persona, que no hi hagi conflicte d'interessos ni influència indeguda, que siguin proporcionals i adaptades a les circumstàncies de la persona, que s'apliquin en el termini més curt possible i que estiguin subjectes a exàmens periòdics per part d'una autoritat o un òrgan judicial competent, independent i imparcial. Les salvaguardes seran proporcionals al grau en què aquestes mesures afectin els drets i interessos de les persones.

5. Sense perjudici del que disposa aquest article, els Estats Part prendran totes les mesures que siguin pertinents i efectives per garantir el dret de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb les altres, a ser propietàries i heretar béns, controlar els seus propis assumptes econòmics i tenir accés en igualtat de condicions a préstecs bancaris, hipoteques i altres modalitats de

crèdit financer, i vetllar perquè les persones amb discapacitat no siguin privades dels seus béns de manera arbitrària.

Article 13 Accés a la justícia

1. Els Estats Part asseguraran que les persones amb discapacitat tinguin accés a la justícia en igualtat de condicions amb la resta, fins i tot mitjançant ajustaments de procediment i adequats a l'edat, per tal de facilitar l'exercici de les funcions efectives d'aquestes persones com a participants directes i indirectes, inclosa la declaració com a testimonis, en tots els procediments judicials, amb inclusió de l'etapa d'investigació i altres etapes preliminars.

2. Per tal d'assegurar que les persones amb discapacitat tinguin accés efectiu a la justícia, els Estats Part promouran la capacitació adequada de els que treballen en l'administració de justícia, inclòs el personal policial i penitenciari.

Article 14 Llibertat i seguretat de la persona

1. Els Estats Part asseguraran que les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb les altres:

a) Gaudeixin del dret a la llibertat i seguretat de la persona;

b) No es vegin privades de la seva llibertat il·legal o arbitràriament i que qualsevol privació de llibertat sigui de conformitat amb la llei, i que l'existència d'una discapacitat no justifiqui en cap cas una privació de la llibertat.

2. Els Estats Part asseguraran que les persones amb discapacitat que es vegin privades de la seva llibertat per raó d'un procés tinguin, en igualtat de condicions amb la resta, dret a garanties de conformitat amb el dret internacional dels drets humans ia ser tractades de conformitat amb els objectius i principis d'aquesta Convenció, inclosa la realització d'ajustaments raonables.

Article 15 Protecció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants

1. Cap persona serà sotmesa a tortura o altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants. En particular, ningú serà sotmès a experiments mèdics o científics sense el seu lliure consentiment.

2. Els Estats Part prendran totes les mesures de caràcter legislatiu, administratiu, judicial o d'altra índole que siguin efectives per evitar que les

persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, siguin sotmeses a tortures o altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants.

Article 16 Protecció contra l'explotació, la violència i l'abús

1. Els Estats membres han de prendre totes les mesures de caràcter legislatiu, administratiu, social, educatiu i d'altra índole que siguin pertinents per protegir les persones amb discapacitat, tant en el sí de la llar com fora d'ella, contra totes les formes d'explotació, violència i abús, inclosos els aspectes relacionats amb el gènere.

2. Els Estats Part també adoptaran totes les mesures pertinents per impedir qualsevol forma d'explotació, violència i abús assegurant, entre altres coses, que existeixin formes adequades d'assistència i suport que tinguin en compte el gènere i l'edat per a les persones amb discapacitat i els seus familiars i cuidadors, fins i tot proporcionant informació i educació sobre la manera de prevenir, reconèixer i denunciar els casos d'explotació, violència i abús. Els Estats Part asseguraran que els serveis de protecció tinguin en compte la edat, el gènere i la discapacitat.

3. Per tal d'impedir que es produeixin casos d'explotació, violència i abús, els Estats Part asseguraran que tots els serveis i programes dissenyats per servir a les persones amb discapacitat siguin supervisats efectivament per autoritats independents.

4. Els Estats Part prendran totes les mesures pertinents per promoure la recuperació física, cognitiva i psicològica, la rehabilitació i la reintegració social de les persones amb discapacitat que siguin víctimes de qualsevol forma d'explotació, violència o abús, fins i tot mitjançant la prestació de serveis de protecció. Aquesta recuperació i integració tindran lloc en un entorn que sigui favorable per a la salut, el benestar, l'autoestima, la dignitat i l'autonomia de la persona i que tingui en compte les necessitats específiques del gènere i l'edat.

5. Els Estats membres han de prendre legislació i polítiques efectives, incloses la legislació i les polítiques centrades en la dona i en la infància, per assegurar que els casos d'explotació, violència i abús contra persones amb discapacitat siguin detectats, investigats i, si escau, jutjats.

Article 17 Protecció de la integritat personal

Tota persona amb discapacitat té dret que es respecti la seva integritat física i mental en igualtat de condicions amb la resta.

Article 18 Llibertat de desplaçament i nacionalitat

1. Els Estats Part reconeixeran el dret de les persones amb discapacitat a la llibertat de desplaçament, a la llibertat per triar la residència i a una nacionalitat, en igualtat de condicions amb la resta, fins i tot assegurant que les persones amb discapacitat:

a) Tinguin dret a adquirir i canviar una nacionalitat i a no ser privades de la seva de manera arbitrària o per motius de discapacitat;

b) No siguin privades, per motius de discapacitat, de la seva capacitat per obtenir, posseir i utilitzar documentació relativa a la seva nacionalitat o altra documentació d'identificació, o per utilitzar procediments pertinents, com el procediment d'immigració, que puguin ser necessaris per facilitar l'exercici del dret a la llibertat de desplaçament;

c) Tinguin llibertat per sortir de qualsevol país, inclòs el propi;

d) No es vegin privades, arbitràriament o per motius de discapacitat, del dret a entrar al seu propi país.

2. Els nens i les nenes amb discapacitat seran inscrits immediatament després del seu naixement i tindran des del naixement dret a un nom, a tenir una nacionalitat i, en la mesura del possible, a conèixer als seus pares i ser atesos per ells.

Article 19 Dret a viure de forma independent i a ser inclòs en la comunitat

Els Estats Part en aquesta Convenció reconeixen el dret a igualtat de condicions de totes les persones amb discapacitat a viure en la comunitat, amb opcions iguals a les de les altres, i adoptar mesures efectives i pertinents per facilitar el ple gaudi d'aquest dret per les persones amb discapacitat i la seva plena inclusió i participació en la comunitat, assegurant en especial que:

a) Les persones amb discapacitat tinguin l'oportunitat de triar el seu lloc de residència i on i amb qui viure, en igualtat de condicions amb les altres, i no es vegin obligades a viure d'acord amb un sistema de vida específic;

b) Les persones amb discapacitat tinguin accés a una varietat de serveis d'assistència domiciliària, residencial i altres serveis de suport de la comunitat, inclosa l'assistència personal que sigui necessària per facilitar la seva existència i la seva inclusió en la comunitat i per evitar el seu aïllament o separació d'aquesta;

c) Les instal·lacions i els serveis comunitaris per a la població en general estiguin a disposició, en igualtat de condicions, de les persones amb discapacitat i tinguin en compte les seves necessitats.

Article 20 Mobilitat personal

Els Estats membres han de prendre mesures efectives per assegurar que les persones amb discapacitat gaudeixin de mobilitat personal amb la major independència possible, entre elles:

a) Facilitar la mobilitat personal de les persones amb discapacitat en la forma i en el moment que desitgin a un cost assequible;

b) Facilitar l'accés de les persones amb discapacitat a formes de assistència humana o animal i intermediaris, tecnologies de suport, dispositius tècnics i ajudes per a la mobilitat de qualitat, fins i tot posant-los a la seva disposició a un cost assequible;

c) Oferir a les persones amb discapacitat i al personal especialitzat que treballi amb aquestes persones capacitació en habilitats relacionades amb la mobilitat;

d) Encoratjar les entitats que fabriquen ajuts per a la mobilitat, dispositius i tecnologies de suport a que tinguin en compte tots els aspectes de la mobilitat de les persones amb discapacitat.

Article 21 Llibertat d'expressió i d'opinió i accés a la informació

Els Estats membres han de prendre totes les mesures pertinents per a què les persones amb discapacitat puguin exercir el dret a la llibertat d'expressió i opinió, inclosa la llibertat de demanar, rebre i facilitar informació i idees en igualtat de condicions amb les altres i mitjançant qualsevol forma de comunicació que triïn d'acord amb la definició de l'article 2 d'aquesta Convenció, entre elles:

a) Facilitar a les persones amb discapacitat informació dirigida al públic en general, de manera oportuna i sense cost addicional, en formats accessibles i amb les tecnologies adequades als diferents tipus de discapacitat;

b) Acceptar i facilitar la utilització de la llengua de signes, el Braille, les maneres, mitjans, i formats augmentatius i alternatius de comunicació i tots els altres modes, mitjans i formats de comunicació accessibles que triïn les persones amb discapacitat en les seves relacions oficials;

c) Encoratjar les entitats privades que prestin serveis al públic en general, fins i tot mitjançant Internet, a que proporcionin informació i serveis en formats que les persones amb discapacitat puguin utilitzar i als quals tinguin accés;

d) Encoratjar els mitjans de comunicació, inclosos els que subministren informació a través d'Internet, a fer que els seus serveis siguin accessibles per a les persones amb discapacitat;

e) Reconèixer i promoure la utilització de llengües de signes.

Article 22 Respecte de la privacitat

1. Cap persona amb discapacitat, independentment de quin sigui el seu lloc de residència o la seva modalitat de convivència, serà objecte d'ingerències arbitràries o il · legals en la seva vida privada, família, llar, correspondència o qualsevol altre tipus de comunicació, o d'agressions il·lícites contra el seu honor i la seva reputació. Les persones amb discapacitat tindran dret a ser protegides per la llei davant les ingerències o agressions.

2. Els Estats membres han de protegir la privacitat de la informació personal i relativa a la salut i a la rehabilitació de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions amb la resta.

Article 23 Respecte de la llar i de la família

1. Els Estats Part prendran mesures efectives i pertinents per posar fi a la discriminació contra les persones amb discapacitat en totes les qüestions relacionades amb el matrimoni, la família, la paternitat i les relacions personals, i aconseguir que les persones amb discapacitat estiguin en igualtat de condicions amb la resta, a fi d'assegurar que:

a) Es reconegui el dret de totes les persones amb discapacitat en edat de contreure matrimoni, a casar-se i fundar una família sobre la base del consentiment lliure i ple dels futurs cònjuges;

b) Es respecti el dret de les persones amb discapacitat a decidir lliurement i de manera responsable el nombre de fills que volen tenir i el temps que ha de transcórrer entre un naixement i un altre, i a tenir accés a informació, educació sobre reproducció i planificació familiar apropiats per la seva edat, i s'ofereixin els mitjans necessaris que els permetin exercir aquests drets;

c) Les persones amb discapacitat, inclosos els nens i les nenes, mantinguin la seva fertilitat, en igualtat de condicions amb la resta.

2. Els Estats membres els drets i obligacions de les persones amb discapacitat pel que fa a la custòdia, la tutela, la guarda, l'adopció de nens o institucions similars, quan aquests conceptes es recullin en la legislació nacional, en tots els casos es vetllarà al màxim per l'interès superior de l'infant. Els Estats Part donar l'ajut oportú a les persones amb discapacitat per al desenvolupament de les seves responsabilitats en la criança dels fills.

3. Els Estats Part asseguraran que els nens i les nenes amb discapacitat tinguin els mateixos drets pel que fa a la vida en família. Per fer efectius aquests drets, i per tal de prevenir l'ocultació, l'abandó, la negligència i la segregació dels nens i les nenes amb discapacitat, els Estats Part han de vetllar perquè es proporcioni amb anticipació informació, serveis i suport generals als menors amb discapacitat i a les seves famílies.

4. Els Estats Part asseguraran que els nens i les nenes no siguin separats dels seus pares contra la seva voluntat, excepte quan les autoritats competents, amb subjecció a un examen judicial, determinin, de conformitat amb la llei i els procediments aplicables, que aquesta separació és necessària en l'interès superior del nen. En cap cas se separarà a un menor dels seus pares per raó d'una discapacitat del menor, d'ambdós pares o d'un d'ells.

5. Els Estats Parts han de fer tot el possible, quan la família immediata no pugui tenir cura d'un nen amb discapacitat, per proporcionar atenció alternativa dins de la família extensa i, si això no és possible, dins de la comunitat en un entorn familiar.

Article 24 Educació

1. Els Estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a l'educació. Amb vista a fer efectiu aquest dret sense discriminació i sobre la base de la igualtat d'oportunitats, els Estats Part asseguraran un sistema d'educació inclusiu a tots els nivells així com l'ensenyament al llarg de la vida, amb vista a:

a) Desenvolupar plenament el potencial humà i el sentit de la dignitat i l'autoestima i reforçar el respecte pels drets humans, les llibertats fonamentals i la diversitat humana;

b) Desenvolupar al màxim la personalitat, els talents i la creativitat de les persones amb discapacitat, així com les seves aptituds mentals i físiques;

c) Fer possible que les persones amb discapacitat participin de manera efectiva en una societat lliure.

2. En fer efectiu aquest dret, els Estats Part asseguraran que:

a) Les persones amb discapacitat no quedin excloses del sistema general d'educació per motius de discapacitat, i que els nens i les nenes amb discapacitat no quedin exclosos de l'ensenyament primari gratuït i obligatòria ni de l'ensenyament secundari per motius de discapacitat;

b) Les persones amb discapacitat puguin accedir a una educació primària i secundària inclusiva, de qualitat i gratuïta, en igualtat de condicions amb la resta, en la comunitat en què visquin;

c) Es facin ajustaments raonables en funció de les necessitats individuals;

d) Es presti el suport necessari a les persones amb discapacitat, en el marc del sistema general d'educació, per facilitar la seva formació efectiva;

e) Es facilitin mesures de suport personalitzades i efectives en entorns que fomentin al màxim el desenvolupament acadèmic i social, de conformitat amb l'objectiu de la plena inclusió.

3. Els Estats Part brindaran a les persones amb discapacitat la possibilitat d'aprendre habilitats per a la vida i desenvolupament social, per tal de propiciar la seva participació plena i en igualtat de condicions en l'educació i com a membres de la comunitat. Amb aquesta finalitat, els Estats membres han de prendre les mesures pertinents, entre elles:

a) Facilitar l'aprenentatge del Braille, l'escriptura alternativa, altres modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius o alternatius i habilitats d'orientació i de mobilitat, així com la tutoria i el suport entre iguals;

b) Facilitar l'aprenentatge de la llengua de signes i la promoció de la identitat lingüística de les persones sordes;

c) Assegurar que l'educació de les persones, i en particular els nens i les nenes cecs, sords o sordcecs s'imparteixi en els llenguatges i les maneres i mitjans de comunicació més apropiats per a cada persona i en entorns que permetin assolir el seu màxim desenvolupament acadèmic i social.

4. Per tal de contribuir a fer efectiu aquest dret, els Estats Part adoptar les mesures pertinents per emprar a mestres, inclosos mestres amb discapacitat, que estiguin qualificats en llengua de signes o Braille i per formar professionals i personal que treballin en tots els nivells educatius.

Aquesta formació inclourà la presa de consciència sobre la discapacitat i l'ús de modes, mitjans i formats de comunicació augmentatius i alternatius apropiats, i de tècniques i materials educatius per donar suport a les persones amb discapacitat.

5. Els Estats Part asseguraran que les persones amb discapacitat tinguin accés general a l'educació superior, la formació professional, l'educació per a adults i l'aprenentatge durant tota la vida sense discriminació i en igualtat de condicions amb la resta. Amb aquesta finalitat, els Estats Part asseguraran que es realitzin ajustaments raonables per a les persones amb discapacitat.

Article 25 Salut

Els Estats Part reconeixen que les persones amb discapacitat tenen dret a gaudir del més alt nivell possible de salut sense discriminació per motius de discapacitat. Els Estats membres han de prendre les mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a serveis de salut que tinguin en compte les qüestions de gènere, inclosa la rehabilitació relacionada amb la salut. En particular, els Estats Part:

a) Han de proporcionar a les persones amb discapacitat programes i atenció de la salut gratuïts oa preus assequibles de la mateixa varietat i qualitat que a les altres persones, fins i tot en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, i programes de salut pública dirigits a la població;

b) Han de proporcionar els serveis de salut que necessitin les persones amb discapacitat específicament com a conseqüència de la seva discapacitat, incloses la ràpida detecció i intervenció, quan escaigui, i serveis destinats a prevenir i reduir al màxim l'aparició de noves discapacitats, inclosos els nens i les nenes i la gent gran;

c) Han de proporcionar aquests serveis el més a prop possible de les comunitats de les persones amb discapacitat, fins i tot en les zones rurals;

d) Han d'exigir als professionals de la salut que prestin a les persones amb discapacitat atenció de la mateixa qualitat que a les altres persones sobre la base d'un consentiment lliure i informat, entre altres formes mitjançant la sensibilització respecte dels drets humans, la dignitat, l'autonomia i les necessitats de les persones amb discapacitat a través de la capacitació i la promulgació de normes ètiques per a l'atenció de la salut en els àmbits públic i privat;

e) Prohibiran la discriminació contra les persones amb discapacitat en la prestació d'assegurances de salut i de vida quan aquests estiguin permesos en la legislació nacional, i vetllar perquè aquestes assegurances es prestin de manera justa i raonable;

f) Impediran que es neguin, de manera discriminatòria, serveis de salut o d'atenció de la salut o aliments sòlids o líquids per motius de discapacitat.

Article 26 Habilitació i rehabilitació

1. Els Estats membres han de prendre mesures efectives i pertinents, fins i tot mitjançant el suport de persones que es trobin en les mateixes circumstàncies, per a què les persones amb discapacitat puguin assolir i mantenir la màxima independència, capacitat física, mental, social i vocacional, i la inclusió i participació plena en tots els aspectes de la vida. Amb aquesta finalitat, els Estats Part organitzaran, intensificaran i ampliaran serveis i programes generals d'habilitació i rehabilitació, en particular en els àmbits de la salut, l'ocupació, l'educació i els serveis socials, de manera que aquests serveis i programes:

a) Comencin en l'etapa més primerenca possible i es basin en una avaluació multidisciplinària de les necessitats i capacitats de la persona;

b) Donin suport la participació i inclusió en la comunitat i en tots els aspectes de la societat, siguin voluntaris i estiguin a disposició de les persones amb discapacitat el més prop possible de la seva pròpia comunitat, fins i tot en les zones rurals.

2. Els Estats Part han de promoure el desenvolupament de formació inicial i contínua per als professionals i el personal que treballin en els serveis de habilitació i rehabilitació.

3. Els Estats Part han de promoure la disponibilitat, el coneixement i el ús de tecnologies de suport i dispositius destinats a les persones amb discapacitat, a efectes d'habilitació i rehabilitació.

Article 27 Treball i ocupació

1. Els Estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a treballar, en igualtat de condicions amb les altres; això inclou el dret a tenir l'oportunitat de guanyar-se la vida amb un treball lliurement elegit o acceptat en un mercat i un entorn laborals que siguin oberts, inclusius i accessibles a les persones amb discapacitat. Els Estats Part salvaguardaran i promouran l'exercici del dret al treball, fins i tot per les persones que adquireixin una discapacitat durant l'ocupació, adoptant mesures pertinents, inclosa la promulgació de legislació, entre elles:

a) Prohibir la discriminació per motius de discapacitat amb respecte a totes les qüestions relatives a qualsevol forma d'ocupació, incloses les condicions de selecció, contractació i ocupació, la continuïtat en l'ocupació, la promoció professional i unes condicions de treball segures i saludables;

b) Protegir els drets de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb la resta, a condicions de treball justes i favorables, i en particular a igualtat d'oportunitats i de remuneració per treball d'igual valor, a condicions de treball segures i saludables, inclosa la protecció contra l'assetjament, i a la reparació per greuges soferts;

c) Assegurar que les persones amb discapacitat puguin exercir els seus drets laborals i sindicals, en igualtat de condicions amb la resta;

d) Permetre que les persones amb discapacitat tinguin accés efectiu a programes generals d'orientació tècnica i vocacional, serveis de col·locació i formació professional i contínua;

e) Encoratjar les oportunitats d'ocupació i la promoció professional de les persones amb discapacitat en el mercat laboral, i recolzar-les per a la recerca, obtenció, manteniment de l'ocupació i retorn al mateix;

f) Promoure oportunitats empresarials, d'ocupació per compte propi, de constitució de cooperatives i d'inici d'empreses pròpies;

g) Fer servir a persones amb discapacitat en el sector públic;

h) Promoure l'ocupació de persones amb discapacitat en el sector privat mitjançant polítiques i mesures pertinents, que poden incloure programes d'acció afirmativa, incentius i altres mesures;

i) Vetllar perquè es realitzin ajustaments raonables per a les persones amb discapacitat en el lloc de treball;

j) Promoure l'adquisició per les persones amb discapacitat de experiència laboral en el mercat de treball obert;

k) Promoure programes de rehabilitació vocacional i professional, manteniment de l'ocupació i reincorporació al treball dirigits a persones amb discapacitat.

2. Els Estats Part asseguraran que les persones amb discapacitat no siguin sotmeses a esclavitud o servitud i que estiguin protegides, en igualtat de condicions amb la resta, contra el treball forçós o obligatori.

Article 28 Nivell de vida adequat i protecció social

1. Els Estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a un nivell de vida adequat per a elles i les seves famílies, la qual cosa inclou alimentació, vestit i habitatge adequats, i a la millora contínua dels seus condicions de vida, i adoptar les mesures pertinents per salvaguardar i promoure l'exercici d'aquest dret sense discriminació per motius de discapacitat.

2. Els Estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a la protecció social i a gaudir d'aquest dret sense discriminació per motius de discapacitat, i adoptaran les mesures pertinents per protegir i promoure l'exercici d'aquest dret, entre elles:

a) Assegurar l'accés en condicions d'igualtat de les persones amb discapacitat a serveis d'aigua potable i el seu accés a serveis, dispositius i assistència d'una altra índole adequats a preus assequibles per atendre les necessitats relacionades amb la seva discapacitat;

b) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en particular les dones i nenes i la gent gran amb discapacitat, a programes de protecció social i estratègies de reducció de la pobresa;
c) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat i de les seves famílies que visquin en situacions de pobresa a assistència de l'Estat per sufragar despeses relacionades amb la seva discapacitat, inclosos capacitació, assessorament, assistència financera i serveis de cures temporals adequats;
d) Assegurar l'accés de les persones amb discapacitat a programes de habitatge públic;
e) Assegurar l'accés en igualtat de condicions de les persones amb discapacitat a programes i beneficis de jubilació.

Article 29 Participació en la vida política i pública

Els Estats membres a les persones amb discapacitat els drets polítics i la possibilitat de gaudir d'ells en igualtat de condicions amb les altres i es comprometran a:
a) Assegurar que les persones amb discapacitat puguin participar plena i efectivament en la vida política i pública en igualtat de condicions amb les altres, directament o a través de representants lliurement elegits, inclosos el dret i la possibilitat de les persones amb discapacitat a votar i ser elegides, entre altres formes mitjançant:
i) La garantia que els procediments, instal·lacions i materials electorals siguin adequats, accessibles i fàcils d'entendre i utilitzar;
ii) La protecció del dret de les persones amb discapacitat a emetre el seu vot en secret en eleccions i referèndum públics sense intimidació, i a presentar-se efectivament com a candidates a les eleccions, exercir càrrecs i exercir qualsevol funció pública a tots els nivells de govern, facilitant l'ús de noves tecnologies i tecnologies de suport quan s'escaigui;
iii) La garantia de la lliure expressió de la voluntat de les persones amb discapacitat com a electors i amb aquesta finalitat, quan sigui necessari ja petició d'elles, permetre que una persona que hagi elegit els presti assistència per votar;
b) Promoure activament un entorn en què les persones amb discapacitat puguin participar plena i efectivament en la direcció dels assumptes públics,

sense discriminació i en igualtat de condicions amb les altres, i fomentar la seva participació en els assumptes públics i, entre altres coses:

i) La seva participació en organitzacions i associacions no governamentals relacionades amb la vida pública i política del país, incloses les activitats i l'administració dels partits polítics;

ii) La constitució d'organitzacions de persones amb discapacitat que representin a aquestes persones a nivell internacional, nacional, regional i local, i la seva incorporació a aquestes organitzacions.

Article 30 Participació en la vida cultural, les activitats recreatives, l'esplai i l'esport

1. Els Estats membres reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a participar, en igualtat de condicions amb la resta, en la vida cultural i adoptar totes les mesures pertinents per assegurar que les persones amb discapacitat:

a) Tinguin accés a material cultural en formats accessibles;

b) Tinguin accés a programes de televisió, pel·lícules, teatre i altres activitats culturals en formats accessibles;

c) Tinguin accés a llocs on s'ofereixin representacions o serveis culturals com ara teatres, museus, cinemes, biblioteques i serveis turístics i, en la mesura del possible, tinguin accés a monuments i llocs d'importància cultural nacional.

2. Els Estats membres han de prendre les mesures pertinents perquè les persones amb discapacitat puguin desenvolupar i utilitzar el seu potencial creatiu, artístic i intel·lectual, no només al seu propi benefici sinó també per a l'enriquiment de la societat.

3. Els Estats Part prendran totes les mesures pertinents, de conformitat amb el dret internacional, a fi d'assegurar que les lleis de protecció dels drets de propietat intel·lectual no constitueixin una barrera excessiva o discriminatòria per a l'accés de les persones amb discapacitat a materials culturals.

4. Les persones amb discapacitat tenen dret, en igualtat de condicions amb la resta, al reconeixement i el suport de la seva identitat cultural i lingüística específica, incloses la llengua de signes i la cultura dels sords.

5. Per tal que les persones amb discapacitat puguin participar en igualtat de condicions amb la resta en activitats recreatives, d'esplai i esportives, els Estats membres han de prendre les mesures pertinents per:

a) Encoratjar i promoure la participació, en la major mesura possible, de les persones amb discapacitat en les activitats esportives generals a tots els nivells;
b) Assegurar que les persones amb discapacitat tinguin l'oportunitat d'organitzar i desenvolupar activitats esportives i recreatives específiques per a aquestes persones i de participar en aquestes activitats i, a aquest fi, encoratjar a què es els ofereixi, en igualtat de condicions amb la resta, instrucció, formació i recursos adequats;
c) Assegurar que les persones amb discapacitat tinguin accés a instal·lacions esportives, recreatives i turístiques;
d) Assegurar que els nens i les nenes amb discapacitat tinguin igual accés amb els altres nens i nenes a la participació en activitats lúdiques, recreatives, d'esplai i esportives, incloses les que es realitzin dins del sistema escolar;
e) Assegurar que les persones amb discapacitat tinguin accés als serveis dels que participen en l'organització d'activitats recreatives, turístiques, d'esbarjo i esportives.

Article 31 Recopilació de dades i estadístiques

1. Els Estats Part recopilaran informació adequada, incloses dades estadístics i de recerca, que els permeti formular i aplicar polítiques, per tal de donar efecte a aquesta Convenció. En el procés de recopilació i manteniment d'aquesta informació s'haurà de:
a) Respectar les garanties legals establertes, inclosa la legislació sobre protecció de dades, a fi d'assegurar la confidencialitat i el respecte de la privacitat de les persones amb discapacitat;
b) Complir les normes acceptades internacionalment per protegir els drets humans i les llibertats fonamentals, així com els principis ètics en la recopilació i l'ús d'estadístiques.
2. La informació recopilada de conformitat amb aquest article es desglossarà, si escau, i s'utilitzarà com a ajuda per avaluar el compliment pels Estats Part de les seves obligacions d'acord amb aquesta Convenció,
així com per identificar i eliminar les barreres amb què s'enfronten les persones amb discapacitat en l'exercici dels seus drets.

3. Els Estats Part assumiran la responsabilitat de difondre aquestes estadístiques i assegurar que siguin accessibles per a les persones amb discapacitat i altres persones.

Article 32 Cooperació internacional

1. Els Estats membres reconeixen la importància de la cooperació internacional i la seva promoció, en suport dels esforços nacionals per fer efectius el propòsit i els objectius d'aquesta Convenció, i prendran les mesures pertinents i efectives en aquest sentit, entre els Estats i, quan correspongui, en associació amb les organitzacions internacionals i regionals pertinents i la societat civil, en particular organitzacions de persones amb discapacitat. Entre aquestes mesures es podria incloure:

a) Vetllar perquè la cooperació internacional, inclosos els programes de desenvolupament internacionals, sigui inclusiva i accessible per a les persones amb discapacitat;

b) Facilitar i donar suport al foment de la capacitat, fins i tot mitjançant l'intercanvi i la distribució d'informació, experiències, programes de formació i pràctiques recomanades;

c) Facilitar la cooperació en la investigació i l'accés a coneixements científics i tècnics;

d) Proporcionar, segons correspongui, assistència apropiada, tècnica i econòmica, fins i tot facilitant l'accés a tecnologies accessibles i d'assistència i compartint aquestes tecnologies, i mitjançant la seva transferència.

2. Les disposicions d'aquest article s'apliquen sense perjudici de les obligacions que incumbeixin a cada Estat part en virtut d'aquesta Convenció.

Article 33 Aplicació i seguiment nacionals

1. Els Estats Part, de conformitat amb el seu sistema organitzatiu, designaran un o més organismes governamentals encarregats de les qüestions relatives a l'aplicació d'aquesta Convenció i consideraran detingudament la possibilitat d'establir o designar un mecanisme de coordinació per facilitar l'adopció de mesures al respecte en diferents sectors i a diferents nivells.

2. Els Estats Part, de conformitat amb els seus sistemes jurídics i administratius, mantindran, reforçaran, designaran o establiran, a nivell

nacional, un marc, que constarà d'un o diversos mecanismes independents, per promoure, protegir i supervisar l'aplicació d'aquesta Convenció.
Quan designin o estableixin aquests mecanismes, els Estats Part en compte els principis relatius a la condició jurídica i el funcionament de les institucions nacionals de protecció i promoció dels drets humans.
3. La societat civil, i en particular les persones amb discapacitat i les organitzacions que les representen, estaran integrades i participaran plenament en tots els nivells del procés de seguiment.

Article 34 Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat

1. Es crearà un Comitè sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (en endavant, "el Comitè") que exercirà les funcions que s'enuncien a continuació.
2. El Comitè constarà, en el moment en què entri en vigor aquesta Convenció, de 12 experts. Quan la Convenció obtingui altres 60 ratificacions o adhesions, la composició del Comitè s'incrementarà en sis membres més, de manera que arribarà a un màxim de 18 membres.
3. Els membres del Comitè exerciran les seves funcions a títol personal i seran persones de gran integritat moral i reconeguda competència i experiència en els temes a què es refereix aquesta Convenció. Es convida els Estats Parts a que, quan designin als seus candidats, prenguin degudament en consideració la disposició que s'enuncia en el paràgraf 3 de l'article 4 de la aquesta Convenció.
4. Els membres del Comitè seran elegits pels Estats Part, que prendran en consideració una distribució geogràfica equitativa, la representació de les diferents formes de civilització i els principals ordenaments jurídics, una representació de gènere equilibrada i la participació d'experts amb discapacitat.
5. Els membres del Comitè s'elegiran mitjançant vot secret d'una llista de persones designades pels Estats Part d'entre els seus nacionals en reunions de la Conferència dels Estats Part. En aquestes reunions, en les que dos terços dels Estats Part constituiran quòrum, les persones elegides per al Comitè seran les que obtinguin el major nombre de vots i una majoria absoluta de vots dels representants dels Estats Part presents i votants.
6. L'elecció inicial s'ha de celebrar abans que transcorrin sis mesos a partir de la data d'entrada en vigor d'aquesta Convenció. Si més no quatre mesos abans

de la data de cada elecció, el secretari general de les Nacions Unides dirigirà una carta als Estats Part convidant-los a que presentin els seus candidats en un termini de dos mesos. El secretari general prepararà una llista en què figuraran, per ordre alfabètic, totes les persones així proposades, amb indicació dels Estats Part que les hagin proposat, i la comunicarà als Estats Part en aquesta Convenció.

7. Els membres del Comitè s'elegiran per un període de quatre anys.

Podran ser reelegits si es presenta de nou la seva candidatura. No obstant, el mandat de sis dels membres elegits en la primera elecció expirarà al cap de dos anys; immediatament després de la primera elecció, els noms d'aquests sis membres seran trets a sort pel president de la reunió a què es refereix el paràgraf 5 d'aquest article.

8. L'elecció dels altres sis membres del Comitè es farà en ocasió de les eleccions ordinàries, de conformitat amb les disposicions pertinents del aquest article.

9. Si un membre del Comitè mor, renúncia o declara que, per alguna altra causa, no pot complir la seva missió, l'Estat part que ho va proposar designarà un altre expert que posseeixi les qualificacions i reuneixi els requisits previstos a les disposicions pertinents d'aquest article per ocupar el lloc durant la resta del mandat.

10. El Comitè adoptarà el seu propi reglament.

11. El secretari general de les Nacions Unides proporcionarà el personal i les instal·lacions que siguin necessaris per l'efectiu exercici de les funcions del Comitè d'acord amb aquesta Convenció i convocarà la seva reunió inicial.

12. Amb l'aprovació de l'Assemblea General de les Nacions Unides, els membres del Comitè segons d'aquesta Convenció percebran emoluments amb càrrec als recursos de les Nacions Unides en els termes i condicions que l'Assemblea General decideixi, prenent en consideració la importància de les responsabilitats del Comitè.

13. Els membres del Comitè tenen dret a les facilitats, prerrogatives i immunitats que es concedeixen als experts que realitzen missions per a les Nacions Unides, d'acord amb el que disposen les seccions pertinents de la Convenció sobre Prerrogatives i Immunitats de les Nacions Unides.

Article 35 Informes presentats pels Estats Part

1. Els Estats Part presentaran al Comitè, per conducte del General de les Nacions Unides, un informe exhaustiu sobre les mesures que hagin adoptat per complir les seves obligacions conforme a aquesta Convenció i sobre els progressos realitzats al respecte en el termini de dos anys comptat a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Convenció a l'Estat Part de què es tracti.

2. Posteriorment, els Estats Part presentaran informes ulteriors almenys cada quatre anys i en altres ocasions en què el Comitè l'hi sol·liciti.

3. El Comitè decidirà les directrius aplicables al contingut dels informes.

4. L'Estat part que hagi presentat un informe inicial exhaustiu al Comitè no haurà de repetir, en els seus informes ulteriors, la informació prèviament facilitada. Es convida els Estats Part que, quan preparin informes per al Comitè, ho facin mitjançant un procediment obert i transparent i tinguin en compte degudament el que disposa el paràgraf 3 de l'article 4 d'aquesta Convenció.

5. En els informes es podran indicar factors i dificultats que afectin el grau de compliment de les obligacions contretes en virtut d'aquesta Convenció.

Article 36 Consideració dels informes

1. El Comitè considerarà tots els informes, farà els suggeriments i les recomanacions que estimi oportunes respecte a ells i se les remetrà a l'Estat part de què es tracti. Aquest podrà respondre enviant al Comitè qualsevol informació que desitgi. El Comitè pot demanar als seus Estats Part més informació pel que fa a l'aplicació d'aquesta Convenció.

2. Quan un Estat part s'hagi demorat considerablement en la presentació d'un informe, el Comitè pot notificar-li la necessitat de examinar l'aplicació d'aquesta Convenció en aquest estat part, sobre la base d'informació fiable que es posi a disposició del Comitè, en cas de que l'informe pertinent no es presenti en un termini de tres mesos des de la notificació. El Comitè convidarà l'estat part interessat a participar en aquest examen. Si l'Estat part respongués presentant l'informe pertinent, es aplicar el que disposa el paràgraf 1 d'aquest article.

3. El secretari general de les Nacions Unides posarà els informes a disposició de tots els Estats Part.

4. Els Estats Part donaran àmplia difusió pública als seus informes en els seus propis països i facilitaran l'accés als suggeriments i recomanacions generals sobre aquests informes.

5. El Comitè trametrà ho considera apropiat, als organismes especialitzats, els fons i els programes de les Nacions Unides, així com a altres òrgans competents, els informes dels Estats Part, a fi d'atendre una sol · licitud o una indicació de necessitat d'assessorament tècnic o assistència que figuri en ells, juntament amb les observacions i recomanacions del Comitè, si n'hi ha, sobre aquestes demandes indicacions.

Article 37 Cooperació entre els Estats Part i el Comitè

1. Els Estats Part cooperaran amb el Comitè i ajudaran als seus membres a complir el seu mandat.

2. En la seva relació amb els Estats Part, el Comitè prendrà degudament en consideració mitjans i arbitris per millorar la capacitat nacional d'aplicació d'aquesta Convenció, fins i tot mitjançant la cooperació internacional.

Article 38 Relació del Comitè amb altres òrgans

A fi de fomentar l'aplicació efectiva d'aquesta Convenció i de estimular la cooperació internacional en l'àmbit que abasta:

a) Els organismes especialitzats i altres òrgans de les Nacions Unides tindran dret a estar representades en l'estudi de l'aplicació de les disposicions d'aquesta Convenció que entrin dins del seu mandat. El Comitè pot convidar també als organismes especialitzats i a altres òrgans competents que consideri apropiats, a aportar assessorament especialitzat sobre l'aplicació de la Convenció en els àmbits que entrin dins dels seus respectius mandats. El Comitè pot convidar els organismes especialitzats i a altres òrgans de les Nacions Unides que presentin informes sobre l'aplicació de la Convenció en les esferes que entrin dins del seu àmbit d'activitats;

b) En exercir el seu mandat, el Comitè consultarà, segons s'escaigui, amb altres òrgans pertinents instituïts en virtut de tractats internacionals de drets humans, amb vista a garantir la coherència de les seves respectives directrius de presentació d'informes, suggeriments i recomanacions generals i a evitar la duplicació i la superposició de tasques en l'exercici de les seves funcions.

Article 39 Informe del Comitè

El Comitè informarà cada dos anys a l'Assemblea General i al Consell Econòmic i Social sobre les seves activitats i podrà fer suggeriments i recomanacions de caràcter general basades en l'examen dels informes i dades rebudes dels Estats Part en la Convenció. Aquestes suggeriments i recomanacions de caràcter general s'inclouran en l'informe del Comitè, juntament amb els comentaris, si n'hi ha, dels Estats Part.

Article 40 Conferència dels Estats Part

1. Els Estats Part es reuniran periòdicament en una Conferència dels Estats Part, per tal de considerar tot assumpte relatiu a l'aplicació de la aquesta Convenció.

2. El secretari general de les Nacions Unides convocarà la Conferència dels Estats Part en un termini que no superarà els sis mesos comptats a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Convenció. Les reunions ulteriors, amb periodicitat biennal o quan ho decideixi la Conferència dels Estats Part, seran convocades pel secretari general.

Article 41 Dipositari

El secretari general de les Nacions Unides serà el dipositari de la aquesta Convenció.

Article 42 Signatura

Aquesta Convenció està oberta a la signatura de tots els estats i les organitzacions regionals d'integració en la seu de les Nacions Unides, a Nova York, a partir del 30 de març de 2007.

Article 43 Consentiment a obligar-s'hi

Aquesta Convenció està subjecta a la ratificació dels Estats signataris i a la confirmació oficial de les organitzacions regionals d'integració signatàries. Estarà oberta a l'adhesió de qualsevol Estat o organització regional d'integració que no l'hagi signat.

Article 44 Organitzacions regionals d'integració

1. Per "organització regional d'integració" s'entendrà una organització constituïda per Estats sobirans d'una regió determinada a la qual els seus Estats membres hagin transferit competència respecte de les qüestions regides per aquesta Convenció. Aquestes organitzacions declararan, en els seus instruments de confirmació oficial o adhesió, el seu grau de competència amb respecte a les qüestions regides per aquesta Convenció. Posteriorment, informaran al dipositari de qualsevol modificació substancial del seu grau de competència.

2. Les referències als "Estats Part" d'acord amb la present Convenció seran aplicables a aquestes organitzacions dins dels límits del seu competència.

3. Als efectes del que disposa el paràgraf 1 de l'article 45 i en els paràgrafs 2 i 3 de l'article 47 d'aquesta Convenció, no es tindrà en compte cap instrument dipositat per una organització regional d'integració.

4. Les organitzacions regionals d'integració, en assumptes de la seva competència, exerciran el seu dret de vot en la Conferència dels Estats Parts, amb un nombre de vots igual al nombre dels seus estats membres que siguin part en aquesta Convenció. Aquestes organitzacions no exerciran el seu dret de vot si els seus estats membres exerceixen el seu, i viceversa.

Article 45 Entrada en vigor

1. Aquesta Convenció entrarà en vigor el trentè dia a partir de la data en què hagi estat dipositat el vintè instrument de ratificació o adhesió.

2. Per a cada Estat i organització regional d'integració que ratifiqui la Convenció, s'hi adhereixi o la confirmi oficialment un cop hagi estat dipositat el vintè instrument als seus efectes, la Convenció entrarà en vigor el trentè dia a partir de la data en què hagi estat dipositat el seu propi instrument.

Article 46 Reserves

1. No es permetran reserves incompatibles amb l'objecte i el propòsit de la aquesta Convenció.

2. Les reserves podran ser retirades en qualsevol moment.

Article 47 Esmenes

1. Els Estats Part podran proposar esmenes a aquesta Convenció i presentar-les al secretari general de les Nacions Unides. El secretari General ha de comunicar les esmenes proposades als Estats Part, demanant-los que li notifiquin si són favorables a una conferència d'Estats Part per tal d'examinar la proposta i sotmetre-la a votació. Si dins dels quatre mesos següents a la data de la comunicació, com a mínim un terç dels Estats membres estan a favor de la convocatòria, el secretari general convocar la conferència sota els auspicis de les Nacions Unides. Tota esmena adoptada per majoria de dos terços dels Estats Part presents i votants en la conferència serà sotmesa pel secretari general a la Assemblea General de les Nacions Unides per a ser aprovat i posteriorment als Estats Part per la seva acceptació.

2. Qualsevol esmena adoptada i aprovada conforme al que disposa el paràgraf 1 d'aquest article entrarà en vigor el trentè dia a partir de la data en què el nombre d'instruments d'acceptació dipositats arribi als dos terços del nombre d'Estats Part que hi havia a la data d'adopció de la esmena. Posteriorment, l'esmena entra en vigor per als Estats Part el trentè dia a partir d'aquell en què hagi dipositat el seu instrument d'acceptació. Les esmenes seran vinculants exclusivament per als Estats Part que les hagin acceptat.

3. En cas que així ho decideixi la Conferència dels Estats Part per consens, les esmenes adoptades i aprovades de conformitat amb el disposa el paràgraf 1 d'aquest article que tinguin relació exclusivament amb els articles 34, 38, 39 i 40 entren en vigor per a tots els Estats Part el trentè dia a partir d'aquell en què el nombre de instruments d'acceptació dipositats arribi als dos terços del nombre de Estats Part que hagués en la data d'adopció de l'esmena.

Article 48 Denúncia

Els Estats Part podran denunciar aquesta Convenció mitjançant notificació escrita adreçada al secretari general de les Nacions Unides.

La denúncia tindrà efecte un any després que el secretari general hagi rebut la notificació.

Article 49 Format accessible

El text d'aquesta Convenció es difondrà en formats accessibles.

Article 50 Textos autèntics

Els textos en àrab, xinès, espanyol, francès, anglès i rus de la present Convenció seran igualment autèntics.

En testimoni de tot això, els plenipotenciaris sotasignats, degudament autoritzats pels seus respectius governs, signen aquesta Convenció.

7.3.- Ley 26/2011, de 1 de agosto, de adaptación normativa a la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad. (BOE 2 de agosto de 2011)

JUAN CARLOS I REY DE ESPAÑA

A todos los que la presente vieren y entendieren Sabed: Que las Cortes Generales han aprobado y Yo vengo en sancionar la siguiente ley.

PREÁMBULO

La Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad y su Protocolo Facultativo fueron aprobados el 13 de diciembre de 2006 por la Asamblea General de las Naciones Unidas (ONU). Ambos son tratados internacionales que recogen los derechos de las personas con discapacidad, así como las obligaciones de los Estados Partes de promover, proteger y asegurar tales derechos.

Resultado de un largo proceso en el que participaron varios actores: Estados miembros y Observadores de la ONU, Cuerpos y organizaciones de especial relevancia de la ONU, incluido el Relator Especial sobre Discapacidad, Instituciones de derechos humanos nacionales, y Organizaciones no gubernamentales, entre las que tuvieron un papel destacado las organizaciones de personas con discapacidad y sus familias, muy señaladamente las españolas, esta Convención supone la consagración del cambio de paradigma del enfoque de las políticas sobre discapacidad. Supera definitivamente la perspectiva asistencial de la discapacidad para abordar una basada en los derechos humanos.

Se pasa así a considerar a las personas con discapacidad plenamente como sujetos titulares de derechos y no como meros objetos de tratamiento y protección social.

En este sentido, la Convención, situando de modo integral a las personas con discapacidad como sujetos de derecho, establece que sus demandas y necesidades deben ser cubiertas de forma que puedan alcanzar la igualdad de

oportunidades con respecto al conjunto de los ciudadanos. Y, tomando en consideración la perspectiva de las capacidades diferenciadas y la diversidad funcional de una importante parte de la población mundial, que se estima en 650 millones de personas, un diez por ciento de los seres humanos, se pretende adicionalmente incorporar a la sociedad su talento y sus valores.

Para ello se establecen como principios generales el respeto a la dignidad inherente a la persona, la autonomía individual –incluida la libertad para tomar las propias decisiones–, la independencia de cada ser humano, la no discriminación, la participación e inclusión plenas y efectivas en la sociedad, la igualdad de oportunidades, el respeto por la diferencia y la aceptación de las personas con discapacidad como manifestación de la diversidad y la condición humana.

La discapacidad queda configurada como la circunstancia personal y el ecosistema social resultante de la interacción del hecho diferencial de algunas personas con un entorno inadecuado por excluyente en tanto en cuanto que establecido según el parámetro de persona «normal». En ese sentido, una sociedad abierta e inclusiva ha de modificar tal entorno solidariamente para acoger a las personas con discapacidad como elementos enriquecedores que ensanchan la humanidad y le agregan valor y debe hacerlo tomando en consideración la propia intervención de las personas con capacidades diferenciadas. Para ello, adicionalmente, la Convención se constituye en el primer tratado internacional que regula la importancia de la participación de la sociedad civil.

España ratificó la Convención y su Protocolo Facultativo el 21 de abril de 2008, y entró en vigor el 3 de mayo de ese mismo año. A partir de este momento, y conforme a lo establecido en el apartado primero del artículo 96 de la Constitución Española de 1978, forma parte del ordenamiento interno, por lo que resulta necesaria la adaptación y modificación de diversas normas para hacer efectivos los derechos que la Convención recoge.

El texto constitucional, al regular en su artículo 49 la atención a las personas con discapacidad, se inspiró en el modelo médico o rehabilitador, predominante en el momento de su aprobación, el cual consideraba la discapacidad como un problema de la persona, causado directamente por una enfermedad, accidente o condición de su salud, que requiere asistencia médica y rehabilitadora, en

forma de un tratamiento individualizado prestado por profesionales. La presente Ley, de acuerdo con la Convención, supera este modelo médico asumiendo la perspectiva social y de derechos y capacidades, que configura la discapacidad como un complejo conjunto de condiciones, muchas de las cuales están originadas o agravadas por el entorno social.

La modificación normativa objeto de la presente Ley encuentra su fundamento en el artículo 4 de la Convención, en virtud del cual los Estados Partes se comprometen a adoptar todas las medidas legislativas, administrativas y de otra índole que sean pertinentes para asegurar el pleno ejercicio de todos los derechos humanos y las libertades fundamentales de las personas con discapacidad sin discriminación alguna por motivos de discapacidad.

Así, por Acuerdo de Consejo de Ministros de 30 de marzo de 2010, se aprobó el Informe sobre las medidas necesarias para la adaptación de la legislación española a la Convención de la ONU sobre los derechos de las personas con discapacidad y se encomendó a diversos departamentos ministeriales que, en el ámbito de sus competencias, impulsasen las reformas comprometidas en tal Acuerdo.

En tal sentido han de tomarse en todo caso en consideración el Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea, cuyo artículo 10 establece que «en la definición e implementación de sus políticas y actividades, la Unión debe tener como objetivo combatir la discriminación basada en motivos sexuales, raciales, de origen étnico, religión o credo, discapacidad, edad u orientación sexual», y la Decisión del Consejo de la Unión Europea de 23 de diciembre de 2010 por la que la Unión ratificó la Convención.

La presente Ley, por tanto, ahonda en el modelo social de la discapacidad, cuyo precedente inmediato sería la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, pero da un decidido impulso reformador en el sentido de salvaguardar los derechos de tales personas con el objetivo de favorecer la toma de decisiones en todos los aspectos de su vida, tanto personal como colectiva, avanzar hacia la autonomía personal desinstitucionalizada y garantizar la no discriminación en una sociedad plenamente inclusiva.

El objetivo de esta Ley es imprimir este nuevo impulso para alcanzar el objetivo

de adecuación concreta de la regulación en materia de discapacidad a las directrices marcadas por la Convención, recogiéndose las pertinentes adaptaciones en su articulado.

Para ello, se modifican distintos artículos de la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, destacando el ajuste de la definición legal de «persona con discapacidad» a la contenida en la Convención. También se incorpora un nuevo supuesto de sanción accesoria en la Ley 49/2007, de 26 de diciembre, por la que se establece el régimen de infracciones y sanciones en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad.

En materia de sanidad, se modifican diversas leyes de modo que se incluye la discapacidad como nueva causa de no discriminación de la persona en su relación con las distintas administraciones públicas sanitarias, y se regula el derecho a la información en formatos adecuados que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad, así como la prestación del consentimiento en diversos campos sanitarios. En relación con la accesibilidad, como elemento clave e indispensable para la plena efectividad de los derechos de las personas con discapacidad, destaca la modificación de

la Ley de Propiedad Horizontal. En materia de empleo, se aumenta, en las ofertas de empleo público, el cupo de

reserva de las vacantes para ser cubiertas entre personas con discapacidad al siete por ciento contenido en la Ley 7/2007, de 12 de abril, del Estatuto Básico del Empleado Público y se crea, por vez primera con rango legal, una cuota específica para personas con discapacidad intelectual.

Además, se regulan protocolos de actuación específicos en materia de protección civil para las personas con discapacidad, y en el ámbito de la cooperación internacional se incluye la discapacidad de un modo expreso y diferenciado.

Por último, en el marco de la Estrategia Global de Acción para el Empleo de Personas con discapacidad 2008-2012 se incentiva el cumplimiento del Objetivo 4 de promover una mayor contratación de personas con discapacidad en el mercado de trabajo ordinario, ordenando al Gobierno la revisión de la normativa legal y reglamentaria y la adopción de medidas para asegurar el

cumplimiento de la cuota de reserva del dos por ciento de los puestos de trabajo para personas con discapacidad en las empresas de más de 50 trabajadores.

Esta norma ha sido informada favorablemente por el Consejo Nacional de la Discapacidad, en el que participan las organizaciones representativas de personas con discapacidad y de sus familias.

Artículo 1. ***Modificación de la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad.***

La Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, queda modificada del siguiente modo:

Uno. El segundo párrafo del apartado 1 del artículo 1 queda modificado en los siguientes términos:

«A estos efectos, se entiende por igualdad de oportunidades la ausencia de toda discriminación, directa o indirecta, por motivo de o sobre la base de discapacidad, incluida cualquier distinción, exclusión o restricción que tenga el propósito o el efecto de obstaculizar o dejar sin efecto el reconocimiento, goce o ejercicio en igualdad de condiciones por las personas con discapacidad, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales en los ámbitos político, económico, social, cultural, civil o de otro tipo. Asimismo, se entiende por igualdad de oportunidades la adopción de medidas de acción positiva orientadas a evitar o compensar las desventajas de una persona con discapacidad para participar plenamente en la vida política, económica, cultural y social.»

Dos. El apartado 2 del artículo 1 queda modificado del siguiente modo:

«2. Son personas con discapacidad aquellas que presenten deficiencias físicas, mentales, intelectuales o sensoriales a largo plazo que, al interactuar con diversas barreras, puedan impedir su participación plena y efectiva en la sociedad, en igualdad de condiciones con los demás.

Las medidas de defensa, de arbitraje y de carácter judicial, contempladas en esta Ley serán de aplicación a las personas con discapacidad, con independencia de la existencia de reconocimiento oficial de la situación de

discapacidad o de su transitoriedad. En todo caso, las Administraciones públicas velarán por evitar cualquier forma de discriminación que afecte o pueda afectar a las personas con discapacidad.

Ello no obstante, a los efectos de esta Ley, tendrán la consideración de personas con discapacidad aquellas a quienes se les haya reconocido un grado de discapacidad igual o superior al 33 por ciento. En todo caso, se considerarán que presentan una discapacidad en grado igual o superior al 33 por ciento los pensionistas de la Seguridad Social que tengan reconocida una pensión de incapacidad permanente en el grado de total, absoluta o gran invalidez, y a los pensionistas de clases pasivas que tengan reconocida una pensión de jubilación o de retiro por incapacidad permanente para el servicio o inutilidad.

La acreditación del grado de discapacidad se realizará en los términos establecidos reglamentariamente y tendrá validez en todo el territorio nacional.»

Tres. La letra e) del artículo 2 queda modificada en los siguientes términos:

«e) Diálogo civil: el principio en virtud del cual las organizaciones representativas de personas con discapacidad y de sus familias participan, en los términos que establecen las leyes y demás disposiciones normativas, en la elaboración, ejecución, seguimiento y evaluación de las políticas oficiales que se desarrollan en la esfera de las personas con discapacidad, las cuales garantizarán, en todo caso, el derecho de los niños y las niñas con discapacidad a expresar su opinión libremente sobre todas las cuestiones que les afecten y a recibir asistencia apropiada con arreglo a su discapacidad y edad para poder ejercer ese derecho.»

Cuatro. El artículo 3 queda redactado del siguiente modo: «Artículo 3. *Ámbito de aplicación.*

De acuerdo con el principio de transversalidad de las políticas en materia de discapacidad, esta Ley se aplicará en los siguientes ámbitos:

a) b) c) d) e) f) g)

Telecomunicaciones y sociedad de la información. Espacios públicos urbanizados, infraestructuras y edificación. Transportes. Bienes y servicios a disposición del público. Relaciones con las Administraciones públicas.

Administración de justicia. Patrimonio cultural, de conformidad con lo previsto

en la legislación de
patrimonio histórico.

La garantía y efectividad del derecho a la igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad, en el ámbito del empleo y la ocupación, se regirá por lo establecido en esta Ley, que tendrá carácter supletorio a lo dispuesto en la legislación específica de medidas para la aplicación del principio de igualdad de trato en el empleo y la ocupación.»

Cinco. El apartado 2 del artículo 8 queda modificado de la siguiente manera:

«2. Los poderes públicos adoptarán las medidas de acción positiva suplementarias para aquellas personas con discapacidad que objetivamente sufren un mayor grado de discriminación o presentan menor igualdad de oportunidades, como son las mujeres con discapacidad, los niños y niñas con discapacidad, las personas con discapacidad con más necesidades de apoyo para el ejercicio de su autonomía o para la toma libre de decisiones y las que padecen una más acusada exclusión social por razón de su discapacidad, así como las personas con discapacidad que viven habitualmente en el medio rural.»

Seis. La letra c) del apartado 2 del artículo 10 queda modificada del siguiente modo:

«c) Apoyos complementarios, tales como ayudas económicas, tecncomo otras formas de asistencia humana o animal. En particular, ayudas y servicios auxiliares para la comunicación, como sistemas aumentativos y alternativos, sistemas de apoyos a la comunicación oral y lengua de signos, sistemas de comunicación táctil y otros dispositivos que permitan la comunicación.»

Siete. Se añade un nuevo artículo 10 bis con la siguiente redacción:

«Artículo 10 bis. *Igualdad de trato en acceso a bienes y servicios.*

1. Todas las personas físicas o jurídicas que, en el sector público o en el privado, suministren bienes o servicios disponibles para el público, ofrecidos fuera del ámbito de la vida privada y familiar, estarán obligadas, en sus actividades y en las transacciones consiguientes, al cumplimiento del principio de igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad, evitando discriminaciones, directas o indirectas, por razón de discapacidad.

2. Lo previsto en el apartado anterior no afecta a la libertad de contratación,

incluida la libertad de la persona de elegir a la otra parte contratante, siempre y cuando dicha elección no venga determinada por su discapacidad.

3. No obstante lo dispuesto en los apartados anteriores, serán admisibles las diferencias de trato en el acceso a bienes y servicios cuando estén justificadas por un propósito legítimo y los medios para lograrlo sean adecuados, proporcionados y necesarios.»

Ocho. El apartado 1 del artículo 15 queda modificado en los siguientes términos:

«1. Las personas con discapacidad, incluidos los niños y las niñas, y sus familias, a través de sus organizaciones representativas, participarán en la preparación, elaboración y adopción de las decisiones que les conciernen, siendo obligación de las Administraciones Públicas en la esfera de sus respectivas competencias promover las condiciones para asegurar que esta participación sea real y efectiva. De igual modo, se promoverá su presencia permanente en los órganos de las Administraciones Públicas, de carácter participativo y consultivo, cuyas funciones estén directamente relacionadas con materias que tengan incidencia en esferas de interés preferente para personas con discapacidad y sus familias.»

Nueve. Se da una nueva redacción al apartado 1 del artículo 20:

«1. En aquellos procesos jurisdiccionales en que de las alegaciones de la parte actora se deduzca la existencia de indicios fundados de discriminación por razón de discapacidad, corresponderá a la parte demandada la aportación de una justificación objetiva y razonable, suficientemente probada, de la conducta y de las medidas adoptadas y de su proporcionalidad.

Cuando en el proceso jurisdiccional se haya suscitado una cuestión de discriminación por razón de discapacidad, el Juez o Tribunal, a instancia de parte, podrá recabar informe o dictamen de los organismos públicos competentes.»

Diez. Se añade un nuevo artículo 21 con la siguiente redacción: «Artículo 21. *Consecuencias del incumplimiento de las prohibiciones*.

Sin perjuicio de otras acciones y derechos contemplados en la legislación civil y mercantil, la persona que, en el ámbito de aplicación del artículo 10 bis sufra una conducta discriminatoria por razón de discapacidad, tendrá derecho a indemnización por los daños y perjuicios sufridos.»ológicas de apoyo, servicios

o tratamientos especializados, otros servicios personales, asi como otras formas de asistencia humana o animal. En particular, ayudas y servicios auxiliares para la comunicación, como sistemas aumentativos y alternativos, sistemas de apoyos a la comunicación oral y lengua de signos, sistemas de comunicación táctil y otros dispositivos que permitan la comunicación.»

Siete. Se añade un nuevo artículo 10 bis con la siguiente redacción:

«Artículo 10 bis. *Igualdad de trato en acceso a bienes y servicios.*

1. Todas las personas físicas o jurídicas que, en el sector público o en el privado, suministren bienes o servicios disponibles para el público, ofrecidos fuera del ámbito de la vida privada y familiar, estarán obligadas, en sus actividades y en las transacciones consiguientes, al cumplimiento del principio de igualdad de oportunidades de las personas con discapacidad, evitando discriminaciones, directas o indirectas, por razón de discapacidad.

2. Lo previsto en el apartado anterior no afecta a la libertad de contratación, incluida la libertad de la persona de elegir a la otra parte contratante, siempre y cuando dicha elección no venga determinada por su discapacidad.

3. No obstante lo dispuesto en los apartados anteriores, serán admisibles las diferencias de trato en el acceso a bienes y servicios cuando estén justificadas por un propósito legítimo y los medios para lograrlo sean adecuados, proporcionados y necesarios.»

Ocho. El apartado 1 del artículo 15 queda modificado en los siguientes términos:

«1. Las personas con discapacidad, incluidos los niños y las niñas, y sus familias, a través de sus organizaciones representativas, participarán en la preparación, elaboración y adopción de las decisiones que les conciernen, siendo obligación de las Administraciones Públicas en la esfera de sus respectivas competencias promover las condiciones para asegurar que esta participación sea real y efectiva. De igual modo, se promoverá su presencia permanente en los órganos de las Administraciones Públicas, de carácter participativo y consultivo, cuyas funciones estén directamente relacionadas con materias que tengan incidencia en esferas de interés preferente para personas con discapacidad y sus familias.»

Nueve. Se da una nueva redacción al apartado 1 del artículo 20:

«1. En aquellos procesos jurisdiccionales en que de las alegaciones de la

parte actora se deduzca la existencia de indicios fundados de discriminación por razón de discapacidad, corresponderá a la parte demandada la aportación de una justificación objetiva y razonable, suficientemente probada, de la conducta y de las medidas adoptadas y de su proporcionalidad.

Cuando en el proceso jurisdiccional se haya suscitado una cuestión de discriminación por razón de discapacidad, el Juez o Tribunal, a instancia de parte, podrá recabar informe o dictamen de los organismos públicos competentes.»

Diez. Se añade un nuevo artículo 21 con la siguiente redacción: «Artículo 21. *Consecuencias del incumplimiento de las prohibiciones*.

Sin perjuicio de otras acciones y derechos contemplados en la legislación civil y mercantil, la persona que, en el ámbito de aplicación del artículo 10 bis sufra una conducta discriminatoria por razón de discapacidad, tendrá derecho a indemnización por los daños y perjuicios sufridos.»

Once. Se añade una disposición adicional quinta con la siguiente redacción: «Disposición adicional quinta. *Memoria de accesibilidad en las infraestructuras de titularidad estatal.*

Los proyectos sobre las infraestructuras de interés general de transporte, como carreteras, ferrocarriles, aeropuertos y puertos promovidos por la Administración General del Estado, incorporarán una memoria de accesibilidad que examine las alternativas y determine las soluciones técnicas necesarias para garantizar la accesibilidad universal y no discriminación a todos los ciudadanos con discapacidad.

Sin perjuicio de lo señalado en el párrafo anterior, cuando a la vista de las características del proyecto, éste no incida en la accesibilidad, no será necesaria dicha memoria, circunstancia que se acreditará mediante certificación del órgano de contratación.»

Doce. Se añade una disposición adicional sexta con la siguiente redacción: «Disposición adicional sexta. *Observatorio Estatal de la Discapacidad.*

1. Se considera al Observatorio Estatal de la Discapacidad como un instrumento técnico de la Administración General del Estado que, a través de la Dirección General de Coordinación de Políticas Sectoriales sobre la Discapacidad del Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad, se encarga

de la recopilación, sistematización, actualización, generación de información y difusión relacionada con el ámbito de la discapacidad.

2. Con carácter anual, el Observatorio Estatal de la Discapacidad confeccionará un informe amplio e integral sobre la situación y evolución de la discapacidad en España, que se elevará al Consejo Nacional de la Discapacidad, para conocimiento y debate.

3. El Observatorio Estatal de la Discapacidad se configura asimismo como instrumento de promoción y orientación de las políticas públicas de conformidad con la Convención Internacional de la ONU sobre los derechos de las personas con discapacidad.

4. El cumplimiento de las funciones dirigidas al desarrollo de los objetivos generales del Observatorio Estatal de la Discapacidad no supondrá incremento del gasto público.»

Trece. Se modifica la redacción de las Disposiciones finales quinta, sexta, octava y novena de la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, que quedarán en los siguientes términos:

«Disposición final quinta. *Condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación en las relaciones con las Administraciones públicas.*

1. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno establecerá las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación que, según lo previsto en el artículo 10, deberán reunir las oficinas públicas, dispositivos y servicios de atención al ciudadano y aquéllos de participación en los asuntos públicos, incluidos los relativos a la Administración de Justicia y a la participación en la vida política y los procesos electorales.

En particular, dentro de este plazo, el Gobierno adoptará para las personas con discapacidad las normas que, con carácter general y en aplicación del principio de servicio a los ciudadanos, contempla el artículo 4 de la Ley 6/1997, de 14 de abril, de Organización y Funcionamiento de la Administración General del Estado.

Las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación serán obligatorias según el calendario siguiente:

En el plazo de tres a cinco años desde la entrada en vigor de esta Ley, todos

los entornos, productos y servicios nuevos serán accesibles, y toda disposición, criterio o práctica administrativa discriminatoria será corregida.

En el plazo de doce a catorce años desde la entrada en vigor de esta Ley, todos los entornos, productos y servicios existentes y toda disposición, criterio o práctica cumplirán las exigencias de accesibilidad y no discriminación.

2. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno deberá realizar los estudios integrales sobre la accesibilidad de aquellos entornos o sistemas que se consideren más relevantes desde el punto de vista de la no discriminación y la accesibilidad universal.

Disposición final sexta. *Condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los bienes y servicios a disposición del público.*

1. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno aprobará unas condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación, según lo previsto en el artículo 10 de esta Ley, para el acceso y utilización de los bienes y servicios a disposición del público por las personas con discapacidad. Dichas condiciones básicas serán obligatorias según el calendario siguiente:

En los bienes y servicios nuevos de titularidad pública, en el plazo de cinco a siete años desde la entrada en vigor de esta Ley; en los nuevos de titularidad privada que concierten o suministren las Administraciones públicas, en el plazo de siete a nueve años; y en el resto de bienes y servicios de titularidad privada que sean nuevos, en el plazo de diez a doce años.

En los bienes y servicios ya existentes y que sean susceptibles de ajustes razonables, tales ajustes deberán realizarse en el plazo de diez a doce años desde la entrada en vigor de esta Ley, cuando sean bienes y servicios de titularidad pública o bienes y servicios de titularidad privada que concierten o suministren las Administraciones públicas, y en el plazo de doce a catorce años, cuando se trate del resto de bienes y servicios de titularidad privada.

2. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno deberá realizar los estudios integrales sobre la accesibilidad a bienes o servicios que se consideren más relevantes desde el punto de vista de la no discriminación y accesibilidad universal.

Disposición final octava. *Condiciones básicas de accesibilidad y no*

discriminación para el acceso y utilización de los medios de transporte.

1. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno aprobará, según lo previsto en el artículo 10 de esta Ley, y en razón de las necesidades, peculiaridades y exigencias que concurran en cada supuesto, unas condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los medios de transporte por personas con discapacidad. Dichas condiciones serán obligatorias en los siguientes plazos a partir de la entrada en vigor de esta Ley, de cinco a siete años para las infraestructuras y material de transporte nuevo, y de doce a catorce años para todos aquellos existentes que sean susceptibles de ajustes razonables.

2. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno deberá realizar los estudios integrales sobre la accesibilidad a los diferentes medios de transporte, en lo que se considere más relevante desde el punto de vista de la no discriminación y de la accesibilidad universal.

Disposición final novena. *Condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y edificaciones.*

1. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno aprobará, según lo previsto en su artículo 10, unas condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y las edificaciones, que serán obligatorias en el plazo de cinco a siete años desde la entrada en vigor de esta Ley para los espacios y edificaciones nuevos y en el plazo de doce a catorce años para todos aquellos existentes que sean susceptibles de ajustes razonables.

2. En el plazo de dos años desde la entrada en vigor de esta Ley, el Gobierno deberá realizar los estudios integrales sobre la accesibilidad a los espacios públicos urbanizados y edificaciones, en lo que se considere más relevante desde el punto de vista de la no discriminación y de la accesibilidad universal.»

Artículo 2. ***Modificación de la Ley 27/2007, de 23 de octubre, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas.***

Se modifica la Ley 27/2007, de 23 de octubre, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas, del modo siguiente:

Uno. Se modifica el artículo 14.1, que queda redactado en los siguientes términos:

«1. Los poderes públicos garantizarán las medidas necesarias para que los medios de comunicación social, de conformidad con lo previsto en su regulación específica, sean accesibles a las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas mediante la incorporación de las lenguas de signos españolas.»

Dos. Se modifica el artículo 14.3, que queda redactado en los siguientes términos:

«3. Se establecerán las medidas necesarias para incentivar el acceso a las telecomunicaciones en lenguas de signos españolas.»

Artículo 3. ***Modificación de la Ley 49/2007, de 26 de diciembre, de infracciones y sanciones en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad.***

El artículo 6 de la Ley 49/2007, de 26 de diciembre, de infracciones y sanciones en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, queda modificado del siguiente modo:

«Artículo 6. *Sanciones accesorias.*

Cuando las infracciones sean graves o muy graves, los órganos competentes propondrán, además de la sanción que proceda, la prohibición de concurrir en procedimientos de otorgamiento de ayudas oficiales, consistentes en subvenciones o cualesquiera otras ayudas en el sector de actividad, en cuyo ámbito se produce la infracción, por un período máximo de un año, en el caso de las graves, y de dos, en el caso de las muy graves.

Cuando las infracciones sean muy graves, además los órganos competentes propondrán la supresión, cancelación o suspensión total o parcial de ayudas oficiales, consistentes en subvenciones y cualesquiera otras que la persona

sancionada tuviese reconocidos en el sector de actividad en cuyo ámbito se produce la infracción.

La comisión de una infracción muy grave por las instituciones que presten servicios sociales podrá conllevar la inhabilitación para el ejercicio de las actividades de cuidado, tanto para personas físicas como jurídicas, por un plazo máximo de cinco años.»

Artículo 4. ***Modificación del Texto Refundido de la Ley de Infracciones y Sanciones en el Orden Social, aprobado por Real Decreto Legislativo 5/2000, de 4 de agosto.***

El artículo 46.1 del Texto Refundido de la Ley de Infracciones y Sanciones en el Orden Social, aprobado por Real Decreto Legislativo 5/2000, de 4 de agosto, queda modificado como sigue:

«Sin perjuicio de las sanciones a que se refiere el artículo 40.1 y, salvo lo establecido en el artículo 46 bis de esta Ley, los empresarios que hayan cometido la infracción grave prevista en el artículo 15.3 o las infracciones muy graves, tipificadas en los artículos 16 y 23 de esta Ley, en materia de empleo y protección por desempleo:

a) Perderán automáticamente las ayudas, bonificaciones y, en general, los beneficios derivados de la aplicación de los programas de empleo, con efectos desde la fecha en que se cometió la infracción.

b) Podrán ser excluidos del acceso a tales beneficios por un período máximo de dos años.

c) En los supuestos previstos en los apartados 3 y 4 del artículo 16, quedan obligados, en todo caso, a la devolución de las cantidades obtenidas indebidamente y las no aplicadas o aplicadas incorrectamente.»

Artículo 5. ***Modificación de la Ley 30/1979, de 27 de octubre, sobre extracción y transplante de órganos.***

Uno. Se modifica el artículo 4, que queda redactado del siguiente modo: «Artículo 4.

La obtención de órganos procedentes de un donante vivo, para su ulterior injerto o implantación en otra persona, podrá realizarse si se cumplen los siguientes requisitos:

a) Que el donante sea mayor de edad.

b) Que el donante goce de plenas facultades mentales y haya sido previamente informado de las consecuencias de su decisión. Esta información se referirá a las consecuencias previsibles de orden somático, psíquico y psicológico, a las eventuales repercusiones que la donación pueda tener sobre su vida personal, familiar y profesional, así como a los beneficios que con el transplante se espera haya de conseguir el receptor.

c) Que el donante otorgue su consentimiento de forma expresa, libre y consciente, debiendo manifestarlo, por escrito, ante la autoridad pública que reglamentariamente se determine, tras las explicaciones del médico que ha de efectuar la extracción, obligado éste también a firmar el documento de cesión del órgano. En ningún caso podrá efectuarse la extracción sin la firma previa de este documento.

A los efectos establecidos en esta Ley, no podrá obtenerse ningún tipo de órganos de personas que, por deficiencias psíquicas o enfermedad mental o por cualquiera otra causa, no puedan otorgar su consentimiento expreso, libre y consciente.

d) Que el destino del órgano extraído sea su transplante a una persona determinada, con el propósito de mejorar sustancialmente su esperanza o sus condiciones de vida, garantizándose el anonimato del receptor.

e) Si el donante fuese una persona con discapacidad que cumpla los requisitos previstos en los apartados anteriores, la información y el consentimiento deberán efectuarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que le resulten accesibles y comprensibles a su tipo de discapacidad.»

Dos. Se modifica el artículo 6, que queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo 6.

El responsable de la unidad médica en que haya de realizarse el trasplante solo podrá dar su conformidad si se cumplen los siguientes requisitos:

a) Que el receptor sea plenamente consciente del tipo de intervención que va a efectuarse, conociendo los posibles riesgos y las previsibles ventajas que, tanto física como psíquicamente, puedan derivarse del trasplante.

b) Que el receptor sea informado de que se han efectuado en los casos precisos los necesarios estudios inmunológicos de histocompatibilidad u otros

que sean procedentes, entre donante y futuro receptor, efectuados por un laboratorio acreditado por el Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. La información deberá efectuarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.

c) Que el receptor exprese por escrito u otro medio adecuado a su discapacidad, su consentimiento para la realización del trasplante cuando se trate de un adulto jurídicamente responsable de sus actos, o por sus representantes legales, padres o tutores, si estuviera incapacitado o en caso de menores de edad. En el caso de que el receptor sea una persona con discapacidad, deberán tenerse en cuenta las circunstancias personales del individuo, su capacidad para tomar dicha decisión en concreto y contemplarse la prestación de apoyo para la toma de estas decisiones. Tratándose de personas con discapacidad con necesidades de apoyo para la toma de decisiones, se estará a la libre determinación de la persona una vez haya dispuesto de los apoyos y asistencias adecuados a sus concretas circunstancias.»

Artículo 6. ***Modificación de la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad.*** **La Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad,** queda modificada del siguiente

modo:

Uno. Los apartados 1 y 2 del artículo 10 quedan modificados en los siguientes términos:

«1. Todos tienen los siguientes derechos con respecto a las distintas administraciones públicas sanitarias:

Al respeto a su personalidad, dignidad humana e intimidad, sin que pueda ser discriminado por su origen racial o étnico, por razón de género y orientación sexual, de discapacidad o de cualquier otra circunstancia personal o social.

2. A la información sobre los servicios sanitarios a que puede acceder y sobre los requisitos necesarios para su uso. La información deberá efectuarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio de diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.»

Dos. Se añade un nuevo apartado al artículo 18, con la siguiente redacción:

«18. La promoción, extensión y mejora de los sistemas de detección precoz de discapacidades y de los servicios destinados a prevenir y reducir al máximo la aparición de nuevas discapacidades o la intensificación de las preexistentes.»

Artículo 7. ***Modificación de la Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica.***

Se modifica el apartado 5 del artículo 9 de la Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica, en los siguientes términos:

«5. La prestación del consentimiento por representación será adecuada a las circunstancias y proporcionada a las necesidades que haya que atender, siempre en favor del paciente y con respeto a su dignidad personal. El paciente participará en la medida de lo posible en la toma de decisiones a lo largo del proceso sanitario. Si el paciente es una persona con discapacidad, se le ofrecerán las medidas de apoyo pertinentes, incluida la información en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad, para favorecer que pueda prestar por sí su consentimiento.»

Artículo 8. ***Modificación de la Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida.***

La Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida, queda modificada como sigue:

Uno. El apartado 4 del artículo 5 queda modificado en los siguientes términos:

«4. El contrato se formalizará por escrito entre los donantes y el centro autorizado. Antes de la formalización, los donantes habrán de ser informados de los fines y consecuencias del acto. La información y el consentimiento deberán efectuarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.»

Dos. Se añade un nuevo apartado 4 al artículo 6 con la siguiente redacción:

«4. La información y el consentimiento a que se refieren los apartados anteriores deberán realizarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.»

El actual apartado 4 pasa a ser el 5.

Tres. Se añade un nuevo apartado 7 al artículo 11 con la siguiente redacción:

«7. La información y el consentimiento a que se refieren los apartados anteriores deberán realizarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.»

El actual apartado 7 pasa a ser el 8.

Cuatro. La letra a) del apartado 1 del artículo 15, queda modificada en los siguientes términos:

«a) Que se cuente con el consentimiento escrito de la pareja o, en su caso, de la mujer, previa explicación pormenorizada de los fines que se persiguen con la investigación y sus implicaciones. Dichos consentimientos especificarán en todo caso la renuncia de la pareja o de la mujer, en su caso, a cualquier derecho de naturaleza dispositiva, económica o patrimonial sobre los resultados que pudieran derivarse de manera directa o indirecta de las investigaciones que se lleven a cabo. La información y el consentimiento deberán efectuarse en formatos adecuados, siguiendo las reglas marcadas por el principio del diseño para todos, de manera que resulten accesibles y comprensibles a las personas con discapacidad.»

Artículo 9. ***Modificación de la Ley 16/2003, de 28 de mayo, de cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud.***

Se modifica el apartado 2 del artículo 3 de la Ley 16/2003, de 28 de mayo, de cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud, que queda redactado del siguiente modo:

«2. Las Administraciones Públicas orientarán sus acciones en materia de salud incorporando medidas activas que impidan la discriminación de cualquier colectivo de población que por razones culturales, lingüísticas, religiosas, sociales o de discapacidad, tenga especial dificultad para el acceso efectivo a las prestaciones sanitarias del Sistema Nacional de Salud.»

Artículo 10. ***Modificación de la Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias.***

Se modifica el apartado 3 del artículo 22 de la Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias, que queda redactado en los siguientes términos:

«3. El Gobierno, a propuesta del Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad y previo informe de la Comisión de Recursos Humanos del Sistema Nacional de Salud, adoptará las medidas de acción positiva necesarias para que, en las convocatorias anuales de pruebas selectivas, para el acceso a las plazas de formación sanitaria especializada, al menos, un siete por ciento de la totalidad de las plazas ofertadas en cada una de ellas sean cubiertas entre personas con discapacidad, considerando como tales las definidas en el apartado 2 del artículo 1 de la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad de las personas con discapacidad, siempre que superen el proceso selectivo, acrediten la discapacidad y la compatibilidad con el desempeño de las funciones correspondientes a la especialidad a la que se opta.

Las Administraciones públicas competentes adoptarán las medidas necesarias, para que, tanto en las pruebas de acceso como en los puestos en los que se formen los adjudicatarios de plaza en formación, se lleven a cabo las adaptaciones y ajustes razonables a las necesidades de las personas con discapacidad.»

Artículo 11. ***Modificación de la Ley 7/2007, de 12 de abril, del Estatuto Básico del Empleado Público.***

Se modifica el apartado 1 del artículo 59 de la Ley 7/2007, de 12 de abril, del Estatuto Básico del Empleado Público, en los siguientes términos:

«1. En las ofertas de empleo público se reservará un cupo no inferior al siete por ciento de las vacantes para ser cubiertas entre personas con discapacidad, considerando como tales las definidas en el apartado 2 del artículo 1 de la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, siempre que superen los procesos selectivos y acrediten su discapacidad y la compatibilidad con el

desempeño de las tareas, de modo que progresivamente se alcance el dos por ciento de los efectivos totales en cada Administración Pública.

La reserva del mínimo del siete por ciento se realizará de manera que, al menos, el dos por ciento de las plazas ofertadas lo sea para ser cubiertas por personas que acrediten discapacidad intelectual y el resto de las plazas ofertadas lo sea para personas que acrediten cualquier otro tipo de discapacidad.»

Artículo 12. ***Modificación de la Ley 2/1985, de 21 de enero, sobre Protección Civil.*** **La Ley 2/1985, de 21 de enero, sobre Protección Civil,** queda modificada del siguiente

modo:

Uno. Se añade un segundo párrafo al apartado 1 del artículo 1 de la Ley 2/1985, de 21 de enero, sobre Protección Civil, con la siguiente redacción:

«Esta acción tendrá en consideración las especiales características del grupo social de las personas con discapacidad.»

Dos. Se añade una nueva letra e) al artículo 9, con la siguiente redacción:

«e) Los criterios para que los procedimientos de actuación de los diferentes servicios de intervención garanticen la asistencia necesaria a las personas con discapacidad.»

Artículo 13. ***Modificación de la Ley 23/1998, de 7 de julio, de Cooperación Internacional para el Desarrollo.***

Uno. Se modifica la letra c) del artículo 7 de la Ley 23/1998, de 7 de julio, de Cooperación Internacional para el Desarrollo, en los siguientes términos:

«c) Protección y respeto de los derechos humanos, igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, participación e integración social de la mujer y defensa de los grupos de población más vulnerables (menores, con especial atención a la erradicación de la explotación laboral infantil, refugiados, desplazados, retornados, indígenas, minorías).»

Dos. Se añade un apartado 2 al artículo 9, con la siguiente redacción:

«2. Estos instrumentos deberán ser inclusivos y accesibles para las personas con discapacidad.»

Artículo 14. ***Modificación de la Ley 50/1980, de 8 de octubre, de Contrato de Seguro****.* Se añade una nueva disposición adicional en la Ley 50/1980, de 8 de octubre, de

Contrato de Seguro, con la siguiente redacción: «Disposición adicional cuarta.

No discriminación por razón de discapacidad.

No se podrá discriminar a las personas con discapacidad en la contratación de seguros. En particular, se prohíbe la denegación de acceso a la contratación, el establecimiento de procedimientos de contratación diferentes de los habitualmente utilizados por el asegurador o la imposición de condiciones más onerosas, por razón de discapacidad, salvo que se encuentren fundadas en causas justificadas, proporcionadas y razonables, que se hallen documentadas previa y objetivamente.»

Artículo 15. ***Modificación de la Ley 49/1960, de 21 de julio, sobre Propiedad Horizontal****.* Uno. Se modifica el apartado 2 del artículo 10 de la Ley 49/1960, de 21 de julio,

sobre Propiedad Horizontal, que queda redactado del siguiente modo:

«2. Asimismo, la comunidad, a instancia de los propietarios en cuya vivienda vivan, trabajen o presten sus servicios altruistas o voluntarios personas con discapacidad, o mayores de setenta años, vendrá obligada a realizar las actuaciones y obras de accesibilidad que sean necesarias para un uso adecuado a su discapacidad de los elementos comunes, o para la instalación de dispositivos mecánicos y electrónicos que favorezcan su comunicación con el exterior, cuyo importe total no exceda de doce mensualidades ordinarias de gastos comunes.

Lo dispuesto en este apartado no será de aplicación cuando la unidad familiar a la que pertenezca alguno de los propietarios, que forman parte de la comunidad, tenga ingresos anuales inferiores a 2,5 veces el Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples (IPREM), excepto en el caso de que las subvenciones o ayudas públicas a las que esa unidad familiar pueda tener acceso impidan que el coste anual repercutido de las obras que le afecten, privativas o en los elementos comunes, supere el treinta y tres por ciento de sus ingresos anuales.»

Dos. Se modifica el apartado 3 del artículo 11 de la Ley 49/1960, de 21 de julio, sobre Propiedad Horizontal, que queda redactado del siguiente modo:

«3. Cuando se adopten válidamente acuerdos para la realización de obras de accesibilidad, la comunidad quedará obligada al pago de los gastos, aun cuando su importe exceda de doce mensualidades ordinarias de gastos comunes.»

Artículo 16. ***Modificación de la Ley 34/2002, de 11 de julio, de servicios de la sociedad de la información y de comercio electrónico.***

Se adiciona un apartado nuevo en la disposición adicional quinta de la Ley 34/2002, de 11 de julio, de servicios de la sociedad de la información y de comercio electrónico, con la siguiente redacción:

«Disposición adicional quinta. *Accesibilidad para las personas con discapacidad y de edad avanzada a la información proporcionada por medios electrónicos.*

Las páginas de Internet que sirvan de soporte o canal a las redes sociales en línea, desarrolladas por entidades cuyo volumen anual de operaciones, calculado conforme a lo establecido en la normativa del Impuesto sobre el Valor Añadido, exceda de 6.101.121,04 euros, deberán satisfacer, a partir del 31 de diciembre de 2012, como mínimo, el nivel medio de los criterios de accesibilidad al contenido generalmente reconocidos. Excepcionalmente, esta obligación no será aplicable cuando una funcionalidad o servicio no disponga de una solución tecnológica que permita su accesibilidad.»

Artículo 17. ***Modificación de la Ley 39/2007, de 19 de noviembre, de la carrera militar.*** **Se modifica el primer párrafo del apartado 1 de la disposición adicional décima de la**

Ley 39/2007, de 19 de noviembre, de la carrera militar, que queda redactado como sigue: «Disposición adicional décima. *Reordenamiento de los escalafones de las*

escalas auxiliares y del cuerpo auxiliar de especialistas del Ejército de Tierra.

1.Esta disposición es de aplicación a los oficiales de las escalas auxiliares de infantería, caballería, artillería, ingenieros, intendencia, sanidad, farmacia y veterinaria y del cuerpo auxiliar de especialistas del Ejército de Tierra, que se

encontraban en servicio activo en cualquier empleo el día 21 de abril de 1974, fecha de entrada en vigor de la Ley 13/1974, de 30 de marzo, de organización de las escalas básicas de suboficiales y especial de jefes y oficiales del Ejército de Tierra, que declaró a extinguir a aquéllas. Quedan excluidos los que no realizaron o no superaron el curso de aptitud para el acceso a las escalas auxiliares y al cuerpo auxiliar de especialistas, excepto aquéllos que por la legislación vigente estaban exentos de realizarlos.»

Artículo 18. ***Modificación de la Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del Sector Público.***

Se añade un nuevo artículo 70 bis a la Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del Sector Público, con la siguiente redacción:

«Artículo 70 bis.

Los órganos de contratación ponderarán, en los supuestos en que ello sea obligatorio, que los licitadores cumplan lo dispuesto en la Ley 13/1982, de 7 de abril, de integración social de los minusválidos, relativo a la obligación de contar con un dos por ciento de trabajadores con discapacidad o adoptar las medidas alternativas correspondientes.

A tal efecto y, en su caso, los pliegos de cláusulas administrativas particulares podrán incorporar en la cláusula relativa a la documentación a aportar por los licitadores, la exigencia de que se aporte un certificado de la empresa en que conste tanto el número global de trabajadores de plantilla como el número particular de trabajadores con discapacidad en la misma o, en el caso de haberse optado por el cumplimiento de las medidas alternativas legalmente previstas, una copia de la declaración de excepcionalidad y una declaración del licitador con las concretas medidas a tal efecto aplicadas.»

Artículo 19. ***Modificación de la Ley 13/1982, de 7 de abril, de integración social de los minusválidos.***

Se modifica el apartado 1 del artículo 57 de la Ley 13/1982, de 7 de abril, de integración social de los minusválidos, que queda redactado del siguiente modo:

«Artículo 57.

1. En los proyectos de viviendas protegidas, se programará un mínimo de un

cuatro por ciento con las características constructivas adecuadas para garantizar el acceso y desenvolvimiento cómodo y seguro de las personas con discapacidad.

En el caso de las viviendas objeto de reserva previstas en este artículo y destinadas al alquiler podrán adjudicarse a personas con discapacidad individualmente consideradas o a asociaciones o fundaciones integradas en el sector no lucrativo de la discapacidad, siempre que en este último supuesto se destinen por esas entidades a usos sociales de inclusión y promoción de la vida autónoma como viviendas asistidas, viviendas compartidas, viviendas de apoyo o a proyectos de vida independiente de personas con discapacidad.»

Disposición adicional primera. ***Garantía del respeto al reparto de competencias constitucional y estatutariamente vigente.***

La adaptación normativa a la Convención internacional sobre los derechos de las personas con discapacidad se desarrollará sin perjuicio de las competencias de las Comunidades Autónomas.

Disposición adicional segunda. ***Suministro de información de las Comunidades Autónomas.***

De acuerdo con los principios de información mutua y colaboración entre Administraciones públicas y con lo previsto en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal, y con el fin de garantizar el cumplimiento de las obligaciones previstas en tratados y convenios internacionales, las Comunidades Autónomas, en el ámbito de sus competencias, remitirán anualmente al Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad, datos estadísticos sobre la situación de las personas con discapacidad, en la forma que se establezca reglamentariamente. La aportación de los datos relativos al empleo y a las condiciones de trabajo de las personas con discapacidad se regirá por su normativa específica.

Disposición adicional tercera. ***Solicitud de asignación de empleo.***

El personal incluido y afectado por la modificación formulada en la disposición adicional décima de la Ley 39/2007, de 19 de noviembre, de la carrera militar, que figura en el artículo 16, podrá en el plazo de seis meses, a partir de la

entrada en vigor de esta Ley, solicitar el empleo y antigüedad asignados al que le siguiera en sus escalafones de origen en las escalas auxiliares y cuerpo de especialistas del Ejército de Tierra y que figuren en la reordenación definitiva a la que hace referencia la disposición adicional décima de la Ley 39/2007, de 19 de noviembre.

Disposición adicional cuarta. ***Remisión de informes.***

El Gobierno remitirá a la Comisión para las Políticas Integrales de la Discapacidad del Congreso de los Diputados un informe bienal sobre balance e indicadores de evolución del grado de accesibilidad y de inclusión socio-laboral de las personas con discapacidad.

Disposición adicional quinta. ***Análisis de impacto normativo.***

Las memorias de análisis de impacto normativo, que deben acompañar a los anteproyectos de ley y a los proyectos de reglamento, incluirán el impacto de la norma en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, cuando dicho impacto sea relevante.

Disposición adicional sexta. ***Medidas en favor de las personas con capacidad intelectual límite.***

El Gobierno, en el marco de la Estrategia Global de Acción para el Empleo de Personas con Discapacidad, y en el plazo de doce meses, presentará medidas de acción positiva dirigidas a promover el acceso al empleo de las personas con capacidad intelectual límite, que tengan reconocida oficialmente esta situación, aunque no alcancen un grado de discapacidad del 33 por ciento. Reglamentariamente el Gobierno determinará el grado mínimo de discapacidad necesario para que opere esta aplicación.

Disposición adicional séptima. ***Adaptación normativa relativa al ejercicio de la capacidad jurídica por las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones.***

El Gobierno, en el plazo de un año a partir de la entrada en vigor de esta Ley, remitirá a las Cortes Generales un proyecto de ley de adaptación normativa del

ordenamiento jurídico para dar cumplimiento al artículo 12 de la Convención Internacional sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad, en lo relativo al ejercicio de la capacidad jurídica por las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones que las demás en todos los aspectos de la vida. Dicho proyecto de ley establecerá las modificaciones necesarias en el proceso judicial de determinación de apoyos para la toma libre de decisiones de las personas con discapacidad que los precisen.

Disposición adicional octava. ***Ayudas a las comunidades de propietarios para mejoras de accesibilidad.***

La Administración General del Estado establecerá, en el marco de las políticas oficiales de promoción de la vivienda, líneas de ayudas dirigidas a las comunidades de propietarios para la realización de actuaciones y obras de accesibilidad que se orienten a la mejora de la calidad de vida de personas con discapacidad y de las personas mayores.

Disposición final primera. ***Cumplimiento de la reserva de puestos de trabajo para personas con discapacidad.***

El Gobierno, en el plazo de un año y en el marco de la Estrategia Global de Acción para el Empleo de Personas con Discapacidad, promoverá la adopción de medidas para:

a) Asegurar el cumplimiento de la cuota de reserva del dos por ciento de los puestos de trabajo para personas con discapacidad en las empresas de más de 50 trabajadores mediante la contratación directa.

b) Establecer condiciones en los contratos del sector público relacionadas con el porcentaje de empleo de las personas con discapacidad en la ejecución de los mismos. c) Evaluar las medidas existentes y estudiar medidas alternativas que conduzcan al aumento de la contratación en el empleo ordinario, al objeto de configurar un conjunto de
medidas más eficiente.

Disposición final segunda. ***Autorización al Gobierno para la refundición de textos***
legales.

El Gobierno elaborará y aprobará, en el plazo de un año desde la entrada en vigor de esta Ley y previa consulta al Consejo Nacional de la Discapacidad, un texto refundido en el que se regularicen, aclaren y armonicen la Ley 13/1982, de 7 de abril, de integración social de los minusválidos, la Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad, y la Ley 49/2007, de 26 de diciembre, de infracciones y sanciones en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad.

Disposición final tercera. ***Entrada en vigor.***

La presente ley entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta ley.

Madrid, 1 de agosto de 2011.

El Presidente del Gobierno, JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

JUAN CARLOS R.

7.4.- Instrumento de Ratificación de la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006. (BOE 21 de abril de 2008)

JUAN CARLOS I
REY DE ESPAÑA

POR CUANTO el día 30 de marzo de 2007, el Plenipotenciario de España nombrado en buena debida forma al efecto, firmó en Nueva York la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecha en Nueva York el 13 de diciembre de 2006, VISTOS Y EXAMINADOS el preámbulo, y los cincuenta artículos de la Convención, CONCEDIDA por las Cortes Generales la AUTORIZACIÓN prevista en el Artículo 94.1 de la Constitución, VENGO EN PROBAR Y RATIFICAR cuanto en la misma se dispone, como en virtud del presente la pruebo y ratifico, prometiendo cumplirla, observarla y hacer que se cumpla y observe puntualmente en odas sus partes, a cuyo fin, para su mayor validación y firmeza, MANDO expedir este instrumento de Ratificación firmado por Mí, debidamente sellado y refrendado por el infrascrito
Ministro de Asuntos Exteriores y de Cooperación.

Dado en Madrid, a 23 de noviembre de 2007.
JUAN CARLOS R.
El Ministro de Asuntos Exteriores y de Cooperación,
MIGUEL ÁNGEL MORATINOS CUYAUBÉ

CONVENCIÓN SOBRE LOS DERECHOS DE LAS PERSONAS CON DISCAPACIDAD

Preámbulo

Los Estados Partes en la presente Convención,

a) *Recordando* los principios de la Carta de las Naciones Unidas que proclaman que la libertad, la justicia y la paz en el mundo tienen por base el reconocimiento de la dignidad y el valor inherentes y de los derechos iguales e inalienables de todos los miembros de la familia humana,

b) *Reconociendo* que las Naciones Unidas, en la Declaración Universal de Derechos Humanos en los Pactos Internacionales de Derechos Humanos, han reconocido y proclamado que toda persona tiene los derechos y libertades enunciados en esos instrumentos, sin distinción de ninguna índole,

c) *Reafirmando* la universalidad, indivisibilidad, interdependencia e interrelación de todos los derechos humanos y libertades fundamentales, así como la necesidad de garantizar que las personas con discapacidad los ejerzan plenamente y sin discriminación, d) *Recordando* el acto Internacional de Derechos Económicos, Sociales y Culturales, el Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos, la Convención Internacional sobre la Eliminación de todas las Formas de Discriminación Racial, la Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer, la Convención contra la Tortura y Otros Tratos o Penas Crueles,

Inhumanos o Degradantes, la Convención sobre los Derechos del Niño y la Convención Internacional sobre la protección de los derechos de todos los trabajadores migratorios y de sus familiares,

e) *Reconociendo* que la discapacidad es un concepto que evoluciona y que resulta de la interacción entre las personas con deficiencias y las barreras debidas a la actitud y al entorno que evitan su participación plena y efectiva en la sociedad, en igualdad de condiciones con las

demás,

f) *Reconociendo* la importancia que revisten los principios y las directrices de política que figuran en el Programa de Acción Mundial para los Impedidos y en las Normas Uniformes sobre la Igualdad de Oportunidades para las Personas con Discapacidad como factor en la promoción, la formulación y la evaluación de normas, planes, programas y medidas a nivel nacional, regional e internacional destinados a dar una mayor igualdad de oportunidades a las personas con discapacidad,

g) *Destacando* la importancia de incorporar las cuestiones relativas a la discapacidad como parte integrante de las estrategias pertinentes de desarrollo sostenible,

h) *Reconociendo también* que la discriminación contra cualquier persona por razón de su discapacidad constituye una vulneración de la dignidad y el valor inherentes del ser humano,

i) *Reconociendo además* la diversidad de las personas con discapacidad,

j) *Reconociendo* la necesidad de promover y proteger los derechos humanos de todas las personas con discapacidad, incluidas aquellas que necesitan un apoyo más intenso,

k) *Observando con preocupación* que, pese a estos diversos instrumentos y actividades, las personas con discapacidad siguen encontrando barreras para participar en igualdad de condiciones con las demás en la vida social y que se siguen vulnerando sus derechos humanos en todas las partes del mundo, l) *Reconociendo* la importancia de la cooperación internacional para mejorar las condiciones de vida de las personas con discapacidad en todos los países, en particular en los países en desarrollo, BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20649

m) *Reconociendo* el valor de las contribuciones que realizan y pueden realizar las personas con discapacidad al bienestar general y a la diversidad de sus comunidades, y que la promoción del pleno goce de los derechos humanos y las libertades fundamentales por las personas con discapacidad y de su plena participación tendrán como resultado un mayor sentido de pertenencia de estas personas y avances significativos en el desarrollo económico, social y humano de la sociedad y en la erradicación de la pobreza,

n) *Reconociendo* la importancia que para las personas con discapacidad reviste su autonomía e independencia individual, incluida la libertad de tomar sus propias decisiones,

o) *Considerando* que las personas con discapacidad deben tener la oportunidad de participar activamente en los procesos de adopción de decisiones sobre políticas y programas, incluidos los que les afectan directamente,

p) *Preocupados* por la difícil situación en que se encuentran las personas con discapacidad que son víctimas de múltiples o agravadas formas de discriminación por motivos de raza, color, sexo, idioma, religión, opinión política

o de cualquier otra índole, origen nacional, étnico, indígena o social, patrimonio, nacimiento, edad o cualquier otra condición,

q) *Reconociendo* que las mujeres y las niñas con discapacidad suelen estar expuestas a un riesgo mayor, dentro y fuera del hogar, de violencia, lesiones o abuso, abandono o trato negligente, malos tratos o explotación,

r) *Reconociendo* también que los niños y las niñas con discapacidad deben gozar plenamente de todos los derechos humanos y las libertades fundamentales en igualdad de condiciones con los demás niños y niñas, y recordando las obligaciones que a este respecto asumieron los Estados Partes en la Convención sobre los Derechos del Niño,

s) *Subrayando* la necesidad de incorporar una perspectiva de género en todas las actividades destinadas a promover el pleno goce de los derechos humanos y las libertades fundamentales por las personas con discapacidad,

t) *Destacando* el hecho de que la mayoría de las personas con discapacidad viven en condiciones de pobreza y reconociendo, a este respecto, la necesidad fundamental de mitigar los efectos negativos de la pobreza en las personas con discapacidad,

u) *Teniendo presente* que, para lograr la plena protección de las personas con discapacidad, en particular durante los conflictos armados y la ocupación extranjera, es indispensable que se den condiciones de paz y seguridad basadas en el pleno respeto de los propósitos y principios de la Carta de las Naciones Unidas y se respeten los instrumentos vigentes en materia de derechos humanos,

v) *Reconociendo* la importancia de la accesibilidad al entorno físico, social, económico y cultural, a la salud y la educación y a la información y las comunicaciones, para que las personas con discapacidad puedan gozar plenamente de todos los derechos humanos y las libertades fundamentales,

w) *Conscientes* de que las personas, que tienen obligaciones respecto a otras personas y a la comunidad a la que pertenecen, tienen la responsabilidad de procurar, por todos los medios, que se promuevan y respeten los derechos reconocidos en la Carta Internacional de Derechos
Humanos,

x) *Convencidos* de que la familia es la unidad colectiva natural y fundamental de la sociedad y tiene derecho a recibir protección de ésta y del Estado, y de

que las personas con discapacidad y sus familiares deben recibir la protección y la asistencia necesarias para que las familias puedan contribuir a que las personas con discapacidad gocen de sus derechos plenamente y en igualdad de condiciones,

y) *Convencidos* de que una convención internacional amplia e integral para promover y proteger los derechos y la dignidad de las personas con discapacidad contribuirá significativamente a paliar la profunda desventaja social de las personas con discapacidad y promoverá su participación, con igualdad de oportunidades, en los ámbitos civil, político, económico, social y cultural, tanto en los países en desarrollo como en los desarrollados,

Convienen en lo siguiente:

Artículo 1

Propósito

El propósito de la presente Convención es promover, proteger y asegurar el goce pleno y en condiciones de igualdad de todos los derechos humanos y libertades fundamentales por todas las personas con discapacidad, y promover el respeto de su dignidad inherente. Las personas con discapacidad incluyen a aquellas que tengan deficiencias físicas, mentales, intelectuales o sensoriales a largo plazo que, al interactuar con diversas barreras, puedan impedir su participación plena y efectiva en la sociedad, en igualdad de condiciones con las demás.

Artículo 2

Definiciones

A los fines de la presente Convención: La «comunicación» incluirá los lenguajes, la visualización de textos, el Braille, la comunicación táctil, los macrotipos, los dispositivos multimedia de fácil acceso, así como el lenguaje escrito, los sistemas auditivos, el lenguaje sencillo, los medios de voz digitalizada y otros modos, medios y formatos aumentativos o alternativos de comunicación, incluida la tecnología de la información y las comunicaciones de fácil acceso; Por «lenguaje» se entenderá tanto el lenguaje oral como la lengua de señas y otras formas de comunicación no verbal; Por «discriminación por motivos de discapacidad» se entenderá cualquier distinción, exclusión o

restricción por motivos de discapacidad que tenga el propósito o el efecto de obstaculizar o dejar sin efecto el reconocimiento, goce o ejercicio, en igualdad de condiciones, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales en los ámbitos político, económico, social, cultural, civil o de otro tipo. Incluye todas las formas de discriminación, entre ellas, la denegación de ajustes razonables; Por «ajustes razonables» se entenderán las modificaciones y adaptaciones necesarias y adecuadas que no impongan una carga desproporcionada o indebida, cuando se requieran en un caso particular, para garantizar a las personas con discapacidad el goce o ejercicio, en igualdad de condiciones con las demás, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales; Por «diseño universal» se entenderá el diseño de productos, entornos, programas y servicios que puedan utilizar todas las personas, en la mayor medida posible, sin necesidad de adaptación ni diseño especializado. El«diseño universal» no excluirá las ayudas técnicas para grupos particulares de personas con discapacidad, cuando se necesiten.

Artículo 3

Principios generales

Los principios de la presente Convención serán:

a) El respeto de la dignidad inherente, la autonomía individual, incluida la libertad de tomar las propias decisiones, y la independencia de las personas; 20650 Lunes 21 abril 2008 BOE núm. 96

b) La no discriminación;

c) La participación e inclusión plenas y efectivas en la sociedad;

d) El respeto por la diferencia y la aceptación de las personas con discapacidad como parte de la diversidad y la condición humanas;

e) La igualdad de oportunidades;

f) La accesibilidad;

g) La igualdad entre el hombre y la mujer;

h) El respeto a la evolución de las facultades de los niños y las niñas con discapacidad y de su derecho a preservar su identidad.

Artículo 4

Obligaciones generales

1. Los Estados Partes se comprometen a asegurar y promover el pleno ejercicio de todos los derechos humanos y las libertades fundamentales de las personas con discapacidad sin discriminación alguna por motivos de discapacidad. A tal fin, los Estados Partes se comprometen a:

a) Adoptar todas las medidas legislativas, administrativas y de otra índole que sean pertinentes para hace refectivos los derechos reconocidos en la presente Convención;

b) Tomar todas las medidas pertinentes, incluidas medidas legislativas, para modificar o derogar leyes, reglamentos, costumbres y prácticas existentes que constituyan discriminación contra las personas con discapacidad;

c) Tener en cuenta, en todas las políticas y todos los programas, la protección y promoción de los derechos humanos de las personas con discapacidad;

d) Abstenerse de actos o prácticas que sean incompatibles con la presente Convención y velar por que las autoridades e instituciones públicas actúen conforme a lo dispuesto en ella;

e) Tomar todas las medidas pertinentes para que ninguna persona, organización o empresa privada discrimine por motivos de discapacidad;

f) Emprender o promover la investigación y el desarrollo de bienes, servicios, equipo e instalaciones de diseño universal, con arreglo a la definición del artículo 2 de la presente Convención, que requieran la menor adaptación posible y el menor costo para satisfacer las necesidades específicas de las personas con discapacidad, promover su disponibilidad y uso, y promover el diseño universal en la elaboración de normas y directrices;

g) Emprender o promover la investigación y el desarrollo, y promover la disponibilidad y el uso de nuevas tecnologías, incluidas las tecnologías de la información y las comunicaciones, ayudas para la movilidad, dispositivos técnicos y tecnologías de apoyo adecuadas para las personas con discapacidad, dando prioridad a las de precio asequible;

h) Proporcionar información que sea accesible para las personas con discapacidad sobre ayudas a la movilidad, dispositivos técnicos y tecnologías de apoyo, incluidas nuevas tecnologías, así como otras formas de asistencia y servicios e instalaciones de apoyo;

i) Promover la formación de los profesionales y el personal que trabajan con personas con discapacidad respecto de los derechos reconocidos en la presente Convención, a fin de prestar mejor la asistencia y los servicios garantizados por esos derechos.

2. Con respecto a los derechos económicos, sociales y culturales, los Estados Partes se comprometen a adoptar medidas hasta el máximo de sus recursos disponibles y, cuando sea necesario, en el marco de la cooperación internacional, para lograr, de manera progresiva, el pleno ejercicio de estos derechos, sin perjuicio de las obligaciones previstas en la presente Convención que sean aplicables de inmediato en virtud del derecho internacional.

3. En la elaboración y aplicación de legislación y políticas para hacer efectiva la presente Convención, y en otros procesos de adopción de decisiones sobre cuestiones relacionadas con las personas con discapacidad, los Estados Partes celebrarán consultas estrechas y colaborarán activamente con las personas con discapacidad, incluidos los niños y las niñas con discapacidad, a través de las organizaciones que las representan.

4. Nada de lo dispuesto en la presente Convención afectará a las disposiciones que puedan facilitar, en mayor medida, el ejercicio de los derechos de las personas con discapacidad y que puedan figurar en la legislación de un Estado Parte o en el derecho internacional en vigor en dicho Estado. No se restringirán ni derogarán ninguno de los derechos humanos y las libertades fundamentales reconocidos o existentes en los Estados Partes en la presente Convención de conformidad con la ley, las convenciones y los convenios, los reglamentos o la costumbre con el pretexto de que en la presente Convención no se reconocen esos derechos o libertades o se reconocen en menor medida.

5. Las disposiciones de la presente Convención se aplicarán a todas las partes de los Estados federales sin limitaciones ni excepciones.

Artículo 5

Igualdad y no discriminación

1. Los Estados Partes reconocen que todas las personas son iguales ante la ley y en virtud de ella y que tienen derecho a igual protección legal y a beneficiarse de la ley en igual medida sin discriminación alguna.

2. Los Estados Partes prohibirán toda discriminación por motivos de discapacidad y garantizarán a todas las personas con discapacidad protección legal igual y efectiva contra la discriminación por cualquier motivo.
3. A fin de promover la igualdad y eliminar la discriminación, los Estados Partes adoptarán todas las medidas pertinentes para asegurar la realización de ajustes razonables.
4. No se considerarán discriminatorias, en virtud de la presente Convención, las medidas específicas que sean necesarias para acelerar o lograr la igualdad de hecho de las personas con discapacidad.

Artículo 6

Mujeres con discapacidad

1. Los Estados Partes reconocen que las mujeres y niñas con discapacidad están sujetas a múltiples formas de discriminación y, a ese respecto, adoptarán medidas para asegurar que puedan disfrutar plenamente y en igualdad de condiciones de todos los derechos humanos y libertades fundamentales. Los Estados Partes tomarán todas las medidas pertinentes para asegurar el pleno desarrollo, adelanto y potenciación de la mujer, con el propósito de garantizarle el ejercicio y goce de los derechos humanos y las libertades fundamentales establecidos en la presente Convención.

Artículo 7

Niños y niñas con discapacidad

1. Los Estados Partes tomarán todas las medidas necesarias para asegurar que todos los niños y las niñas con discapacidad gocen plenamente de todos los derechos humanos y libertades fundamentales en igualdad de condiciones con los demás niños y niñas. BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20651
2. En todas las actividades relacionadas con los niños y las niñas con discapacidad, una consideración primordial será la protección del interés superior del niño.
3. Los Estados Partes garantizarán que los niños y las niñas con discapacidad tengan derecho a expresar su opinión libremente sobre todas las cuestiones que les afecten, opinión que recibirá la debida consideración teniendo en cuenta su edad y madurez, en igualdad de condiciones con los demás niños y

niñas, y a recibir asistencia apropiada con arreglo a su discapacidad y edad para poder ejercer ese derecho.

Artículo 8

Toma de conciencia

1. Los Estados Partes se comprometen a adoptar medidas inmediatas, efectivas y pertinentes para:

a) Sensibilizar a la sociedad, incluso a nivel familiar, para que tome mayor conciencia respecto de las personas con discapacidad y fomentar el respeto de los derechos y la dignidad de estas personas;

b) Luchar contra los estereotipos, los prejuicios y las prácticas nocivas respecto de las personas con discapacidad, incluidos los que se basan en el género o la edad, en todos los ámbitos de la vida;

c) Promover la toma de conciencia respecto de las capacidades y aportaciones de las personas con discapacidad.

2. Las medidas a este fin incluyen:

a) Poner en marcha y mantener campañas efectivas de sensibilización pública destinadas a:

i) Fomentar actitudes receptivas respecto de los derechos de las personas con discapacidad;

ii) Promover percepciones positivas y una mayor conciencia social respecto de las personas con discapacidad;

iii) Promover el reconocimiento de las capacidades, los méritos y las habilidades de las personas con discapacidad y de sus aportaciones en relación con el lugar de trabajo y el mercado laboral;

b) Fomentar en todos los niveles del sistema educativo, incluso entre todos los niños y las niñas desde una edad temprana, una actitud de respeto de los derechos de las personas con discapacidad;

c) Alentar a todos los órganos de los medios de comunicación a que difundan una imagen de las personas con discapacidad que sea compatible con el propósito de la presente Convención;

d) Promover programas de formación sobre sensibilización que tengan en cuenta a las personas con discapacidad y los derechos de estas personas.

Artículo 9

Accesibilidad

1. A fin de que las personas con discapacidad puedan vivir en forma independiente y participar plenamente en todos los aspectos de la vida, los Estados Partes adoptarán medidas pertinentes para asegurar el acceso de las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones con las demás, al entorno físico, el transporte, la información y las comunicaciones, incluidos los sistemas y las tecnologías de la información y las comunicaciones, y a otros servicios e instalaciones abiertos al público o de uso público, tanto en zonas urbanas como rurales. Estas medidas, que incluirán la identificación y eliminación de obstáculos y barreras de acceso, se aplicarán, entre otras cosas, a:

a) Los edificios, las vías públicas, el transporte y otras instalaciones exteriores e interiores como escuelas, viviendas, instalaciones médicas y lugares de trabajo;

b) Los servicios de información, comunicaciones y de otro tipo, incluidos los servicios electrónicos y de emergencia.

2. Los Estados Partes también adoptarán las medidas pertinentes para:

a) Desarrollar, promulgar y supervisar la aplicación de normas mínimas y directrices sobre la accesibilidad de las instalaciones y los servicios abiertos al público o de uso público;

b) Asegurar que las entidades privadas que proporcionan instalaciones y servicios abiertos al público o de uso público tengan en cuenta todos los aspectos de su accesibilidad para las personas con discapacidad;

c) Ofrecer formación a todas las personas involucradas en los problemas de accesibilidad a que se enfrentan las personas con discapacidad;

d) Dotar a los edificios y otras instalaciones abiertas al público de señalización en Braille y en formatos de fácil lectura y comprensión;

e) Ofrecer formas de asistencia humana o animal e intermediarios, incluidos guías, lectores e intérpretes profesionales de la lengua de señas, para facilitar el acceso a edificios y otras instalaciones abiertas al público;

f) Promover otras formas adecuadas de asistencia y apoyo a las personas con discapacidad para asegurar su acceso a la información;

g) Promover el acceso de las personas con discapacidad a los nuevos sistemas y tecnologías de la información y las comunicaciones, incluida Internet;
h) Promover el diseño, el desarrollo, la producción y la distribución de sistemas y tecnologías de la información y las comunicaciones accesibles en una etapa temprana, a fin de que estos sistemas y tecnologías sean accesibles al menor costo.

Artículo 10

Derecho a la vida

Los Estados Partes reafirman el derecho inherente a la vida de todos los seres humanos y adoptarán todas las medidas necesarias para garantizar el goce efectivo de ese derecho por las personas con discapacidad en igualdad de condiciones con las demás.

Artículo 11

Situaciones de riesgo y emergencias humanitarias

Los Estados Partes adoptarán, en virtud de las responsabilidades que les corresponden con arreglo al derecho internacional, y en concreto el derecho internacional humanitario y el derecho internacional de los derechos humanos, todas las medidas necesarias para garantizar la seguridad y la protección de las personas con discapacidad den situaciones de riesgo, incluidas situaciones de conflicto armado, emergencias humanitarias y desastres naturales.

Artículo 12

Igual reconocimiento como persona ante la ley

1. Los Estados Partes reafirman que las personas con discapacidad tienen derecho en todas partes al reconocimiento de su personalidad jurídica.
2. Los Estados Partes reconocerán que las personas con discapacidad tienen capacidad jurídica en igualdad de condiciones con las demás en todos los aspectos de lavida.
20652 Lunes 21 abril 2008 BOE núm. 96

3. Los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes para proporcionar acceso a las personas con discapacidad al apoyo que puedan necesitar en el ejercicio de su capacidad jurídica.

4. Los Estados Partes asegurarán que en todas las medidas relativas al ejercicio de la capacidad jurídica se proporcionen salvaguardias adecuadas y efectivas para impedir los abusos de conformidad con el derecho internacional en materia de derechos humanos. Esas salvaguardias asegurarán que las medidas relativas al ejercicio de la capacidad jurídica respeten los derechos, la voluntad y las preferencias de la persona, que no haya conflicto de intereses ni influencia indebida, que sean proporcionales y adaptadas a las circunstancias de la persona, que se apliquen en el plazo más corto posible y que estén sujetas a exámenes periódicos por parte de una autoridad o un órgano judicial competente, independiente e imparcial. Las salvaguardias serán proporcionales al grado en que dichas medidas afecten a los derechos e intereses de las personas.

5. Sin perjuicio de lo dispuesto en el presente artículo, los Estados Partes tomarán todas las medidas que sean pertinentes y efectivas para garantizar el derecho de las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones con las demás, a ser propietarias y heredar bienes, controlar sus propios asuntos económicos y tener acceso en igualdad de condiciones a préstamos bancarios, hipotecas y otras modalidades de crédito financiero, y velarán por que las personas con discapacidad no sean privadas de sus bienes de manera arbitraria.

Artículo 13

Acceso a la justicia

1. Los Estados Partes asegurarán que las personas con discapacidad tengan acceso a la justicia en igualdad de condiciones con las demás, incluso mediante ajustes de procedimiento y adecuados a la edad, para facilitar el desempeño de las funciones efectivas de esas personas como participantes directos e indirectos, incluida la declaración como testigos, en todos los procedimientos judiciales, con inclusión de la etapa de investigación y otras etapas preliminares.

2. A fin de asegurar que las personas con discapacidad tengan acceso efectivo a la justicia, los Estados Partes promoverán la capacitación adecuada de los que trabajan en la administración de justicia, incluido el personal policial y penitenciario.

Artículo 14

Libertad y seguridad de la persona

1. Los Estados Partes asegurarán que las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones con las demás:

a) Disfruten del derecho a la libertad y seguridad de la persona;

b) No se vean privadas de su libertad ilegal o arbitrariamente y que cualquier privación de libertad sea de conformidad con la ley, y que la existencia de una discapacidad no justifique en ningún caso una privación de la libertad.

2. Los Estados Partes asegurarán que las personas con discapacidad que se vean privadas de su libertad en razón de un proceso tengan, en igualdad de condiciones con las demás, derecho a garantías de conformidad con el derecho internacional de los derechos humanos y a ser tratadas de conformidad con los objetivos y principios de la presente Convención, incluida la realización de ajustes razonables.

Artículo 15

Protección contra la tortura y otros tratos o penas crueles, inhumanos o degradantes

1. Ninguna persona será sometida a tortura u otros tratos o penas crueles, inhumanos o degradantes. En particular, nadie será sometido a experimentos médicos o científicos sin su libre consentimiento.

2. Los Estados Partes tomarán todas las medidas de carácter legislativo, administrativo, judicial o de otra índole que sean efectivas para evitar que las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones con las demás, sean sometidas a torturas u otros tratos o penas crueles, inhumanos o degradantes.

Artículo 16

Protección contra la explotación, la violencia y el abuso

1. Los Estados Partes adoptarán todas las medidas de carácter legislativo, administrativo, social, educativo y de otra índole que sean pertinentes para proteger a las personas con discapacidad, tanto en el seno del hogar como fuera de él, contra todas las formas de explotación, violencia y abuso, incluidos los aspectos relacionados con el género.

2. Los Estados Partes también adoptarán todas las medidas pertinentes para impedir cualquier forma de explotación, violencia y abuso asegurando, entre otras cosas, que existan formas adecuadas de asistencia y apoyo que tengan en cuenta el género y la edad para las personas con discapacidad y sus familiares y cuidadores, incluso proporcionando información y educación sobre la manera de prevenir, reconocer y denunciar los casos de explotación, violencia y abuso. Los Estados Partes asegurarán que los servicios de protección tengan en cuenta la edad, el género y la discapacidad.

3. A fin de impedir que se produzcan casos de explotación, violencia y abuso, los Estados Partes asegurarán que todos los servicios y programas diseñados para servir a las personas con discapacidad sean supervisados efectivamente por autoridades independientes.

4. Los Estados Partes tomarán todas las medidas pertinentes para promover la recuperación física, cognitiva y psicológica, la rehabilitación y la reintegración social de las personas con discapacidad que sean víctimas de cualquier forma de explotación, violencia o abuso, incluso mediante la prestación de servicios de protección.

Dicha recuperación e integración tendrán lugar en un entorno que sea favorable para la salud, el bienestar, la autoestima, la dignidad y la autonomía de la persona y que tenga en cuenta las necesidades específicas del género y la edad.

5. Los Estados Partes adoptarán legislación y políticas efectivas, incluidas legislación y políticas centradas en la mujer y en la infancia, para asegurar que los casos de explotación, violencia y abuso contra personas con discapacidad sean detectados, investigados y, en su caso, juzgados.

Artículo 17

Protección de la integridad personal

Toda persona con discapacidad tiene derecho a que se respete su integridad física y mental en igualdad de condiciones con las demás.

Artículo 18

Libertad de desplazamiento y nacionalidad

1. Los Estados Partes reconocerán el derecho de las personas con discapacidad a la libertad de desplazamiento, a la libertad para elegir su residencia y a una BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20653 nacionalidad, en igualdad de condiciones con las demás, incluso asegurando que las personas con discapacidad:

a) Tengan derecho a adquirir y cambiar una nacionalidad y a no ser privadas de la suya de manera arbitraria o por motivos de discapacidad;

b) No sean privadas, por motivos de discapacidad, de su capacidad para obtener, poseer y utilizar documentación relativa a su nacionalidad u otra documentación de identificación, o para utilizar procedimientos pertinentes, como el procedimiento de inmigración, que puedan ser necesarios para facilitar el ejercicio del derecho a la libertad de desplazamiento;

c) Tengan libertad para salir de cualquier país, incluido el propio;

d) No se vean privadas, arbitrariamente o por motivos de discapacidad, del derecho a entrar en su propio país.

2. Los niños y las niñas con discapacidad serán inscritos inmediatamente después de su nacimiento y tendrán desde el nacimiento derecho a un nombre, a adquirir una nacionalidad y, en la medida de lo posible, a conocer a sus padres y ser atendidos por ellos.

Artículo 19

Derecho a vivir de forma independiente y a ser incluido

en la comunidad

Los Estados Partes en la presente Convención reconocen el derecho en igualdad de condiciones de todas las personas con discapacidad a vivir en la comunidad, con opciones iguales a las de las demás, y adoptarán medidas efectivas y pertinentes para facilitar el pleno goce de este derecho por las

personas con discapacidad y su plena inclusión y participación en la comunidad, asegurando en especial que:

a) Las personas con discapacidad tengan la oportunidad de elegir su lugar de residencia y dónde y con quién vivir, en igualdad de condiciones con las demás, y no se vean obligadas a vivir con arreglo a un sistema de vida específico;

b) Las personas con discapacidad tengan acceso a una variedad de servicios de asistencia domiciliaria, residencial y otros servicios de apoyo de la comunidad, incluida la asistencia personal que sea necesaria para facilitar su existencia y su inclusión en la comunidad y para evitar su aislamiento o separación de ésta;

c) Las instalaciones y los servicios comunitarios para la población en general estén a disposición, en igualdad de condiciones, de las personas con discapacidad y tengan en cuenta sus necesidades.

Artículo 20

Movilidad personal

Los Estados Partes adoptarán medidas efectivas para asegurar que las personas con discapacidad gocen de movilidad personal con la mayor independencia posible, entre ellas:

a) Facilitar la movilidad personal de las personas con discapacidad en la forma y en el momento que deseen a un costo asequible;

b) Facilitar el acceso de las personas con discapacidad a formas de asistencia humana o animal e intermediarios, tecnologías de apoyo, dispositivos técnicos y ayudas para la movilidad de calidad, incluso poniéndolos a su disposición a un costo asequible;

c) Ofrecer a las personas con discapacidad y al personal especializado que trabaje con estas personas capacitación en habilidades relacionadas con la movilidad;

d) Alentar a las entidades que fabrican ayudas para la movilidad, dispositivos y tecnologías de apoyo a que tengan en cuenta todos los aspectos de la movilidad de las personas con discapacidad.

Artículo 21

Libertad de expresión y de opinión y acceso a la información

Los Estados Partes adoptarán todas las medidas pertinentes para que las personas con discapacidad puedan ejercer el derecho a la libertad de expresión y opinión, incluida la libertad de recabar, recibir y facilitar información e ideas en igualdad de condiciones con las demás y mediante cualquier forma de comunicación que elijan con arreglo a la definición del artículo 2 de la presente Convención, entre ellas:

a) Facilitar a las personas con discapacidad información dirigida al público en general, de manera oportuna y sin costo adicional, en formatos accesibles y con las tecnologías adecuadas a los diferentes tipos de discapacidad;

b) Aceptar y facilitar la utilización de la lengua de señas, el Braille, los modos, medios, y formatos aumentativos y alternativos de comunicación y todos los demás modos, medios y formatos de comunicación accesibles que elijan las personas con discapacidad en sus relaciones oficiales;

c) Alentar a las entidades privadas que presten servicios al público en general, incluso mediante Internet, a que proporcionen información y servicios en formatos que las personas con discapacidad puedan utilizar y a los que tengan acceso;

d) Alentar a los medios de comunicación, incluidos los que suministran información a través de Internet, a que hagan que sus servicios sean accesibles para las personas con discapacidad;

e) Reconocer y promover la utilización de lenguas de señas.

Artículo 22

Respeto de la privacidad

1. Ninguna persona con discapacidad, independientemente de cuál sea su lugar de residencia o su modalidad de convivencia, será objeto de injerencias arbitrarias o ilegales en su vida privada, familia, hogar, correspondencia o cualquier otro tipo de comunicación, o de agresiones ilícitas contra su honor y su reputación. Las personas con discapacidad tendrán derecho a ser protegidas por la ley frente a dichas injerencias o agresiones.

2. Los Estados Partes protegerán la privacidad de la información personal y relativa a la salud y a la rehabilitación de las personas con discapacidad en igualdad de condiciones con las demás.

Artículo 23

Respeto del hogar y de la familia

1. Los Estados Partes tomarán medidas efectivas y pertinentes para poner fin a la discriminación contra las personas con discapacidad en todas las cuestiones relacionadas con el matrimonio, la familia, la paternidad y las relaciones personales, y lograr que las personas con discapacidad estén en igualdad de condiciones con las demás, a fin de asegurar que:

a) Se reconozca el derecho de todas las personas con discapacidad en edad de contraer matrimonio, a casarse y fundar una familia sobre la base del consentimiento libre y pleno de los futuros cónyuges;

b) Se respete el derecho de las personas con discapacidad a decidir libremente y de manera responsable el número de hijos que quieren tener y eI tiempo que debe transcurrir entre un nacimiento y otro, y a tener acceso a 20654 Lunes 21 abril 2008 BOE núm. 96 información, educación sobre reproducción y planificación familiar apropiados para su edad, y se ofrezcan los medios necesarios que les permitan ejercer esos derechos;

c) Las personas con discapacidad, incluidos los niños y las niñas, mantengan su fertilidad, en igualdad de condiciones con las demás.

2. Los Estados Partes garantizarán los derechos y obligaciones de las personas con discapacidad en lo que respecta a la custodia, la tutela, la guarda, la adopción de niños o instituciones similares, cuando esos conceptos se recojan en la legislación nacional; en todos los casos se velará al máximo por el interés superior del niño. Los Estados Partes prestarán la asistencia apropiada a las personas con discapacidad para el desempeño de sus responsabilidades en la crianza de los hijos.

3. Los Estados Partes asegurarán que los niños y las niñas con discapacidad tengan los mismos derechos con respecto a la vida en familia. Para hacer efectivos estos derechos, y a fin de prevenir la ocultación, el abandono, la negligencia y la segregación de Ios niños y las niñas con discapacidad, los

Estados Partes velarán por que se proporcione con anticipación información, servicios y apoyo generales a los menores con discapacidad y a sus familias.

4. Los Estados Partes asegurarán que los niños y las niñas no sean separados de sus padres contra su voluntad, salvo cuando las autoridades competentes, con sujeción a un examen judicial, determinen, de conformidad con la ley y los procedimientos aplicables, que esa separación es necesaria en el interés superior del niño. En ningún caso se separará a un menor de sus padres en razón de una discapacidad del menor, de ambos padres o de uno de ellos.

5. Los Estados Partes harán todo lo posible, cuando la familia inmediata no pueda cuidar de un niño con discapacidad, por proporcionar atención alternativa dentro de la familia extensa y, de no ser esto posible, dentro de la comunidad en un entorno familiar.

Artículo 24

Educación

1. Los Estados Partes reconocen el derecho de las personas con discapacidad a la educación. Con miras a hacer efectivo este derecho sin discriminación y sobre la base de la igualdad de oportunidades, los Estados Partes asegurarán un sistema de educación inclusivo a todos los niveles, así como la enseñanza a lo largo de la vida, con miras a:

a) Desarrollar plenamente el potencial humano y el sentido de la dignidad y la autoestima y reforzar el respeto por los derechos humanos, las libertades fundamentales y la diversidad humana;

b) Desarrollar al máximo la personalidad, los talentos y la creatividad de las personas con discapacidad, así como sus aptitudes mentales y físicas;

c) Hacer posible que las personas con discapacidadparticipen de manera efectiva en una sociedad libre.

2. Al hacer efectivo este derecho, los Estados Partes asegurarán que:

a) Las personas con discapacidad no queden excluidas del sistema general de educación por motivos de discapacidad, y que los niños y las niñas con discapacidad no queden excluidos de la enseñanza primaria gratuita y obligatoria ni de la enseñanza secundaria por motivos de discapacidad;

b) Las personas con discapacidad puedan acceder a una educación primaria y secundaria inclusiva, de calidad y gratuita, en igualdad de condiciones con las demás, en la comunidad en que vivan;
c) Se hagan ajustes razonables en función de las necesidades individuales;
d) Se preste el apoyo necesario a las personas con discapacidad, en el marco del sistema general de educación, para facilitar su formación efectiva;
e) Se faciliten medidas de apoyo personalizadas y efectivas en entornos que fomenten al máximo el desarrollo académico y social, de conformidad con el objetivo de la plena inclusión.
3. Los Estados Partes brindarán a las personas con discapacidad la posibilidad de aprender habilidades para la vida y desarrollo social, a fin de propiciar su participación plena y en igualdad de condiciones en la educación y como miembros de la comunidad. A este fin, los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes, entre ellas:
a) Facilitar el aprendizaje del Braille, la escritura alternativa, otros modos, medios y formatos de comunicación aumentativos o alternativos y habilidades de orientación y de movilidad, así como la tutoría y el apoyo entre pares;
b) Facilitar el aprendizaje de la lengua de señas y la promoción de la identidad lingüística de las personas sordas;
c) Asegurar que la educación de las personas, y en particular los niños y las niñas ciegos, sordos o sordociegos se imparta en los lenguajes y los modos y medios de comunicación más apropiados para cada persona y en entornos que permitan alcanzar su máximo desarrollo académico y social.
4. A fin de contribuir a hacer efectivo este derecho, los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes para emplear a maestros, incluidos maestros con discapacidad, que estén cualificados en lengua de señas o Braille y para formar a profesionales y personal que trabajen en todos los niveles educativos. Esa formación incluirá la toma de conciencia sobre la discapacidad y el uso de modos, medios y formatos de comunicación aumentativos y alternativos apropiados, y de técnicas y materiales educativos para apoyar a las personas con discapacidad.
5. Los Estados Partes asegurarán que las personas con discapacidad tengan acceso general a la educación superior, la formación profesional, la educación para adultos y el aprendizaje durante toda la vida sin discriminación y en

igualdad de condiciones con las demás. A tal fin, los Estados Partes asegurarán que se realicen ajustes razonables para las personas con discapacidad.

Artículo 25

Salud

Los Estados Partes reconocen que las personas con discapacidad tienen derecho a gozar del más alto nivel posible de salud sin discriminación por motivos de discapacidad. Los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes para asegurar el acceso de las personas con discapacidad a servicios de salud que tengan en cuenta las cuestiones de género, incluida la rehabilitación relacionada con la salud. En particular, los Estados Partes:

a) Proporcionarán a las personas con discapacidad programas y atención de la salud gratuitos o a precios asequibles de la misma variedad y calidad que a las demás personas, incluso en el ámbito de la salud sexual y reproductiva, y programas de salud pública dirigidos a la población;

b) Proporcionarán los servicios de salud que necesiten las personas con discapacidad específicamente como consecuencia de su discapacidad, incluidas la pronta

BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20655 detección e intervención, cuando proceda, y servicios destinados a prevenir y reducir al máximo la aparición de nuevas discapacidades, incluidos los niños y las niñas y las personas mayores;

c) Proporcionarán esos servicios lo más cerca posible de las comunidades de las personas con discapacidad, incluso en las zonas rurales;

d) Exigirán a los profesionales de la salud que presten a las personas con discapacidad atención de la misma calidad que a las demás personas sobre la base de un consentimiento libre e informado, entre otras formas mediante la sensibilización respecto de los derechos humanos, la dignidad, la autonomía y las necesidades de las personas con discapacidad a través de la capacitación y la promulgación de normas éticas para la atención de la salud en los ámbitos público y privado;

e) Prohibirán la discriminación contra las personas con discapacidad en la prestación de seguros de salud y de vida cuando éstos estén permitidos en la

legislación nacional, y velarán por que esos seguros se presten de manera justa y razonable;

f) Impedirán que se nieguen, de manera discriminatoria, servicios de salud o de atención de la salud o alimentos sólidos o líquidos por motivos de discapacidad.

Artículo 26

Habilitación y rehabilitación

1. Los Estados Partes adoptarán medidas efectivas y pertinentes, incluso mediante el apoyo de personas que se hallen en las mismas circunstancias, para que las personas con discapacidad puedan lograr y mantener la máxima independencia, capacidad física, mental, social y vocacional, y la inclusión y participación plena en todos los aspectos de la vida. A tal fin, Ios Estados Partes organizarán, intensificarán y ampliarán servicios y programas generales de habilitación y rehabilitación, en particular en los ámbitos de la salud, el empleo, la educación y los servicios sociales, de forma que esos servicios y programas:

a) Comiencen en la etapa más temprana posible y se basen en una evaluación multidisciplinar de las necesidades y capacidades de la persona;

b) Apoyen la participación e inclusión en la comunidad y en todos los aspectos de la sociedad, sean voluntarios y estén a disposición de las personas con discapacidad lo más cerca posible de su propia comunidad, incluso en las zonas rurales.

2. Los Estados Partes promoverán el desarrollo de formación inicial y continua para los profesionales y el personal que trabajen en los servicios de habilitación y rehabilitación.

3. Los Estados Partes promoverán la disponibilidad, el conocimiento y el uso de tecnologías de apoyo y dispositivos destinados a las personas con discapacidad, a efectos de habilitación y rehabilitación.

Artículo 27

Trabajo y empleo

1. Los Estados Partes reconocen el derecho de las personas con discapacidad a trabajar, en igualdad de condiciones con las demás; ello incluye el derecho a

tener la oportunidad de ganarse la vida mediante un trabajo libremente elegido o aceptado en un mercado y un entorno laborales que sean abiertos, inclusivos y accesibles a las personas con discapacidad. Los Estados Partes salvaguardarán y promoverán el ejercicio del derecho al trabajo, incluso para las personas que adquieran una discapacidad durante el empleo, adoptando medidas pertinentes, incluida la promulgación de legislación, entre ellas:

a) Prohibir la discriminación por motivos de discapacidad con respecto a todas las cuestiones relativas a cualquier forma de empleo, incluidas las condiciones de selección, contratación y empleo, la continuidad en el empleo, la promoción profesional y unas condiciones de trabajo seguras y saludables;

b) Proteger los derechos de las personas con discapacidad, en igualdad de condiciones con las demás, a condiciones de trabajo justas y favorables, y en particular a igualdad de oportunidades y de remuneración por trabajo de igual valor, a condiciones de trabajo seguras y saludables, incluida la protección contra el acoso, y a la reparación por agravios sufridos;

c) Asegurar que las personas con discapacidad puedan ejercer sus derechos laborales y sindicales, en igualdad de condiciones con las demás;

d) Permitir que las personas con discapacidad tengan acceso efectivo a programas generales de orientación técnica y vocacional, servicios de colocación y formación profesional y continua;

e) Alentar las oportunidades de empleo y la promoción profesional de las personas con discapacidad en el mercado laboral, y apoyarlas para la búsqueda, obtención, mantenimiento del empleo y retorno al mismo;

f) Promover oportunidades empresariales, de empleo por cuenta propia, de constitución de cooperativas y de inicio de empresas propias;

g) Emplear a personas con discapacidad en el sector público;

h) Promover el empleo de personas con discapacidad en el sector privado mediante políticas y medidas pertinentes, que pueden incluir programas de acción afirmativa, incentivos y otras medidas;

i) Velar por que se realicen ajustes razonables para las personas con discapacidad en el lugar de trabajo;

j) Promover la adquisición por las personas con discapacidad de experiencia laboral en el mercado de trabajo abierto;

k) Promover programas de rehabilitación vocacional y profesional, mantenimiento del empleo y reincorporación al trabajo dirigidos a personas con discapacidad.

2. Los Estados Partes asegurarán que las personas con discapacidad no sean sometidas a esclavitud ni servidumbre y que estén protegidas, en igualdad de condiciones con las demás, contra el trabajo forzoso u obligatorio.

Artículo 28

Nivel de vida adecuado y protección social

1. Los Estados Partes reconocen el derecho de las personas con discapacidad a un nivel de vida adecuado para ellas y sus familias, lo cual incluye alimentación, vestido y vivienda adecuados, y a la mejora continua de sus condiciones de vida, y adoptarán las medidas pertinentes para salvaguardar y promover el ejercicio de este derecho sin discriminación por motivos de discapacidad.

2. Los Estados Partes reconocen el derecho de las personas con discapacidad a la protección social y a gozar de ese derecho sin discriminación por motivos de discapacidad, y adoptarán las medidas pertinentes para proteger y promover el ejercicio de ese derecho, entre ellas:

a) Asegurar el acceso en condiciones de igualdad de las personas con discapacidad a servicios de agua potable y su acceso a servicios, dispositivos y asistencia de otra índole adecuados a precios asequibles para atender las necesidades relacionadas con su discapacidad;

b) Asegurar el acceso de las personas con discapacidad, en particular las mujeres y niñas y las personas 20656 Lunes 21 abril 2008 BOE núm. 96 mayores con discapacidad, a programas de protección social y estrategias de reducción de la pobreza;

c) Asegurar el acceso de las personas con discapacidad y de sus familias que vivan en situaciones de pobreza a asistencia del Estado para sufragar gastos relacionados con su discapacidad, incluidos capacitación, asesoramiento, asistencia financiera y servicios de cuidados temporales adecuados;

d) Asegurar el acceso de las personas con discapacidad a programas de vivienda pública;

e) Asegurar el acceso en igualdad de condiciones de las personas con discapacidad a programas y beneficios de jubilación.

Artículo 29

Participación en la vida política y pública

Los Estados Partes garantizarán a las personas con discapacidad los derechos políticos y la posibilidad de gozar de ellos en igualdad de condiciones con las demás y se comprometerán a:

a) Asegurar que las personas con discapacidad puedan participar plena y efectivamente en la vida política y pública en igualdad de condiciones con las demás, directamente o a través de representantes libremente elegidos, incluidos el derecho y la posibilidad de las personas con discapacidad a votar y ser elegidas, entre otras formas mediante:

i) La garantía de que los procedimientos, instalaciones y materiales electorales sean adecuados, accesibles y fáciles de entender y utilizar;

ii) La protección del derecho de las personas con discapacidad a emitir su voto en secreto en elecciones y referéndum públicos sin intimidación, y a presentarse efectivamente como candidatas en las elecciones, ejercer cargos y desempeñar cualquier función pública a todos los niveles de gobierno, facilitando el uso de nuevas tecnologías y tecnologías de apoyo cuando proceda;

iii) La garantía de la libre expresión de la voluntad de las personas con discapacidad como electores y a este fin, cuando sea necesario y a petición de ellas, permitir que una persona de su elección les preste asistencia para votar;

b) Promover activamente un entorno en el que las personas con discapacidad puedan participar plena y efectivamente en la dirección de los asuntos públicos, sin discriminación y en igualdad de condiciones con las demás, y fomentar su participación en los asuntos públicos y, entre otras cosas:

i) Su participación en organizaciones y asociaciones no gubernamentales relacionadas con la vida pública y política del país, incluidas las actividades y la administración de los partidos políticos;

ii) La constitución de organizaciones de personas con discapacidad que representen a estas personas a nivel internacional, nacional, regional y local, y su incorporación a dichas organizaciones.

Artículo 30

Participación en la vida cultural, las actividades recreativas, el esparcimiento y el deporte

1. Los Estados Partes reconocen el derecho de las personas con discapacidad a participar, en igualdad de condiciones con las demás, en la vida cultural y adoptarán todas las medidas pertinentes para asegurar que las personas con discapacidad:

a) Tengan acceso a material cultural en formatos accesibles;

b) Tengan acceso a programas de televisión, películas, teatro y otras actividades culturales en formatos accesibles;

c) Tengan acceso a lugares en donde se ofrezcan representaciones o servicios culturales tales como teatros, museos, cines, bibliotecas y servicios turísticos y, en la medida de lo posible, tengan acceso a monumentos y lugares de importancia cultural nacional.

2. Los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes para que las personas con discapacidad puedan desarrollar y utilizar su potencial creativo, artístico e intelectual, no sólo en su propio beneficio sino también para el enriquecimiento de la sociedad.

3. Los Estados Partes tomarán todas las medidas pertinentes, de conformidad con el derecho internacional, a fin de asegurar que las leyes de protección de los derechos de propiedad intelectual no constituyan una barrera excesiva o discriminatoria para el acceso de las personas con discapacidad a materiales culturales.

4. Las personas con discapacidad tendrán derecho, en igualdad de condiciones con las demás, al reconocimiento y el apoyo de su identidad cultural y lingüística específica, incluidas la lengua de señas y la cultura de los sordos.

5. A fin de que las personas con discapacidad puedan participar en igualdad de condiciones con las demás en actividades recreativas, de esparcimiento y deportivas, los Estados Partes adoptarán las medidas pertinentes para:

a) Alentar y promover la participación, en la mayor medida posible, de las personas con discapacidad en las actividades deportivas generales a todos los niveles;

b) Asegurar que las personas con discapacidad tengan la oportunidad de organizar y desarrollar actividades deportivas y recreativas específicas para dichas personas y de participar en dichas actividades y, a ese fin, alentar a que se les ofrezca, en igualdad de condiciones con las demás, instrucción, formación y recursos adecuados;

c) Asegurar que las personas con discapacidad tengan acceso a instalaciones deportivas, recreativas y turísticas;

d) Asegurar que los niños y las niñas con discapacidad tengan igual acceso con los demás niños y niñas a la participación en actividades lúdicas, recreativas, de esparcimiento y deportivas, incluidas las que se realicen dentro del sistema escolar;

e) Asegurar que las personas con discapacidad tengan acceso a los servicios de quienes participan en la organización de actividades recreativas, turísticas, de esparcimiento y deportivas.

Artículo 31

Recopilación de datos y estadísticas

1. Los Estados Partes recopilarán información adecuada, incluidos datos estadísticos y de investigación, que les permita formular y aplicar políticas, a fin de dar efecto a la presente Convención. En el proceso de recopilación y mantenimiento de esta información se deberá:

a) Respetar las garantías legales establecidas, incluida la legislación sobre protección de datos, a fin de asegurar la confidencialidad y el respeto de la privacidad de las personas con discapacidad;

b) Cumplir las normas aceptadas internacionalmente para proteger los derechos humanos y las libertades fundamentales, así como los principios éticos en la recopilación y el uso de estadísticas.

2. La información recopilada de conformidad con el presente artículo se desglosará, en su caso, y se utilizará como ayuda para evaluar el cumplimiento por los Estados BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20657 Partes de sus obligaciones conforme a la presente Convención, así como para identificar y eliminar las barreras con que se enfrentan las personas con discapacidad en el ejercicio de sus derechos.

3. Los Estados Partes asumirán la responsabilidad de difundir estas estadísticas y asegurar que sean accesibles para las personas con discapacidad y otras personas.

Artículo 32

Cooperación internacional

1. Los Estados Partes reconocen la importancia de la cooperación internacional y su promoción, en apoyo de los esfuerzos nacionales para hacer efectivos el propósito y los objetivos de la presente Convención, y tomarán las medidas pertinentes y efectivas a este respecto, entre los Estados y, cuando corresponda, en asociación con las organizaciones internacionales y regionales pertinentes y la sociedad civil, en particular organizaciones de personas con discapacidad. Entre esas medidas cabría incluir:

a) Velar por que la cooperación internacional, incluidos los programas de desarrollo internacionales, sea inclusiva y accesible para las personas con discapacidad;

b) Facilitar y apoyar el fomento de la capacidad, incluso mediante el intercambio y la distribución de información, experiencias, programas de formación y prácticas recomendadas;

c) Facilitar la cooperación en la investigación y el acceso a conocimientos científicos y técnicos;

d) Proporcionar, según corresponda, asistencia apropiada, técnica y económica, incluso facilitando el acceso a tecnologías accesibles y de asistencia y compartiendo esas tecnologías, y mediante su transferencia.

2. Las disposiciones del presente artículo se aplicarán sin perjuicio de las obligaciones que incumban a cada Estado Parte en virtud de la presente Convención.

Artículo 33

Aplicación y seguimiento nacionales

1. Los Estados Partes, de conformidad con su sistema organizativo, designarán uno o más organismos gubernamentales encargados de las cuestiones relativas a la aplicación de la presente Convención y considerarán detenidamente la posibilidad de establecer o designar un mecanismo de

coordinación para facilitar la adopción de medidas al respecto en diferentes sectores y a diferentes niveles.

2. Los Estados Partes, de conformidad con sus sistemas jurídicos y administrativos, mantendrán, reforzarán, designarán o establecerán, a nivel nacional, un marco, que constará de uno o varios mecanismos independientes, para promover, proteger y supervisar la aplicación de la presente Convención. Cuando designen o establezcan esos mecanismos, los Estados Partes tendrán en cuenta los principios relativos a la condición jurídica y el funcionamiento de las instituciones nacionales de protección y promoción de los derechos humanos.

3. La sociedad civil, y en particular las personas con discapacidad y las organizaciones que las representan, estarán integradas y participarán plenamente en todos los niveles del proceso de seguimiento.

Artículo 34

Comité sobre los derechos de las personas con discapacidad

1. Se creará un Comité sobre los Derechos de las

Personas con Discapacidad (en adelante, «el Comité») que desempeñará las funciones que se enuncian a continuación.

2. El Comité constará, en el momento en que entre en vigor la presente Convención, de 12 expertos. Cuando la Convención obtenga otras 60 ratificaciones o adhesiones, la composición del Comité se incrementará en seis miembros más, con lo que alcanzará un máximo de 18 miembros.

3. Los miembros del Comité desempeñarán sus funciones a título personal y serán personas de gran integridad moral y reconocida competencia y experiencia en los temas a que se refiere la presente Convención. Se invita a los Estados Partes a que, cuando designen a sus candidatos, tomen debidamente en consideración la disposición que se enuncia en el párrafo 3 del artículo 4 de la presente Convención.

4. Los miembros del Comité serán elegidos por los Estados Partes, que tomarán en consideración una distribución geográfica equitativa, la representación de las diferentes formas de civilización y los principales ordenamientos jurídicos, una representación de género equilibrada y la participación de expertos con discapacidad.

5. Los miembros del Comité se elegirán mediante voto secreto de una lista de personas designadas por los Estados Partes de entre sus nacionales en reuniones de la Conferencia de los Estados Partes. En estas reuniones, en las que dos tercios de los Estados Partes constituirán quórum, las personas elegidas para el Comité serán las que obtengan el mayor número de votos y una mayoría absoluta de votos de los representantes de los Estados Partes presentes y votantes.

6. La elección inicial se celebrará antes de que transcurran seis meses a partir de la fecha de entrada en vigor de la presente Convención. Por lo menos cuatro meses antes de la fecha de cada elección, el Secretario General de las Naciones Unidas dirigirá una carta a los Estados

Partes invitándolos a que presenten sus candidatos en un plazo de dos meses. El Secretario General preparará después una lista en la que figurarán, por orden alfabético, todas las personas así propuestas, con indicación de los

Estados Partes que las hayan propuesto, y la comunicará a los Estados Partes en la presente Convención.

7. Los miembros del Comité se elegirán por un período de cuatro años. Podrán ser reelegidos si se presenta de nuevo su candidatura. Sin embargo, el mandato de seis de los miembros elegidos en la primera elección expirará al cabo de dos años; inmediatamente después de la primera elección, los nombres de esos seis miembros serán sacados a suerte por el presidente de la reunión a que se hace referencia en el párrafo 5 del presente artículo.

8. La elección de los otros seis miembros del Comité se hará con ocasión de las elecciones ordinarias, de conformidad con las disposiciones pertinentes del presente artículo.

9. Si un miembro del Comité fallece, renuncia o declara que, por alguna otra causa, no puede seguir desempeñando sus funciones, el Estado Parte que lo propuso designará otro experto que posea las cualificaciones y reúna los requisitos previstos en las disposiciones pertinentes del presente artículo para ocupar el puesto durante el resto del mandato.

10. El Comité adoptará su propio reglamento.

11. El Secretario General de las Naciones Unidas proporcionará el personal y las instalaciones que sean necesarios para el efectivo desempeño de las funciones del

Comité con arreglo a la presente Convención y convocará su reunión inicial.

12. Con la aprobación de la Asamblea General de las Naciones Unidas, los miembros del Comité establecido en virtud de la presente Convención percibirán emolumentos con cargo a los recursos de las Naciones Unidas en los términos y condiciones que la Asamblea General 20658 Lunes 21 abril 2008 BOE núm. 96 decida, tomando en consideración la importancia de las responsabilidades del Comité.

13. Los miembros del Comité tendrán derecho a las facilidades, prerrogativas e inmunidades que se conceden a los expertos que realizan misiones para las Naciones Unidas, con arreglo a lo dispuesto en las secciones pertinentes de la Convención sobre Prerrogativas e Inmunidades de las Naciones Unidas.

Artículo 35

Informes presentados por los Estados Partes

1. Los Estados Partes presentarán al Comité, por conducto del Secretario General de las Naciones Unidas, un informe exhaustivo sobre las medidas que hayan adoptado para cumplir sus obligaciones conforme a la presente Convención y sobre los progresos realizados al respecto en el plazo de dos años, contado a partir de la entrada en vigor de la presente Convención en el Estado Parte de que se trate.

2. Posteriormente, los Estados Partes presentarán informes ulteriores al menos cada cuatro años y en las demás ocasiones en que el Comité se lo solicite.

3. El Comité decidirá las directrices aplicables al contenido de los informes.

4. El Estado Parte que haya presentado un informe inicial exhaustivo al Comité no tendrá que repetir, en sus informes ulteriores, la información previamente facilitada. Se invita a los Estados Partes a que, cuando preparen informes para el Comité, lo hagan mediante un procedimiento abierto y transparente y tengan en cuenta debidamente lo dispuesto en el párrafo 3 del artículo 4 de la presente Convención.

5. En los informes se podrán indicar factores y dificultades que afecten al grado de cumplimiento de las obligaciones contraídas en virtud de la presente Convención.

Artículo 36

Consideración de los informes

1. El Comité considerará todos los informes, hará las sugerencias y las recomendaciones que estime oportunas respecto a ellos y se las remitirá al Estado Parte de que se trate. Éste podrá responder enviando al Comité cualquier información que desee. El Comité podrá solicitar a los
Estados Partes más información con respecto a la aplicación de la presente Convención.

2. Cuando un Estado Parte se haya demorado considerablemente en la presentación de un informe, el Comité podrá notificarle la necesidad de examinar la aplicación de la presente Convención en dicho Estado Parte, sobre la base de información fiable que se ponga a disposición del Comité, en caso de que el informe pertinente no se presente en un plazo de tres meses desde la notificación. El Comité invitará al Estado Parte interesado a participar en dicho examen. Si el Estado Parte respondiera presentando el informe pertinente, se aplicará lo dispuesto en el párrafo 1 del presente artículo.

3. El Secretario General de las Naciones Unidas pondrá los informes a disposición de todos los Estados Partes.

4. Los Estados Partes darán amplia difusión pública a sus informes en sus propios países y facilitarán el acceso a las sugerencias y recomendaciones generales sobre esos informes.

5. El Comité transmitirá, según estime apropiado, a los organismos especializados, los fondos y los programas de las Naciones Unidas, así como a otros órganos competentes, los informes de los Estados Partes, a fin de atender una solicitud o una indicación de necesidad de asesoramiento técnico o asistencia que figure en ellos, junto con las observaciones y recomendaciones del Comité, si las hubiera, sobre esas solicitudes o indicaciones.

Artículo 37

Cooperación entre los Estados Partes y el Comité

1. Los Estados Partes cooperarán con el Comité y ayudarán a sus miembros a cumplir su mandato.

2. En su relación con los Estados Partes, el Comité tomará debidamente en consideración medios y arbitrios para mejorar la capacidad nacional de aplicación de la presente Convención, incluso mediante la cooperación internacional.

Artículo 38

Relación del Comité con otros órganos

A fin de fomentar la aplicación efectiva de la presente
Convención y de estimular la cooperación internacional en el ámbito que abarca:

a) Los organismos especializados y demás órganos de las Naciones Unidas tendrán derecho a estar representados en el examen de la aplicación de las disposiciones de la presente Convención que entren dentro de su mandato. El Comité podrá invitar también a los organismos especializados y a otros órganos competentes que considere apropiados a que proporcionen asesoramiento especializado sobre la aplicación de la Convención en los ámbitos que entren dentro de sus respectivos mandatos.

El Comité podrá invitar a los organismos especializados y a otros órganos de las Naciones Unidas a que presenten informes sobre la aplicación de la Convención en las esferas que entren dentro de su ámbito de actividades;

b) Al ejercer su mandato, el Comité consultará, según proceda, con otros órganos pertinentes instituidos en virtud de tratados internacionales de derechos humanos, con miras a garantizar la coherencia de sus respectivas directrices de presentación de informes, sugerencias y recomendaciones generales y a evitar la duplicación y la superposición de tareas en el ejercicio de sus funciones.

Artículo 39

Informe del Comité

El Comité informará cada dos años a la Asamblea General y al Consejo Económico y Social sobre sus actividades y podrá hacer sugerencias y recomendaciones de carácter general basadas en el examen de los informes y datos recibidos de los Estados Partes en la Convención. Esas sugerencias y

recomendaciones de carácter general se incluirán en el informe del Comité, junto con los comentarios, si los hubiera, de los Estados Partes.

Artículo 40

Conferencia de los Estados Partes

1. Los Estados Partes se reunirán periódicamente en una Conferencia de los Estados Partes, a fin de considerar todo asunto relativo a la aplicación de la presente Convención.

2. El Secretario General de las Naciones Unidas convocará la Conferencia de los Estados Partes en un plazo que no superará los seis meses, contados a partir de la entrada en vigor de la presente Convención. Las reuniones ulteriores, con periodicidad bienal o cuando lo decida la Conferencia de los Estados Partes, serán convocadas por el Secretario General.

Artículo 41

Depositario.

El Secretario General de las Naciones Unidas será el depositario de la presente Convención. BOE núm. 96 Lunes 21 abril 2008 20659

Artículo 42

Firma

La presente Convención estará abierta a la firma de todos los Estados y las organizaciones regionales de integración en la Sede de las Naciones Unidas, en Nueva York, a partir del 30 de marzo de 2007.

Artículo 43

Consentimiento en obligarse

La presente Convención estará sujeta a la ratificación de los Estados signatarios y a la confirmación oficial de las organizaciones regionales de integración signatarias. Estará abierta a la adhesión de cualquier Estado u organización regional de integración que no la haya firmado.

Artículo 44

Organizaciones regionales de integración

1. Por «organización regional de integración» se entenderá una organización constituida por Estados soberanos de una región determinada a la que sus Estados miembros hayan transferido competencia respecto de las cuestiones regidas por la presente Convención. Esas organizaciones declararán, en sus instrumentos de confirmación oficial o adhesión, su grado de competencia con respecto a las cuestiones regidas por la presente Convención. Posteriormente, informarán al depositario de toda modificación sustancial de su grado de competencia.

2. Las referencias a los «Estados Partes» con arreglo a la presente Convención serán aplicables a esas organizaciones dentro de los límites de su competencia.

3. A los efectos de lo dispuesto en el párrafo 1 del artículo 45 y en los párrafos 2 y 3 del artículo 47 de la presente Convención, no se tendrá en cuenta ningún instrumento depositado por una organización regional de integración.

4. Las organizaciones regionales de integración, en asuntos de su competencia, ejercerán su derecho de voto en la Conferencia de los Estados Partes, con un número de votos igual al número de sus Estados miembros que sean Partes en la presente Convención. Dichas organizaciones no ejercerán su derecho de voto si sus Estados miembros ejercen el suyo, y viceversa.

Artículo 45

Entrada en vigor

1. La presente Convención entrará en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que haya sido depositado el vigésimo instrumento de ratificación o adhesión.

2. Para cada Estado y organización regional de integración que ratifique la Convención, se adhiera a ella o la confirme oficialmente una vez que haya sido depositado el vigésimo instrumento a sus efectos, la Convención entrará en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que haya sido depositado su propio instrumento.

Artículo 46

Reservas.

1. No se permitirán reservas incompatibles con el objeto y el propósito de la presente Convención.

2. Las reservas podrán ser retiradas en cualquier momento.

Artículo 47

Enmiendas.

1. Los Estados Partes podrán proponer enmiendas a la presente Convención y presentarlas al Secretario General de las Naciones Unidas. El Secretario General comunicará las enmiendas propuestas a los Estados Partes, pidiéndoles que le notifiquen si desean que se convoque una conferencia de Estados Partes con el fin de examinar la propuesta y someterla a votación. Si dentro de los cuatro meses siguientes a la fecha de esa notificación, al menos un tercio de los Estados Partes se declara a favor de tal convocatoria, el Secretario General convocará una conferencia bajo los auspicios de las Naciones Unidas.

Toda enmienda adoptada por mayoría de dos tercios de los Estados Partes presentes y votantes en la conferencia será sometida por el Secretario General a la Asamblea General de las Naciones Unidas para su aprobación y posteriormente a los Estados Partes para su aceptación.

2. Toda enmienda adoptada y aprobada conforme a lo dispuesto en el párrafo 1 del presente artículo entrará en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que el número de instrumentos de aceptación depositados alcance los dos tercios del número de Estados Partes que había en la fecha de adopción de la enmienda. Posteriormente, la enmienda entrará en vigor para todo Estado Parte el trigésimo día a partir de aquel en que hubiera depositado su propio instrumento de aceptación. Las enmiendas serán vinculantes exclusivamente para los

Estados Partes que las hayan aceptado.

3. En caso de que así lo decida la Conferencia de los

Estados Partes por consenso, las enmiendas adoptadas y aprobadas de conformidad con lo dispuesto en el párrafo 1 del presente artículo que guarden

relación exclusivamente con los artículos 34, 38, 39 y 40 entrarán en vigor para todos los Estados Partes el trigésimo día a partir de aquel en que el número de instrumentos de aceptación depositados alcance los dos tercios del número de Estados Partes que hubiera en la fecha de adopción de la enmienda.

Artículo 48

Denuncia

Los Estados Partes podrán denunciar la presente Convención mediante notificación escrita dirigida al Secretario General de las Naciones Unidas. La denuncia tendrá efecto un año después de que el Secretario General haya recibido la notificación.

Artículo 49

Formato accesible

El texto de la presente Convención se difundirá en formatos accesibles.

Artículo 50

Textos auténticos

Los textos en árabe, chino, español, francés, inglés y ruso de la presente Convención serán igualmente auténticos. EN TESTIMONIO DE LO CUAL, los plenipotenciarios abajo firmantes, debidamente autorizados por sus respectivos gobiernos, firman la presente Convención.

La presente Convención entrará en vigor de forma general y para España el 3 de mayo de 2008 de conformidad con lo establecido en el Artículo 45 (1) de la misma.

Lo que se hace público para conocimiento general.

Madrid, 9 de abril de 2008.–El Secretario General Técnico
del Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación,
Francisco Fernández Fábregas.

7.5.- Instrumento de ratificación del Protocolo Facultativo a la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006. (BOE 22 de abril de 2008)

Por cuanto el día 30 de marzo de 2007, el Plenipotenciario de España nombrado en buena y debida forma al efecto, firmó en Nueva York el Protocolo Facultativo a la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006,

Vistos y examinados los dieciocho artículos del Protocolo,

Concedida por las Cortes Generales la autorización prevista en el artículo 94.1 de la Constitución,

Vengo en aprobar y ratificar cuanto en el mismo se dispone, como en virtud del presente lo apruebo y ratifico, prometiendo cumplirlo, observarlo y hacer que se cumpla y observe puntualmente en todas sus partes, a cuyo fin, para su mayor validación y firmeza, *MANDO* expedir este Instrumento de Ratificación firmado por Mí, debidamente sellado y refrendado por el infrascrito Ministro de Asuntos Exteriores y de Cooperación.

Dado en Madrid, a 23 de noviembre de 2007.

JUAN CARLOS R.

El Ministro de Asuntos Exteriores y de Cooperación,
MIGUEL ÁNGEL MORATINOS CUYAUBÉ

Protocolo facultativo de la convención sobre los derechos de las personas con discapacidad

Los Estados Partes en el presente Protocolo acuerdan lo siguiente:

Artículo 1.

1. Todo Estado Parte en el presente Protocolo («Estado Parte» reconoce la competencia del Comité sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad

(«el Comité») para recibir y considerar las comunicaciones presentadas por personas o grupos de personas sujetos a su jurisdicción
que aleguen ser víctimas de una violación por ese Estado Parte de cualquiera de las disposiciones de la Convención, o en nombre de esas personas o grupos de personas.

Artículo 2.

El Comité considerará inadmisible una comunicación cuando:

a) Sea anónima;

b) Constituya un abuso del derecho a presentar una comunicación o sea incompatible con las disposiciones de la Convención;

c) Se refiera a una cuestión que ya haya sido examinada por el Comité o ya haya sido o esté siendo examinada de conformidad con otro procedimiento de investigación o arreglo internacionales;

d) No se hayan agotado todos los recursos internos disponibles, salvo que la tramitación de esos recursos se prolongue injustificadamente o sea improbable que con ellos se logre un remedio efectivo;

e) Sea manifiestamente infundada o esté insuficientemente sustanciada; o

f) Los hechos objeto de la comunicación hubieran sucedido antes de la fecha de entrada en vigor del presente Protocolo para el Estado Parte interesado, salvo que esos hechos continuasen produciéndose después de esa fecha.

Artículo 3.

Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 2 del presente Protocolo, el Comité pondrá en conocimiento del Estado Parte, de forma confidencial, toda comunicación que reciba con arreglo al presente Protocolo. En un plazo de seis meses, ese Estado Parte presentará al Comité por escrito explicaciones o declaraciones en las que se aclare la cuestión y se indiquen las medidas correctivas que hubiere adoptado el Estado Parte, de haberlas.

Artículo 4.

1. Tras haber recibido una comunicación y antes de llegar a una conclusión sobre el fondo de ésta, el Comité podrá remitir en cualquier momento al Estado Parte interesado, a los fines de su examen urgente, una solicitud para que

adopte las medidas provisionales necesarias a fin de evitar posibles daños irreparables a la víctima o las víctimas de la supuesta violación.

2. El ejercicio por el Comité de sus facultades discrecionales en virtud del párrafo 1 del presente artículo, no implicará juicio alguno sobre la admisibilidad o sobre el fondo de la comunicación.

Artículo 5.

El Comité examinará en sesiones privadas las comunicaciones que reciba en virtud del presente Protocolo. Tras examinar una comunicación, el Comité hará llegar sus sugerencias y recomendaciones, si las hubiere, al Estado Parte interesado y al comunicante.

Artículo 6.

1. Si el Comité recibe información fidedigna que revele violaciones graves o sistemáticas por un Estado Parte de los derechos recogidos en la Convención, el Comité invitará a ese Estado Parte a colaborar en el examen de la información y, a esos efectos, a presentar observaciones sobre dicha información.

2. Tomando en consideración las observaciones que haya presentado el Estado Parte interesado, así como toda información fidedigna que esté a su disposición, el Comité podrá encargar a uno o más de sus miembros que lleven a cabo una investigación y presenten, con carácter urgente, un informe al Comité. Cuando se justifique y con el consentimiento del Estado Parte, la investigación podrá incluir una visita a su territorio.

3. Tras examinar las conclusiones de la investigación, el Comité las transmitirá al Estado Parte interesado, junto con las observaciones y recomendaciones que estime oportunas.

4. En un plazo de seis meses después de recibir las conclusiones de la investigación y las observaciones y recomendaciones que le transmita el Comité, el Estado Parte interesado presentará sus propias observaciones al Comité.

5. La investigación será de carácter confidencial y en todas sus etapas se solicitará la colaboración del Estado Parte.

Artículo 7.

1. El Comité podrá invitar al Estado Parte interesado a que incluya en el informe que ha de presentar con arreglo al artículo 35 de la Convención pormenores sobre cualesquiera medidas que hubiere adoptado en respuesta a una investigación efectuada con arreglo al artículo 6 del presente Protocolo.

2. Transcurrido el período de seis meses indicado en el párrafo 4 del artículo 6, el Comité podrá, si fuera necesario, invitar a Estado Parte interesado a que le informe sobre cualquier medida adoptada como resultado de la investigación.

Artículo 8.

Todo Estado Parte podrá, al momento de la firma o ratificación del presente Protocolo, o de la adhesión a él, declarar que no reconoce la competencia del Comité establecida en los artículos 6 y 7.

Artículo 9.

El Secretario General de las Naciones Unidas será el depositario del presente Protocolo.

Artículo 10.

El presente Protocolo estará a abierto a la firma de todos los Estados y las organizaciones regionales de integración signatarios de la Convención en la Sede de las Naciones Unidas, en Nueva York, a partir del 30 de marzo de 2007.

Artículo 11.

El presente Protocolo estará sujeto a la ratificación de los Estados signatarios del presente Protocolo que hayan ratificado la Convención se hayan adherido a ella. Estará sujeto a la confirmación oficial de las organizaciones regionales de integración signatarias del presente Protocolo

que hayan confirmado oficialmente la Convención o se hayan adherido a ella. Estará abierto a la adhesión de cualquier Estado u organización regional de integración que haya ratificado la Convención, la haya confirmado oficialmente o se haya adherido a ella y que no haya firmado el presente Protocolo.

Artículo 12.

1. Por «organización regional de integración» se entenderá una organización constituida por Estados soberanos de una región determinada a la que sus Estados miembros hayan transferido competencia respecto de las cuestiones regidas por la Convención y el presente Protocolo. Esas organizaciones declararán, en sus instrumentos de confirmación oficial o adhesión, su grado de competencia con respecto a las cuestiones regidas por la Convención y el presente Protocolo. Posteriormente, informarán al depositario de toda modificación sustancial de su grado de competencia.

2. Las referencias a los «Estados Partes» con arreglo al presente Protocolo se aplicarán a esas organizaciones dentro de los límites de su competencia.

3. A los efectos de lo dispuesto en el párrafo 1 del artículo 13 y en el párrafo 2 del artículo 15 del presente Protocolo, no se tendrá en cuenta ningún instrumento depositado por una organización regional de integración.

4. Las organizaciones regionales de integración, en asuntos de su competencia, ejercerán su derecho de voto en la reunión de los Estados Partes, con un número de votos igual al número de sus Estados miembros que sean Partes en el presente Protocolo. Dichas organizaciones no ejercerán su derecho de voto si sus Estados miembros ejercen el suyo, y viceversa.

Artículo 13.

1. Con sujeción a la entrada en vigor de la Convención, el presente Protocolo entrará en vigor el trigésimo día después de que se haya depositado el décimo instrumento de ratificación o adhesión.

2. Para cada Estado u organización regional de integración que ratifique el Protocolo, lo confirme oficialmente o se adhiera a él una vez que haya sido depositado el décimo instrumento a sus efectos, el Protocolo entrará en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que haya sido depositado su propio instrumento.

Artículo 14.

1. No se permitirán las reservas incompatibles con el objeto y el propósito del presente Protocolo.

2. Las reservas podrán ser retiradas en cualquier momento.

Artículo 15.

1. Todo Estado Parte podrá proponer una enmienda al presente Protocolo y presentarla al Secretario General de las Naciones Unidas. El Secretario General comunicará la enmienda propuesta a los Estados Partes, pidiéndoles que le notifiquen si desean que se convoque una conferencia de Estados Partes con el fin de examinar la propuesta y someterla a votación. Si dentro de los cuatro meses siguientes a la fecha de esa notificación, al menos un tercio de los Estados Partes se declara a favor de tal convocatoria, el Secretario General convocará una conferencia bajo los auspicios de las Naciones Unidas. Toda enmienda adoptada por mayoría de dos tercios de los Estados Partes presentes y votantes en la conferencia será sometida por el Secretario General a la Asamblea General de las Naciones Unidas para su aprobación y posteriormente a todos los Estados Partes para su aceptación.

2. Las enmiendas adoptadas y aprobadas conforme a lo dispuesto en el párrafo 1 del presente artículo entrarán en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que el número de instrumentos de aceptación depositados alcance los dos tercios del número de Estados Partes que hubiera en la fecha de adopción de la enmienda. Posteriormente, las enmiendas entrarán en vigor para todo Estado Parte el trigésimo día a partir de aquel en que hubieran depositado su propio instrumento de aceptación.

Las enmiendas serán vinculantes exclusivamente para los Estados Partes que las hayan aceptado.

Artículo 16.

Los Estados Partes podrán denunciar el presente Protocolo mediante notificación escrita dirigida al Secretario general de las Naciones Unidas. La denuncia tendrá efecto un año después de que el Secretario General haya recibido la notificación.

Artículo 17.

El texto del presente Protocolo se difundirá en formatos accesibles.

Artículo 18.

Los textos en árabe, chino, español, francés, inglés y ruso del presente Protocolo serán igualmente auténticos.

En testimonio de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes, debidamente autorizados por sus respectivos gobiernos, firman el presente Protocolo.

El presente Protocolo Facultativo entrará en vigor de forma general y para España el 3 de mayo de 2008 de conformidad con lo establecido en el Artículo 13 (1) del mismo.

Lo que se hace público para conocimiento general.

Madrid, 9 de abril de 2008.–El Secretario General Técnico del Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación, Francisco Fernández Fábregas.

7.6.- Normativa estatal afectada per la Convenció

NORMATIVA D'ÀMBIT ESTATAL

Lleis Orgàniques:

.- Ley Orgánica 1/79, de 26 de septiembre, General Penitenciaria.

.- Ley Orgánica 3 / 1981, de 6 de abril del Defensor del Pueblo.

.- Ley Orgánica 4/1981, de 1 junio, de los estados de alarma, excepción y sitio.

.- Ley Orgánica 1/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial.

.- Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio, del Régimen Electoral General.

.- Ley Orgánica 1/1992, de 21 de febrero, de protección de la seguridad pública.

.- Ley Orgánica 5/1995, de 22 de mayo, del Tribunal del Jurado.

.- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, Código Penal.

.- Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil.

.- Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social.

.- Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores.

.- Ley Orgánica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades.

.- Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

.- Ley Orgánica 7/2006, de 21 de noviembre, de protección de la salud y de lucha contra el dopaje en el deporte.

Lleis i disposicions amb rang de llei:

.- Real Decreto de 14 de septiembre de 1882, por el que se promulga la Ley de Enjuiciamiento Criminal.

.- Real Decreto, de 24 de julio de 1889, Código civil.

.- Ley 41/2003 de Protección patrimonial, de 18 de diciembre, de las personas con discapacidad.

.- Ley 49/1960, de 21 de julio, de Propiedad Horizontal.

.- Ley 30/1979 , de 27 de octubre, de Extracción y Transplante de Órganos

.Ley 50/80, de 8 de octubre, del Contrato de Seguro, arts. 10-12.

.- Ley 13/1982, de 7 de abril, de integración social de los minusválidos.

- Ley 5/1984, de 26 de marzo, reguladora del derecho de asilo y de la condición de refugiado.

.- Ley 30/1984, de 2 de agosto, de reforma de la Función Pública.

.- Ley 2/1985, de 21 enero, de Protección Civil.

.- Ley 16/1985, de 25 de junio, de Patrimonio Histórico Español.

.- Ley 11/1985, de 2 de agosto, de Libertad Sindical.

.- Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

.- Ley 39/1988, de 28 de diciembre, Reguladora de las Haciendas Locales.

.- Ley 12/1989, de 9 de mayo, de la Función Estadística Pública.

.- Ley 10/1990, de 15 de octubre, del Deporte.

.- Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

.- Real Decreto Legislativo 1/1994, de 20 de junio, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social.

.- Ley 29/1994, de 24 de noviembre, de Arrendamientos Urbanos.

.- Real Decreto Legislativo 1/1995, de 24 de marzo 1995 por el que se aprueba el texto refundido del Estatuto de los Trabajadores

.- Real Decreto Legislativo 1/1995, de 24 de marzo por el que se aprueba el texto refundido del Estatuto de los Trabajadores.

.- Real Decreto Legislativo 2/1995, de 7 de abril 1995, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Procedimiento Laboral.

.- Ley 15/1995, de 30 de mayo, establece límites del dominio sobre inmuebles para eliminar barreras arquitectónicas a las personas con discapacidad.

.- Ley 1/1996, de 10 de enero 1996, de Asistencia Jurídica Gratuita.

.- Ley 13/1996, de 30 de diciembre 1996, de Medidas Fiscales, Administrativas y del Orden Social.

.- Ley 24/1997, de 15 de julio 1997, de consolidación y racionalización del sistema de seguridad social.

.- Ley 11/1998, de 24 abril 1998, General de Telecomunicaciones.

.- Ley 23/1998, de 7 de julio 1998, de cooperación internacional para el desarrollo.

.- Ley 29/1998, de 13 de julio 1998, reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa.

.- Ley 23/1998, de 7 julio 1998, de Cooperación Internacional.

.- Ley 38/1999, de 5 de noviembre 1999, de Ordenación de la Edificación.

.- Ley 1/2000, de 7 de enero 2000, de Enjuiciamiento Civil

.- Real Decreto Legislativo 5/2000, de 4 de agosto 2000, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Infracciones y Sanciones en el Orden Social.

.- Ley 35/2002, de 12 de julio 2002, de medidas para el establecimiento de un sistema de jubilación gradual y Flexible.

.- Ley 41/2002, de 14 de noviembre 2002, de Autonomía del Paciente y Derechos y Obligaciones en materia de Información y Documentación Clínica

.- Ley 53/2002, de 30 de diciembre 2002, de medidas Fiscales, administrativas y de orden social.

.- Ley 45/2002, de 12 de diciembre 2002, de medidas urgentes para la reforma del sistema de protección por desempleo y mejora de la ocupabilidad.

.- Real Decreto-Ley 2/2003, de 25 de abril 2003, de medidas de reforma económica.

.- Ley 16/2003, de 28 de mayo 2003, de cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud.

.- Ley 39/2003 de 17 de noviembre 2003, del Sector Ferroviario.

.- Ley 48/2003 de 26 de noviembre 2003, de régimen económico y de prestación de servicios de los puertos de interés general.

.- Ley 52/2003, de 10 de diciembre 2003, de disposiciones específicas en materia de seguridad social.

-Ley 51/2003, de 2 de diciembre 2003, de Igualdad de Oportunidades, No discriminación y Accesibilidad Universal.

.- Ley 60/2003, de 23 de diciembre 2003, de Arbitraje.

.- Real Decreto Legislativo 4/2004 por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades.

.- Ley 9/2005 de 6 de junio 2005 de compatibilidad de la pensión SOVI con la viudedad.

.- Ley 10/2005, de 14 de junio 2005, de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo en relación con la televisión terrestre.

.- Ley 30/2005 de 29 de diciembre 2005 de presupuestos del Estado para 2006.

.- Ley 14/2006, de 26 de mayo 2006, sobre técnicas de reproducción humana asistida.

.- Ley 35/2006, de 28 de noviembre 2006, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas.

.- Ley 39/2006, de 14 de diciembre 2006, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las Personas en situación de Dependencia.

.- Ley 43/2006, de 29 de diciembre 2006, de mejora del crecimiento y del empleo.

.- Ley 7/2007, de 12 de abril 2007, por la que se aprueba el Estatuto Básico del Empleado Público.

- Ley 8/2007, de 28 de mayo 2007, de Suelo.

.- Ley 10/2007, de 22 de junio 2007, de la Lectura, del Libro y de las Bibliotecas.

.- Ley 14/2007, de 3 de julio 2007, de Investigación Biomédica.

.- Ley 2/2007, de 23 de octubre 2007, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de estas personas.

.- Ley 30/2007, de 30 de octubre 2007, de contratos del sector público.

.- Ley 31/2007, de 30 de octubre 2007, sobre procedimientos de contratación en los sectores del agua, la energía, los transportes y los servicios postales.

.- Ley 49/2007, de 26 de diciembre 2007de infracciones y sanciones de la LIONDAU.

.- Ley 41/2007 de 7 de diciembre 2007, por la que se modifica la Ley 2/1981, de 25 de marzo, de Regulación del Mercado Hipotecario y otras normas del sistema hipotecario y financiero, de regulación de las hipotecas inversas y el seguro de dependencia y por la que se establece determinada norma tributaria.

.- Ley 55/2007, de 28 de diciembre, de Cine.

Normes reglamentàries:

Reials Decrets:

.- Real Decreto 1346/1976, de 9 de abril, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana.

.- Real Decreto 2159/1978, de 23 de junio, por el que se aprueba el Reglamento de Planeamiento para desarrollo de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana.

.- Real Decreto 2187/1978, de 23 de junio, por el que se aprueba el Reglamento de Disciplina Urbanística para el desarrollo de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana.

.- Real Decreto 3288/1978, 25 agosto, por el que se aprueba el Reglamento de Gestión Urbanística para desarrollo de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana.

.- Real Decreto 1451/1983, de 11 de mayo, por el que se regula el empleo selectivo y las medidas de fomento del empleo de los trabajadores minusválidos

.- Real Decreto 1.799/1985 de 2 de octubre para la aplicación de la Ley 26/1985.

.- Real Decreto 111/1986, de 10 de enero, de desarrollo parcial de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español.

.- Real Decreto 1368/1985, de 17 de julio, por el que se regula la relación laboral especial de minusválidos que trabajen en Centros Especiales de Empleo.

.- Real Decreto 620/1987, de 10 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de Museos de titularidad estatal y del Sistema Español de Museos.

.- Real Decreto 556/1989, de 19 de mayo, por el que se arbitran medidas mínimas sobre accesibilidad en los edificios.

.- Real Decreto 582/1989, de 19 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de Bibliotecas Públicas del Estado y del Sistema Español de Bibliotecas

.- Real Decreto 696/1995, de 28 de abril, de Ordenación de la Educación de los alumnos con necesidades educativas especiales.

.- Real Decreto 1300/1995 de 21 de julio, sobre Incapacidades laborales del sistema de la Seguridad social.

.- Real Decreto 190/1996 de 9 de febrero, por el que se aprueba el Reglamento Penitenciario.

.- Real Decreto 1647/1997, de 31 de octubre, por el que se desarrollan determinados aspectos de la Ley 24/1997, de 15 de julio, de consolidación y racionalización del sistema de la seguridad social.

.- Real Decreto 259/1998, de 20 de febrero, por el que se establecen las normas especiales sobre ayudas y subvenciones de cooperación internacional.

.- Real Decreto 488/1998, de 27 de marzo, por el que se desarrolla el art. 11 ET, en materia de contratos formativos.

.- Real Decreto 2070/1999 de 30 de diciembre, por el que se regulan las actividades de obtención y utilización clínica de órganos humanos y la coordinación territorial en materia de donación y trasplante de órganos y tejidos.

.- Real Decreto 1123/2000, de 16 de junio, por el que se regula la creación e implantación de unidades de apoyo ante desastres.

.- Real Decreto 658/2001, de 22 de junio, por el que se aprueba el Estatuto General de la Abogacía Española

.- Real Decreto 530/2002, de 14 junio, sobre garantía del encaminamiento gratuito de las llamadas a los servicios de emergencia en caso de huelga en el sector de las telecomunicaciones.

.- Real Decreto 1132/2002, de 31 de octubre, de desarrollo de determinados preceptos de la Ley 35/2002, de 12 de julio, de medidas para el establecimiento de un sistema de jubilación gradual y flexible.

.- Real Decreto 1281/2002, de 5 de diciembre, por el que se aprueba el Estatuto General de los Procuradores de los Tribunales de España.

.- Real Decreto 463/2003, de 25 de abril, sobre el reconocimiento del incremento de la pensión de incapacidad permanente total para la profesión habitual para los trabajadores por cuenta propia

.- Real Decreto 996/2003, de 25 de julio, por el que se aprueba el Reglamento de Asistencia Jurídica Gratuita

.- Real Decreto 290/2004, de 20 de febrero, por el que se regulan los enclaves laborales como medida de fomento del empleo de las personas con discapacidad

.- Real Decreto 223/2004, de 6 de febrero, de Ensayos Clínicos.

.- Real Decreto 1546/2004, de 25 junio, que aprueba el Plan Básico de Emergencia Nuclear.

.- Real Decreto 1865/2004, de 6 de septiembre, por el que se regula el Consejo Nacional de la Discapacidad.

.- Real Decreto 2393/2004, de 30 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero.

.- Real Decreto 2271/2004, de 3 de diciembre, por el que se regula el acceso al empleo público y la provisión de puestos de trabajo de las personas con discapacidad.

.- Real Decreto 364/2005, de 8 de abril, por el que se regula el cumplimiento alternativo con carácter excepcional de la cuota de reserva, en favor de los trabajadores con discapacidad.

.- Real Decreto 364/2005, de 8 de abril, por el que se regula el cumplimiento alternativo con carácter excepcional de la cuota de reserva, en favor de los trabajadores con discapacidad.

.- Real Decreto 1088/2005 de 16 de septiembre, por el que se establecen los requisitos técnicos y condiciones mínimas de la hemodonación y de los centros y servicios de transfusión

.- Real Decreto 1553/2005, de 23 de diciembre, por el que se regula la expedición del documento nacional de identidad y sus certificados de firma electrónica

.- Real Decreto 1608/2005, de 30 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento Orgánico del Cuerpo de Secretarios Judiciales.

.- Real Decreto 1608/2005, de 30 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento Orgánico del Cuerpo de Secretarios Judiciales.

.- Real Decreto 314/2006, de 17 de marzo, por el que se aprueba el código técnico de la edificación.

.- Real Decreto 1030/2006, de 15 de septiembre, por el que se establece la cartera de servicios comunes del Sistema Nacional de Salud y el procedimiento para su actualización.

.- Real Decreto 1030/2006, de 15 de septiembre, sobre el contenido de la cartera de servicios comunes.

.- Real Decreto 1301/2006 de 10 de noviembre, por el que se establecen las normas de calidad y seguridad para la donación, la obtención, la evaluación, el

procesamiento, la preservación, el almacenamiento y la distribución de células y tejidos humanos y se aprueban las normas de coordinación y funcionamiento para su uso en humanos

.- Real Decreto 1538/2006, de 15 de diciembre, por el que se establece la ordenación general de la formación profesional del sistema educativo

.- Real Decreto 1513/2006, de 7 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas de la Educación primaria.

.- Real Decreto 1631/2006, de 29 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas correspondientes a la Educación Secundaria Obligatoria.

.- Real Decreto 1417/2006, de 1 de diciembre 6, por el que se establece el sistema arbitral para la resolución de quejas y reclamaciones en materia de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad por razón de discapacidad.

.- Real Decreto 1415/2006, de 1 de diciembre, por el que se aprueban los Estatutos Generales de los Colegios Oficiales de Graduados Sociales.

.- Real Decreto 240/2007, de 16 de febrero, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión Europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo.

.- Real Decreto 393/2007, de 23 de marzo, por el que se aprueba la Norma Básica de Autoprotección de los centros, establecimientos y dependencias dedicados a actividades que puedan dar origen a situaciones de emergencia.

.- Real Decreto 366/2007, de 16 de marzo, por el que se establecen las condiciones de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad en sus relaciones con la Administración General del Estado.

.- Real Decreto 505/2007, de 20 de abril, por el que se aprueban las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y edificaciones.

.- Real Decreto 504/2007, de 20 de abril, por el que se aprueba el baremo de valoración de la situación de dependencia establecido por la Ley 39/2006, de 14 de

diciembre, de promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia.

.- Real Decreto 615/2007, de 11 de mayo, por el que se regula la Seguridad Social de los cuidadores de las personas en situación de dependencia.

.- Real Decreto 614/2007, de 11 de mayo, sobre nivel mínimo de protección del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia garantizado por la Administración General del Estado.

.- Real Decreto 615/2007, de 11 de mayo, por el que se regula la Seguridad Social de los cuidadores de las personas en situación de dependencia.

.- Real Decreto 727/2007, de 8 de junio, sobre criterios para determinar las intensidades de protección de los servicios y la cuantía de las prestaciones económicas de la Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia.

.- Real Decreto 870/2007, de 2 de julio, por el que regula el programa de empleo con apoyo como medida de fomento del empleo para personas con discapacidad en el mercado de trabajo ordinario.

.- Real Decreto 1393/2007, de 29 de octubre, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales.

.- Real Decreto 1394/2007, de 29 de octubre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Educación infantil y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1397/2007, de 29 de octubre, por el que se establece el título de Técnico en Emergencias Sanitarias y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1398/2007, de 29 de octubre 2 por el que se establece el título de Técnico en Mecanizado y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1399/2007, de 29 de octubre, por el que se establece el título de Técnico en panadería, repostería y confitería y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1494/2007, de 12 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento sobre las condiciones básicas para el acceso de las personas con

discapacidad a las tecnologías, productos y servicios relacionados con la sociedad de la información y medios de comunicación social.

.- Real Decreto 1494/2007, de 12 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento sobre las condiciones básicas para el acceso de las personas con discapacidad a las tecnologías productos y servicios relacionados con la sociedad de información y medios de comunicación social

.- Real Decreto 1544/2007, de 23 de noviembre, por el que se regulan las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los modos de transporte para personas con discapacidad.

.- Real Decreto 1690/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Servicios en Restauración y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1689/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Farmacia y Parafarmacia y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1691/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Sistemas Microinformáticos y Redes y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1692/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico en Soldadura y Calderería y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1687/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Programación de la Producción en Fabricación Mecánica y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1688/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Vitivinicultura y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1685/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Audiología Protésica y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1686/2007, de 14 de diciembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Gestión de Alojamientos Turísticos y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1612/2007, de 7 de diciembre, por el que se regula un procedimiento de voto accesible que facilita a las personas con discapacidad visual el ejercicio del derecho de sufragio

.- Real Decreto 6/2008, de 11 de enero sobre determinación del nivel mínimo de protección garantizado a los beneficiarios del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia en el ejercicio 2008.

.- Real Decreto 7/2008, de 11 de enero, sobre las prestaciones económicas de la Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia para el ejercicio 2008.

.- Real Decreto 7/2008, de 11 de enero, sobre las prestaciones económicas de la Ley 39/2006, para el ejercicio 2008.

.- Real Decreto 179/2008, de 8 de febrero, por el que se modifica el Real Decreto 6/2008, de 11 de enero, sobre determinación del nivel mínimo de protección garantizado a los beneficiarios del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia en el ejercicio 2008.

.- Real Decreto 219/2008, de 15 de febrero, por el que se establece el título de Técnico Superior en Desarrollo de Proyectos de Instalaciones Térmicas y de Fluidos y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 220/2008, de 15 de febrero, por el que se establece el título de Técnico Superior en Mantenimiento de Instalaciones Térmicas y de Fluidos y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 177/2008, de 8 de febrero, por el que se establece el título de Técnico en Instalaciones Eléctricas y Automáticas y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 178/2008, de 8 de febrero, por el que se establece el título de Técnico en Planta Química y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 174/2008, de 8 de febrero, por el que se establece el título de Técnico Superior en Construcciones Metálicas y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 176/2008, de 8 de febrero, por el que se establece el título de Técnico en Carrocería y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 175/2008, de 8 de febrero, por el que se establece el título de Técnico Superior en Química Industrial y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 231/2008, de 15 de febrero por el que se regula el Sistema Arbitral de Consumo.

.- Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de artes plásticas y diseño.

.- Real Decreto 955/2008, de 6 de junio, por el que se establece el título de Técnico en Confección y Moda y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1177/2008, de 11 de julio, por el que se establece el título de Técnico Superior en Eficiencia Energética y Energía Solar Térmica y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1798/2008, de 3 de noviembre, por el que se establece el título de Técnico en Aceites de Oliva y Vinos, y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1797/2008, de 3 de noviembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Desarrollo y Fabricación de Productos Cerámicos y se fijan sus enseñanzas mínimas.

.- Real Decreto 1796/2008, de 3 de noviembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Automoción y se fijan sus enseñanzas mínimas

.- Real Decreto 1796/2008, de 3 de noviembre, por el que se establece el título de Técnico Superior en Automoción y se fijan sus enseñanzas mínimas

.- Decreto 57/1998, de 28 de abril de Vicepresidencia del Gobierno, sobre composición y funcionamiento de las Comisiones de Asistencia Jurídica Gratuita y procedimiento para el reconocimiento de la misma.

Ordres

.- Orden 15-04-1969, de prestaciones por invalidez en el Régimen General de la Seguridad Social.

.- Orden de 2 de abril de 1993, por la que se publica el Acuerdo del Consejo de Ministros que aprueba la Directriz Básica de Planificación de Protección Civil de Emergencia por Incendios Forestales. (BOE núm. 90, de 15 de abril de 1993).

.- Orden de 28 de junio de 1994 por la que se regula la visita pública a los museos de titularidad estatal adscritos al Ministerio de Educación y Cultura.

.- Orden de 20 de enero de 1995 por la que se desarrolla el régimen de exenciones, precios reducidos, tarjetas anuales de acceso y abonos para la visita a los museos de titularidad estatal adscritos y gestionados por el Ministerio de Cultura.

.- Orden de 18 de enero de 1996, de desarrollo del real Decreto 63/1995, de 20 de enero, para la regulación de la prestación ortoprotésica (actualizada por las órdenes de 20 de marzo de 2000 y 19 de julio de 2001)

.- Orden de 22 de febrero de 1999 sobre normas de funcionamiento y régimen interior de los centros de internamiento de extranjeros

.- Orden Ministerial 13-04-1994, por la que se regula la concesión de las ayudas y subvenciones sobre fomento del empleo de los trabajadores minusválidos establecidas en el Capítulo II del RD 1451/1983

.- Orden FOM/3557/2003 de 10 diciembre, que aprueba la instrucción sobre el establecimiento de criterios de preferencia en la adjudicación de contratos sobre la base de la integración de las personas con discapacidad en las plantillas de las empresas licitadoras.

.- Orden CUL/4288/2004, de 11 de noviembre, por la que se modifican las Órdenes de 28 de junio de 1994 y de 20 de enero de 1995, por las que se regula la visita pública a los museos de titularidad estatal adscritos al Ministerio de Cultura, en lo referido al Museo Nacional del Prado. _

.- Orden CUL/1321/2006, de 3 de mayo, por la que se modifica la Orden del Ministerio de Cultura, de 28 de junio de 1994, por la que se regula la visita pública a los museos de titularidad estatal adscritos al Ministerio de Cultura, en lo relativo al precio público de entrada al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía y se autoriza al mismo para su fijación

.- Orden CUL/1014/2007, de 30 de marzo 2007, por la que se constituye la Comisión Española sobre la digitalización y la accesibilidad en línea del material cultural y la conservación digital.

.- Orden ESD/1984/2008, de 4 de julio, por la que se crea la Comisión Especial para la mejora de la calidad del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia.

.- Orden TAS/2632/2007, de 7 de septiembre, por la que se modifica la Orden TAS/2865/2003, de 13 de octubre, por la que se regula el convenio especial en el sistema de la Seguridad Social, (cuidadores no profesionales de personas en situación de dependencia)

.- Orden TAS/1459/2007, de 25 de mayo, por la que se establece el Sistema de Información del Sistema para la Autonomía Personal y Atención a la Dependencia y se crea el correspondiente fichero de datos de carácter personal.

Resolucions:

. - Resolución de 31 de enero de 1995, de la Secretaría de Estado de Interior, por la que se dispone la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros por el que se aprueba la Directriz Básica de Planificación de protección civil ante el Riesgo de Inundaciones.

.- Resolución de 5 de mayo de 1995, de la Secretaría de Estado de Interior, por la que se dispone la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros por el que se aprueba la Directriz Básica de Planificación de protección civil ante el Riesgo Sísmico.

.- Resolución de 21 de febrero de 1996, de la Secretaría de Estado de Interior, disponiendo la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros por el que se

aprueba la Directriz Básica de Planificación de protección civil ante el Riesgo Volcánico.

.- .Resolución de 17 de septiembre de 2004, de la Subsecretaría, por la que se ordena la publicación del Acuerdo del Consejo de Ministros, de 16 de julio de 2004, por el que se modifica la Directriz Básica de Planificación de protección civil ante el Riesgo Sísmico, aprobada por el Acuerdo del Consejo de Ministros, de 7 de abril de 1995.

.- Resolución de 7 junio 2005 del Ministerio del Interior

.- Resolución de 19 de enero de 2006, de la Subsecretaría del Ministerio de la Presidencia, por la que se da publicidad al Acuerdo de Consejo de Ministros por el que se crea la Unidad Militar de Emergencias (UME)

.- Resolución de 16 de julio de 2007, del Instituto de Mayores y Servicios Sociales, sobre el procedimiento a seguir para el reconocimiento de la situación de dependencia y del derecho a las prestaciones del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia.

.- Resolución de 23 de mayo de 2007, del Instituto de Mayores y Servicios Sociales, por la que se publica el acuerdo del Consejo Territorial del Sistema para la Autonomía y Atención a la Dependencia, por el que se establecen los acuerdos en materia de valoración de la situación de dependencia.

.- Resolución de 23 de mayo de 2007, del Instituto de Mayores y Servicios Sociales, por la que se publica el Acuerdo de Consejo de Ministros, por el que se aprueba el marco de cooperación interadministrativa y criterios de reparto de créditos de la Administración General del Estado para la financiación del nivel acordado, previsto en la Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia.

.- Resoluciones de la Secretaría General Técnica del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, por la que se publican los Convenios de colaboración para la realización de programas y/o proyectos cofinanciados del Plan de Acción a favor de Personas en Situación de Dependencia suscritos entre el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales y las Comunidades Autónomas.

.- Resolución de 8 de agosto de 2008, del Instituto de Mayores y Servicios Sociales, por la que se publica el Acuerdo de Consejo de Ministros, en su reunión del día 1 de agosto de 2008, por el que se aprueba el marco de cooperación interadministrativa y criterios de reparto de créditos de la Administración General del Estado para la financiación durante 2008 del nivel acordado, previsto en la Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las Personas en Situación de Dependencia.

Plans:

.- Plan Director 2004-2008 de la Cooperación Española.

.- Acuerdo del Consejo de Ministros de de 14 de junio de 2006 que aprueba los Planes Directores correspondientes a los Planes de Emergencia Nuclear Exteriores a las Centrales Nucleares

.- Plan de vivienda 2005-2008

.- Plan de Formación de la Escuela Nacional de Protección Civil.

7.7.- Normativa catalana afectada per la Convenció

Normativa sobre accessibilitat:

.- Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.
http://www20.gencat.cat/docs/mobilitat/Contingut/Temes/Mobilitat_accessible/informacio_serveis/llei201991.pdf

.- LLEI 10/1993, de 8 d'octubre, que regula l'accés a l'entorn de les persones amb disminució visual acompanyades de gossos pigall. (Correcció d'errada en el DOGC núm. 2201, pàg. 4345, de 3.5.1996).
http://dogc.vlex.es/vid/disminucio-visual-acompanyades-gossos-pigall-36329382

.- DECRET 135/1995, de 24 de març, dedesplegament de la Llei 20/1991, de25 de novembre, de promoció de la accessibilitat i de supressió debarrares arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat.
http://www.ub.edu/integracio/Lleis/Accessibilitat/DECRET%20135-1995.pdf

.- DECRET 204/1999, de 27 de juliol, pel qual es dóna nova redacció al Capítol 6 del Decret 135/1995, de 24 de març, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat.
http://www.mldm.es/BA/PDF/DECRETO%20204%20-%201999.pdf

.- LLEI 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge. (Correcció d'errades en el DOGC núm. 5065, pàg. 10036, de 7.2.2008). (Pàg. 1609)
www.gencat.cat/diari/5044/07361057.htm

Normativa sobre accés a instal·lacions:

.- Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial (DOGC 385, de 30 de novembre de 1983)

http://www.coac.net/AAUC/documentacio/legislacio/urb_ter_pais/Llei23-1983.pdf

.- Llei 1/1995, de 16 de març, per la qual s'aprova el Pla territorial general de Catalunya (DOGC núm. 2032, de 31 de març de 1995)
http://gmut.terrassa.org/docsnorma/territori1.pdf

.- DECRET LEGISLATIU 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.
http://www.gencat.cat/diari/4436/05200207.htm

Normativa autonòmica sobre edificacions:

.- DECRET 454/2004, de 14 de desembre, de desplegament del Pla per al dret a l'habitatge 2004-2007 DOGC núm. 4281, 16.12.04
http://www.upf.edu/sintesi/2004/dd454.htm

Normativa sobre transport:

.- LLEI 12/2002, de 14 de juny, del transport per cable DOGC núm. 3665, 27.06.2002

http://www.upf.edu/sintesi/2002/lj12.htm

Normativa sobre dependencia:

.- ORDRE ASC/344/2008, de 14 de juliol, per la qual es regula la prestació econòmica d'assistència personal i s'amplia el nivell de protecció del Sistema Català d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SCAAD).

http://www.udg.edu/Portals/9/SPD/Ajudes%20assistent%20personal.pdf

.-ORDRE ASC/55/2008, de 12 de febrer, per la qual s'estableixen els criteris per determinar les compatibilitats i les incompatibilitats entre les prestacions del Sistema Català d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SCAAD) i les prestacions del Sistema Públic de Serveis Socials (SPSS) en l'àmbit territorial de Catalunya.

http://legislacion.derecho.com/ordre-asc-55-2008-12-febrero-2008-departament-d-accio-social-i-ciutadania-824713

.- ORDRE ASC/433/2007, 23 de novembre, per la qual s'estableixen els criteris per determinar l'import de les prestacions econòmiques del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD) en l'àmbit territorial de Catalunya.

http://www.gencat.cat/diari/5017/07325108.htm

.- ORDRE ASC/432/2007, de 22 de novembre, per la qual es regulen els preus públics i el règim de participació de les persones beneficiàries en el finançament dels serveis del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD), en l'àmbit territorial de Catalunya

http://www.gencat.cat/diari/5017/07325107.htm

.- Decret 115/2007, de 22 de maig, pel qual es determinen els òrgans de la Generalitat de Catalunya competents per aplicar la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. (Correcció d'errada en el DOGC núm. 4930, pág. 24962, de 20.7.2007).

Normativa sobre serveis socials:

.- Llei 16/1996, de 27 de novembre, reguladora de les actuacions inspectores i de control en matèria de serveis socials i de modificació del Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, pel qual s'aprova la refosa de les lleis 12/1983, 26/1985 i 4/1994, en matèria d'assistència i serveis socials

http://cv.uoc.edu/DBS/a/materials/portada/linksgeneral/AP071NO.html

Normativa sobre espectacles públics i activitats recreatives

.- Llei 10/1990 sobre policia d'espectacles, activitats recreatives i establiments públics.

http://www.parlament.cat/porteso/rec_doc/doc_parlam/DP115_leg_cat.pdf

Normativa sobre Patrimoni histórico cultural y museus:

.- LLEI 17/1990, de 2 de novembre, de museus (DOGC núm. 1367, de 14.11.1990)
http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SID/Documents/Arxiu/LLEI%2017_1990,%20de%202%20de%20novembre,%20de%20museus.pdf

.- Ley 9/1993, de 30 septiembre 1993. Regula el patrimonio cultural catalán.

.- DECRET 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic DOGC núm. 3594, 13.03.2002
http://www.upf.edu/sintesi/2002/dm78.htm

Normativa sobre Bibliotecas:

.- LLEI 4/1993, de 18 de març, del sistema bibliotecari de Catalunya (DOGC núm. 1727, de 29.3.1993)
http://www20.gencat.cat/portal/site/CulturaDepartament/menuitem.20ff85629f81c5d9f62e14d4b0c0e1a0/?vgnextoid=4b6ef3782c30b010VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnextchannel

Normativa sobre esports:

.- DECRET LEGISLATIU
1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.
http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/Secretaria%20General%20de%20lEsport/Normativa/Text%20%C3%BAnic%20de%20la%20Llei%20de%20l'esport.pdf

Normativa sobre turismo:

.- LLEI 13/2002, de 21 de juny, de turisme de Catalunya. (Correcció d'errades en el DOGC núm. 3739, pàg. 17983, de 14.10.2002).
http://www.consum.cat/legislacio/LL_13_2002.pdf

7.8. Prestacions de serveis socials

1. PRESTACIONS DE SERVEIS

1.1 Serveis socials bàsics

1.1.1 Servei bàsic d'atenció social

1.1.2 Serveis d'atenció domiciliària

1.1.2.1 Servei d'ajuda a domicili

1.1.2.2 Servei de les tecnologies de suport i cura

1.1.3 Serveis residencials d'estada limitada.

1.1.3.1 Servei d'acolliment residencial d'urgència

1.1.3.2 Servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social

1.1.4 Servei de menjador social

1.1.5 Servei d'assessorament tècnic d'atenció social

1.1.6 Serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents

1.1.6.1 Servei de centre obert

1.1.7 Serveis de suport als serveis socials bàsics

1.2 Serveis socials especialitzats

1.2.1 Infància, adolescència i joventut

1.2.1.1 Servei de tutela per a infants i adolescents en situació de desemparament

1.2.1.2 Servei especialitzat d'atenció a la infància i a l'adolescència (SEAIA)

1.2.1.3 Servei de centre d'acolliment

1.2.1.4 Serveis residencials d'acció educativa

1.2.1.4.1 Servei de Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE)

1.2.1.4.2 Servei de Centre Residencial d'Educació Intensiva (CREI)

1.2.1.5 Servei de pis assistit per a joves de 16 a 18 anys

1.2.1.6 Servei de pis assistit per a joves majors de 18 anys

1.2.1.7 Servei de residència o pisos per a joves vinculats a programes d'inserció laboral

1.2.1.8 Servei d'integració familiar

1.2.1.8.1 Servei d'Unitat Convivencial d'Acció Educativa

1.2.1.9 Servei de centre socioeducatiu diürn

1.2.1.10 Servei de centre socioeducatiu nocturn

1.2.1.11 Servei d'Acompanyament Especialitzat a Joves Tutelats i Extutelats (SAEJ)

1.2.1.12 Servei de suport a l'adopció internacional

1.2.1.13 Servei d'atenció postadoptiva

1.2.1.14 Servei del Telèfon de la Infància

1.2.1.15 Servei d'equips de valoració de maltractaments infantils (EVAMI)

1.2.2 Persones amb dependència

1.2.2.1 Serveis comuns per a persones amb dependència

1.2.2.1.1 Servei de prevenció de les situacions de dependència

1.2.2.1.2 Servei de valoració de la dependència

1.2.2.1.3 Servei de transport adaptat

1.2.2.1.4 Servei de centre per a l'autonomia personal

1.2.3 Persones grans amb dependència o risc social

1.2.3.1 Servei de centre de dia per a gent gran de caràcter temporal o permanent

1.2.3.2 Servei d'atenció integral a les persones grans en l'àmbit rural

1.2.3.3 Serveis de centres residencials per a gent gran

1.2.3.3.1 Servei de llar residència per a gent gran de caràcter temporal o permanent

1.2.3.3.2 Serveis de residència assistida per a gent gran de caràcter temporal o permanent

1.2.3.3.2.1 Servei de residència assistida per a gent gran amb risc social de carácter temporal o permanent

1.2.3.3.2.2 Servei de residència assistida per a gent gran de caràcter temporal o permanent. Grau II

1.2.3.3.2.3 Servei de residència assistida per a gent gran de caràcter temporal o permanent. Grau III

1.2.3.4 Servei d'habitatge tutelat per a gent gran de caràcter temporal o permanent

1.2.3.5 Servei de família d'acollida per a gent gran

1.2.3.6 Servei de tutela per a gent gran

1.2.4 Persones amb dependència ateses en centres sociosanitaris

1.2.4.1 Servei de promoció de l'autonomia personal per a persones amb dependencia ateses en centres sociosanitaris de llarga estada

1.2.4.2 Servei de promoció de l'autonomia personal per a persones amb dependencia ateses en hospitals de dia

1.2.4.3 Servei de promoció de l'autonomia personal per a persones amb dependencia ateses en centres de llarga estada psiquiàtrica

1.2.5 Infants amb transtorns en el desenvolupament o amb risc de patir-los

1.2.5.1 Servei d'atenció precoç

1.2.6 Persones amb discapacitat

1.2.6.1 Serveis comuns per a persones amb discapacitat

1.2.6.1.1 Serveis d'orientació i valoració

1.2.6.1.1.1 Servei d'orientació

1.2.6.1.1.2 Servei de valoració

1.2.6.2 Serveis per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.1 Servei de centre de dia d'atenció especialitzada temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.2 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.3 Serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat intellectual

1.2.6.2.3.1. Servei de llar amb suport per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.2.3.2 Serveis de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.3.2.1 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.2.3.2.2 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport limitat

1.2.6.2.3.2.3 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport limitat (trastorn de conducta)

1.2.6.2.3.2.4 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens
1.2.6.2.3.2.5 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens (trastorn de conducta)
1.2.6.2.3.2.6 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat
1.2.6.2.3.3 Serveis de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.3.3.1 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens
1.2.6.2.3.3.2 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens (trastorn de conducta)
1.2.6.2.3.3.3 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat
1.2.6.2.3.3.4 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat (amb problemas de salut o de salut mental afegits)
1.2.6.2.4 Serveis de centres de dia ocupacionals per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.4.1 Serveis de centres de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.4.1.1 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.4.1.2 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat intel·lectual, amb auxiliar
1.2.6.2.4.2 Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.5 Servei de temps lliure per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.6 Servei de tutela per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.3 Serveis per a persones amb discapacitat física
1.2.6.3.1 Servei de centre de dia d'atenció especialitzada temporal o permanent per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.2 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.3 Serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.3.1 Servei de llar amb suport per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.3.3.2 Serveis de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.3.2.1 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.3.3.2.2 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport limitat

1.2.6.3.3.3 Serveis de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.3.3.1. Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport extens

1.2.6.3.3.3.2 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport generalitzat

1.2.6.3.4 Serveis de centres de dia ocupacionals per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.4.1 Serveis de centres de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.4.1.1 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.4.1.2 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat física, amb auxiliar

1.2.6.3.4.2 Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.5 Serveis d'assistència personal per a persones amb discapacitat física.

1.2.6.3.5.1 Servei d'assistència personal de suport en l'acompanyament a activitats laborals, ocupacionals i/o formatives, per a persones amb discapacitat física.

1.2.6.3.5.2 Servei d'assistència personal de suport a la vida autònoma i d'integració social i comunitària, per a persones amb discapacitat física.

1.2.6.4 Serveis per a persones amb discapacitat sensorial

1.2.6.4.1 Servei d'intèrpret per a persones sordes

1.2.6.4.2 Serveis d'assistència personal per a persones amb discapacitat sensorial sordceguesa

1.2.6.4.2.1 Servei d'assistència personal de suport en l'acompanyament a activitats laborals, ocupacionals i/o formatives, per persones amb discapacitat sensorial sordceguesa.

1.2.6.4.2.2 Servei d'assistència personal de suport a la vida autònoma i d'integració

social i comunitària, per a persones amb discapacitat sensorial sordceguesa

1.2.7 Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.1 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb problemática social derivada de malaltia mental

1.2.7.2 Serveis d'habitatges per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.2.1 Servei de llar amb suport temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.2.2 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.3 Servei de residència assistida temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.4 Serveis de club social

1.2.7.4.1 Servei de club social (mòdul A)

1.2.7.4.2 Servei de club social (mòdul B)

1.2.7.5 Servei prelaboral

1.2.7.6 Servei de tutela per a persones amb malaltia mental

1.2.8 Persones amb drogodependències i/o altres addiccions

1.2.8.1 Servei de prevenció d'addiccions

1.2.8.2 Serveis de reinserció per a persones amb drogodependències i/o altres addiccions

1.2.8.2.1 Servei de centre de dia per a persones amb addiccions

1.2.8.2.2 Serveis de pis amb suport per a persones amb drogodependències

1.2.8.2.2.1 Servei de pis amb suport per a persones amb drogodependències, baixa intensitat

1.2.8.2.2.2 Servei de pis amb suport per a persones amb drogodependències, alta intensitat

1.2.8.2.3 Serveis de comunitat terapèutica per a persones amb drogodependències

1.2.8.2.3.1 Servei de comunitat terapèutica per a persones amb drogodependències, baixa intensitat

1.2.8.2.3.2 Servei de comunitat terapèutica per a persones amb drogodependències, mitja intensita

1.2.8.2.3.3 Servei de comunitat terapèutica per a persones amb drogodependències,
alta intensitat

1.2.9 Persones afectades pel virus VIH/SIDA

1.2.9.1 Servei de prevenció per a persones afectades pel virus VIH/SIDA

1.2.9.2. Serveis de reinserció per a persones afectades pel virus VIH/SIDA

1.2.9.2.1 Serveis temporal de llar amb suport per a persones afectades pel virus VIH/SIDA

1.2.9.2.1.1 Servei temporal de llar amb suport per a persones afectades pel virus VIH/SIDA, baixa intensitat

1.2.9.2.1.2 Servei temporal de llar amb suport per a persones afectades pel virus VIH/SIDA, alta intensitat

1.2.9.2.2 Servei temporal de llar residència per a persones afectades pel virus VIH/SIDA

1.2.10 Cuidadors/es (familiars o altres cuidadors/es no professionals)

1.2.10.1 Servei de suport als familiars cuidadors/es i a altres cuidadors/es no professionals

1.2.11 Famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió social

1.2.11.1 Servei d'atenció a les famílies

1.2.12 Dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles

1.2.12.1 Servei d'atenció i acolliment d'urgències

1.2.12.2 Serveis d'acolliment residencial per a dones en situació de violència masclista i per als seus fills i filles

1.2.12.2.1 Servei d'acolliment i recuperació

1.2.12.2.2 Servei de pis amb suport

1.2.12.2.3 Servei de pis pont

1.2.12.3 Servei d’intervenció especialitzada

1.2.12.4 Servei tècnic de punt de trobada

1.2.12.5 Servei de la línia d’atenció a les dones en situació de violència masclista

1.2.13 Suport als serveis socials especialitzats

1.2.13.1 Serveis de suport als serveis socials especialitzats

1.3 Altres prestacions de serveis

1.3.1 Serveis experimentals

2. PRESTACIONS ECONÒMIQUES

2.1 Prestacions econòmiques de dret subjectiu

2.1.1 Prestació per a joves extutelats/ades

2.1.2 Pensió no contributiva per jubilació

2.1.3 Pensió no contributiva per invalidesa

2.1.4 Prestació complementària per a pensionistes de la modalitat no contributiva, per invalidesa o jubilació

2.1.5 Ajuts assistencials de protecció als i a les cònjuges supervivents

2.1.6 Prestació per al manteniment de les despeses de la llar per a determinats col·lectius

2.1.7 Prestació per a l’acolliment d’una persona menor d’edat tutelada per la Generalitat

2.1.8 Prestació econòmica de caràcter universal per infant a càrrec

2.1.9 Prestació econòmica de caràcter universal per part, adopció o acolliment múltiple

2.1.10 Prestació econòmica vinculada al servei per a persones en situació de dependència

2.1.11 Prestacions econòmiques d’assistència personal per a persones amb dependència

2.1.11.1 Prestació econòmica d’assistència personal de suport en l’acompanyament

a activitats laborals, ocupacionals i/o formatives

2.1.11.2 Prestació econòmica d’assistència personal de suport a la vida autònoma

i d’integració social i comunitària
2.1.12 Prestació econòmica per a cures en l’entorn familiar i suport als/a les cuidadors/es no professionals
2.1.13 Renda Mínima d’Inserció (RMI)
2.1.14 Prestació per atendre les necessitats bàsiques
2.1.15 Prestacions derivades de la Llei d’Integració Social del Minusvàlid (LISMI)
2.1.16 Pensions assistencials del Fons d’Assistència Social (FAS)
2.2 Prestacions econòmiques de dret de concurrència
2.2.1 Ajudes econòmiques de caràcter social per als/per a les treballadors/res, beneficiaris/iàries i pensionistes del règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar
2.2.2 Ajut per part, adopció o acolliment múltiple, sotmès al nivell d’ingressos de la unitat familiar
2.2.3 Ajut per adopció internacional
2.2.4 Prestació per a l’acolliment residencial per a gent gran
2.2.5 Prestació per a centre de dia per a gent gran
2.2.6 Prestació per a habitatges tutelats per a gent gran
2.2.7 Prestació per a estades temporal per a gent gran amb discapacitat
2.2.8 Prestació per a l’accés als serveis d’habitatges per a persones amb problemática social derivada de malaltia mental
2.3 Prestacions econòmiques d’urgència social

3. PRESTACIONS TECNOLÒGIQUES

3.1. Ajudes tècniques dependents del sistema de serveis socials
3.1.1 Ajudes per a la mobilitat i el transport
3.1.2 Ajudes per a l’autonomia personal i la comunicació
3.2 Altres prestacions de suport a l’accessibilitat i de supressió de barreres dependents del sistema de serveis socials
3.2.1 Ajudes per a la supressió de barreres arquitectòniques i de barreres en la comunicació
3.2.2 Ajudes per a l’adaptació d’habitatges per a persones amb discapacitat

PRESTACIONS PER A PERSONAS AMB DISCAPACITAT GARANTIDES

1.2.2.1.2 Servei de valoració de la dependència

1.2.6.1.1.1 Servei d'orientació

1.2.6.1.1.2 Servei de valoració

1.2.6.2.3.2.5 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens (trastorn de conducta)

1.2.6.2.3.2.5 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens (trastorn de conducta)

1.2.6.2.3.2.6 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat

1.2.6.2.3.3 Serveis de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.3.3.1 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens

1.2.6.2.3.3.2 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport extens (trastorn de conducta)

1.2.6.2.3.3.3 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat

1.2.6.2.3.3.4 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport generalitzat (amb problemas de salut o de salut mental afegits)

1.2.6.2.6 Servei de tutela per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.3.3.1 Servei de llar amb suport per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.3.3.2 Serveis de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat física

1.2.7.6 Servei de tutela per a persones amb malaltia mental

1.3 Pensió no contributiva per invalidesa

2.1.4 Prestació complementària per a pensionistes de la modalitat no contributiva, per invalidesa o jubilació

2.1.15 Prestacions derivades de la Llei d'Integració Social del Minusvàlid (LISMI) (A extingir)

PRESTACIÓ GARANTIDA PER A LES PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA, EN APLICACIÓ DE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL 5A DE LA LLEI 12/2007, D'11 D'OCTUBRE, DE SERVEIS SOCIALS. SUBJECTA A CRÈDITS PRESSUPOSTARIS DISPONIBLES PER A LA RESTA.

1.2.2.1.1 Servei de prevenció de les situacions de dependència
1.2.6.2.1 Servei de centre de dia d'atenció especialitzada temporal o permanent
1.2.6.2.4.1.2 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat intel·lectual, amb auxiliar
1.2.6.2.4.2 Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.2.4.2 Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat intel·lectual
1.2.6.3.1 Servei de centre de dia d'atenció especialitzada temporal o permanent per a persones amb discapacitat física
1.2.6.3.4.1.1 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat física
1.2.6.3.4.1.2 Servei de centre de dia de teràpia ocupacional (STO) per a persones amb discapacitat física, amb auxiliar
1.2.6.3.4.2 Servei de centre de dia ocupacional d'inserció (SOI) per a persones amb discapacitat física
1.2.7.3 Servei de residència assistida temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

SUBJECTA A CRÈDITS PRESSUPOSTARIS

1.2.2.1.3 Servei de transport adaptat
1.2.2.1.4 Servei de centre per a l'autonomia personal
1.2.6.2.2 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.3 Serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat intellectual

1.2.6.2.3.1. Servei de llar amb suport per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.2.3.2 Serveis de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.2.3.2.1 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport intermitent

1.2.6.2.3.2.2 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport limitat

1.2.6.2.3.2.3 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb discapacitat intel·lectual amb necessitat de suport limitat (trastorn de conducta)

1.2.6.2.5 Servei de temps lliure per a persones amb discapacitat intel·lectual

1.2.6.3.2 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat física

1.2.6.3.3.3.1. Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport extens

1.2.6.3.3.3.2 Servei de centre residencial temporal o permanent per a persones amb discapacitat física amb necessitat de suport generalitzat

1.2.6.3.5.1 Servei d'assistència personal de suport en l'acompanyament a activitats laborals, ocupacionals i/o formatives, per a persones amb discapacitat física.

1.2.6.3.5.2 Servei d'assistència personal de suport a la vida autònoma i d'integració social i comunitària, per a persones amb discapacitat física.

1.2.6.4.1 Servei d'intèrpret per a persones sordes

1.2.6.4.2.1 Servei d'assistència personal de suport en l'acompanyament a activitats

laborals, ocupacionals i/o formatives, per persones amb discapacitat sensorial sordceguesa.

1.2.6.4.2.2 Servei d'assistència personal de suport a la vida autònoma i d'integració social i comunitària, per a persones amb discapacitat sensorial sordceguesa

1.2.7.1 Servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.2.1 Servei de llar amb suport temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.2.2 Servei de llar residència temporal o permanent per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

1.2.7.4.1 Servei de club social (mòdul A)

1.2.7.4.2 Servei de club social (mòdul B)

1.2.7.5 Servei prelaboral

2.2.7 Prestació per a estades temporal per a gent gran amb discapacitat

2.2.8 Prestació per a l'accés als serveis d'habitatges per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

3.1.1 Ajudes per a la mobilitat i el transport

3.1.2 Ajudes per a l'autonomia personal i la comunicació

3.2.1 Ajudes per a la supressió de barreres arquitectòniques i de barreres en la comunicació

3.2.2 Ajudes per a l'adaptació d'habitatges per a persones amb discapacitat